

فصلنامه خبری مطالعات جهان

سال پنجم • شماره دهم • بهار و تابستان ۱۳۹۸

- مصاحبه با اعضای هیات علمی
- مصاحبه با کارکنان
- مصاحبه با دانشجویان برگزیده
- اخبار ویژه
- دیدارهای افراد داخلی و خارجی در دانشکده
- افتخارات
- سخنرانی‌ها، کارگاه‌ها و نشست‌های تخصصی
- مهمانان آموزش
- اهمیت فعالیت‌های اعضای هیئت علمی
- اهمیت فعالیت‌های آموزش
- اهمیت فعالیت‌های بین‌الملل
- اهمیت فعالیت‌های پژوهش
- اهمیت فعالیت‌های دانشجویی
- معرفی کتاب
- مأموریت‌ها و سفرهای علمی اعضای هیئت علمی
- دفاعیه‌های نیمیسال تحصیلی دوم ۱۳۹۶-۹۷
- فهرست برخی مراکز مطالعات راهبردی
- مناسبت‌ها
- انتصاب‌ها، تیریک و تسلیت

سابقه

خبرنامه دانشکده مطالعات جهان
تهیه شده در روابط عمومی و بین الملل
دانشکده مطالعات جهان
بهار و تابستان ۱۳۹۸
مدیر مسئول: دکتر سعیدرضا عاملی
وبراستار و دبیر اجرایی: زهرا جلال زاده
همکاران این شماره در تهیه خبر و مصاحبه و مطالب:
منیژه اخوان، زهرا جلال زاده، مریم علیزاده، دکتر الهه
نوری غلامی زاده
مدیر هنری: افشین ضیائیان
طراح و صفحه آرا: لیلی اسکندرپور
نشانی: تهران - خیابان کارگر شمالی
پردیس شمالی دانشگاه تهران
ورودی غربی (دانشکده تربیت بدنی)
دانشکده مطالعات جهان
کد پستی دانشکده: ۱۴۳۹۸۱۴۴۱۱
تلفکس: ۸۸۶۳۰۸۶۲

وبگاه: <http://fws.ut.ac.ir>
رایانامه: fws@ut.ac.ir
کاتال های دانشکده:
IGap: @FWSUT
EITAA.COM/@FWSUTI

فهرست

۱	مصاحبه با اعضای هیات علمی
۳	دکتر علی اکبر موسوی موحدی
۶	دکتر فؤاد ایزدی
۹	دکتر سید روح الله حسینی
۱۰	مصاحبه با کارکنان
۱۰	عمادعربشاهی
۱۰	مصاحبه با دانشجویان برگزیده
۱۰	مریم علیزاده
۱۲	آخبار ویژه
۱۳	آغاز به کار مرکز ایران شناسی انجمن علمی مطالعات جهان
۲۶	برگزاری نخستین همایش بین المللی صلح و حل منازعه
۳۷	برگزاری نخستین کنفرانس بین المللی مطالعات چین در دانشکده مطالعات جهان
۴۱	نشست تخصصی گروه مطالعات روسیه: ایران و روسیه در آستانه دهه چهارم همکاری های پسا جنگ سرد
۴۳	برگزاری مراسم روز جهانی زبان اسپانیایی در دانشکده مطالعات جهان
۴۷	نشست تخصصی انتخابات پارلمان اروپا ۲۰۱۹؛ نتایج و پیامدها
۴۷	دیدارهای افراد داخلی و خارجی در دانشکده
۴۹	افتخارات
۴۹	دکتر عرب احمدی عضو وابسته مرکز مطالعات آفریقای دانشگاه لیدن هلند شد
۴۹	انتصاب دکتر حسینی به مدیر کلی دفتر جشنواره ها و همکاری های بین الملل سازمان امور سینمایی
۴۹	عضویت دکتر سعیدآبادی در شورای عالی کمیسیون ملی یونسکو
۵۰	دکتر روح الله حسینی، منتخب نهمین جشنواره بین الملل دانشگاه
۵۰	انتخاب دکتر ایزدی به عنوان استاد برگزیده ششمین جشنواره آموزش دانشگاه تهران
۵۱	سخنرانی ها، کارگاه ها و نشست های تخصصی
۶۳	اهم فعالیت های اعضای هیئت علمی
۶۵	اهم فعالیت های آموزش
۶۷	اهم فعالیت های بین الملل
۶۸	اهم فعالیت های پژوهش
۶۹	اهم فعالیت های دانشجویی
۷۰	معرفی کتاب
۸۳	مأموریت ها و سفرهای علمی اعضای هیئت علمی
۸۴	دفاعیه های نیمسال تحصیلی دوم ۹۷-۱۳۹۶
۹۰	فهرست برخی مراکز مطالعات راهبردی
۹۴	مناسبت ها
۹۶	انتصاب ها، تبریک و تسلیت

دکتر علی‌اکبر موسوی موحدی

به بهانه سالگرد تأسیس شبکه دانشمندان جهان اسلام در دانشگاه تهران در ۲۱ تیر ۱۳۹۰، مصاحبه‌ای داشتیم با استاد دکتر علی‌اکبر موسوی موحدی. این شبکه در کنار دبیرخانه دایمی پیشبرد علم و فناوری در جهان اسلام فعالیت خود را آغاز کرد. دکتر موسوی موحدی از مؤسسان و دبیرکل این دبیرخانه است. ایشان در سال ۱۳۳۱ در شیراز دیده به جهان گشود. تحصیلات متوسطه را در دبیرستان البرز تهران گذراند. در سال ۱۳۵۴ درجه کارشناسی را در رشته شیمی از دانشگاه شهید بهشتی (دانشگاه ملی ایران)، در سال ۱۳۵۷ کارشناسی ارشد شیمی را با گرایش علوم زیستی از دانشگاه میشیگان شرقی آمریکا و در سال ۱۳۶۵ دکترای تخصصی را از دانشگاه منچستر انگلستان در رشته بیوشیمی فیزیک دریافت داشت. پس از اتمام دوره دکتری، در دانشگاه تهران مشغول به تدریس و تحقیق شد و مراتب علمی استادیاری (۱۳۶۶ تا ۱۳۷۱)، دانشیاری (۱۳۷۱ تا ۱۳۷۵) و استادی

(۱۳۷۵) را پشت سر گذاشت. به پاس خدمات ارزنده و اثرگذار در حوزه‌های علم، پژوهش و نوآوری، در سال ۱۳۶۹ موفق به دریافت جایزه بین‌المللی خوارزمی و در سال ۱۳۷۶ به‌عنوان استاد نمونه برگزیده شد. وی در کارنامه علمی خود جوایز فراوانی دارد، از جمله نشان درجه یک پژوهش دانشگاه تهران (۱۳۸۲)، چهره ماندگار (۱۳۸۳)، دانشمند برجسته دانشگاه تهران (۱۳۸۵)، پژوهشگر رتبه اول جشنواره رازی (۱۳۸۵)، برنده جایزه بین‌المللی الزویر - اسکوپوس (۱۳۸۶)، پژوهشگر برجسته جایزه علمی جشنواره علوم پزشکی ابن‌سینا (۱۳۸۷)، پژوهشگر ممتاز کشور (۱۳۸۸)، استاد ممتاز دانشگاه تهران (۱۳۸۹)، استاد

یکی از مهم‌ترین عوامل پیشرفت علم، اجتماع دانشمندان برای تصمیم‌های بزرگ است. همیشه علم نیاز به هم‌اندیشی دانشمندان دارد؛ بدین معنا که نطفه علم با مباحثات دانشمندان و اندیشمندان منعقد می‌گردد.

(TWAS)؛ ریاست مرکز تحقیقات بیوشیمی و بیوفیزیک (۱۳۹۵) تا کنون)؛ عضو هیئت تحریریه نشریات مختلف علمی در سطح ملی و بین‌المللی، از جمله نشریه انجمن شیمی ایران (JICS) چاپ انتشارات اسپرینگر، نشریه بین‌المللی ماکرومولکول‌های زیستی چاپ انتشارات الزویر، و سردبیری نشریه نشاء علم. دکتر موسوی موحدی علاوه بر عضویت در مجامع بین‌المللی، نماینده دانشگاه تهران در شورای بین‌المللی علم (ICSU)، عضو انجمن بیوفیزیک آمریکا، عضو انجمن پروتئین آمریکا، عضو انجمن بیوشیمی ایران، عضو انجمن شیمی ایران، هیئت مؤسس و عضو انجمن پیتید ایران و رئیس انجمن بیوشیمی فیزیک ایران، رئیس قطب علمی بیوترمودینامیک کشور، رئیس کرسی یونسکو در تحقیقات بین‌رشته‌ای در دیابت است. شرح حال علمی ایشان به‌روز در این سایت موجود است:

<https://ibb.ut.ac.ir/~moosavi>.

جناب آقای دکتر موسوی موحدی، از ابتدای شکل‌گیری و تأسیس دبیرخانه دایمی پیشبرد علم و فناوری در جهان اسلام، جناب‌عالی حضوری فعال داشته‌اید. به‌عنوان دبیرکل این دبیرخانه، ضرورت شکل‌گیری آن را در

و محقق برجسته بنیاد ملی نخبگان (۱۳۹۰)، دانشمند برگزیده ۱ درصد استنادی در زمینه بیوشیمی و بیولوژی توسط ESI (۱۳۹۲). اهم فعالیت‌های ایشان به قرار زیر بوده است: عضو فرهنگستان علوم جمهوری اسلامی ایران؛ عضو پیوسته فرهنگستان علوم جهان اسلام (IAS)؛ عضو پیوسته فرهنگستان علوم جهان

چه می‌دانید؟

این دبیرخانه به پیشنهاد استاد دکتر محمد عبدالسلام، برندهٔ جایزهٔ نوبل فیزیک، پیشنهاد شد و مورد توجه آکادمی علوم جهان (TWAS)، فرهنگستان علوم جمهوری اسلامی ایران، وزارت فرهنگ و آموزش عالی وقت قرار گرفت و تصمیم گرفته شد که جایگاه این دبیرخانه در دانشگاه تهران مستقر باشد و اولین همایش بین‌المللی آن با حضور دانشمندان و اندیشمندان برجستهٔ ملی و بین‌المللی در سال ۱۳۷۲ برگزار شد. رئیس این همایش، ریاست جمهوری وقت ایران و دبیر آن ریاست دانشگاه تهران بود. یکی از مهم‌ترین عوامل پیشرفت علم، اجتماع دانشمندان برای تصمیم‌های بزرگ است. همیشه علم نیاز به هم‌اندیشی دانشمندان دارد؛ بدین معنا که نطفهٔ علم با مباحثات دانشمندان و اندیشمندان منعقد می‌گردد. بدین مناسبت این همایش بین‌المللی تشکیل شد و قرار بود هر دو سال یکبار در یکی از کشورهای اسلامی برگزار شود، اما این طور نشد. در سال‌های ۱۳۹۴-۱۳۹۷ چهار

نشست بین‌المللی توسط دبیرخانه برگزار شد و پروتکل‌های این همایش‌ها به صورت کتابچه به زبان فارسی و انگلیسی منتشر شده است. برای هر نشست پیام این‌جانب به زبان انگلیسی انتشار یافت و در هر نشست در جلسهٔ افتتاحیه سخنرانی داشته‌ام.

● **با توجه به معضلات اخیر در منطقه و در خاورمیانه، آیا به نظر شما این دبیرخانه در رفع این معضلات می‌تواند نقش مؤثری داشته باشد؟**

امروز دیپلماسی علمی یکی از مهم‌ترین شیوه‌های دوستی بین کشورهاست، چون عموم کشورها با علم دوست‌اند. واژهٔ دیپلماسی به معنای دوستی بین کشورهاست. یکی از ارکان اصلی پیشرفت هر کشور، پیشرفت علم است. وقتی علم یک کشور پیشرفت نماید، موجب پایداری و نگهداری از کشور می‌شود و در هر مذاکره‌ای برگ برنده دارد.

● برنامه‌های پیش‌روی این دبیرخانه چیست؟

یکی از برنامه‌های اصلی این دبیرخانه تشکیل شبکهٔ دانشمندان جهان اسلام و شبکهٔ جهانی برای ارتباطات علمی بین مؤسسات علمی و بین دانشمندان، اندیشمندان و پژوهشگران است. بدین مناسبت رویکرد این دبیرخانه تشکیل نشست‌ها برای هم‌اندیشی علمی در خصوص معضلات طبیعی و غیرطبیعی جامعه است. حضور دانشمندان و هم‌اندیشی آن‌ها راه‌حلی برای معضلات کشورها ارائه می‌کند؛ معضلاتی از قبیل محیط‌زیست، بیماری‌های صنعتی و بیماری‌های نوظهور برای انسان و سایر موجودات، تغییرات اقلیم و گرمایش جهانی، و بلایای طبیعی و انسانی. اما مسئلهٔ مهم دیگر

توجه به قلمرو علوم بنیادی، علوم پایه و کشف است که ریشهٔ فهم نوآوری‌ها و فناوری‌ها در آینده است. مهم‌ترین رویکرد علم موضوع کشف پدیده‌های طبیعت است که جایگاه اصلی قلمرو علوم پایه، علوم بنیادی و علوم میان‌رشته‌ای است. علم بریده از هستی، علم نیست. لذا، برای کشف پدیده‌های طبیعت اجتماع دانشمندان به صورت فیزیکی و مجازی ضروری است.

● **طبق اعلام مؤسسهٔ اطلاعات علمی، جناب عالی خود از دانشمندان برتر بیوشیمی و زیست‌شناسی جهان هستید. در شبکهٔ دانشمندان جهان اسلام که با همکاری دبیرخانهٔ دایمی پیش‌برد علم و فناوری در جهان اسلام شکل گرفته است، چه اهدافی را دنبال می‌کنید و رویکرد این شبکه چیست؟**

یکی از اهداف اصلی این دبیرخانه شبکه‌سازی و پیوند دانشمندان با هم برای اخذ تصمیم‌های بزرگ در عالم است. دانشمندان ایرانی بر مبنای علم و حکمت در گذشته خدمات بزرگی به بشریت کرده‌اند بدون اینکه به طبیعت خسارت وارد آورند و در زیرساخت علوم امروز نقش بزرگی ایفا کرده‌اند. هم‌اکنون هم با همکاری و همیاری سایر دانشمندان و اندیشمندان و پژوهشگران در پی پیشرفت علم بزرگ برای بشریت است. علم بزرگ، یکپارچگی علم و حکمت است.

● **برای راه‌اندازی این شبکه تا کنون چه اقداماتی صورت پذیرفته است؟**

تا کنون این دبیرخانه یک همایش بزرگ بین‌المللی، چهار نشست مؤثر بین‌المللی با حضور دانشمندان و اندیشمندان در موضوعات فرهنگ و فضای مجازی، بازیافت آب، تهدیدات خاک، و پویایی جمعیت و سرمایهٔ انسانی در کشورهای اسلامی برگزار کرده است. افرادی که در این گردهمایی‌ها شرکت کرده‌اند و مؤسسات وابسته به آن‌ها در این شبکه قرار گرفته‌اند و همکاری‌های علمی با آن‌ها ادامه دارد. چندین جلسه با مؤسسه فرهنگي اکو مستقر در تهران برگزار شده و تفاهم‌نامه‌ای نیز منعقد شده است. جلسات مشترک برای همکاری مشترک با مؤسسهٔ علمی اکو مستقر در اسلام‌آباد برگزار شده است. تفاهم‌نامه‌های مشترک برای همکاری با بعضی از انجمن‌های علمی منعقد شده است.

● **از وقتی که برای انجام این مصاحبه در اختیار ما قرار دادید صمیمانه سپاسگزاریم و توفیق هر چه بیشتر شما را در دبیرخانهٔ دایمی پیش‌برد علم و فناوری در جهان اسلام، و شبکهٔ دانشمندان جهان اسلام آرزو مندیم.**

مهم‌ترین رویکرد علم موضوع کشف پدیده‌های طبیعت است که جایگاه اصلی قلمرو علوم پایه، علوم بنیادی و علوم میان‌رشته‌ای است.

دکتر فؤاد ایزدی

فرصتی شد تا به بهانه انتخاب دکتر فؤاد ایزدی، استادیار گروه مطالعات آمریکای دانشکده مطالعات جهان و رئیس «مرکز تحقیقات سیاست خارجی و دیپلماسی عمومی» دانشگاه تهران، در ششمین جشنواره آموزش دانشگاه در سال ۱۳۹۸، مصاحبه‌ای در این شماره خبرنامه با ایشان داشته باشیم. نگاه پژوهشگر او در بررسی و تحلیل مسائل جدی و روز با چاشنی طنز خاص ایشان در جای جای مصاحبه رخ می‌نماید.

● **جناب آقای دکتر ایزدی، مفتخریم که در این شماره خبرنامه در خدمت شما باشیم.** در ششمین جشنواره آموزش دانشگاه در اردیبهشت ۱۳۹۸، استاد برگزیده معرفی شدید. ضمن عرض تبریک، به نظر شما برپایی چنین جشنواره‌هایی تا چه حد در تحقق و ترویج اهداف فاکتورهای تعیین شده برای انتخاب مؤثر است و برای ارتقای هر چه بهتر آن بر چه تمهیدات و ملاک‌هایی لازم است بیشتر تأکید شود؟

بسم الله الرحمن الرحيم. با تشکر از شما که در این شماره ما را قابل دانستید. در خصوص ملاک‌های انتخاب باید عرض کنم اطلاعی از این ملاک‌ها ندارم و زمانی که به بنده اطلاع داده شد، تصور کردم احتمالاً باید اشتباهی رخ داده باشد و متوجه خواهند شد و اصلاح خواهند کرد. مدتی از این مراسم گذشته ولی هنوز اصلاح نشده است! شاید یکی از ملاک‌ها امتیاز دانشجویان بوده باشد. در کلاس‌های آموزش تلاش کرده‌ام فضای آموزش فضایی خشک نباشد.

● **این نشانه شوخ‌طبعی و شکسته‌نفسی جناب عالی در مواجهه با این انتخاب شایسته است.** به یقین شما نیز این گفته را شنیده‌اید که «هیچ شوخی‌ای نیست که در عمق آن مطلبی کاملاً جدی نهفته نباشد.» اساساً نظرتان درباره برگزاری این قبیل جشنواره‌ها چیست؟

در مجموع، برگزاری این قبیل جشنواره‌ها و انتخاب اساتیدی که در آموزش و پژوهش تلاش ویژه‌تری داشته‌اند اقدام شایسته‌ای است. گفته شده «کسی که از مخلوق تشکر نکند، از خالق نیز تشکر نمی‌کند.» ارج نهادن به جایگاه آموزشی یا پژوهشی اساتید اقدام مفیدی است، اگر درست صورت پذیرد.

● **شما رئیس «مرکز تحقیقات سیاست خارجی و**

دیپلماسی عمومی» دانشگاه تهران نیز هستید. ممکن است این مرکز و اهداف آن را برای خوانندگان ما بیشتر معرفی بفرمایید؟

دیپلماسی عمومی کارهایی است که کشورها انجام می‌دهند برای تأثیرگذاری بر افکار عمومی مردم دیگر کشورها. در کشور مرکزی وجود نداشت که در آن دیپلماسی عمومی با نگاه محققانه دنبال شود. از آنجا که در دانشکده مطالعات جهان، مباحث سیاست خارجی نیز مطرح است، مرکز سیاست خارجی و دیپلماسی عمومی دایر و فعالیت خود را آغاز کرد.

با پیروزی انقلاب اسلامی، نه تنها نوع حکومت در ایران تغییر کرد، جریان فکری جدیدی در دنیا، به خصوص در جهان اسلام، شکل گرفت که علاقه‌مندانی هم داشت. این سبب شده است قدرت معنایی ایران، که بعضاً به آن قدرت نرم نیز گفته می‌شود، زیاد شود. البته، ایران صاحب قدرت سخت هم هست که شاهد آن بوده و هستیم. با این حال، قدرت نرم، نیز اهمیت خاص خود را دارد؛ به خصوص در دهه‌های گذشته به این نتیجه دست‌یافته‌ایم که قدرت سخت به تنهایی تحقق بخش اهداف کشور نیست. اگر قدرت سخت به تنهایی کافی بود، آمریکاییان در سوریه باید پیروز صحنه می‌شدند، چرا که توان نظامی آمریکا از همه کشورهای دنیا بیشتر است. در سوریه شاهد بودیم که قدرت و نفوذ ایران بیشتر از آمریکا و دیگر کشورها بوده است، زیرا ایران در کنار قدرت سخت، قدرت نرم یا معنایی نیز داشته است؛ ایران جذابیتی داشته که افراد از قومیت‌های مختلف حاضر شده‌اند برای کمک به آن اهداف در صحنه سوریه حاضر شوند و بسیاری از آن‌ها نیز حتی به شهادت برسند؛ یعنی،

کشوری قوی باشد، از ابزارهایی استفاده می‌کند که تصویرهای غلط اصلاح شود. اگر دیپلماسی عمومی کشوری ضعیف باشد، طرف مقابل از ابزارهای خود استفاده خواهد کرد و تصویر منفی از کشور هدف خود ایجاد خواهد کرد و ترویج خواهد داد. با توجه به پژوهش‌های گسترده‌ای که در مراکز علمی در این باره صورت پذیرفته است، آمریکاییان به خصوص پس از رویداد ۱۱ سپتامبر متوجه شدند، در کنار قدرت سخت، به قدرت نرم نیز نیاز دارند. اشغال افغانستان و به دنبال آن اشغال عراق برای آمریکا فاجعه‌بار بود. با وجود پژوهش‌هایی که در این باره در ایران نیز صورت پذیرفته است، مرکز پژوهش دیپلماسی عمومی متأسفانه در ایران وجود ندارد. لذا، به نظر می‌رسد مرکز سیاست خارجی و دیپلماسی عمومی دانشگاه تهران این خلأ را پوشش می‌دهد. هم این ظرفیت وجود دارد که بخش‌های پژوهشی کار پوشش داده شود، و هم اینکه با اقدام و عمل همراه باشد و در امور مربوط به ذیل دیپلماسی عمومی درگیر شود. تمامی چنین مراکزی در دنیا چنین‌اند.

چندی پیش سازمان مردم‌نهادی به نام «مجمع بین‌المللی اساتید مسلمان دانشگاه‌ها» نیز تشکیل شد (<http://www.iaomup.com>). هدف این مجمع آن است که در موضوع تمدن اسلامی، شناخت یکدیگر و ایجاد هم‌افزایی، انجام کارهای پژوهش‌های مشترک و انجام فعالیت‌های فرهنگی مشترک، اساتیدی را که دنیا دغدغه‌هایی نظیر اساتید ایرانی دارند گرد هم آورد. این افراد به قدرت معنایی جمهوری اسلامی ایران نیز علاقه‌مندند. این مجمع سعی دارد این افراد را که در دنیا پراکنده‌اند شناسایی کند و گرد هم آورد. این اقدامات نیز ذیل دیپلماسی عمومی قرار می‌گیرد. اگر خوانندگان این مطلب از جمله اساتید علاقه‌مند به مشارکت در این مجمع باشند، از حضور آنان استقبال خواهد شد.

● **به نظر می‌رسد، در سال‌های اخیر نگاه دولت در رفع مشکلات اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و بین‌المللی با به‌کارگیری و مشورت گرفتن از اساتید متخصص در دانشگاه‌ها و مؤسسات تحقیقاتی و پژوهشی پررنگ‌تر شده باشد. دستاورد این تغییر را چه می‌دانید؟**

متأسفانه در کشور نیروی انسانی کارآمد نسبتاً کمتر است. از آنجا که استاد گروه مطالعات آمریکاییم، از آمریکا مثال می‌آورم. در آمریکا، افرادی که قصد دارند وارد دولت شوند، عموماً ملزم به داشتن مدرک دکتری نیستند. ورود به دولت و به کنگره دو راه دارد: یا از طریق فعالیت‌های تجاری، یا از طریق JD که به نوعی دکترای حقوق است ولی پایان‌نامه ندارد و دوره‌ای سه ساله است و بیشتر کاربردی است

جمهوری اسلامی تا بدین حد جذابیت داشته است که افراد حاضرند حتی از جان خود بگذرند. لذا، این مزیت نسبی ما محسوب می‌شود. کمتر کشوری در دنیا هست که به‌خاطر آرمان‌های آن کشور، حتی افرادی که تابعیت آن کشور را نیز ندارند حاضر باشند در حد از خودگذشتگی جانی در خدمت آن اهداف باشند. زمانی که قدرت سخت جمع می‌شود، آنچه ملاک موفقیت خواهد بود، قدرت نرم یا معنایی است. آمریکا با وجود قدرت سخت زیاد در سوریه، چون فاقد قدرت نرم بود، نتوانست موفقیتی کسب کند. در نقطه مقابل، قدرت سخت ایران در سوریه ضعیف‌تر از آمریکا بود، اما با قدرت نرم ایران جبران شد و جمهوری اسلامی توانست به اهداف خود در سوریه دست یابد و دمشق به‌دست داعش نیفتاد. لذا، اهمیت قدرت نرم ایران انکارناپذیر است.

در خاطر هست که دوسه سال از جنگ سوریه نگذشته بود که با هیئتی از ایران عازم سوریه شدیم. شهید همدانی، فرمانده سپاه قدس در آن زمان، نقل می‌کرد که داعش تا همین کوچه پشت سفارت ایران در دمشق رسیده و شهر تقریباً از دست رفته بود. پیشنهاد ایران از ابتدا به دولت سوریه این بود که برای مقابله با داعش و حفظ کشور، در کنار ارتش رسمی سوریه، از بسیج مردمی نیز استفاده کنند. از آنجا که دولت سوریه تجربه‌ای در این حوزه نداشت، زیر بار این امر نمی‌رفت. زمانی که دیگر داعش به دمشق رسید و شهر از دست رفت، دولت سوریه پیشنهاد ایران را پذیرفت. با اجرای طرح بسیج مردمی ایران در دمشق، نیروهای بسیجی سوری توانستند شهر

را نجات دهند. در آن زمان به‌عینه نیروهای بسیجی را در خیابان‌های دمشق می‌دیدیم. در این سفر بسیار به یاد سریال *لیلی با من است* می‌افتادم. در شهر هنوز صدای خمپاره می‌آمد. زمانی که در فرودگاه دمشق، سوار ماشین شدیم که به شهر برسیم، راننده ماشین را با سرعتی بسیار زیاد، در خلاف جهت می‌راند. وقتی علت آن را از راننده جویا شدم، گفت روز قبل در مسیر اصلی چندین بار هدف شلیک خمپاره قرار گرفته‌اند. اینجا بود که بسیار یاد سریال *لیلی با من است* افتادم: پیش می‌رفتیم که صدای خمپاره‌ها کم شود، در حالی که مدام بیشتر می‌شد!

● **یکی از مشکلات ایران در عرصه‌های بین‌المللی و در جهان، چهره متفاوتی است که از داخل ایران در خارج به تصویر درمی‌آید. آیا این مرکز در این باره می‌تواند نقش ایفا کند؟ چرا و چگونه؟**

تصور غلط هر کشوری در کشورهای دیگر دنیا، در مجامع علمی دنیا ذیل دیپلماسی عمومی مطالعه می‌شود. اگر دیپلماسی عمومی

کمتر کشوری در دنیا هست که به‌خاطر آرمان‌های آن کشور، حتی افرادی که تابعیت آن کشور را نیز ندارند حاضر باشند در حد از خودگذشتگی جانی در خدمت آن اهداف باشند.

صحيح حمله را اعلام می کردند. بعد بحث محدودسازی و تحریمها و فعالیت های ضدایرانی ادامه یافت تا به مسائل برجام کشید که پس از توافق، تمامی زحمات بر باد رفت. چند سال کشور معطل مذاکرات شد و بعد منتظر اجرا. آمریکا از همان آغاز به تعهدات خود عمل نکرد و بعد نیز خارج شد. کشور معطل برجام اروپایی شد که به جایی نرسید. در تمامی این جریانات نیز تقصیری متوجه دولت ایران نبوده است و ایران تمامی تلاش خود را برای حفظ توافق به عمل آورد. این آمریکا بود که خارج شد، بی آنکه دلیل جدی برای آن داشته باشد. نتیجه اینکه تنش میان آمریکا و ایران سالهاست که وجود دارد و چندان هم مرتبط با جمهوری اسلامی نیست. دولت مصدق که مربوط به جمهوری اسلامی نبود و خود دکتر مصدق هم فردی مذهبی محسوب نمی شد، موشک و نفوذ حزب الله و منطقه ای هم نداشت. ویلیام برنز، قائم مقام پیشین وزارت امور خارجه آمریکا، در مصاحبه ای در انستیتوی استن که از اندیشکده های روابط دیپلماسی است ابراز داشت: «حتی اگر حکومت فعلی ایران ادامه پیدا نکند، هر حکومتی در ایران خواهان آن است که بازیگری مهم در خاورمیانه باشد.» دعوای میان ایران و آمریکا خاتمه پذیر نیست. عده ای از افراد و کشورها نیز تلاش برای رفع آن کردند ولی موفق نشدند. آنچه آمریکا از ایران می خواهد ظرفیت های اکتسابی و ذاتی ایران اجازه نمی دهد. ظرفیت اکتسابی ای مانند موشک و هسته ای، و نفوذ منطقه ای تهدید محسوب می شود. از طرفی، رتبه یک ایران در نفت و گاز، تنها کشوری که هم با خلیج فارس مرز مشترک دارد و هم با آسیای میانه، و مساحت و جمعیت زیاد جوان و تحصیل کرده آن ظرفیت های ذاتی است که رقیب آمریکا محسوب می شود. لذا، براندازی و خروج از برجام نیاز آمریکا را تأمین نخواهد کرد. برجام می توانست برای آمریکا نیز یک امتیاز باشد. افراد منتقد ترامپ لزوماً به ما علاقه مند نیستند. اقدامات ترامپ را به ضرر آمریکا می دانند. لذا، نخست باید واقعیت این مشکلات حل نشدنی ایران و آمریکا را درک کرد. دوم، باید مصونیت ایجاد کرد؛ برای مثال، در بحث نظامی کشور مصونیت ایجاد کرده است. در حوزه اقتصادی نیز همین مصونیت باید ایجاد شود. مدیریت ضعیف و اختلاس ها در کشور باید حل شود. بسیاری از مشکلات کشور مواردی است که خود ما باید اصلاح کنیم و ربطی به آمریکا ندارد تا به تدریج مصونیت لازم ایجاد شود. در حوزه فرهنگی نیز چنین است. باید در برابر رفتار قلدرمآبانه آمریکا در همه زمینه ها مصونیت پیدا کنیم. نباید از نظر دور داشت که بحث افول آمریکا نیز مطرح است. آمریکا در حال تبدیل شدن به کشوری عادی مانند فرانسه است. هر چه با ایران تعامل بیشتری بیابد، سرعت افول آمریکا سریع تر خواهد شد، زیرا نقاط ضعف آمریکا برملا خواهد شد.

● از وقتی که به خبرنگار اختصاص دادید، صمیمانه سیاستگذاریم و برای شما آرزوی موفقیت روزافزون داریم.

تا پژوهش محورانه. در ایران تب مدرک گرایی بسیار بالاست و همه علاقه مندان دکتری بگیرند و هیئت علمی شوند. برخی ممکن است پیش یا پس از دکتری درگیر کار اجرایی نیز بشوند. از اینکه افراد تحصیل کرده درگیر سیاستگذاری شوند و در اداره کشور مشارکت فعال داشته باشند، خوب است؛ اما، جنبه منفی آن آسیبی است که به بخش پژوهش وارد می شود. حرفه استاد پژوهش تمام وقت است و با درگیری در امور اجرایی از پژوهش می کاهد. از طرفی، در بحث دانشگاه و صنعت ارتباط دانشگاه و مراکز پژوهشی با بیرون و با مشکلات کشور مطرح می شود که لزوم ارتباط دانشگاهیان با بیرون و برای آشنایی با مشکلات و یافتن راه حل اهمیت دارد. می خواهم بگویم رعایت تعادل در این امور، چه امور دولتی و اجرایی و چه جامعه و صنعت با پژوهش بسیار مهم است که گاه برهم می خورد. نکات مثبت و منفی آن را باید در کنار هم دید و تمهید کرد. یک معضل دیگر آن است که افرادی که نمی خواهند استاد دانشگاه باشند نیز به گرفتن مدرک دکتری تمایل دارند چون مدرک گرایی در کشور گسترده است. در نهادهای دولتی نیز بخش های پژوهشی وجود دارد، اما لزوماً لازم نیست که همه در بدنه دولت دکتری داشته باشند. به مرور این حالت طبیعی تر باید در کشور ما نیز دنبال شود.

● به عنوان استاد آشنا به مسائل آمریکا، در این عرصه در رسانه ها و نشست های تخصصی حضوری فعال داشته اید - به خصوص در زمان امضای توافقنامه برجام و پس از آن با روی کار آمدن ترامپ. مناسبات پیچیده ایران و آمریکا پس از پیروزی انقلاب از جنبه های مختلف ایدئولوژیکی، سیاسی، نظامی، اجتماعی و اقتصادی قابل طرح و بررسی است. از دید شما کدام یک از این جنبه ها اهمیت بیشتری دارد و مانع اصلی برقراری روابط است و چرا؟

برای پاسخ به این سؤال باید دید کی با کی بیشتر کار داشته است و سر به سر دیگری می گذارد. در روابط اجتماعی میان افراد نیز چنین است. در سال ۱۳۳۲ آمریکا در ایران کودتا کرد نه ایران در آمریکا؛ پس از کودتا، این آمریکاییان بودند که از حکومت شاه حمایت می کردند و ساواک را آموزش می دادند یا کنتور خروج نفت را در دست گرفتند؛ در جریان انقلاب و پس از آن نیز همچنان حمایت از شاه را دنبال می کردند که به جریان تسخیر سفارت آمریکا در ایران انجامید. اقدامات ایران در قبال آمریکا تدافعی و در پاسخ به اقدام طرف مقابل و بسیار هم کوچک تر بوده است. در جریان جنگ تحمیلی نیز از صدام حمایت می کردند که حمایت تمیزی هم نبود. برای مثال، در دستیابی صدام به سلاح شیمیایی کمک کردند. به گفته رایزن آمریکا در بغداد که در کتابی با عنوان از هم پیمان تا دشمن خاطرات خود را نگاشته است، آمریکاییان محل تجمع نیروهای ایرانی را از طریق ماهواره به نیروهای صدام اعلام می کردند. پس از حمله نیروهای صدام نیز اشکالات حمله را اعلام و نحوه

دکتر سید روح‌الله حسینی

و تحولاتی که مدرنیته بر فرهنگ، سیاست، اجتماع و در کل نگاه و نگرش ما به مسائل مختلف و در واقع کل هستی می‌گذارد، حساس و دل‌مشغولم. من این تأثیرات و تحولات را در دو سو و دو ساحت متفاوت شرقی و غربی، فرانسه و ایران، و از خلال آثار دو نویسنده نامدار نیمه سده بیستم، یعنی کامو و هدایت بررسی کرده‌ام. این دو نویسنده به‌رغم شباهت‌های بسیاری که در آغاز مسیر فکری و نویسندگی خود داشتند، در ادامه و در پایان مسیر تفاوت‌هایی عمده و هستی‌شناختی با یکدیگر پیدا کردند، که من این را در بستری فکر و فرهنگی، در دو جغرافیای مختلف، متأثر از تاریخ و تمدنی متفاوت قرار دادم و سعی کردم در بستری از تحولات تاریخی و فکری، به تأثیراتی که مدرنیته، با سابقه‌ای طولانی در غرب، از دکارت تا نیچه و پس از او بر جهان بینی هنرمندان و نویسندگان غربی بر جای نهاد بپردازم. از دگرسو، سیر همین تحولات در ایران و تأثیری که بر نخستین نویسنده بزرگ ایرانی گذارد که در گردها مدرنیته گرفتار آمد، یعنی هدایت، از دیگر اهدافم در این پژوهش بوده است. حجم کتاب چندان زیاد نیست و گمان می‌کنم برای دانشجویانی که به مطالعات فرهنگی و مطالعه در باب گذارهای علاقه‌مندند جالب باشد. مطالعات فرهنگی و مطالعه در باب گذارهای، یعنی گذار از سنت به مدرنیته، سال‌ها و بلکه دهه‌هاست در مطالعات و تتبعات ما جاخوش کرده اما همچنان به‌روز و پژوهش‌دنی است. البته، زبان کتاب فرانسه است، و فقط دوستانی می‌توانند از آن استفاده کنند که به زبان فرانسه آشنا باشند.

● به‌نظر شما برپایی چنین جشنواره‌هایی تا چه حد در تحقق و ترویج اهداف فاکتورهای تعیین‌شده برای انتخاب مؤثر است و برای ارتقای هر چه بهتر آن بر چه تمهیدات و ملاک‌هایی لازم است بیشتر تأکید شود؟

این سؤالی بود که حین برگزاری جشنواره از خودم پرسیدم و خیلی ساده به‌نظرم رسید چنین رویدادی در تشویق پژوهشگران و استادان دانشگاه‌ها به تألیف کتب و مقالات خارجی بسیار مؤثر است. استادان دانشگاه در هیاهوی آموزش یا تألیف مقالات و کتب برای مجلات داخلی، عمدتاً فراموش می‌کنند که چه ظرفیت و امکانی برای ارتباط با مخاطبان بین‌المللی و جهانی وجود دارد. من از وقتی که می‌شنوم یا می‌بینم که این کتاب یا مقالاتی که به زبان فرانسه نوشته‌ام از سوی خوانندگان فرانسوی خوانده می‌شود، هر چند هم تعداد این افراد محدود باشد، حس متفاوتی پیدا کرده‌ام و از این بابت خیلی خوشحالم. این احساس خوشایند را نخستین بار در پاریس و در زمان رونمایی از کتاب تجربه کردم و برای من انگیزه‌ای شد که در کارهای بعدی هم‌زمان به مخاطبانی خارج از مرزها نیز فکر کنم. این احساس که کارت را جماعتی دیگر با فرهنگ و زبانی

دکتر سید روح‌الله حسینی، استادیار گروه مطالعات اروپای دانشکده مطالعات جهان در سال ۱۳۵۷ در شهرستان خمین دیده به جهان گشود. در سال ۱۳۷۵ با دیپلم ریاضی‌فیزیک از دبیرستان ابن‌سینای خمین فارغ‌التحصیل شد. مدرک کارشناسی مترجمی زبان فرانسه را در سال ۱۳۸۰ از دانشگاه علامه طباطبایی و مدرک کارشناسی ارشد زبان و ادبیات فرانسه را در سال ۱۳۸۲ از دانشگاه تهران اخذ کرد. دکترای زبان و ادبیات فرانسه با گرایش ادبیات تطبیقی را در سال ۱۳۸۷ از دانشگاه تهران گرفت. وی نویسنده برگزیده دانشگاه‌های تهران و علوم پزشکی تهران در حوزه بین‌الملل (۱۳۸۹)، مدرس برگزیده زبان فرانسه در دانشگاه تهران (۱۳۸۱) و رتبه نخست دکتری زبان و ادبیات فرانسه در دانشگاه تهران (ورودی ۱۳۸۲) بوده است.

● جناب آقای دکتر حسینی، مفتخریم که در این شماره خبرنامه در خدمت شما باشیم. در نهمین جشنواره بین‌الملل دانشگاه در اردیبهشت ۱۳۹۸، به‌موجب انتشار کتاب *Crise de la modernité et modernité en crise* (بحران مدرنیته و مدرنیته در بحران) در سال ۲۰۱۷ به زبان فرانسه و توسط انتشارات L'Harmattan، مؤلف بین‌المللی برتر معرفی شدید. ضمن عرض تبریک، این اثر را برای خوانندگان ما بیشتر معرفی می‌فرمایید؟ من هم از شما متشکرم و امیدوارم این خبرنامه، به‌ویژه در معرفی اهداف عالی و مترقی و همچنین فعالیت‌های دانشکده مطالعات جهان، مؤثر و موفق باشد.

پژوهشی که اشاره کردید، البته از زمان نگارش آن مدت زیادی گذشته است، و من هم در این ماه‌ها و سال‌ها دغدغه‌ها و مشغله‌های فکری و پژوهشی دیگری پیدا کرده‌ام، هر چند همچنان بر تأثیرات

و کارکشته شدن دانشجویها در روش و کاربست آن در مطالعات جهان اعتقاد دارم و امیدوارم روزی دانشکده مطالعات جهان قطب روش و روش‌شناسی در حوزه علوم انسانی در سراسر ایران شناخته شود. از دانشجویان قدیم و جدید هم می‌خواهم که در این مسیر، یعنی آشنایی و تسلط بر روش تحقیق، اهتمام بیشتری داشته باشند که ستون فقرات مطالعاتشان همین روش است. بدون روش، هر گونه اقدامی در انجام تحقیق، جز ویرانی پژوهش و تلف کردن عمر و انرژی نیست.

جناب عالی از مؤسسان مدرسه ملی سینمای ایران از مؤسسات تابعه سازمان امور سینمایی نیز هستین و اخیراً مدیر کلی دفتر جشنواره‌ها و همکاری‌های بین‌المللی سازمان سینمایی را نیز برعهده گرفته‌اید. خود را بیشتر پژوهشگر و دانشگاهی می‌دانید، یا فردی فعال در و علاقه‌مند به عرصه سینما؟ تأثیر این دو بر هم چیست آن هم با شرایط سینمایی کشور که نگاه‌ها و ذائقه‌ها بیشتر به‌نظر ژورنالیستی است تا پژوهش‌محورانه؟

سؤال سختی است. تمیز دو حوزه کار اجرایی و کار علمی از یکدیگر و چگونگی به‌خدمت‌گرفتن این دو به‌عنوان مکمل یکی برای دیگری، از آن موضوعات خطیر و دشواری است که خیلی‌ها از جمله خود من در آن در مانده‌اند. عموماً هم یکی به نفع دیگری قربانی می‌شود. گاهی هم هر دو وجه وقتی هم‌زمان و بدون مراقبت به‌کار گرفته می‌شود، بی‌تأثیر و بی‌فایده می‌شود. شخصاً دانشگاه و کار علمی و آموزشی را بر هر مسئولیت اجرایی دیگری ترجیح می‌دهم و حاضر نیستم این جایگاه و موقعیت دانشگاهی را با هیچ مقام و مسئولیتی عوض کنم. اما خوب هنر در کل و سینما به‌طور خاص از علائق دوران نوجوانی و جوانی من است. من این مسئولیت اجرایی در وزارت فرهنگ را به‌دلیل همین علاقه شخصی پذیرفتم و دوست دارم. نکته‌ای هم که شما اشاره کردید کاملاً درست است، سازمان سینمایی مثل بسیاری از بخش‌های دیگر دولت نیاز به تزیینات و روش‌های علمی در برخورد با مسائل و حل آن دارد. یکی دیگر از دلایلی که مرا راضی به ادامه همکاری با سازمان امور سینمایی کرده و می‌کند همین است. البته، مدتی است که با گذر سال‌های جوانی و ورود به میان‌سالی به این فکر افتادم که شاید بعد از ۶ سال کار اجرایی در دولت، بهتر باشد به مأمور و خانه خودم برگردم و به آنچه بیش از همه دوست دارم، یعنی نوشتن شعر و داستان و مقالات علمی، مشغول شوم. نمی‌دانم تا کی این تردید ادامه پیدا کند و آینده چه پیش پای من خواهد گذاشت. فقط امیدوارم این دودلی‌ها بیش از دو سال دیگر به طول نینجامد.

از وقتی که به خبرنگار اختصاص دادید، صمیمانه سپاسگزاریم و برای شما در دانشکده مطالعات جهان و در عرصه سینمای کشور آرزوی موفقیت روزافزون داریم.
من هم از شما متشکرم و امیدوارم همین‌طور پرنرژی و شاداب در کنار ما و دانشکده، سال‌های سال پایدار و موفق باشد.

متفاوت می‌بینند و می‌خوانند، بسیار دلپذیر و راهگشاست. راهگشا برای کارهای بزرگ‌تر و فکر کردن به مضامینی جهانی، در جهانی که مسائلی درهم‌پیچیده و به هم گره خورده است.

در مورد مراسم، البته حرف نخست من قدردانی و سپاسگزاری از برگزارکنندگان آن است. به‌نظرم این جشنواره با وجودی که در ابتدای مسیر به‌نظر می‌رسد، لااقل در این دوره که من حاضر بودم، با استقبال بسیار خوبی روبرو بود. شور و هیجان قابل‌توجهی داشت که به سالن انرژی و اشتیاق می‌داد. فقط به‌گمانم شاید باید مثل جشنواره‌های حرفه‌ای به سمتی بروم که جوایز و منتخبان تمایز و تشخیص پیدا کنند. منظورم این است که لزوماً اهدای جواز بسیار و با عناوین متعدد، حسن محسوب نمی‌شود. جوایز و عناوین باید محدود شود تا فضای رقابت و تأثیر کلی آن بر عملکرد دانشگاه در توسعه گفتگوهای بین‌المللی علمی جنبه‌های آشکار و ملموس پیدا کند.

در سال گذشته، نخستین دانشجویان مقطع دکتری رشته مطالعات فرانسه در دانشکده پذیرفته شدند. دانشکده در راه‌اندازی این رشته چه اهدافی را دنبال می‌کند و پذیرش در مقطع دکتری چه جایگاهی بدان می‌بخشد؟

خوب ببینید تحصیلات در هر رشته و تخصصی فرایندی دارد که باید تکمیل شود. بدون مقطع دکتری، به‌ویژه در حوزه‌های علوم انسانی که روند شکل‌گیری و انسجام تفکر در موضوع یا حوزه‌ای خاص نیاز به زمان بیشتری دارد، ابرگذاردن مسیر حرکت به‌سوی نظریه‌پردازی یا تحصیل انسجامی نظری و فکری محسوب می‌شود. روی دیگر این حرف من این است که با تأسیس این مقطع امیدواریم دانشجویانی صاحب‌نظر در حوزه مطالعات فرانسه تربیت شوند که در تنظیم روابط فرهنگی، سیاسی و اقتصادی ما با این کشور مهم اروپایی توان‌مند باشند.

به‌همت جناب عالی، در مقام رئیس مؤسسه مطالعات اروپا و آمریکای شمالی، در روزهای دوشنبه، سلسله نشست‌هایی در یازده نشست، با هدف کمک به دانشجویان در کسب مهارت‌های نظری، عملی و کاربردی در تحقیق، در سال گذشته برگزار شد که در نوع خود تجربه‌ای ارزشمند و جدید بود، به‌خصوص آنکه با رویکرد میان‌رشته‌ای و تحصیلات تکمیلی دنبال شد. نقاط قوت و ضعف آن را در چه می‌دانید؟

تجربه خوبی بود و به‌عنوان شروع مسیری که در آن استادان، دانشجویها و در واقع کل دانشکده حول یکی از اساسی‌ترین چالش‌های امروز دانشگاه‌های ما، یعنی بحث روش و روش‌شناسی، مشغول به تأمل و چاره‌اندیشی شدند، شخصاً از این دوره راضی هستم. فقط امیدوارم ادامه پیدا کند و در این زمینه و در سال پیش رو امیدوارم انجمن ایرانی مطالعات جهان یا معاونت آموزشی و پژوهشی دانشکده این مسیر را ادامه دهند. چون با توجه به مسئولیتی که در وزارت فرهنگ بر عهده من گذارده شده، زمان کافی برای راهبری این رویداد نخواهم داشت ولی قطعاً در اجرای آن کمک خواهم کرد، چون به این مسیر

سوابق اجرایی

- مدیرکل دفتر جشنواره‌ها و همکاری‌های بین‌الملل سازمان امور سینمایی، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، از ۱ خرداد ۱۳۹۸.
- رییس موسسه مطالعات آمریکای شمالی و اروپای دانشگاه تهران، از ۱۳۹۴ تا کنون.
- مدیر بخش مطالعات فرانسه (فرانسه‌شناسی)، دانشکده مطالعات جهان دانشگاه تهران، از ۱۳۸۷ تا کنون.
- مدیرعامل، عضو مؤسس و دبیر شورای علمی مدرسه ملی سینمای ایران (از مؤسسات تابعه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی)، از اسفند ۱۳۹۳ تا اردیبهشت ۱۳۹۸.
- مدیرکل دفتر مطالعات، توسعه دانش و مهارت‌های سینمایی، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، از ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۴.
- مدیرکل آموزش و پژوهش، بنیاد سعدی، ۱۳۹۲.
- عضو شورای سیاست‌گذاری و هیئت علمی جایزه پژوهش سال سینمایی، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، هر دو دوره ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷.
- عضو مؤسس و دبیر تحریریه مجله فرانسوی زبان *Revue de Téhéran*، موسسه اطلاعات، ۱۳۸۴ تا ۱۳۸۷.
- عضو شورای سیاست‌گذاری ارتباط دانشگاه تهران با دانشگاه‌های فرانسوی زبان، دانشگاه تهران، از ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۲.
- عضو هیئت مدیره انجمن ایرانی زبان و ادبیات فرانسه، دو دوره، از ۱۳۸۸ تا ۱۳۹۶.
- برگزارنده و دبیری همایش بین‌المللی «فرهنگ و هنر فرانسه»، دانشگاه تهران، اردیبهشت ۱۳۸۷.
- برگزاری و دبیری همایش ملی «نقد و بررسی انتخابات ریاست‌جمهوری فرانسه در سال ۲۰۱۷»، دانشگاه تهران.

سوابق آموزشی

- تدریس دروس زیر در دانشگاه‌های تهران، علامه طباطبایی، الزهرا (س) و از سال ۱۳۸۲ تا کنون: «متفکرین معاصر فرانسوی»، «سینمای فرانسه»، «جامعه و فرهنگ اروپا»، «جریان‌های ادبی در فرانسه»، «جریان‌های هنری در فرانسه»، «تاریخ معاصر فرانسه»، «مطالعات فرهنگی در فرانسه»، «روش تحقیق در مطالعات بین‌رشته‌ای»، «ترجمه متون فارسی به فرانسه»، «ترجمه نظم و نثر» و «مقابله و بررسی آثار ترجمه شده».

کتاب

- بحران مدرنیته و مدرنیته در بحران: بررسی مقابله‌ای آثار هدایت و کامو، انتشارات ارمتان، پاریس، ۲۰۱۷ [به فرانسه].
- فایده ادبیات، مقدمه و ترجمه، انتشارات خاموش، تهران، ۱۳۹۴.
- جامعه و فرهنگ ساحل عاج، در دست چاپ از سوی انتشارات سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، ۱۳۹۲.
- انقلاب‌های عربی از نگاه نشریات سیاسی مشهور غرب انتشارات، دانشگاه تهران، ۱۳۹۲.
- مقالات علمی - پژوهشی
- «مفهوم عشق در ادبیات کلاسیک فارسی: در کشاکش میان احساس جسمانی و روحانیتی عرفانی»، مجله مطالعات زبان فرانسه، دانشگاه اصفهان، ۱۳۹۶.
- «از جاودانگی سعادت در شعر حافظ تا تراژدی شرف در شعر شاملو»، مجله فرانسوی زبان قلم، ۱۳۹۶.
- «مطالعه‌ای جامعه‌شناختی درباره نقش زنان ایرانی در حوزه داستان‌نویسی در دو دهه اخیر»، مجله مطالعات زنان، دانشگاه تهران، ۱۳۹۲.
- «تأثیرگذاری و تأثیرپذیری معماری فرانسه و آمریکا: رقابت در شکوه و ارتفاع»، نشریه مطالعات جهان، ۱۳۹۰.
- «رئالیسم کامویی: در کشاکش میان پذیرش شادمانه یا ناگزیر واقعیت»، مجله فرانسوی زبان قلم، ۱۳۹۰.
- «بررسی تقابل رستم و اسفندیار در شاهنامه بر اساس نظریه تقابل دوگانه لوی استروس»، نشریه پژوهش زبان‌های خارجی، تابستان ۱۳۸۵.
- «تجربه مرگ به مثابه پایان همه چیز در اندیشه و آثار صادق هدایت»، نشریه پژوهش زبان‌های خارجی، ویژه‌نامه فرانسه، زمستان ۱۳۸۵.

سایر مقالات، ترجمه‌ها و نوشته‌ها

- «زیبایی‌شناسی و سیاست در آثار گونتر گراس»، مجله بخارا؛ «امیل دورکیم و تأمل در باب تعلیم و تربیت»، مجله برگ فرهنگ؛ «نگارش تفاوت»، «دو رویکرد متفاوت به مقوله پوچی»، «نظری به تفاوت در اندیشه بلانشو-لویناس» و بیش از ۴۰ مقاله در معرفی شعر، ادبیات و هنر ایران به زبان فرانسه که همگی در مجله روو دو تهران منتشر شده است.

عماد عربشاهی

ساله این انتخابات برگزار شود و امکانات انجام فعالیت در اختیار دانشجویان قرار گیرد. همواره در زمان برگزاری انتخابات شور و حال خاصی بین دانشجویان به وجود می‌آید.

با توجه به سوابق ارزشمندتان در بخش‌های مختلف دانشگاه، چه نظری درباره‌ی دانشکده‌ی مطالعات جهان و کار در این مجموعه دارید؟

دانشکده‌ی مطالعات جهان با توجه به حضور اساتید مطرح، و ارتباط خوب و مؤثر با دنیای خارج و حضور کارمندانی خبره که با جان و دل در خدمت دانشجویان و پیشبرد اهداف سازمان‌اند و حضور دانشجویان خارجی از ۲۰ ملیت، ظرفیت آن را داشته است که به دانشکده‌های بین‌المللی بدل شود. خودم به‌شخصه، با جدیت دوست داشتم به این دانشکده بیایم و تلاش بسیاری کردم تا توانستم به اینجا منتقل شوم. در این ده سال افراد بسیاری دیده‌ام که خواهان انتقال به این دانشکده بودند ولی موفق نشدند. به‌باور من زندگی و خانواده‌ی دوم من دانشکده‌ی مطالعات جهان است.

خوانندگان این شماره‌ی خبرنامه را به خاطرهای مهمان می‌فرمایید؟

در سال‌های قبل در دانشکده رسمی بود که در چند سال گذشته از آن محروم مانده‌ایم. یادش بخیر؛ در ماه مبارک رمضان در دانشکده سفره‌ی افطاری پهن می‌شد و همه‌ی همکاران و اساتید با خانواده به این مراسم دعوت بودند. بچه‌ها با هم بازی می‌کردند و خانواده‌ها بیشتر با هم آشنا می‌شدند. دوستی و محبت خاصی بین کارکنان برقرار می‌شد. در این مراسم بچه‌های کوچک کادو و کارکنان هدیه‌ی تولد می‌گرفتند و همه در کنار دکتر عاملی عکس یادبود می‌انداختیم. هنوز هم با گذشت چند سال، بچه‌های همکاران به یاد آن مراسم، مرا «عمو» خطاب می‌کنند.

از وقتی که به خبرنامه اختصاص دادید، صمیمانه سپاسگزاریم و برای شما آرزوی موفقیت روزافزون داریم.

جناب آقای عربشاهی، بسیار خرسندیم که در این شماره‌ی خبرنامه در خدمت شما باشیم. بخش امور فرهنگی و دانشجویی از جمله بخش‌هایی است که فعالیت مشترک با بخش‌های مختلف دانشکده از جمله روابط عمومی، اداره‌ی آموزش، و بخش مالی را می‌طلبد. رویکرد شما در برقراری این تعاملات چیست؟

با سلام و تشکر از اینکه این‌جانب را برای مصاحبه در این شماره انتخاب کردید.

امور دانشجویی و فرهنگی یکی از معاونت‌های مهم دانشگاه است که در واحدها نیز نقش مهمی دارد و نیازهای رفاهی و فرهنگی دانشجویان را شامل می‌شود از جمله، امور خوابگاه، وام‌های دانشجویی، تغذیه، ورزش، اردوهای دانشجویی، انجمن‌های علمی، کانون‌های فرهنگی، ازدواج دانشجویی، جشن فارغ‌التحصیلی و ورودی‌های جدید، مراسم‌های مذهبی و ملی، و تسویه حساب‌های دانشجویی. در واحدهای دیگر در این بخش معمولاً دو تا سه نفر اشتغال دارند. در دانشکده‌ی مطالعات جهان به‌خواست خدا تا کنون به‌صورت انفرادی اداره شده است و همان‌طور که فرمودید برای انجام هر یک از امور برشمرده با بخش‌های مختلف همکاری داشته‌ام. به‌نظرم در این ده سالی که در این دانشکده بوده‌ام با احترام و دوستی متقابل با همکاران در ارتباط بوده‌ایم. به‌نظر من با ضوابط اداری صرف و روابط خشک نمی‌توان کار را جلو برد.

روحیه و فعالیت‌های فرهنگی و علمی دانشجویان این دانشکده را چگونه دیده‌اید؟

دانشجویان دانشگاه تهران جزو بهترین دانشجویان کشورند و معمولاً به‌لحاظ علمی در سطح بالایی قرار دارند. به‌خصوص در دانشکده‌ی مطالعات جهان، هر یک از دانشجویان به یک یا چند زبان خارجی مسلط‌اند و بسیاری خود کارشناس مسائل سیاسی و فرهنگی‌اند. خوش‌بختانه، جو دانشکده به‌گونه‌ای است که در هر کاری از دانشجویان کمک خواسته شده است همکاری و مشارکت فعال داشته‌اند.

یکی از اقدامات نیکویی که در دانشکده صورت می‌گیرد، انتخابات انجمن‌های علمی دانشجویی و فعالیت‌های آنان است. نظر شما درباره‌ی این انجمن‌ها چیست و دانشجویان چه استقبال از آن و فعالیت‌هایی در آن داشته‌اند؟

انجمن‌های علمی یکی از فعالیت‌های جانبی است که دانشجویان را دور هم گرد می‌آورد تا با هم‌فکری و تلاش، فعالیت‌های علمی را آغاز کنند و به‌انجام برسانند. انجمن‌ها زیر نظر یک استاد مشاور فعالیت دارد. در دانشکده‌ی مطالعات جهان سعی داشته‌ایم هر

مریم علیزاده

مدرس عربی، انگلیسی، فلسفه و منطق (دبیرستان سمیه، مؤسسه قلم‌چی و دانشگاه تهران، از سال ۹۱ تاکنون).

● سرکار خانم علیزاده، بسیار خرسندیم که در این شماره خبرنامه در خدمت شما باشیم. شما از جمله دانشجویان فعال دانشکده‌اید و مسئول انجمن دانشجویی مطالعات هند نیز هستید و حضوری فعال در برگزاری نشست‌ها داشته‌اید، به‌خصوص نمایش فیلم با هدف آشنایی با سینمای هند. به‌نظر شما این نشست‌ها در پیشبرد علمی و تجربه‌اندوزی دانشجویان چه نقشی دارد؟

عرض سلام و ادب. سپاس از لطفتان. باعث افتخار بنده است که در خدمت شمایم.

به‌نظر من صرفاً مطالعه کتب و مقالات برای شناخت یک رشته به‌خصوص مطالعات جهان کافی نیست. آنچه در طول تحصیل هم در دوره کارشناسی و حالا در دوره کارشناسی ارشد تجربه کرده‌ام این بوده که فعالیت‌های دانشجویی از قبیل برگزاری نشست‌های علمی، اکران فیلم و کارگاه‌های مهارت‌آموزی که توسط خود دانشجویان برنامه‌ریزی و اجرا می‌شود برای فهم بیشتر رشته تحصیلی و پیشرفت علمی دانشجویان مؤثرتر است. همچنین، این قبیل فعالیت‌ها برای ما دانشجویان هم انرژی و انگیزه مضاعف ایجاد می‌کند و در کنار رشد علمی که مهم‌ترین رسالت دانشجویی است باعث پیشرفت مهارت‌های دیگری مثل ارتباط مؤثر و بالارفتن روحیه کار گروهی می‌شود و به‌طور کلی می‌توان گفت که تجربه بسیار خوبی برای ورود به بازار کار در آینده است. حداقل برای من این‌طور بوده چرا که مهارت‌هایی که در طول تحصیل کسب کردم از هر نظر بالاتر از آنچه بود که در ارگان‌های دیگر از قبیل شهرداری تهران و جزآن دیدم که این مورد باعث جهش فوق‌العاده‌ای در زمینه کار مرتبط با رشته تحصیلی‌ام شد. ● برای ارتقای این قبیل فعالیت‌ها و نشست‌ها چه

مریم علیزاده، دانشجوی کارشناسی ارشد مطالعات هند، متولد ۱ دی ماه ۱۳۷۲، مدرک کارشناسی خود را در رشته الهیات (فلسفه و کلام اسلامی) از دانشکده الهیات دانشگاه تهران اخذ کرد. در سوابق کاری و حرفه‌ای او موارد زیر دیده می‌شود: طراح و برگزارکننده همایش انتخاب رشته دانشگاهی (کشوری، ۹۳)؛ طراح و برگزارکننده اردوهای دانش‌آموزی در دانشگاه تهران (کشوری، ۹۲-۹۶)؛ پژوهشگر در بخش پژوهش و آمار پژوهشکده اخلاق حرفه‌ای دانشگاه تهران (پروژه اخلاقی‌سازی نهاد کتابخانه‌های کشور ۹۵-۹۶)؛ دبیر اجرایی طرح ترمه و ترنج، ویژه مدارس شهر تهران، شهرداری تهران (۹۴-۹۵)؛ دبیر اجرایی طرح توانمندسازی بانوان، شهرداری تهران (۹۴-۹۶)؛ مدیر اجرایی طرح سینما زندگی، مؤسسه رسانه و خانواده بارش افکار (۹۶-۹۸)؛ برگزارکننده کارگاه‌های اخلاق حرفه‌ای، فلسفه ذهن و سواد رسانه‌ای، دانشگاه تهران؛ مدرس اخلاق حرفه‌ای؛ دبیرکل انجمن‌های علمی دانشکده الهیات، دانشگاه تهران؛ دبیر انجمن علمی گروه مطالعات هند، دانشکده مطالعات جهان؛ مجری همایش‌ها و سمینارهای دانشجویی و برنامه‌های شهرداری تهران؛

پیشنهادی دارید؟

توجه اساتید به این دست فعالیت‌ها باعث ایجاد انگیزه در دانشجویان می‌شود. همچنین، اطلاع‌رسانی و معرفی بیشتر، چرا که عده‌ای از دانشجویان هستند که واقعاً راغب به شرکت در انجمن‌ها و یا برگزاری نشست‌ها و حتی مسابقات‌اند، اما از این برنامه‌ها بی‌اطلاع‌اند. به‌خصوص دانشجویانی که از دانشگاه‌هایی غیر از دانشگاه تهران پذیرش می‌شوند.

نظر تان دربارهٔ تحصیل در دانشکدهٔ مطالعات جهان چیست؟

همیشه از این مورد به‌عنوان یکی از زیباترین و مهم‌ترین اتفاقات زندگی‌ام یاد می‌کنم! من به‌دنبال رشته‌ای پویا و به‌روز بودم؛ جایی که برای ترقی کسانی که خواهان پیشرفت در زمینه‌های علمی و فرهنگی‌اند به‌واقع راه باز باشد، چرا که بعد از خود فرد، محیط نیز در رسیدن به هدف خیلی اثرگذار است. دربارهٔ دانشکده‌ها و رشته‌های مختلف علوم انسانی در دانشگاه تهران تحقیق کردم و در نهایت به این نتیجه رسیدم

موهبت دیگری هم که دانشکدهٔ مطالعات جهان را برای من متمایزتر از دیگر دانشکده‌ها کرده کارکنان مسئول آن است و احساس خوب دوستی‌ای که به ما دانشجویان می‌دهند و این روحیه واقعاً قابل تقدیر است.

که دانشکدهٔ مطالعات جهان دقیقاً آن چیزی است که می‌خواهم و نیاز دارم. دربارهٔ اساتید هم باید بگویم که خوشبختانه هم در دورهٔ کارشناسی در دانشکدهٔ الهیات دانشگاه تهران و هم اکنون در دانشکدهٔ مطالعات جهان از نعمت داشتن اساتید عالم، دلسوز و در عین حال سختگیر و دقیق نسبت به درس برخوردار بوده‌ام؛ اساتیدی که نه تنها الگوی خوبی برای تحصیل‌اند، بلکه هر یک الگو و الهام‌بخش بی‌نظیری برای زندگی‌اند. موهبت دیگری هم که دانشکدهٔ مطالعات جهان را برای من متمایزتر از دیگر دانشکده‌ها کرده کارکنان مسئول آن است و احساس خوب دوستی‌ای که به ما دانشجویان می‌دهند و این روحیه واقعاً قابل تقدیر است.

به‌طور کلی، باید بگویم در دانشکدهٔ مطالعات جهان صرفاً تحصیل نمی‌کنیم بلکه حس داشتن خانواده‌ای بزرگ را داریم.

مهم‌ترین مشخصهٔ دانشکدهٔ مطالعات جهان را چه می‌دانید؟

ارتباط گسترده‌ای که دانشکدهٔ مطالعات جهان با دانشگاه‌ها و مراکز مهم در سطح بین‌المللی دارد خود به‌تنهایی موجب پویابودن این دانشکده است. در کنار آن می‌توان به‌استفاده از ظرفیت‌ها و توانایی دانشجویان در هر یک از کنفرانس‌ها و نشست‌ها نیز اشاره کرد.

با توجه به شروع سال تحصیلی جدید، چه پیشنهادی برای دانشجویان جدید این دانشکده دارید؟

ترم اول و دوم فرصت بسیار خوبی برای شناخت و مطالعهٔ بیشتر دربارهٔ رشتهٔ تحصیلی‌شان و دانشکده و فعالیت‌های آن است. همین‌طور فرصت مناسبی است برای تکمیل مهارت‌های مقاله‌نویسی و آنچه برای انجام کار علمی ضروری است. پیشنهاد می‌کنم این فرصت را غنیمت بدانند و استفاده کنند و حتماً از تجربهٔ فارغ‌التحصیلان و دانشجویان سال‌های بالاتر استفاده کنند، ضمن اینکه باعث خوشحالی ماست، اگر بتوانیم کمک مؤثری باشیم. همچنین، از کتابخانهٔ دانشکده غافل نباشند و منابع اصلی رشتهٔ خود را بشناسند و البته در فعالیت‌های دانشجویی مثل شرکت در انجمن‌های علمی و برنامه‌های دانشکده، به‌خصوص نشست‌های علمی روزهای دوشنبه، حضور داشته باشند.

از وقتی که به خبرنگار اختصاص دادید، صمیمانه سپاسگزاریم و برای شما آرزوی موفقیت روزافزون داریم. ممنون از شما. من هم برای شما و همهٔ خانوادهٔ مطالعات جهان آرزوی موفقیت دارم.

اخبار ویژه

آغاز به کار مرکز ایران‌شناسی انجمن علمی مطالعات جهان

زمرهٔ دیگر برنامه‌های این مرکز است. دکتر عاملی، در مراسم رونمایی از سایت مرکز، اجرای چنین طرح‌هایی را برای رسیدن به اهداف پنج سالهٔ دانشگاه و بین‌المللی کردن آن ضروری دانست. دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی، ضمن تأکید بر ضرورت ارتباط هدفمند، مطمئن و قاعده‌مند با دانشگاه‌ها و مراکز مختلف ایران‌شناسی در خارج از کشور و تلاش برای معرفی واقعیت‌های جامعهٔ ایرانی، از تلاش‌های دست‌اندرکاران این طرح تقدیر و تشکر کرد. وبگاه مرکز ایران‌شناسی انجمن علمی مطالعات جهان به‌قرار زیر است.

www.Iranianstudy.org

مرکز ایران‌شناسی انجمن علمی مطالعات جهان طی مراسمی با حضور دکتر سعیدرضا عاملی، رئیس دانشکدهٔ مطالعات جهان و رئیس انجمن ایرانی مطالعات جهان، در روز شنبه ۷ اردیبهشت ۱۳۹۸ رسماً آغاز به کار کرد. این مرکز به‌منظور جذب جامعهٔ دانشگاهیان خارجی و علاقه‌مندان ایران‌شناسی و برپایی کارگاه‌های کوتاه‌مدت ایران‌شناسی به زبان‌های مختلف تأسیس شده است. آشنایی بی‌واسطهٔ دانشگاهیان کشورهای مختلف و علاقه‌مندان با فرهنگ و تمدن ایرانی، برگزاری دوره‌های فشرده در موضوعات تخصصی نظیر فرهنگ، سینما، سیاست خارجی، جامعه‌شناسی و بازدید از مراکز فرهنگی و اماکن تاریخی در

برگزاری نخستین همایش بین‌المللی صلح و حل‌منزاعه

عالی‌انقلاب فرهنگی، جناب آقای دکتر ویسل برومر رئیس محترم «مؤسسه ابتکار برای مدیریت بحران» از کشور فنلاند، میهمانان داخلی، میهمانان خارجی، آقایان و خانم‌هایی که در این سالن شرف حضور دارید، مقدمتان را گرامی می‌دارم و از صمیم قلب به شما خوش آمد می‌گویم. از اینکه زحمت کشیدید و به «نخستین همایش بین‌المللی صلح و حل‌منزاعه» تشریف آوردید سپاسگزارم. حضور شما به این معناست که به ضرورت و اهمیت موضوع صلح و حل‌منزاعه آگاهی دارید و از خودتان گذر کرده‌اید و به سایر انسان‌ها و جوامع می‌اندیشید و سرنوشت آن‌ها و امنیت آن‌ها و سلامت آن‌ها برایتان مهم است.

نخستین همایش بین‌المللی صلح و حل‌منزاعه را در تهران، قلب تپنده و وارث تمدن هفت هزار ساله ایران و اسلام، و در دانشگاه تهران نماد آموزش عالی ایران، با یاد شهیدانی آغاز می‌کنیم که در هشت سال جنگ عراق علیه ایران جانشان را برای صلح و امنیت قربانی کردند. این همایش را به نام و به احترام هزاران دانش‌آموز و معلم شهید در بیش از ۱۳۶۰ مدرسه آغاز می‌کنیم که طی هشت سال جنگ توسط صدام بمباران و موشک‌باران شدند، و به نام شهدای بیمارستان‌های بمباران‌شده، و بیمارستان کودکان بهرامی تهران. این همایش را به نام و به احترام تمام کشته‌شده‌های جنگ‌ها در همه نقاط جهان و قربانیان خشونت و تروریسم آغاز می‌کنیم:

شهیدی که بر خاک می‌خفت

سرانگشت در خون خود می‌زد و می‌نوشت

دو سه حرف بر سنگ:

«به امید پیروزی واقعی

نه در جنگ،

که بر جنگ!»

نخستین همایش سالانه و بین‌المللی صلح و حل‌منزاعه در روز دوشنبه و سه‌شنبه ۹ و ۱۰ اردیبهشت ۱۳۹۸ در دانشکده مطالعات جهان برگزار شد.

در این همایش ۲۳ مهمان خارجی از ۱۶ کشور مختلف حضور داشتند و ۵۲ پژوهشگر خارجی مقاله داشتند. در مجموع در بخش فارسی در هشت بخش مبانی و چارچوب‌های نظری صلح و حل‌منزاعه (۳۳ مقاله)، نقش ادیان در صلح و حل‌منزاعه (۳۲ مقاله)، نظام بین‌الملل، صلح و حل‌منزاعه (۲۵ مقاله)، صلح و حل‌منزاعه در آسیا (۳۳ مقاله)، مدیریت منازعات، میانجیگری و استفاده از ابزارهای نوین (۲۱ مقاله)، محیط‌زیست، ژئوپولیتیک، منازعه و حل‌منزاعه (۷ مقاله)، نقش فرهنگ، هنر و آموزش در صلح و حل‌منزاعه (۲۴ مقاله)، رسانه‌ها و صلح (۹ مقاله)، در بخش مقالات انگلیسی در چهار بخش صلح و حل‌منزاعه در اندیشه‌ها و آموزه‌های مذهبی (۱۰ مقاله)، صلح و حل‌منزاعه در غرب آسیا و شمال آفریقا (۱۸ مقاله)، صلح و حل‌منزاعه در روابط بین‌المللی و فراملی (۳۱ مقاله)، صلح و حل‌منزاعه در جامعه، آموزش، رسانه و هنر و ادبیات (۱۶ مقاله) مقاله پذیرفته شده بود.

در روز نخست این همایش در مراسم افتتاحیه دکتر علی‌اکبر علیخانی، دبیر علمی همایش، دکتر سعیدرضا عاملی، رئیس دانشکده مطالعات جهان و دبیر شورای انقلاب فرهنگی، دکتر محمود نیلی‌احمدآبادی، رئیس دانشگاه تهران، و دکتر ویل برومر، رئیس مؤسسه ابتکار برای مدیریت بحران سخنرانی کردند.

متن سخنرانی دکتر علی‌اکبر علیخانی، دبیر علمی همایش به قرار زیر است.

استادان، پژوهشگران، دانشجویان، جناب آقای دکتر نیلی رئیس محترم دانشگاه تهران، جناب آقای دکتر عاملی دبیر محترم شورای

ورود اسلام به ایران با آموزه‌های اسلامی عجین شد، صلح و همزیستی کاملاً وجه غالب است و هر گونه جنگ و خشونت، ناشی از جهالت و سطحی‌اندیشی و تعصب و خامی انسان‌ها دانسته شده است. مولوی علت جنگ‌ها و دشمنی‌ها را به درستی تشخیص داده است:

چون که بی‌رنگی اسیر رنگ شد
موسی‌ای با موسی‌ای در جنگ شد
چون به بی‌رنگی رسی کان داشتی
موسی و فرعون دارند آشتی

اوج واقع‌بینی، برای جلوگیری از هر گونه

جنگ و خشونت، در این بیت حافظ متجلی است که فرمود:

آسایش دو گیتی تفسیر این دو حرف است

با دوستان مروت، با دشمنان مدارا

در دین اسلام گفته می‌شود که خداوند پیامبران را فرستاد تا انسان‌ها را تربیت کنند و به آن‌ها اخلاق و خودساختگی بیاموزند و آن‌ها را از جنگ و خشونت بازدارند که بدترین مصداق فساد روی زمین است. اخلاق بخشی از ذات آموزه‌های اسلام و همه ادیان الهی است و ضد اخلاقی‌ترین عمل، خشونت و جنگ و خونریزی است. پژوهش‌های متعدد نشان می‌دهد که در متون اصلی دین اسلام، یعنی قرآن و سنت پیامبر اکرم (ص)، اجازه شروع هیچ جنگی به هیچ دلیل به مسلمانان داده نشده است. تمام آیات جهاد در قرآن دفاعی است؛ حتی مختصر جنگ‌هایی که پیامبر اسلام (ص) داشته، دفاعی بوده است. از نظر دین اسلام، مسلمانان فقط مکلف به دفاع از خودند و باید خود را به اندازه کافی تقویت کنند تا بتوانند در برابر تجاوز از پس دفاع برآیند. البته، دیدگاه‌ها و اختلاف‌نظرهایی در این بحث وجود دارد که جای پرداختن به آن‌ها در این مجال نیست و در مباحث و آثار تخصصی‌تر و با وقت موسع، می‌توان آن‌ها را تبیین کرد.

بحث خودم را به سطح عملی‌تر و کاربردی‌تر منتقل می‌کنم و در این سطح دو پرسش را مطرح می‌کنم، نخست اینکه مهم‌ترین مسئله‌ها و مشکلات امروز ما کدام است؟ و دوم اینکه دانشگاه‌ها عموماً و دانشگاه تهران به‌خصوص، به‌موجب مسئولیت اجتماعی خود چه وظیفه‌ای در قبال این مسائل دارد؟

بی‌تردید، امنیت بدیهی‌ترین، ضروری‌ترین و مهم‌ترین نیاز انسان است؛ و باز هم بی‌تردید، یکی از مهم‌ترین چالش‌های جهان امروز ما، تندروی، افراطی‌گری، جنگ، خشونت و ترور، به‌دلایل مختلف، از جمله به اسم دین است. قرآن به‌شدت در مورد خشونت و خونریزی هشدار می‌دهد و حتی کشته‌شدن یک نفر را مجاز نمی‌داند. اما پرسش دوم ما، مسئولیت اجتماعی دانشگاه در قبال این مسئله است تا بتواند با رویکردهای علمی و عمیق آن را بررسی و تحلیل کند و قدمی در جهت تقویت گفتمان صلح‌طلبی و حل‌منزاعه بردارد.

دکتر علی‌اکبر
علیخانی: صلح
چنان مهم و ضروری
و مورد نیاز انسان
است که باید به
ترویج و تعمیق و
ارتقای آن پردازیم.

در اینکه انسان ذاتاً به جنگ و خشونت گرایش دارد یا به صلح و همزیستی، فیلسوفان نامدار دیدگاه‌های مختلفی ارائه کرده‌اند. برخی مانند توماس هابز اعتقاد دارند که ذات انسان خشونت‌طلب است؛ یعنی، تمایل فطری دارد تا دیگران را به خدمت خود درآورد و از راه جنگ و خشونت بر آن‌ها تسلط یابد. گروهی نیز مثل جان لاک اعتقاد دارند که ذات و فطرت انسان صلح‌جوست و به همزیستی و همکاری تمایل ذاتی دارد. اما فیلسوفان مسلمان با تأثیرپذیری از قرآن و آموزه‌های اسلام معتقدند که انسان توأمان

دارای صفات و ویژگی‌های مختلفی است؛ خشونت و جنگ‌طلبی از یک‌سو، و مهربانی و صلح‌طلبی از سوی دیگر، از جمله آن‌هاست. بسته به اینکه انسان‌ها در چه محیطی رشد کنند و چه آموزش‌هایی ببینند، صفات متناسب، در آن‌ها تقویت می‌شود. بنابراین، ذات انسان هم جنگ‌طلب است و هم صلح‌طلب، اما از این دو همان غالب می‌شود که جامعه و محیط و شرایط از انسان‌ها می‌خواهد و یا با آن تربیت می‌شوند و خومی‌گیرند.

چه ما به دیدگاه هابز معتقد باشیم که ذات انسان را جنگ‌طلب می‌داند و چه به دیدگاه لاک که ذات انسان را صلح‌جو قلمداد می‌کند و چه به دیدگاه فیلسوفان مسلمان که انسان را آمیزه‌ای از هر دو می‌دانند، در هر حال، صلح چنان مهم و ضروری و مورد نیاز انسان است که باید به ترویج و تعمیق و ارتقای آن پردازیم و مناسب‌ترین و مؤثرترین راه‌های حل منازعات را بیابیم و در جهت به‌کارگیری آن‌ها بکوشیم. به قول حکیم سعدی شیرازی:

همی تا برآید به تدبیر کار

مدارای دشمن به از کارزار

و گر زو تواناتری در نبرد

نه مردی است بر ناتوان زور کرد

اگر پیل زوری و گر شیر چنگ

به نزدیک من صلح بهتر که جنگ

در فرهنگ و ادبیات فارسی ایران که ریشه هفت‌هزار ساله دارد و با

در دانشگاه تهران دنبال می‌شود را Theory of Peace and the Conflict of all عنوان و سه پرسش کلی را مطرح کرد. چرا مطالعات صلح و تضاد برای هر فرد و جامعه‌ای اهمیت دارد؟ چرا امروزه صلح و تضاد در سطح ملی و بین‌المللی اهمیت یافته و جنبه حیاتی یافته است؟ چرا چالش‌های صلح نه‌تنها در جوامع خاص، بلکه در تمامی جوامع انسانی در سطح جهانی، اهمیت یافته است؟

این استاد ارتباطات صلح را یکی از نیازهای اولیه بشر و داشته‌های دانست که بدون آن و با تهدید جنگ تمامی داشته‌های انسان نداشته خواهد شد. وی صلح را از جنس نیاز به خوراک، شادی، امنیت، خواب آرام، دارو، سلامت، رهایی از خودخواهی و پیوستن به امری متعالی و اموری خواند که انسان برای استقلال شخصی، ملی و اجتماعی خود خواهان آن است.

رئیس دانشکده مطالعات جهان صلح و تضاد را از مسائل چندبعدی و چندرشته‌ای خواند و از آن نظر که چندبعدی است چندرشته‌ای محسوب می‌شود و جنبه‌های جامعه‌شناختی، ارتباطی درون‌فردی و بین‌فردی و گروهی، بین‌فرهنگی و انسان‌شناسی و ابعاد اقتصادی دارد و افزود: «تنها با توجه صرف به یک بعد از ابعاد صلح و بدون توجه به نظام سلطه بر جهان نمی‌توان مسئله صلح را دنبال کرد.»

دکتر عاملی در ادامه سخنان خود به برجسته کردن برخی موارد در حوزه صلح پرداخت. قرار گرفتن ما در عصر جهانی شدن یکی از این موارد مهم است و جهانی شدن را چنین معنا کرد: «جهانی شدن یعنی متصل تر شدن دنیا به هم. ما در دنیای جهانی شده زندگی نمی‌کنیم. یک جهانی شدن تنها نیست که در جهان جریان دارد، بلکه جهانی شدن‌های بسیار در جهان هست. این در حالی است که نظام سلطه به دنبال تحمیل یک جهان به نظام اقتصادی، سیاسی و فرهنگی است.» دبیر شورای انقلاب فرهنگی تمامی ملت‌ها را دارای دارایی‌ها، تمدن‌ها و ارزش‌های دینی، و فرهنگ‌ها و سنت‌هایی خواند که علاقه‌مندان، پیام و ارزش جهانی دارد. وی به نقل از برگر افزود:

دکتر عاملی: صلح یکی از نیازهای اولیه بشر و داشته‌های است که بدون آن و با تهدید جنگ تمامی داشته‌های انسان نداشته خواهد شد.

مطالعات صلح و حل منازعه عرصه بسیار گسترده‌ای را شامل می‌شود که سطوح فردی، خانوادگی، محلی، منطقه‌ای، و بین‌المللی را دربرمی‌گیرد و هر کدام از این‌ها وجوه مختلفی مثل سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، مذهبی، قومی، جغرافیایی، محیط‌زیستی، و موارد متعدد دیگری دارد که هر کدام به صورت تصاعدی در یکدیگر ضرب می‌شود و در نهایت به صدها موضوع مطالعاتی و مسئله نیاز به حل تبدیل می‌شود که عمق و اهمیت این حوزه از مطالعات را نشان می‌دهد.

در ایران، تاکنون همایش‌های متعدد داخلی و بین‌المللی در زمینه صلح و حل منازعه برگزار شده است. تعدادی سازمان مردم‌نهاد نیز در این زمینه فعال است، اما شاید برای نخستین بار در ایران است که دانشگاه تهران با انجام سه اقدام مهم، به‌طور نظام‌مند، درازمدت، و در قالب‌های دانشگاهی و تخصصی در این راه قدم گذاشته است: نخست، تأسیس «دبیرخانه دائمی همایش بین‌المللی صلح و حل منازعه»؛ تا متفکران و دانشمندان و متخصصان این حوزه را سالانه از اقصی نقاط جهان گردآورد و فضایی برای تبادل تجربه‌ها و یافته‌های علمی فراهم نماید؛ دوم، تأسیس «مرکز مطالعات بین‌المللی صلح و حل منازعه»؛ تا آن اهداف را در قالب‌های پژوهشی و تخصصی‌تر پیگیری کند؛ و سوم، تأسیس «رشته مطالعات صلح و حل منازعه»، در مقطع فوق‌لیسانس؛ تا به‌طور عملی، به تربیت متخصصانی در این حوزه مبادرت ورزد. برگزاری نخستین همایش بین‌المللی صلح و حل منازعه به لطف الهی تاکنون به خوبی به پیش رفته است و امیدواریم تداوم آن در کنار دو اقدام دیگر به نحو شایسته‌ای موفق و مؤثر باشد.

باردیگر، از میهمانان داخلی و خارجی همایش و تمامی شما عزیزان که در این سالن حضور دارید، صمیمانه تشکر می‌کنم. از تمامی نویسندگان و دغدغه‌مندان موضوع صلح و حل منازعه که از ایران و دانشگاه‌های مختلف جهان برای ما چکیده مقاله فرستادند سپاسگزارم. حضور جناب آقای دکتر نیلی، رئیس محترم دانشکده مطالعات تهران، و جناب آقای دکتر عاملی رئیس محترم دانشکده مطالعات جهان و دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی را ارج می‌نهم و از توجه همه شما عزیزان صمیمانه متشکرم.

دکتر سعیدرضا عاملی، رئیس دانشکده مطالعات جهان و دبیر شورای انقلاب فرهنگی، در افتتاحیه همایش بین‌المللی صلح و حل منازعه در دوشنبه ۹ اردیبهشت ۱۳۹۸، برگزاری این کنفرانس مهم را در برهه زمانی مهم خواند و عنوان سخنان خود را «عصر جهانی شدن و ارتباط بین صلح در سطح ملی، منطقه‌ای و جهانی» اعلام کرد. دکتر عاملی نظریه در حوزه صلح و تضاد و محصول دیدگاهی که

لازمه تغییر این چرخه و حل مسئله صلح را که وجود تضادهای نهادینه جهانی است در تغییر این ساختارها دانست و افزود: «در دنیایی که ۱۲ هزار کلاهی هسته‌ای وجود دارد که ۷۰۰۰ تای آن متعلق به آمریکا است، یعنی خطرناکی و تهدیدی بزرگ و ایجاد فضای عدم امنیت و عدم قطعیت برای جهان که دیوانه‌ای می‌تواند این بمبها برای جهان به صدا درآورد.» دکتر عاملی به نقل از دانشمندان روسی، به تئوری زمستان سرد روس‌ها اشاره کرد که با انفجار این ۱۲ هزار کلاهی هسته‌ای دمای زمین به منفی ۵۰ درجه خواهد رسید و هاله‌ای خاکستری کره زمین را احاطه خواهد کرد و همه موجودات را از میان خواهد برد. این در حالی است که تمامی اشاره آمریکاییان به نقاطی از دنیاست که مبادا کلاهی هسته‌ای

دکتر عاملی:

قدرت‌مندترین کشور
در جهان را در مواجهه با
تحریم، جمهوری اسلامی
ایران می‌دانم که با وجود
فشارهای چهل ساله
توانسته است روی
گام‌های خود بایستد، از
ملت خود حمایت کند و
ظرفیت‌های لازم را برای
احیای تولید ملی و تقویت
تولید ملی، علی‌رغم
تحریم‌ها فراهم آورد.

بسازند.

رئیس دانشکده مطالعات جهان، جنگ را فقط جنگ نظامی ندانست، بلکه جنگ اقتصادی را نیز نوعی جنگ دانست و هشدار داد سازمان‌های مدنی صلح طلب در جهان تلاش خود را متمرکز بر جنگ و ترور به تنهایی کرده‌اند و از جنگ اقتصادی غافل شده‌اند. دکتر عاملی به کشورهایی که اشاره کرد که با اعمال تحریم فجایع انسانی‌ای به مراتب بیش از جنگ در آن‌ها تحقق یافته است، و به ۱۶ کشوری اشاره کرد که در دو دهه اخیر توسط آمریکا تحریم شده است، از جمله کشته شدن بیش از ۶۰۰ هزار کودک در عراق به دلیل تحریم دارو در حالی که این آمار جزو کشته شدگان جنگ منظور نمی‌شود. وی تحریم را پدیده‌ای ضد انسانی و ضد مردمی خواند که حقوق اولیه مردم جهان را نشان رفته است و با کاهش تولید ناخالص ملی و ارزش پول ملی که دو هدف اصلی تحریم است تشبیهی است برای ملت‌ها و نه دولت‌ها. دکتر عاملی افزود: «من نه به عنوان یک ایرانی، بلکه به عنوان کسی که به مستندات توجه دارد، قدرت‌مندترین کشور در جهان را در مواجهه با تحریم، جمهوری اسلامی ایران می‌دانم که با وجود فشارهای چهل ساله توانسته است روی گام‌های خود بایستد، از ملت خود حمایت کند و ظرفیت‌های لازم را برای احیای تولید ملی و تقویت تولید ملی، علی‌رغم تحریم‌ها فراهم آورد.»

دکتر عاملی به کشتار ۱۰۰ میلیون انسان پس از خاتمه جنگ جهانی اشاره کرد و افزود: «بعضی دکتر علیخانی در سخنان افتتاحیه خود درباره جنگ از این روست که ما تلخی جنگ را می‌فهمیم. ما گریه‌های کودکانمان را در فراغ پدران شهیدشان دیده‌ایم. ما لطامات جنگ‌های شیمیایی را در کردستان ایران و در جنوب و در غرب ایران حس کرده‌ایم و هنوز آثار شیمیایی را در نسل‌های بعدی جنگ

ما با جهانی شدن‌های بسیاری روبه‌رویم. بسیاری تلاش کرده‌اند که جهانی شدن را به انحصار خود و یک جامعه درآورند و جهانی شدن مساوی است با آمریکایی شدن و آمریکایی سازی تفسیر می‌شود.»

وی در دنیای جهانی شده تضادهای جهانی را هم جهانی دانست، حتی اگر در یک محله اتفاق بیفتد. حوادث در جهان جهانی شده ابعاد و پیامد و جنس آن از نوع جهانی خواهد بود. به تعبیری دیگر، دنیای امروز متصل تر شده است و پایه این جهانی شدن جدید پدیده‌ای است به نام trans localization (فرامحلی شدن). اموری وارد زندگی بشر شده که به طور جریانی مستمر و هم‌زمان فرد را متصل به فرامحل می‌کند. هر اتفاقی در هر نقطه‌ای از جهان با فرسنگ‌ها فاصله بروز و

ظهور دارد. در دنیایی با اتصال ۴ میلیارد انسان به فضایی به نام فضای مجازی و اینترنت، افراد در فضایی با هم مجتمع شده‌اند و افزود: «این دنیای مجتمع شده نباید مانند فضای فیزیکی دچار سلطه‌ای جدید شود. در حالی که این سلطه در فضای مجازی با کمپانی‌هایی مانند گوگل، یوتیوب و ام‌اس‌ان اتفاق افتاده شد و این کمپانی‌های بزرگ آنقدر قدرت‌مند شده‌اند که تمامی عرصه‌های رسانه‌ای، اطلاعاتی و مرتبط با کتاب و دارایی‌های مختلف مجازی به آن وصل شده است.» این عضو شورای سیاست‌گذاری فضای مجازی به شکل‌گیری نهادهای بین‌المللی جدیدی اشاره کرد که تحت سیطره آمریکا است و افزود: «آمریکاییان با شعار multi-lateral institutional policy از طریق نهادهایی بین‌المللی مثل نفتا، گات، آی‌ام‌اف، دبیلوتی، به دنبال ساختار بندی جدید و مدیریت جدیدی برای جهان‌اند. امروز تحریم در دنیا به لحاظ مالی تحقق می‌یابد، از این روست که در چنبره نظام‌های مالی، نهادی و اقتصادی آمریکا است و جریمه‌های یک طرفه‌ای را در قالب تحریم به کشورها و کمپانی‌های مختلف تحمیل می‌کند که زاده نظام چندنهادی آمریکایی است.»

در دنیای جهانی شده، متصل شده و چندنهادی شده با چالش‌ها و تضادهای بین‌المللی بزرگ روبه‌رویم. در چنین دنیایی سخن از صلح تنها در مقابل جنگ مطرح نیست، بلکه صلح دامنه‌های بسیار گسترده‌تری داراست.

دکتر عاملی از سیاست‌های سلطه جهانی سخن گفت که ساختارهای اقتصادی، سیاسی و فرهنگی‌ای را به وجود آورده است و تضادهای و چالش‌های نهادینه را در جهان شکل می‌دهد و افزود: «اگر نتوانیم این ساختار را در جهان برهم‌زنیم، با برگزاری چند کارگاه در حوزه صلح نمی‌توان امیدوار بود چرخه مسیر جهان تغییر یابد.» وی

را انتخاب نکند، نمی‌توان منتظر وقوع صلح در جهان بود. بنابراین، لازم است بعد شناختی را تقویت کنیم. شنیدن آه همسر شهید، شنیدن گریه فرزندان شهید، دیدن صحنه بمباران‌هایی که کودکان بسیاری را از میان می‌برد، همواره باید در برابر دیدگان ما باقی باشد و تلاش کنیم این ضدارزش انسانی را به ارزش انسانی و الهی صلح تبدیل کنیم.»

دکتر عاملی به نظریه دیگری و تلاش برای بدل کردن آن به گفتمانی در فضای دانشگاهی جهان اشاره کرد: *Theory of peace and the confiding for all* (نظریه صلح برای همه و تضاد برای همه). ایجاد صلح در یک نقطه و بی‌توجهی به دیگر نقاط باعث ایجاد صلح نخواهد شد. تضاد و صلح حتی در سطح یک فرد به جهان سرایت خواهد کرد و به منطبق قرآنی اشاره کرد: «من احیایا فکأنما احیا الناس من قتل نفسا بغير نفس أو فساد فی الأرض فکأنما قتل الناس جمیعا» و آن را دارای منطق بسیار پویایی خواند که اگر یک نفر را احیا کنید و احترام بگذارید مانند احترام به همه مردم جهان است و اگر یک نفر را نادیده بگیرید، منزوی کنید و تنها راه کنید، مانند آن است که تمام مردم دنیا را تنها کرده باشید و افزود: «امروز، قانون سرایت قانونی قطعی است. این قانون در محیط زیست اثبات شده است که تخریب قسمتی از محیط‌زیست در آن سوی جهان سبب تخریب محیط‌زیست در سایر نقاط جهان خواهد شد.» وی جامعه انسانی را یکی از مهم‌ترین زیست‌بوم‌های جهان و اشرف مخلوقات خواند. سخن به زبان خشونت با دیگران خشونت را متوجه خود فرد خواهد کرد.

دکتر عاملی در نتیجه‌گیری، حاصل رواج اسلام‌هراسی در جهان را فاجعه تروریستی دور از انتظار در نیویورک خواند و افزود: «وقتی وقایع ۱۱ سپتامبر را متصل به جهان اسلام می‌کنیم، این تهدید در تمامی نقاط جهان اتفاق خواهد افتاد، زیرا بر طبل خشونت زده‌ایم. راه حل صلح باید راه حل جهانی باشد.» وی اقدامات صلح انجمن‌های جهان را مهم خواند و توسعه آن را لازم دانست و برگزاری چنین نشست‌ها و کارگاه‌هایی را راه‌حلی مناسب خطاب کرد. تقویت اندیشه، فرهنگ و ادبیات صلح در جهان را امری مهم خواند. وی از جمله راه‌حل‌های بنیادین، در کنار جهان‌بینی و فرهنگ، را در چهار نکته بیان داشت: به‌رسمیت‌شناختن همه مردم جهان (بنیاد شهروندی به نقل از نیچه بر شناخت استوار است)، به‌رسمیت‌شناختن حقوق ملت‌ها و افراد و دولت‌ملت‌ها، تبادل موقعیت (که در آن محبت نهفته است. امام علی (ع) به مالک‌اشتر فرمود: «دلت را سرشار از محبت به مردم کن، زیرا این مردم یا هم‌دینان تو هستند یا هم‌نوعان تو.»)، و رهاکردن اندیشه سلطه در جهان (رهاکردن نظریه *myth is right*: هر چه قدرت دارم، حق دارم).

دکتر محمود نیلی احمدآبادی، رئیس دانشگاه تهران، در مراسم افتتاحیه نخستین

ایران شاهدهیم.» و به همدلی و همراهی با مردم ژاپن پس از بمباران هیروشیما و ناکازاکی و مرگ بیش از ۳۰۰ هزار انسان اشاره کرد که هنوز بقایای آن در نسل امروز ژاپن باقی است و افزود: «وقتی منشور سازمان ملل در ۱۹۴۵ به امضای ملت‌ها رسید، مردم جهان امیدوار بودند جنگ خاتمه یابد. سازمان ملل به‌عنوان سازمان صلح جهانی تأسیس شد، در حالی که امروز کارکردهای مؤثر خود را از دست داده است. این در حالی است که هنوز سازمان مؤثر و کارآمدی می‌تواند باشد. با تأسیس سازمان امنیت در دل سازمان ملل، این سازمان در عمل با بحران مواجه شد و مصوبات آن امکان و تو یافت.» دکتر عاملی به وقوع ۱۵۷ جنگ بعد از جنگ جهانی در دنیا و کشته‌شدن بیش از ۱۱۳ میلیون انسان بی‌گناه اشاره کرد. با توجه به مداخلات مستقیم آمریکا در بیش از ۱۸ کشور، صلاحیت آمریکا در صحبت از جنگ معنایی ندارد و حقوق بشر را ابزاری در دست آمریکا برای برافروختن آتش جنگ خواند و به آمارهای بودجه‌های ارتش در دنیا اشاره کرد: «در ۲۰۱۸، ۱/۷ تریلیون دلار بودجه ارتش‌های جهان است که شامل همه بودجه‌های دفاعی نیست، بلکه تنها ارتش را شامل می‌شود. بودجه دفاعی آمریکا در مقایسه با ۲۰۰۶، دو برابر و نزدیک به ۱ تریلیون دلار شده است.» وی عقلانیت دنیا را خطاب قرارداد و توسعه در جهان را توسعه عقلانیت خواند که در مردم و نخبگان جهان اتفاق افتاده است و شاهد میراث نخبگان و مردم در آینده‌ایم و این پتانسیل است که فضای جنگ و سلطه در دنیا را کنترل می‌کند، آن هم در شرایطی که قامت دولت‌ها برای جنگ طراحی شده است، زیرا تضاد منافع رعایت نشده است و صاحب کمپانی‌های بزرگ نظامی و تسلیحاتی در نقاط دیگر دنیا تئوری جنگ را دنبال می‌کنند.

دکتر عاملی در مواجه با چنین جهانی توجه به نظرات علمی در دانشگاه‌های دنیا را ضروری دانست و افزود: «۴۰ درصد جامعه آمریکا با سیاست‌ها آمریکا در جهان و علیه مردم مخالفاند. کمپین‌های محیط‌زیست در دل خود به انسان و سایر موجودات و فضای سبز توجه دارد. کمپین‌های مبارزه با جنگ یکی از بزرگ‌ترین کمپین‌ها امروز جهان است که همگی نشانه توسعه عقلانیت است.» وی به عمیق‌تر کردن مطالعات و جدی‌تر گرفتن آن اشاره کرد و دنبال کردن راه‌حل‌هایی را خواهان شد که در چنین فضایی موفق عمل کند.

دکتر عاملی در اشاره‌ای دیگر، یکی از نگاه‌ها به مسئله صلح را *integrative theory of peace* (نظریه نگاه یکپارچه به صلح) دانست که به جنبه‌های چندبعدی به صلح توجه دارد. صلح در برابر تضادی است که آن تضاد برخاسته از تضاد در فرهنگ و جهان‌بینی و حوزه‌های شناختی انسان است و افزود: «تا ذهن ما صلح‌گرا و صلح‌آمیز نباشد، عمل ما صلح‌آمیز نخواهد شد. تا فرهنگ ما و فرهنگ جهانی به‌جای انتقام، صلح

دکتر عاملی: صلح در برابر تضادی است که آن تضاد برخاسته از تضاد در فرهنگ و جهان‌بینی و حوزه‌های شناختی انسان است.

را راه‌حلی پیچیده‌تر خواند، به‌طوری که برای آغاز جنگ شلیک یک گلوله کافی است، در حالی که برای برقراری صلح سال‌ها تلاش لازم است و در مقام تمثیل به جنگ ویتنام اشاره کرد.

دکتر نیلی نخستین گام در این باره را تغییر پارادایم و ایجاد فضای فکری مناسب دانست و افزود: «باید به همه مردم دنیا پیامی که هیچ قومی قوم برتر نیست و بیش از آنچه دارد نباید در اختیار قرار گیرد. گرفتن منابع دیگران به زود و فشار راه‌حل زندگی خوب و صلح پایدار نیست. آموزش هم‌زیستی و صلح باید از پیش‌دستان آغاز شود.» وی بر نقش مهم دانشگاه‌ها در تدوین این مبانی و مفاهیم تأکید کرد که می‌تواند قواعد و دستورالعمل‌ها و محتوا را به بهترین شکل و شیوه علمی تولید کند و شیوه‌های یادگیری را ابداع و توسعه بخشد. رئیس دانشگاه تهران ضمن انتقاد از این مطلب که تولید ادبیات منازعه در دنیا بسیار بیشتر از ادبیات با موضوع صلح است، حرکت جدی‌تر دانشگاه‌ها در این عرصه را خواستار شد و افزود: «ما معتقد به علم برای علم نیستیم، بلکه علم و دانش برای جامعه است. در چنین شرایطی است که علم می‌تواند اثربخش باشد و نقش فزاینده‌ای ایفا کند و مسئولیت آن بر عهده دانشگاه‌هاست.»

دکتر نیلی ضمن اشاره به گسترده‌تر شدن نقش منازعات در جهان، دلیل دیگر نزاع‌ها را وجود کمبودها، فقر، توسعه‌نیافتگی‌ها و منازعات محلی به دلیل وجود همین کمبودها دانست و افزود: «توانمندسازی کشورها و مردم کشورها باید در دستور کار قرار گیرد. در چنین شرایطی قطعاً منازعات کاهش خواهد یافت.» در این حوزه نیز نقش دانشگاه‌ها را در توانمندسازی افراد راه‌حلی کارآمد خواند که بدون علم و پایه علمی و مشارکت علم محقق نخواهد شد. وی ضمن اشاره به بسیاری از منازعات بر سر مسائل محیط‌زیستی و آب‌وهوا، آن را ناشی از ضعف در استفاده از امکانات و استفاده بهینه از امکانات و توسعه این امکانات دانست و افزود: «توسعه علمی کشورها که مبنای توسعه در سایر حوزه‌ها قرار گیرد قطعاً به پایداری و توسعه صلح کمک خواهد کرد. از مردمی که از فقر در رنج‌اند نمی‌توان انتظار داشت مانند انسان‌های برخوردار عمل کنند. افراد و جوامع تحت فشار، رفتارهای غیرمنطقی بروز خواهند داد که فطری است.»

خاتمه‌بخش سخنان رئیس دانشگاه تهران نقش دیپلماسی علمی بود که با توسعه دانشگاه‌ها، دانشمندان و دانشجویان و با بحث *student mobility* و همکاری‌های مشترک میان دانشگاه‌های مختلف دنیا شکل گرفته است و افزود: «از آنجا که بسیاری از مسئولان، تصمیم‌گیرندگان و تصمیم‌سازان دنیا فارغ‌التحصیلان دانشگاه‌هایند، اگر شبکه دانشمندان و محققان در دنیا در قالب دیپلماسی علمی شکل گیرد، ظرفیت بسیار

همایش بین‌المللی صلح و حل منازعه در دانشکده مطالعات جهان در روز دوشنبه ۹ اردیبهشت ۱۳۹۸، ضمن خیرمقدم به مهمانان همایش از اقصی نقاط جهان، از برگزاری این همایش با موضوع صلح و حل منازعه با نگاه آکادمیک، و در ایران با تجربه هشت سال جنگ تحمیلی و قرارگرفتن آن در منطقه‌ای که در حال حاضر درگیر بیشترین منازعات است و در تاریخ با منازعات عجیب بوده است ابراز خوشحالی کرد و آن را مهم دانست که حتی باید زودتر هم بدان پرداخته می‌شد.

دکتر نیلی از موضع نقش دانشگاه به تبیین این موضوع تخصصی پرداخت. وی با اشاره به داستان هابیل و قابیل، بر عجبین بودن تاریخ بشر از ابتدا با منازعه اشاره کرد که متعاقب آن پیامبران با پیام دوستی، محبت و صلح به هدایت انسان‌ها پرداختند. وی قدرت‌طلبی، زیاده‌خواهی، کمبود منابع در آن عصر را از جمله دلایل نزاع قابیل با هابیل خواند که بیش از همه به دلیل ناتوانی در برقراری دیالوگ رخ داده است، در عصری که زبان اختراع نشده و تمدن شکل نگرفته بود. رئیس دانشگاه تهران، ضمن تأکید بر نقش زبان در حل منازعات، شالوده اصلی پیام پیامبران را اجتماعی بودن، قدرت تعقل و تفکر انسان دانست و افزود: «انسان‌ها باید از این مزیت‌های خود بهره‌گیرند. در اصل تمایز انسان از سایر مخلوقات قدرت تفکر و تعقل و قدرت زبان و برقراری دیالوگ در انسان است.» وی ضمن اشاره به کتاب و معجزه حضرت محمد (ص)، کتاب را عصاره علم و دانش، فهم، شعور و تعقل خواند و افزود: «با ظهور آخرین پیامبر، بشر امروز دیگر منتظر ظهور پیامبری دیگر نیست، بلکه با قدرت تفکر و تعقل خود می‌تواند از عهده حل مسائل برآید و این آن چیزی است که دانشگاه‌ها می‌توانند در آن نقش اساسی داشته باشند.»

دکتر نیلی: با ظهور آخرین پیامبر، بشر امروز دیگر منتظر ظهور پیامبری دیگر نیست، بلکه با قدرت تفکر و تعقل خود می‌تواند از عهده حل مسائل برآید و این آن چیزی است که دانشگاه‌ها می‌توانند در آن نقش اساسی داشته باشند.

دکتر نیلی شکل‌گیری صلح و منازعه را نخست زاده ذهن خواند که پس از آن شواهد ظاهری آن آشکار می‌شود و افزود: «برای غالب‌شدن صلح در گفتمان جهان، نخست لازم است ذهن انسان‌ها برای صلح آماده شود و تصور منازعه را بهترین راه برای حل مشکلات و عنادها و اختلاف‌ها انتخاب نکنیم.» وی منازعه را راه‌حلی ساده‌تر و صلح

بازنمایی منازعات، همچنین راهبردهای میانجیان صلح تأثیرگذار است. به گفته دکتر برومر، گوناگونی کنشگران یکی از چالش‌هایی است که بر سر راه ساختارهای سنتی میانجی‌گری صلح وجود دارد. یکی از عوامل اصلی در منازعات دولت‌هایند، حال آنکه اکثر منازعات وجوه بومی، منطقه‌ای و بین‌المللی دارد و باید کنشگران غیردولتی را نیز به این معادله افزود.

ارتباط میان کنشگران و سطوح مختلف استقلال آن‌ها مسئله‌ای است که بر پیچیدگی اوضاع می‌افزاید، و این مسئله باعث می‌شود ساختارهای سنتی برقراری صلح با چالش جدی مواجه شود.

وی همچنین تصریح کرد یکی از عواملی که بر برقراری صلح تأثیر می‌گذارد، چالش‌های داخلی کشورهاست. چالش‌هایی نظیر مهاجرت،

تروریسم و جنبش‌های عوام‌گرایانه باعث می‌شود سیاست‌های کلی برقراری صلح با سیاست‌های کوتاه‌مدت داخلی محدود شود. از این روست که معمولاً نمی‌توان به به ارزش‌ها و قواعد مشترک یا تحلیل‌های در سطح بین‌الملل دست یافت.

دکتر برومر، فناوری را یکی از عواملی دانست که دورنمای منازعات را تغییر داده است و ادامه داد سلاح‌های پیشرفته و خودکار شکل و شدت منازعات را دستخوش تغییر کرده است. فناوری حتی دورنمای رسانه را هم تغییر داده و پیشرفت‌های مرتبط با رسانه‌های اجتماعی، باعث شده است که رسانه‌های سنتی، نهادهای قوی ملی و بین‌المللی، انحصار کنترل اطلاعات همچنین واقعیات را از دست بدهد.

وی منازعات را اغلب بخشی از روند

انتقال در سطح کلان دانست؛ روندهایی که در چارچوب آن تغییرات مختلف اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و محیطی هم بر منازعات تأثیر می‌گذارد و هم از منازعات تأثیر می‌پذیرد. همه این عوامل ما را به سوی فضای صلح و منازعه غیرقابل‌پیش‌بینی رهنمون می‌کند. ما اکنون در حال ورود به یک دوره عدم قطعیت بسیار عمیق‌ایم، دوره‌ای که در آن نظام بین‌الملل در آن تضعیف شده، چندجانبه‌گرایی از بین رفته، و توافقات بین‌المللی با چالش مواجه شده است.

بزرگی برای جلوگیری از منازعات و شکل‌گیری صلح پدید خواهد آمد. ما می‌توانیم بخشی از گفتمان بین دانشمندان دنیا را در جهت ایجاد صلح در دنیا بنا کنیم. ما می‌توانیم با گسترده‌تر کردن ارتباطات، با student mobility و تبادل استاد و دانشجو، آشنایی با فرهنگ کشورهای مختلف و کسب شناخت روشن از فرهنگ‌ها به پایداری و توسعه صلح کمک کنیم. وی ضمن اشاره به اینکه عدم آشنایی با بسیاری از واقعیت‌ها و بروز سوء تفاهم‌ها برهم‌زننده صلح است، بر درک ملت‌ها و احترام بر خرده‌فرهنگ‌ها تأکید کرد.

دکتر نیلی در جمع‌بندی سخنان خود بر نقش دانشگاه‌ها در تولید محتوا، تربیت انسان‌ها، ایجاد شبکه‌های محققان و دیپلماسی علمی تأکید کرد که با توجه به جهانی‌شدن و ارتقای دانشگاه‌ها در بین‌المللی‌سازی فرصتی استثنایی را فراهم آورده است و افزود: «جازه ندهیم که تنها سیاستمداران در اتاق‌های بسته برای دنیا تصمیم بگیرند. دانشگاهیان و محققان باید بیش از گذشته وارد این عرصه شوند و در بخش مهمی از تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی‌های شفاف بر پایه عقلانیت و علم برای آینده دنیا نقش داشته باشند.»

رئیس دانشگاه تهران، آمادگی دانشگاه تهران را در ایجاد و توسعه شبکه علمی و تبادل استاد و دانشجو و همکاری‌های بین‌دانشگاهی و بین مؤسسات علمی اعلام داشت تا با مشارکت جامعه عملی بتوان دنیایی بهتر برای همه مردم جهان ساخت.

دکتر ویل برومر، رئیس مؤسسه ابتکار برای مدیریت بحران از فنلاند، در سخنرانی خود در افتتاحیه همایش صلح و حل‌منازعه در روز دوشنبه ۹ اردیبهشت با عنوان «آینده میانجیگری»، بر دوره عدم قطعیت در روابط بین‌الملل تأکید داشت. وی ارتباط میان کنشگران و سطوح مختلف استقلال آن‌ها در مسئله جنگ را مسئله‌ای دانست که بر پیچیدگی اوضاع می‌افزاید و باعث می‌شود ساختارهای سنتی برقراری صلح با چالش جدی مواجه شود.

به گزارش سایت این همایش، به باور برومر همگان بر این مسئله اذعان دارند که ماهیت منازعات و مسائل مرتبط با آن در حال تغییر و تحول است؛ مسائلی نظیر جنگ ترکیبی، نقش رسانه‌های اجتماعی، جنگ شهری، و ترکیب شبکه‌های دولتی و غیردولتی، همچنین افزایش چشمگیر بازیگران صحنه منازعه بر این تغییر صحنه می‌گذارد.

با این حال به نظر می‌رسد درک مشترکی از مسئله ایجاد صلح وجود دارد. همچنین، شرایط مفروض برای ایجاد صلح و نقش میانجی‌ها منسوخ شده است. اگرچه به نظر می‌رسد که نمی‌توان نقطه پایانی بر جنگ‌های متعارف میان دولت‌ها گذاشت، روندهای متعدد و جدیدی وجود دارد که بر

دکتر برومر: ما اکنون در حال ورود به یک دوره عدم قطعیت بسیار عمیق‌ایم، دوره‌ای که در آن نظام بین‌الملل در آن تضعیف شده، چندجانبه‌گرایی از بین رفته، و توافقات بین‌المللی با چالش مواجه شده است.

- مجتبی مقصدی و شهاب دلیلی، صلح با دیگری، مبنایی برای صلح جهانی
- آنه اوروبو کرگارد، بین‌المللی‌سازی، جهانی‌شدن و آموزش عالی: در باب چالش‌های دانش نرم‌اتیو و خشونت مبتنی بر معرفت‌شناسی در تدریس صلح و حل منازعه
- حاکم قاسمی، آینده‌نگاری صلح و کاربست نظریه و روش تحلیلی لایه‌های علت‌ها

نشست‌های تخصصی بعد از ظهر دوشنبه ۹ اردیبهشت ۱۳۹۸ (نشست‌های ۲ تا ۷)

گروه اول (نشست ۲): صلح در روابط بین‌الملل (تالار ایران)

- رئیس نشست: دکتر حسن احمدیان، استادیار دانشکده مطالعات جهان، دانشگاه تهران
- سخنرانان
 - علیرضا کوهکن، صلح در نظریه‌های جدید روابط بین‌الملل
 - علی صباغیان، مبانی، اهداف و ابزارهای صلح‌سازی اتحادیه اروپا
 - سعیده کوزه‌گری، صلح در نظام آشوبناک بین‌الملل
 - اکبر حسینی، الزام رفع منازعه سیاسی آمریکا و ایران؛ مبتنی بر اصول حقوق و روابط بین‌الملل به دلیل تأثیرات آن بر صلح و امنیت جهانی
 - معصومه رمضانی و سمیه ستوده غضنفرخانی، سنخ‌شناسی حل منازعه و حل اختلاف

گروه اول (نشست ۳): رسانه‌ها، فضای مجازی و صلح و منازعه (تالار اندیشه)

- رئیس نشست: دکتر محسن سانس، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد جنوب
- سخنرانان
 - وحید ترابی جهرمی، مطالعات صلح در پارادایم دوج جهانی شدن
 - محمدجعفر چمنکار و علی آقاییاری، رسانه در خدمت صلح،

وی در خاتمه یادآور شد: حال سؤال اینجاست که این مسائل برای میانجی صلح چه معنایی می‌یابد؟ چگونه می‌توان به توازن قدرت دست یافت، در حالی که عدم توازن خود به خصیصه مهم منازعات تبدیل شده است؟ در فضای جنگ سایبری، آتش‌بس چه معنایی پیدا می‌کند؟ سازوکارهایی که با آن بتوان از شدت جنگ‌های ترکیبی کاست، چه می‌تواند باشد؟ در زمانی که طرف‌های منازعه متعدد است، چگونه می‌توان اطمینان حاصل کرد که روندهای صلح پایدار بماند، و حداقل از منازعه دور ماند؟ این‌ها سؤال‌هایی است که در سال‌های پیش‌رو بسیار مهم و اساسی شده است. اگر می‌خواهیم ساختار ایجاد صلح در سطح بین‌الملل را متحول کنیم باید به این سؤال‌ها پاسخ دهیم.

اداره نشست افتتاحیه را حمیدرضا دشتی، دانشجوی دکتری مطالعات آمریکای دانشکده و مجری توانای کشورمان برعهده داشت. در ادامه این همایش دفترچه یادبود نخستین همایش بین‌المللی صلح و حل منازعه توسط دکتر عاملی، دکتر نیلی و دکتر قهرمانی معاون بین‌الملل دانشگاه امضا شد. پس از مراسم افتتاحیه، سخنرانی‌ها در چهارده گروه، به صورت دو نشست عمومی در تالار حنا و دوازده نشست دیگر به‌سوی نشست‌های سه‌گانه موازی انجام شد.

نشست‌های تخصصی صبح دوشنبه ۹ اردیبهشت ۱۳۹۸

نشست عمومی (نشست ۱)

- رئیس نشست: دکتر حسام‌الدین واعظزاده، استادیار دانشکده مطالعات جهان، دانشگاه تهران
- سخنرانان
 - سرگئی مارکدونو، روسیه و رویکردهای آن به منازعه در دوره پساشوروی: دریافت‌های مختلف جهانی

- محمد سلطانی‌نژاد، رویکردهای شناختی به حل منازعه
- جواد شعیبانی، بن‌بست طرح‌های صلح در فلسطین
- سیده‌های برهانی، دشمن شماره یک صلح جهانی
- مهدی بهمنی، سیاست دایاسپورایی ایالات متحده و خلق منازعه در عراق

گروه دوم (نشست ۶): مبانی و راهبردهای صلح و حل منازعه در اندیشه متفکران مسلمان (تالار فرهنگ)

- رئیس نشست: دکتر شریف لکزایی، دانشیار پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی
- سخنرانان
- هادی وکیلی و طیبه میرمحمد حسینی، عقلانیت در فلسفه ملاصدرا، مبنایی برای صلح پژوهی
- روح‌الله مدامی، راهبردهای ایجاد و حفظ صلح بر اساس مدنیت خواجه نصیرالدین طوسی
- شریف لکزایی، راهکارهای تحقق صلح و حل منازعه در آرای امام موسی صدر
- محمدحسین حیدری، گفتگو از منظر فلسفه‌های معاصر
- صادق کشاورزبان و افضل‌السادات حسینی، عشق و صلح در انسان‌شناسی مولانا بر اساس غزلیات شمس

گروه دوم (نشست ۷): نظریه‌ها و تجربه‌های صلح و حل منازعه (تالار ملل)

- بایسته‌ها؛ برنامه‌های راهبردی و عوامل سوق‌دهنده
- سیما باقرپور و احمدرضا توحیدی، نقش رسانه‌ها در تحقق جنایات بین‌المللی: مطالعه موردی وضعیت رواندا
- حجت کاظمی، سوئیه تاریک رسانه‌های دیجیتال و تشدید بسترهای منازعه
- مریم صنیع اجلال، دیپلماسی علم و فناوری: ابزاری نوین برای حل‌وفصل منازعات در جهان: مطالعه موردی ج.ا.ایران

گروه اول (نشست ۴): مبانی نظری صلح و منازعه (تالار ملل)

- رئیس نشست: دکتر مازیار مظفری فلارتی، استادیار دانشکده مطالعات جهان، دانشگاه تهران
- سخنرانان
- چیمات لادول، آداب مذهبی و صلح
- گوزل سادیوا، نقش جوانان در تضمین صلح و اعتدال در جامعه لونا فرحات، نقش عذرخواهی نسبت به خطاهای تاریخی در احیای ارتباطات و فصل اختلافات
- آنتی انا، تخفیف منازعه، نقش سازمان‌های بین‌المللی و غیردولتی در جلوگیری از وقوع منازعه
- علیرضا صالحی‌نژاد، رویکردی اجتماعی-روان‌شناختی به تروریسم؛ چرایی و چگونگی حمایت، عضویت و ترک سازمان‌های تروریستی توسط اعضا

گروه دوم (نشست ۵): منازعه و حل منازعه در غرب آسیا (تالار ایران)

- رئیس نشست: دکتر جواد شعیبانی، استادیار دانشکده مطالعات جهان، دانشگاه تهران
- سخنرانان
- سیدحسین میرفخرایی و دکتر سیدارسلان محمودی، افزایش همکاری‌های منطقه‌ای ایران و ترکیه و حل منازعات خاورمیانه

- شعیب امامی و علی امیدی، تأثیر معرفت‌شناسی مدرن در ترویج صلح میان پیروان ادیان
- ادريس داریوشی، آلمان و پدیده موسوم به افراط‌گرایی اسلامی
- امیر ستاری سرای و مهدی حسن‌زاده، نقش گفتگوی ادیان در ایجاد صلح در دوره معاصر
- فرزانه اعظم لطفی، صلح پایدار ایران و هند؛ با بررسی و تحلیل آموزه‌های اوپانیشادی صلح به روایت داراشکوه
- محمدحسن احمدی، زبان‌شناسی تاریخی، حلقه مفقوده در پژوهش‌های ادیبانی صلح

گروه اول (نشست ۱۰): مبانی روان‌شناختی، انسان‌شناختی و جامعه‌شناختی صلح و منازعه (تالار فرهنگ)

- رئیس نشست: دکتر یونس نوربخش، دانشیار دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه تهران
- سخنرانان
 - گیتی پورزکی، دیگر‌تابویی، دیگر‌ستیزی با دیگر‌شنودی، اگونیسیم یا آنتاگونیسیم
 - مهدی عابدی و آرزو پورمهدی، مبانی و الزامات صلح از جامعه‌شناسی قدرت تا روان‌شناسی سلامت روان
 - سروه محمدزاده، پایایی و روایی «مقیاس گرایش روان‌شناختی به صلح» برآورد مقدماتی
 - یونس نوربخش، آزادی، برابری و نقش آن در صلح و خشونت
 - محسن علیزاده ثانی و محبوبه عرب، تنوع و نقش آن در ایجاد تعارض

گروه اول (نشست ۱۱): نظام بین‌الملل و صلح (تالار ملل)

- رئیس نشست: دکتر محمد رضا سعیدآبادی، استادیار دانشکده مطالعات جهان، دانشگاه تهران

• رئیس نشست: دکتر آنا کیر کگار

- سخنرانان
 - خاویر مائو، صلح و حل منازعه
 - حسام‌الدین واعظ‌زاده، هزینه و فایده جلوگیری، مدیریت و حل‌وفصل منازعه در روابط بین‌الملل
 - سعادت گولدن ایمان، نظریه آمادگی: مطالعه موردی افغانستان
 - امی شووارتزوت، باز یافت ابزار جنگی به صورت نمادهای نیرومند برای صلح؛ هنر پروژه TAE موزامبیک
 - اومونا اندرو دیوید، دیپلماسی بستر؛ شیوه‌ای پایدار در مواجهه با منازعات در آفریقا
 - موسی یوسف یحیی، تأثیر قیام بوکوحرام در جابه‌جایی داخلی

نشست عمومی صبح سه‌شنبه ۱۰ اردیبهشت ۱۳۹۸ (نشست ۸، تالار حنانه)

- رئیس نشست: دکتر رضا سعیدآبادی، استادیار دانشکده مطالعات جهان، دانشگاه تهران
- سخنرانان
 - ابراهیم متقی و عباس تاجیک، نشانه‌ها و فرایندهای رهیافت عدم خشونت در سیاست خارجی ج.ا.ایران
 - آلن لمپرر، اصول عملیاتی توأم با مسئولیت‌پذیری برای مذاکره‌کنندگان و میانجیگران (ارائه سخنرانی با اسکایپ)
 - چارلز داگلاس هوستنر، نقش مذهب در حل‌وفصل منازعه و صلح (ارائه سخنرانی با اسکایپ)
 - کلودیا سندا و مایدزینسکا، رویکردهای افغانستان در بهبود حمایت از کودکان متأثر از منازعه
 - اسماعیل آذری و نجمه محمدخانی، قصه‌گویی، زبان و رسانه‌ای برای ترویج صلح، روایت مقابله با خشونت در مناطق روستایی ایران

نشست‌های تخصصی صبح سه‌شنبه ۱۰ اردیبهشت ۱۳۹۸ (نشست‌های ۹، ۱۰ و ۱۱)

گروه اول (نشست ۹): ادیان و صلح (تالار اندیشه)

- رئیس نشست: دکتر محمد سمعی، دانشیار دانشکده مطالعات جهان، دانشگاه تهران
- سخنرانان

گروه اول (نشست ۱۳): راهکارها و تجارب حل منازعه در ایران (تالار اندیشه)

- رئیس نشست: دکتر جهانگیر کرمی، استادیار دانشکده مطالعات جهان، دانشگاه تهران
- سخنرانان
- حامد عمویی و الهام حسین خانی، راهکارهای صلح و حل منازعه در سیاست شهریاری
- سید محمد امین نوربخش، یک عمر برای صلح؛ مطالعه موردی جهانگیر میرزا نوربخش، مصحح استان‌های غرب کشور
- پیمان حسنی، نقش رهبران دینی در حل منازعات و گسترش صلح
- حسین میرزایی، قوم‌مداری و انسان‌شناسی صلح در ایران
- منصور کرم‌زاده ششیرانی، بازخوانی نقش معماری و شهرسازی ایرانی در گفتگوی ادیان

گروه اول (نشست ۱۴): صلح و منازعه در خاورمیانه عربی (تالار ملل)

- رئیس نشست: دکتر زینب قاسمی طاری، استادیار دانشکده مطالعات جهان، دانشگاه تهران
- سخنرانان
- برنارد ترااتتر، قرارداد اجتماعی (جدید) در خاور میانه؛ بالاخره آشتی دولت و ملت (ارائه سخنرانی با اسکایپ)
- الن لمپور و شقایق رستم‌پور، مرورید و گردنبد: مسئولیت «میان‌میز» برای مذاکره موفقیت «میز عقب»
- محمد عطایی، نقش وحدت‌گرایی در حل و فصل جنگ؛ مثال همکاری فرافرقه‌ای در طول جنگ اردوگاه‌ها در لبنان
- الهام کدخدایی، هویت‌ساز به‌مثابه مانعی برای صلح؛ مطالعه موردی نخبگان سیاسی اسرائیل
- محمد صیام، شکست مداوم روند میانجیگری و مصالحه در جنگ

- سخنرانان
- حسن حسینی، صلح مبتنی بر لیبرال دموکراسی؛ ممکن و مداوم یا خیر؟
- شاهر صبار و علی معصومی‌فر، بازنگری جایگاه رسانه‌های اجتماعی به‌عنوان ابزار ارتباطاتی با طبیعت انتشار صلح
- محمدرضا سعیدآبادی، آناتومی بی‌اعتمادی و صلح؛ ادراک و سوءادراک در روابط بین‌الملل
- شیرین خامداموا، نقش دولت‌های محلی در تضمین ثبات مناطق
- رضا جوادی، نقش اعتقادات مذهبی در خلق منازعه به‌جای آشتی در خاورمیانه در قرن ۲۱

نشست‌های تخصصی بعد از ظهر سه‌شنبه ۱۰ اردیبهشت ۱۳۹۸ (نشست‌های ۱۲، ۱۳ و ۱۴)

گروه اول (نشست ۱۲): فنون و سازوکارهای شناخت و حل منازعه (تالار ایران)

- رئیس نشست: دکتر مهدی عابدی، استادیار دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اندیشمک
- سخنرانان
- میثم فرج‌زاده ارنسا، حجت میان‌آبادی و علی باقری، تبیین عناصر ضروری در مواجهه کارآمد با مناقشه
- سید احمد فاطمی‌نژاد، میان منازعه و مدیریت آن
- حسام نوروزپور و سید فضل‌الله موسوی، گردشگری؛ ابزاری برای صلح
- حمید حسنقلی‌پور و محمد عوافی همت، حل منازعه در مسائل محیط‌زیستی
- سحر ذبیحی‌دان، حسن اسدی و بابک شمشیری، آموزش صلح؛ ضرورت ویژگی‌ها و پیش‌نیازها

داخلی فلسطین (فتح و حماس)؛ دلایل و نتایج
- زینب قاسمی طاری، بسط منازعه برای جلوگیری از آن؛ نقش
دیاسپورای ایرانی در روابط ایران و آمریکا بعد از انقلاب اسلامی

در مراسم اختتامیه این نشست دکتر علیخانی، دبیر علمی این

جدی خطاب کرد که چون ابزاری در اختیار
سلطه‌گران، امنیت و آرامش جامعه انسانی
را با خشونت مستمرا مواجه کرده و تحقق
صلح واقعی را ناممکن کرده است و تلاش‌های
جهانی برای مقابله با آن نیز توفیق چندانی
نداشته است. به گفته وی دموکراسی، توسعه
و عدالت مکمل هم و تحقق بخش صلح پایدار
در جهان و حاکمیت عقلانیت است که تصمیم
جمعی را به جای خودکامگی، استکبار، ظلم و
تبعیض برای حل مشکلات جامعه بشری به

ارمغان آورد تا حتی فکری که قصد آزار دیگری را داشته باشد یافت
نشود و کرامت بشری گرامی داشته شود.

همسر شهید علیمحمدی آسیب‌دیدگان تروریسم را صادقانه‌ترین
صدا و بالاترین هزینه در گرامی‌داشت اخلاق و کرامت انسانی خواند
که با نثار جان، سلامت، امنیت، آوارگی و تحمل مشقت‌های فراوان
ارزش‌های والای انسانی را پاس داشته‌اند. وی پیام این آسیب‌دیدگان

را دعوت به پرهیز از خشونت و ایجاد صلحی
پایدار خواند که ارتقای آگاهی عمومی درباره
پیامدهای آن، سازمان‌های تروریستی و
بسترهای خشونت و افراطی‌گری را در جوامع
بشر بسیار تضعیف خواهد کرد. وی برگزاری
چنین نشست‌هایی را در حفظ صلحی پایدار
مهم دانست و از تمامی فعالان صلح و حقوق
بشر، نخبگان و سیاستمداران درخواست
کرد برنامه‌های خود را معطوف به حمایت از
آسیب‌دیدگان تروریسم کنند و در هر جا و در
هر موضوعی که فعالیت می‌کنند برای تقویت
و حمایت از یک آسیب‌دیده بپاییزند.

دکتر محمد کاظم سجادی پور، استاد دانشکده
روابط بین‌الملل و رئیس مرکز مطالعات سیاسی
و بین‌المللی وزارت امور خارجه، دیگر سخنران
مراسم اختتامیه نخستین همایش بین‌المللی
صلح و حل منازعه بود. وی از دکتر علیخانی در ترویج فکر صلح و
اندیشه صلح و به‌خصوص پیوند میان دین ما و صلح که هم اعتقاد است
و هم عمل به‌عنوان هم‌وطن و همکار تقدیر کرد.
دکتر سجادی پور بر چرایی و چگونگی سیاست خارجه ایران و صلح

دکتر علیخانی: در دو روز
برگزاری همایش بیش از
۶۵ سخنرانی برگزار شده
است. بیش از ۶۰ چکیده
از خارج ایران و ۵۰ چکیده
از داخل ایران به دفتر
همایش ارسال شد.

همسر شهید دکتر
علیمحمدی: دموکراسی،
توسعه و عدالت مکمل هم و
تحقق بخش صلح پایدار در
جهان و حاکمیت عقلانیت
است که تصمیم جمعی را
به جای خودکامگی، استکبار،
ظلم و تبعیض برای حل
مشکلات جامعه بشری به
ارمغان آورد تا حتی فکری
که قصد آزار دیگری را داشته
باشد یافت نشود و کرامت
بشری گرامی داشته شود.

همایش، گزارش داد که در دو روز برگزاری
همایش بیش از ۶۵ سخنرانی برگزار شده است.
بیش از ۶۰ چکیده از خارج ایران و ۵۰ چکیده
از داخل ایران به دفتر همایش ارسال شد. وی
ضمن تجلیل از استقبال جامعه علمی داخلی و
خارجی از برگزاری این همایش، خبر از فراخوان
دومین همایش بین‌المللی صلح و حل منازعه داد
که در خرداد ۱۳۹۹ برگزار خواهد شد و از تمامی
پژوهشگران دعوت کرد که با ارسال چکیده‌های
خود در این همایش مشارکت کنند.

دکتر علیخانی ضمن معرفی انجمن دفاع از قربانیان تروریسم، از
همسر شهید دکتر علیمحمدی، مدیرعامل این انجمن، دعوت کرد در
راستای رواج صلح و نشان‌دادن قبح خشونت سخنرانی خود را ایراد کند.
شهید دکتر علیمحمدی، استاد فیزیک دانشگاه تهران بود که در بامداد
۲۲ دی ۱۳۸۸ به هنگام خروج از منزلش بر اثر انفجار بمب ترور شد.
همسر شهید دکتر علیمحمدی در اختتامیه همایش صلح و حل

منازعه در روز سه‌شنبه ۱۰ اردیبهشت، پیام
خود را به نمایندگی از انجمن دفاع از قربانیان
تروریسم قرائت کرد. وی گفت دغدغه ذهن
اندیشمندان و سیاستمداران در برقراری صلح
در دوران معاصر به تشکیل سازمان ملل
انجامیده است تا به مشکلات و مخاصمات از
راه گفتگو و مبتنی بر قوانین بین‌المللی خاتمه
بخشد، این در حالی است که بشر همچنان
آن آرمان را با سرگشتگی و حیرتی مضاعف
جستجو می‌کند و با وقایع ضدبشری در
افغانستان، یمن، فلسطین، عراق و نظایر آن
صلح در جامعه بشری به مفهومی انتزاعی بدل
شده است تا واقعیتی عینی و دست‌یافتنی.
وی تروریسم را چالشی بزرگ و تهدیدی

موسیقی، هنرهای نمایشی، عکاسی، گرافیک و خوش‌نویسی نام برد و از این منظر در جهان پسامتریالیسم ایران را کشوری قدرت‌مند خواند.

وی خطاب به وزارت امور خارجه پیشنهاد کرد از این فرهنگ و هنر غنی و مشترک در منطقه در رفع تعارض بهره گرفته شود. دبیر یونسکو جهان ما را جهان نوزدهم خطاب کرد که بر مبنای صلح استوار است و دوازده منطقه درگیر در منطقه در آن اشتراک دارند و آن را ثبت جهانی کرده‌اند. با بهره‌گیری از این دیپلماسی نوزدهم برای ایجاد صلح و آرامش می‌توان به نتایج مطلوبی رسید و پیشنهاد کرد در پروتکلی به نام پروتکل نوزدهم، دو هفته نوزدهم را سران هر دوازده کشور در سبب صلح و دوستی به دور از پروتکل‌های رسمی گردهم‌آیند.

در حاشیه همایش بین‌المللی صلح و حل‌منازعه با همکاری گروهی از دانشجویان ارتباط تصویری دانشگاه هنر و معماری پارس نمایشگاهی از پوسترهای طراحی‌شده این دانشجویان با موضوع صلح به نمایش گذاشته شد. برپایی این همایش با حمایت کمیسیون ملی یونسکو در ایران، دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی، انجمن علمی مطالعات صلح ایران، شهرداری تهران، پردیس البرز دانشگاه تهران و انجمن ایرانی مطالعات جهان در دانشکده مطالعات جهان برگزار شد.

پس از خاتمه این همایش در روز چهارشنبه ۱۱ فروردین ۱۳۹۸ نیز کارگاه تخصصی صلح و حل‌منازعه با عنوان «ساختارهای منطقه‌ای در تأمین امنیت و حل‌منازعه» با تدریس مدرسانی از ابتکار مدیریت بحران هلسینکی در دانشکده مطالعات جهان برگزار شد.

دکتر سجادپور: صلح بخشی از فرهنگ ایرانیان و انقلاب اسلامی ایران نیز در راستای صلح است.

از منظر دیپلماتیک پرداخت و نقش ایران را در صلح‌نگری و صلح‌سازی تبیین کرد و ایران را قربانی خشونت خواند که جنگ و تروریسم بر آن تحمیل شده است.

وی صلح را بخشی از فرهنگ ایرانیان و انقلاب اسلامی ایران را نیز در راستای صلح خواند و ضمن انتقاد از برداشتهای غلطی که درباره

ایران در جهان وجود دارد، ابراز امیدواری کرد صلح در درون، در بیرون، در مردم، بین ایران، در خانواده، در جامعه و در جهان همواره برقرار ماند. **دکتر حجت‌الله ایوبی**، دانشیار دانشکده مطالعات جهان و دبیر کمیسیون ملی یونسکو، در مراسم اختتامیه نخستین همایش بین‌المللی صلح و حل‌منازعه، بر نقش فرهنگ و هنر در ایجاد فرهنگ صلح پرداخت. وی ضمن انتقاد از اینکه تاریخ بیش از آنکه تاریخ صلح باشد، تاریخ جنگ است، و جنگ و خشونت در حال تبدیل شدن به پدیده‌ای طبیعی است، بر حل تعارض و میانجیگری با بهره‌گیری از سیاست تأکید کرد. به باور وی در تحقق این امر فرهنگ و هنر نقش بسیار مهمی دارد.

دکتر ایوبی فرهنگ را جان‌مایه گفتگو، عامل وصل و پیوند، و دستاورد و سرمایه‌ای بشری برای هم‌زیستی خواند که نتیجه خلق روح جمعی و جمع‌گرایی بشر است. همچنین، هنر را امضای هنرمند دانست و افزود در هنر فردگرایی نقش دارد. وی ضمن اشاره به قانون اساسی یونسکو، بارزترین رسالت یونسکو را زدودن جنگ از ذهن افراد عنوان کرد. هنر دیگران را دیدن، برای دیگران نیز احترام قائل شدن و دیگران را فهمیدن و شنیدن را می‌توان با فرهنگ کسب کرد. همچنین، از تأثیر رنگ بر صلح سخن گفت، به‌گونه‌ای که رنگ جنگ غالباً سیاه و خاکستری است و کسانی که دستی بر رنگ دارند، کمتر دست بر جنگ می‌برند.

دبیر یونسکو مردم ایران را مردمی اهل

هنر و فرهنگ خواند که به‌لحاظ سرمایه فرهنگی یکی از ثروتمندترین کشورهای جهان است. بشر امروز به‌دنبال کالاهایی برای روح خود و کالاهای فرهنگی است، به‌طوری که امروز ۶/۵ میلیون نفر در اروپا مبلغ کالاهای فرهنگی‌اند و در هنر شغل ثابت دارند. وی از هنرهای مختلف در ایران از جمله هنرهای تجسمی، سینما، میراث فرهنگی،

برگزاری نخستین کنفرانس بین‌المللی مطالعات چین در دانشکده مطالعات جهان

می‌شود. لذا، هدف از تأسیس دانشکده مطالعات جهان را کمک به شناخت بهتر سایر کشورها و رفع پندارهای غلط عنوان کرد.

دکتر عاملی یکی از مشکلات امروز دنیا را در این دانست که کشورها شناخت درستی از یکدیگر ندارند و این عدم‌شناخت سبب پندارهای غلط از طرف مقابل می‌شود. لذا، هدف از تأسیس دانشکده مطالعات جهان را کمک به شناخت بهتر سایر کشورها و رفع پندارهای غلط عنوان کرد.

رئیس دانشکده مطالعات جهان از توانایی‌های بالقوه چین و اهمیت مطالعات چین سخن گفت. چین دومین قدرت اقتصادی در دنیاست و بازار مبادلات چین را باید بازار نخست در جهان دانست. همچنین، اهمیت چین را در پهنه (صرف‌نظر از دریا، نخستین کشور به‌لحاظ دامنه گسترده خشکی و چهارمین کشور به‌لحاظ خشکی و دریاها پس از آمریکا، روسیه و کانادا است) و زبان آن (با ۱ میلیارد و ۷۰۰ میلیون گویشور چینی‌زبان، پرجمعیت‌ترین زبان جهان) یاد کرد. چین، به‌خصوص پس از ۱۹۷۹ تولدی تازه یافت و درهای خود را رو به جهان گشود و سیاست‌های جدیدی اخذ کرد و از تکرار تجربه دوران مائو اجتناب ورزید؛ دورانی که به کشتار ۱/۵ میلیون چینی بر پایه تسویه‌های ایدئولوژیکی انجامید. چین جدید گسترش طبقه متوسط را دنبال کرد، به‌طوری که این جمعیت به ۳۰۰ میلیون نفر رسید و ۴۰۰ میلیون نفر از خط فقر جدا شدند که دستاورد مهمی است. چین امروز، یکی از بزرگ‌ترین کشورهای جهان به‌لحاظ حضور میلیاردهاست که نشان از چالش جدی برای فاصله دهک‌های اقتصادی تلقی می‌شود؛ البته، ظرفیتی برای توسعه اقتصادی کشور نیز به حساب می‌آید.

دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی مهم‌ترین جنبه اهمیت چین را به‌لحاظ اندیشه انسان‌ها و سرمایه انسانی آن دانست که سخت‌کاری و پرکاری در آن بخشی از فرهنگ و غنی‌ترین سرمایه جهانی است، به‌طوری که چنانچه هر کشوری منابع کافی از آن دارا باشد، صاحب همه چیز است و چنانچه فاقد آن باشد، گویی صاحب هیچ چیز نیست. **مهم‌ترین جنبه اهمیت چین را به‌لحاظ اندیشه انسان‌ها و**

نخستین کنفرانس بین‌المللی مطالعات چین در دو روز ۱۸ و ۱۹ خرداد ۱۳۹۸ در تالار حنانه دانشکده مطالعات جهان، دانشگاه تهران برگزار شد.

این کنفرانس با حمایت دانشکده مطالعات جهان، انجمن ایرانی مطالعات جهان، مؤسسه کنفسیوس دانشگاه تهران و نمایندگی کنفسیوس در تهران برگزار شد. دکتر ناهید پوررستمی، معاون پژوهشی، آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده، و توحید اسدی، دانشجوی دکتری مطالعات آمریکای شمالی دانشکده، بخش اجرایی همایش را بر عهده داشتند.

در مراسم افتتاحیه این کنفرانس در صبح روز شنبه ۱۸ خرداد ۱۳۹۸، دکتر سعیدرضا عاملی، رئیس دانشکده مطالعات جهان، دکتر بهزاد شاه‌ننده، دبیر علمی کنفرانس، دکتر ژیاگو ریشتر، استاد دانشگاه وین، دکتر محمد نقی‌زاده، استاد بین‌الملل دانشکده مطالعات جهان، و دکتر ارسلان قربانی شیخ‌نشین، استاد دانشگاه خوارزمی، سخنرانی کردند.

دکتر سعیدرضا عاملی، سخنران نخست مراسم افتتاحیه کنفرانس بین‌المللی مطالعات چین، ضمن خوش‌آمدگویی به مهمانان داخلی و خارجی، خبر از تلاش جدی دانشکده برای راه‌اندازی رشته مطالعات چین در دانشکده مطالعات جهان داد. دکتر عاملی یکی از مشکلات امروز دنیا را در این دانست که کشورها شناخت درستی از یکدیگر ندارند و این عدم‌شناخت سبب پندارهای غلط از طرف مقابل

دنبال می‌کنیم یا با رویکردی جدید بدان می‌نگریم. در نگاه گذشته، جهانی‌سازی محصول قدرت‌های بزرگ و تحت سیطره سلطه‌گران و دیگری‌سازی جهان بود که پاسخ آن فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی و افول سیاسی آمریکا در جهان بوده است. امروز، رئیس‌جمهور آمریکا به هر نقطه از جهان، حتی اروپا که می‌رود با اعتراضات عمومی گسترده مواجه می‌شود. همچنین افزود: «قاعده‌ای در مناسبات اجتماعی بیانگر آن است که به هر میزان که قدرت‌ها قدرت‌مندتر می‌شوند، به همان میزان نیز آسیب‌پذیر می‌شوند، به خصوص در جوامع جدید قدرت‌های بزرگ در معرض آسیب‌های بزرگ‌تری قرار دارند.»

در نگاه گذشته، جهانی‌سازی محصول قدرت‌های بزرگ و تحت سیطره سلطه‌گران و دیگری‌سازی جهان بود که پاسخ آن فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی و افول سیاسی آمریکا در جهان بوده است.

به باور وی به رسمیت‌شناختن (recognition) بنیان ارتباط با دیگری است، حتی در سطح خانواده، ارتباطات ملی، منطقه‌ای و جهانی. وی نشانه اقتدار سالم در جوامع را به رسمیت‌شناختن اقلیت‌های قومی و دینی دانست و افزود: «در رویکرد جدید باید به دنبال الگویی باشیم که فضا، مکان و صدای مناسب را برای همگان فراهم کنیم، آن هم نه برای همه کشورهای جهان، بلکه برای تک‌تک افراد جهان.» در همین راستا جایگاه مسلمانان چین بسیار اهمیت دارد. باید توجه داشت که مسلمانان سابقه دیرینه‌ای در چین دارند و منطقه مسلمان‌نشین چین، منطقه ثروت‌مندی به لحاظ منابع نفتی است (نزدیک به ۸۰ درصد کل منابع نفتی چین). نوع تعامل دولت چین با مسلمانان معیار خوبی برای توانایی مدیریت چندفرهنگی در چین جدید است.

در رویکرد جدید باید به دنبال الگویی باشیم که فضا، مکان و صدای مناسب را برای همگان فراهم کنیم، آن هم نه برای همه کشورهای جهان، بلکه برای تک‌تک افراد جهان.

دکتر عاملی، دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی، این نوع جهانی‌شدن را حلقه مفقود جهانی‌شدن دانست و افزود: «باید چین و سایر کشورها و ملت‌هایی که به دنبال جهانی‌شدن‌اند، تواضع در رفتار با دیگران و پرهیز از سلطه‌گری را پایه کار قرار دهند و الا بازخوردهای جهان جدید بسیار هوشمندتر و شدیدتر نسبت به

سرمايه انساني آن دانست که سخت‌کاری و پرکاری در آن بخشی از فرهنگ و غنی‌ترین سرمايه جهانی است.

جنبه مهم دیگر در نگاه به چین، رویکرد آن به جهانی‌شدن است و افزود: «در سخن از جهانی‌شدن، شاید نخستین کشوری که به ذهن ما خطور کند آمریکا باشد. ولی این واقعیت ندارد. جهانی‌شدن محصول انتقال از محدودبودن به یک موضع، به مواضع جهانی و با نگاه ارتباطی جهانی‌شدن در دوره جدید محصول ظهور صنعت هم‌زمان ارتباطات است که موجب فرامحلی‌شدن همه پدیده‌ها شده است. لذا، جهانی‌سازی خاص آمریکا نیست و سایر کشورها نیز می‌توانند جهانی باشند، از جمله چین جهانی، ایران جهانی، ژاپن جهانی و هند جهانی. بنابراین، جهانی‌شدن‌های دیگری نیز وجود دارند و خاص آمریکا نیست.»

جهانی‌سازی خاص آمریکا نیست و سایر کشورها نیز می‌توانند جهانی باشند.

چین امروز در پهنه جغرافیا پهن شده و از آفریقا تا آسیا و جاده ابریشم گسترش یافته است. سرمایه‌گذاری ۲۰۰ میلیارد دلاری برای استقرار و بازسازی و توسعه جاده ابریشم در نظر گرفته شده است. این توسعه اهمیت بسیاری دارد؛ در عین حال، منطق مدیریتی جدیدی در جهان می‌طلبد.

به باور این استاد علوم ارتباطات، ملت‌های جهان امروز دیگر ملت‌های قبل نیستند، هوشیارتر شده‌اند و جامعه هنجاری، مخاطبی و توده‌وار گذشته تغییر کرده است و در حال تبدیل شدن به جهانی است که فرد تبدیل به کاربر و کنشگر فعال است و فرد در آن قدرت‌مند شده است. این امر همه کشورهای را با چالش جدیدی مواجه کرده است. قدرت‌مندشدن فرد و توانایی و آگاهی فرد سبب اقدامات تأثیرگذار فرد در منطقه می‌شود، لذا ادامه سیاست‌های پیشین، کشورها را دچار مشکل خواهد کرد و باید به دنبال مدل جدیدی از جهان شدن بود.

جهان امروز دیگر ملت‌های قبل نیستند، هوشیارتر شده‌اند و جامعه هنجاری، مخاطبی و توده‌وار گذشته تغییر کرده است و در حال تبدیل شدن به جهانی است که فرد تبدیل به کاربر و کنشگر فعال است و فرد در آن قدرت‌مند شده است.

به باور این استاد علوم اجتماعی، در سخن از جهانی‌شدن باید به این مهم توجه داشت که آیا جهانی‌شدن را با نگاه به گذشته

نیست بلکه خاورمیانه کبیر و دومین قدرت اقتصادی دنیا و نخستین کشور توسعه یافته آسیایی و غیر غربی است. تولید ناخالص ملی این کشور به ۲۳ میلیارد دلار بالغ می شود. در جهان امروز، بدون مشارکت چین، هیچ اتفاق مهمی در جهان، چه به لحاظ اقتصادی و چه سیاسی تحقق پذیر نخواهد بود. این در حالی است که تا چهل سال قبل این کشور در جهان جایگاهی نداشت.

دکتر شاهنده روابط چین و آمریکا را روابطی دانست که منقطع نخواهد شد، زیرا چین برای توسعه هر چه بیشتر خود و دستیابی به سوپر قدرت اقتصادی دنیا به فناوری های آمریکایی نیاز دارد. امروز، یک سوم دانشجویان شاغل به تحصیل در آمریکا را چینی ها تشکیل می دهند که غالب این افراد به کشور خود بازمی گردند.

چین برای دستیابی به جایگاه امروزی خود از کمک های آمریکا بهره بسیار برده است. از سال ۱۹۷۹، آمریکا به چین کمک کرد به بازارهای جهانی دست یابد. امروز، دولت های آمریکا، چه جمهوری خواهان و چه دموکرات ها، افسوس فرصت هایی را می خوردند که در اختیار چینی ها قرار دادند و ناگزیر به رقابت با چین شده اند. نخست، به نظر می رسید دو کشور در حال همکاری با یکدیگرند، ولی در ادامه این همکاری به رقابت انجامید. به باور دکتر شاهنده، صرف نظر از اینکه رئیس جمهور آینده آمریکا چه کسی باشد، روابط چین و آمریکا به شکل فعلی خود ادامه خواهد یافت، چنانچه در زمان اوباما نیز چنین بود. آمریکاییان از محصولات محلی چینی استفاده می کنند. اقتصاد آمریکا مستقل از چین عمل می کند و این چینی های مقیم آمریکا باید که صادرات به چین و واردات محصولات محلی خود را به آمریکا بر عهده گرفته اند. هر زمان که کشوری بر کشور دیگر غلبه یابد، پرهیز از جریانات نقدی اجتناب ناپذیر خواهد شد. یکی از این جنبه های غلبه در سال های اخیر نیاز آمریکا به سوویا بود که از طریق چین تأمین شد و گروه کثیری از آمریکاییان شغل خود را از دست دادند. چین امروز از طریق یک کمربند یک جاده به موفقیت های روز افزونی دست یافته است. این مهم با گام های چین در مسیری محقق شد که شاید چندان مورد علاقه چینی ها نبود ولی بر پایه منافع خود حرکت کردند. باوری قالب

نظام های سلطه گر خواهد بود. اگر تنها صحبت از سلطه کنیم، ارزشی به ارزش های انسانی نیفزوده ایم. بنابراین، باید به دنبال الگوی جدیدی از جهانی شدن باشیم که بر پایه همکاری و احترام متقابل میان کشورهای جهان استوار باشد.»

اگر تنها صحبت از سلطه کنیم، ارزشی به ارزش های انسانی نیفزوده ایم.

دکتر عاملی رابطه میان ایران و چین را رابطه ای کهن دانست که به ۱۱۵ سال پیش از میلاد مسیح بازمی گردد که نخستین سفیر چین در دوران اشکانیان برای تجارت رمه ها و گله های اسب و بعدها ابریشم به ایران گسیل شد و جاده ابریشم شکل گرفت. در دوران پهلوی این رابطه تابع رابطه ایران و آمریکا بود و از ۱۹۴۹ تا ۱۹۷۱ با قطع رابطه ایران و چین مواجه بودیم و در این دوره با تایوان تبادل سفیر داشتیم. دکتر عاملی قوی ترین دوره روابط ایران و چین را در دوران جمهوری اسلامی دانست که حجم صادرات و واردات با ظرفیت صد میلیارد دلاری طراحی شده است و تا سقف ۳۰ میلیارد دلار به فعلیت درآمده است. مهم این است که چین در تراز تجاری ایران بین ۲۰ تا ۲۵ درصد واردات و صادرات را به خود اختصاص داده است.

دکتر عاملی در جمع بندی سخنرانی خود افزود: «روابط خوب

ایران و چین و رویکرد مشترک در روابط بین المللی (هم ایران مخالف نظام سلطه در منطقه است و هم چین) شکل دهنده روابط سیاسی مناسب تری است.» دکتر عاملی ابراز امیدواری کرد همراه با این کنفرانس بتوان با همکاری متفکران چینی و دولت چین اتاق فکر چین شناسی و رشته مطالعات چین در این دانشکده دایر کرد. وی نیاز آینده را روابط دوتایی و چندتایی و همکاری های چند کشوری و منطقه ای دانست که با ایجاد ظرفیت هایی مثل رشته های چین هندشناسی، چین ژاپن شناسی دست یافتنی خواهد بود.

نیاز آینده را روابط دوتایی و چندتایی و همکاری های چند کشوری و منطقه ای است که با ایجاد ظرفیت هایی مثل رشته های چین هندشناسی، چین ژاپن شناسی دست یافتنی خواهد بود.

دکتر بهزاد شاهنده، دومین سخنران مراسم افتتاحیه کنفرانس بین المللی مطالعات چین، ضمن معرفی سوابق علمی و تجربی خود درباره چین، از عدم آشنایی فارسی زبانان با آواشناسی زبان چینی و ثبت ناصحیح اسامی چینی در فارسی ابراز تأسف کرد.

دکتر شاهنده تمدن چینی را تمدنی کهن خواند. روابط ایران و چین نیز تاریخچه ای کهن دارد که در چهل سال اخیر بیشترین روابط را داشته اند. به باور این استاد مطالعات چین، چین تنها یک کشور

دکتر شاهنده: چین تنها یک کشور نیست بلکه خاورمیانه کبیر و دومین قدرت اقتصادی دنیا و نخستین کشور توسعه یافته آسیایی و غیر غربی است.

مطالعات چین در دهه پنجاه در آمریکا نیز آغاز شد و حوزه‌های مختلفی در آن بررسی می‌شود، به‌خصوص چین معاصر. در دهه شصت برخی دانشگاه‌ها آلمان به مطالعه تاریخ کهن چین پرداختند.

نکته دوم سخنان این استاد علم نشانه‌شناسی درباره برقراری ارتباطات، رشد میان‌رشته‌های بود. برای مثال، در مطالعات چین، لزوم آشنایی با تاریخ و فلسفه ضرورت دارد. در اینجا روش‌شناسی مطالعات چین

مطرح می‌شود. اگر قرار بر بررسی سیاست چین باشد، می‌توان روال معمول مطالعات سیاسی را دنبال کرد. این در حالی که چین فرهنگ خاص خود و شرایط آب‌وهوایی خاص خود را دارد. اینجاست که برای مطالعه چین، ضرورت میان‌رشته‌ها مطرح می‌شود.

نکته سوم دکتر ریستر به مطالعه چین در داخل و خارج از چین اختصاص داشت و به پارادایم‌های آن اشاره کرد. نخست باید به تاریخ چین اشاره کرد. بررسی تاریخ چین از نگاه خارج از چین معرفت‌شناسی نیست. پارادایم دوم تاریخ چین در جهان است. دنبال کردن وقایع تاریخی چین از داخل چین، معرفت‌شناسی نیست. پارادایم سوم، تاریخ جهان در چین است؛ روندی که تغییرات جهانی بر چین داشته است.

نکته چهارم سخنرانی دکتر ریستر نیروهای اقتصادی غالب بود. دکتر محمد نقی‌زاده، چهارمین سخنران مراسم افتتاحیه کنفرانس بین‌المللی مطالعات چین، به مقایسه ضمنی ژاپن، چین و ایران پرداخت. وی ضمن انتقاد از اینکه در ایران در مطالعات کشورشناسی به مسائل روز و اعداد و ارقام روز و نظریه‌ها نگاه می‌شود، اصل کار را بر اساس علل و روند دانست که اعداد و ارقام نتیجه آن است. به گفته دکتر نقی‌زاده، مبانی فکری و فلسفی توسعه کشورهاست که اهمیت دارد و افزود: «در ایران به جای دنبال کردن الگوی کشورهای مثل ژاپن، چین، هند یا اندونزی، باید مبانی فکری-فلسفی توسعه این کشورها را جستجو کرد و به جای مباحث نظری، فکر را به نسل بعد انتقال داد.»

دکتر ریستر: به شیوه سنتی شناخت یک کشور از طریق یادگیری زبان، مطالعه متون زبان‌شناختی و فلسفی محقق می‌شود ولی در نشانه‌شناسی، شناخت جامعه، سیاست، اقتصاد و نظایر آن دنبال می‌گردد.

در جهان بر این پایه استوار است که در جنگ اقتصادی فعلی، آمریکا قادر به شکست چین خواهد بود، ولی در جنگ نرم‌افزاری و هوش مصنوعی برد با چین است.

دبیر علمی کنفرانس مطالعات چین، افزود در سال ۱۹۷۸ تنها ۱۰ دانشجوی ایرانی در چین مشغول به تحصیل بودند و این رقم امروز به ۱۶۰۰ نفر رسیده است. این تبادل دانشجو میان دو کشور به گسترش هر چه بیشتر شناخت و روابط کمک مؤثری خواهد کرد.

دکتر شاهنده در خاتمه نشست بر لزوم تسلط دانشجویان به زبان انگلیسی برای بهره‌مندی از منابع دست اول تأکید کرد و افزود ۹۰ درصد منابع علمی دنیا به زبان انگلیسی است. همچنین، ابراز امیدواری کرد که رشته مطالعات چین هر چه سریع‌تر در دانشکده مطالعات جهان دایر شود که گام بزرگی در راه درک چین خواهد بود. دکتر زیباگور ریستر، سخنران سوم مراسم افتتاحیه کنفرانس بین‌المللی مطالعات چین، ضمن تقدیر از برگزارکنندگان این

کنفرانس و تبریک به دانشکده مطالعات جهان و دانشگاه تهران، بر لزوم شناخت کشورها برای رفع خطاهای پنداری از یکدیگر و نقش مطالعات چین در برقراری تبادلات تأکید کرد. نکته اول سخنان وی تبادل ارتباطات از طریق مطالعات نشانه‌شناسی (Semiology) بود. به شیوه سنتی شناخت یک کشور از طریق یادگیری زبان، مطالعه متون زبان‌شناختی و فلسفی محقق می‌شود ولی در نشانه‌شناسی، شناخت جامعه، سیاست، اقتصاد و نظایر آن دنبال می‌گردد.

در اروپا، مطالعات چین را نخست مبلغان مذهبی دنبال می‌کردند. پس از آن، با استفاده از علم نشانه‌شناسی و به روش آکادمیک در آغاز قرن نوزدهم و در فرانسه آغاز شد و در دانشگاه‌های فرانسه رشته آن تأسیس گردید. به دنبال آن روسیه، هلند، بریتانیا و آلمان نیز این رشته را در دانشگاه‌های خود دایر کردند. این رشته، در قرن بیستم دانشکده‌ای مجزا در آلمان شد.

قدرت مکانیکی کوانتومی ظهور یافته است؛ بدن معنا که تنش‌های بسیاری میان کنشگران اصلی در گرفته است که قابل اغماض نیست. وی به نقش شبکه‌های اجتماعی و سیاست شبکه‌ای اشاره کرد که نقش بسیار مهمی در سیاست جهانی یافته است. همچنین، به نقش کشورهای عربی در منطقه اشاره کرد که مفاهیم سنتی نظامیگری و عوامل ملی قدرت را دنبال می‌کنند و افزود: «چین از چارچوب رویکردهای صلح و توسعه جهانی فراتر رفته و به دنبال تطابق با الگوی قدرت مکانیک کوانتومی در سیاست جهانی امروز است.»

به گفته دکتر قربانی، درست است که چین به دنبال صلح و توسعه ملی و بین‌المللی پیش خواهد رفت، اما در سیاست‌ها و اصول سیاست خارجی خود تغییراتی خواهد داد. نخست نقش ملی خود را تقویت خواهد کرد. دوم، تعهدات متقابل خود را برای پایداری صلح دو چندان خواهد کرد. به لحاظ نظری و عملی، سیاست خارجی چین به سمت تعامل و همکاری‌های بیشتر با جهان پیش خواهد رفت. سوم، چین به دنبال جهانی‌سازی اقتصاد خواهد رفت و نه جهانی‌شدن. تأکید چین بر جهانی‌سازی است و توسعه چین تهدیدی برای جهان نخواهد بود و الگوهای جدید اقتصادی حاصل خواهد کرد و بر سخنان دکتر عاملی در افتتاحیه صحنه گذارد. چین در دیپلماسی خود رویکرد حفظ قدرت را رها نخواهد کرد و دیپلماسی دولتی، غیردولتی و گروهی را پی خواهد گرفت.

دکتر قربانی در ادامه سخنرانی خود به نحوه دستیابی چین به سیاست‌های برقراری صلح و توسعه جهانی اشاره داشت. ابتکار چین در حفظ روابط با قدرت‌های جهانی، به خصوص آمریکا، خواهد بود، اما در چارچوب اصول زیر: نخست سیاست تعاملات خارجی، دوم حفظ احترام متقابل و گفتگوی مشترک بر سر آینده. چین مناسبات خود را با کشورهای همسایه، از جمله کشورهای جنوب آسیا، حفظ خواهد کرد. این روند رژیم بین‌المللی جدیدی را در جهان رقم خواهد زد، به خصوص در مرکز آسیا، خاورمیانه و جاده جدید ابریشم و یک کمربند و یک جاده که بر گسترش و تقویت مناسبات اقتصادی میان بیش از ۶ کشور منطقه استوار خواهد بود. توسعه بانک جهانی آسیا در ۲۰۱۶ روند جدیدی را در اقتصاد جهانی رقم زد.

به باور این استاد، چین به قدرت نرم خود در حفظ انرژی و امنیت در خاورمیانه ادامه خواهد داد. چین صورت جدیدی از قدرت را در جهان سیاست به وجود خواهد آورد. در این مسیر با چالش‌هایی نیز مواجه خواهد بود، از جمله سیاست‌های آمریکا در قبال خاورمیانه، به خصوص در دوران ترامپ که سیاست محدود کردن چین در خاورمیانه را در دستور کار خود دارد. چین همچنین، باید میان مفهوم جدید و سنتی قدرت، تعادل برقرار سازد.

این استاد ژاپن‌شناس، دهه ۱۹۷۰ را پرتنش‌ترین و پراتفاق‌ترین دهه در قرن نوزدهم و بیستم در جهان خواند که برای مطالعه تحولات کشورها، دهه‌ای بسیار مهمی است. در این دهه چین مناسبات خود را با آمریکا تقویت کرد. به دنبال آن ژاپن نیز خود را با آمریکا نزدیک کرد. چین همچنان خود را کشوری در حال توسعه می‌داند، نه توسعه یافته. با این عنوان همچنان به دنبال دریافت حمایت‌های آمریکا و تقویت نیروهای متخصص خود بوده و هست، نه دریافت کمک مالی از این کشور.

دکتر نقی‌زاده در ادامه سخنان خود به شباهت‌های چین و ژاپن در جریان توسعه خود اشاره کرد. نخست آنکه آنچه اهمیت دارد مبانی فکری و نگرش است، نه نظریه. ژاپن در ۱۵ سال و چین در ۴۰ سال این روند را طی کردند و به موفقیت امروز خود دست یافتند. به باور دکتر نقی‌زاده، هوآ را باید معمار چین امروز خواند که در زمان پهلوی نیز به ایران نیز سفر کرده بود.

شباهت دوم در این است که هر دو سرمایه اولیه را از بخش کشاورزی گرفتند. در بحث تأمین سرمایه اولیه، ژاپنی‌ها از سرمایه‌های خارجی ترس داشتند و از پس‌انداز ملی استفاده کردند. ۸۰ درصد سرمایه‌های اولیه توسعه چین از طریق چینی‌های ساکن در خارج از چین تأمین شده است. آخرین جنبه بررسی دکتر نقی‌زاده، قطع رابطه طلا با دلار و جداسازی از خام‌فروشی و صادرات مواد خام بود. به باور وی همچنان قدرت در علوم پایه در دست آمریکاست، زیرا علوم پایه هزینه‌بر است در حالی که فناوری درآمدزاست.

دکتر نقی‌زاده ابراز امیدواری کرد با پیگیری دکتر عاملی و تکیه‌گاه علمی دکتر شاهنده، به زودی رشته مطالعات چین در دانشکده مطالعات جهان دایر شود.

دکتر ارسلان قربانی شیخ‌نشین، پنجمین و آخرین سخنران مراسم افتتاحیه کنفرانس بین‌المللی مطالعات چین، قدرت گرفتن چین بعد از ۲۰۱۲، فصل جدیدی از سیاست خارجی و سیاست جهان را رقم زد و سبب شد که مفهوم قدرت به سمت مدل جدیدی پیش‌رود. سیاست چین به سمت نفوذ بیشتر در خلیج فارس و برقراری صلح بود. وی دو جنبه مهم سیاست خارجی و سیاست جهانی را مطرح و چین را با آن مقایسه کرد.

به باور دکتر قربانی، علی‌رغم تنش‌ها در منطقه و ظهور داعش و جنبش‌های افراطی‌گری، مفهوم قدرت در جهان تغییر یافته و الگوی

نشست ۳، تالار حنا (۱۶:۰۰ تا ۱۷:۳۰)

- سخنران و رئیس نشست: دکتر مازیار مظفری فلارتی
- عنوان مقاله: India's Role in US Counterbalance against: China
- سخنران: دکتر حسن حسینی
- عنوان مقاله: The End of History Delayed: Trade, Tariff and Trump Administration Tools of Statecraft in Relation with China
- سخنران: دکتر الهه نوری
- عنوان مقاله: Impact of China's Growing Involvement in Latin America on the U.S. Hegemony in the Americas
- سخنران: علیرضا صالحی نژاد
- عنوان مقاله: US Foreign Policy and US-China Relations in a Changing World Order: Assessment of American Think Tanks

نشست ۴، تالار ایران (۱۶:۰۰ تا ۱۷:۳۰)

- سخنران و رئیس نشست: دکتر امین بذرافشان
- عنوان مقاله: سیاست و برنامه‌ریزی زبانی در چین
- سخنران: دکتر حامد وفایی
- عنوان مقاله: تحلیل و بررسی ترجمه‌ها داتو د جینگ در ایران
- سخنران: دکتر سعیدرضا منتظری
- عنوان مقاله: تأثیر زبان‌شناسی در فهم آیین داتو چینی
- سخنران: دکتر رضا گندمی نصرآبادی
- عنوان مقاله: بررسی رویکرد تطبیقی فیلسوفان عملگرا و پویشی به اندیشه چینی

نشست‌های تخصصی یک‌شنبه ۱۹ خرداد ۱۳۹۸

نشست ۵، تالار حنا (۹:۰۰ تا ۱۰:۳۰)

- سخنران و رئیس نشست: دکتر آسیه ما یوتینگ
- عنوان مقاله: China and Iran Relations—Inspired by the One Belt One Road Initiative
- سخنران: فاطمه محروق
- عنوان مقاله: The US Sanction Mechanisms and Its Ef-

نشست‌های تخصصی نخستین کنفرانس مطالعات چین از بعدازظهر شنبه ۱۸ خرداد تا یک‌شنبه ۱۹ خرداد ۱۳۹۸ در ۱۰ نشست به‌صورت دو نشست موازی برگزار شد.

نشست‌های تخصصی شنبه ۱۸ خرداد ۱۳۹۸

نشست ۱، تالار حنا (۱۳:۳۰ تا ۱۵:۰۰)

- سخنران و رئیس نشست: دکتر بهزاد شاهنده
- عنوان مقاله: China's Belt and Road Initiative (BRI) - An Opportunity in a Win-Win Endeavor
- سخنران: دکتر ژیاگو ریشت
- عنوان مقاله: Chinese Strategies for Solving Border Disputes
- سخنران: روئی لی
- عنوان مقاله: China and Iran's Common Interests and Common Aversions
- سخنران: دکتر بهاره سازمند
- عنوان مقاله: سه‌ضلعی کانون‌های تفکر، دیپلماسی علم و هوش مصنوعی: پیشران قدرتیابی چین در نظام جهانی

نشست ۲، تالار ایران (۱۳:۳۰ تا ۱۵:۰۰)

- سخنران و رئیس نشست: دکتر جواد شهرباف
- عنوان مقاله: راه ابریشم سیاسی؛ دکترین چندوجهی چین در خاورمیانه با تکیه بر اسرائیل
- سخنران: دکتر محمدرضا دهشیری
- عنوان مقاله: ابتکار یک کمربند یک جاده در منطقه‌گرایی چین
- سخنران: جواد صالحی
- عنوان مقاله: چین و رهبری منطقه‌ای در خاورمیانه
- سخنران: دکتر ارسلان قربانی شیخ‌نشین و بهمن وکیلی
- عنوان مقاله: بریکس: بستری برای مشروعیت‌بخشی به اقدامات چین در تضمین امنیت انرژی منطقه خلیج فارس

- عنوان مقاله: China as a Trade Paragon; Regional Chains and Systemic Dignity
سخنران: دکتر زین بارکا
- عنوان مقاله: How Trade Relations between China and Algeria Are Becoming Stronger
سخنران: دکتر گولای سلوی هانیش
- عنوان مقاله: Latest Trends and Foreign Investment in the Chinese Banking Sector

نشست ۸، تالار ایران (۱۱:۳۰ تا ۱۳:۰۰)

- سخنران و رئیس نشست: دکتر حمیدرضا عزیزی
- عنوان مقاله: ایران و چین در آسیای مرکزی: همگرایی یا واگرایی؟
- سخنران: دکتر محمد سلیمانی
- عنوان مقاله: بررسی شاخصه‌های مدل چینی توسعه: از خوانش بازارگرا تا خوانش دولت‌محور
- سخنران: دکتر مسعود رضایی
- عنوان مقاله: اتحاد و ائتلاف در نظریه‌پردازی چینی
- سخنران: دکتر نوذر شفیعی
- عنوان مقاله: تبیین علت بنیادین رقابت چین و ایالات متحده در چارچوب نظریه رئالیسم تهاجمی

نشست ۹، تالار حنا (۱۴:۰۰ تا ۱۵:۳۰)

- سخنران و رئیس نشست: دکتر تورج شیرآلیلو
- عنوان مقاله: Media Silk Road Initiative: China's Soft Offensive Meets Assertive Public Diplomacy
سخنران: کیان ژائو
- عنوان مقاله: International Trans-Civilizational Dialogue and the Chinese Perspective
سخنران: جون هونگ
- عنوان مقاله: The Trans-Cultural Cooperation among

- سخنران: بهزاد عبدالله پور
- عنوان مقاله: One Belt One Road Initiative and its Implications for Sino-Iranian Relations
سخنران: کیوئی لو
- عنوان مقاله: Enlightenments of China's Development Experience for Middle East Governance

نشست ۶، تالار ایران (۹:۰۰ تا ۱۰:۳۰)

- سخنران و رئیس نشست: دکتر ناهید پوررستمی
- عنوان مقاله: طرح یک جاده یک کمربند، ابتکاری برای استمرار دوران رشد سریع در چین
سخنران: دکتر احسان رسولی نژاد
- عنوان مقاله: چین، روسیه و پروژه اقتصادی یک جاده یک کمربند
سخنران: دکتر حمید حکیم
- عنوان مقاله: ابتکار یک کمربند یک جاده و نقش ایران به عنوان قطب اقتصادی
سخنران: فرشته آب‌نیک
- عنوان مقاله: بررسی ظرفیت‌های تجاری در روابط چین و روسیه

نشست ۷، تالار حنا (۱۱:۳۰ تا ۱۳:۰۰)

- سخنران و رئیس نشست: دکتر اوزلم آرزو آذر
- عنوان مقاله: Importance of the Asian Infrastructure Investment Bank through One Road One Belt Initiative
سخنران: دکتر حسین نوروزی

مراسم اختتامیه کنفرانس بین‌المللی مطالعات چین در بعدازظهر روز یکشنبه ۱۹ خرداد در سالن حنانه دانشکده مطالعات جهان برگزار شد. در این نشست پنج سخنران حضور یافتند: دکتر سید کاظم سجادیپور، استاد دانشکده روابط بین‌الملل و رئیس مرکز مطالعات سیاسی و بین‌المللی وزارت امور خارجه، دکتر محمد مرندی، استاد و مدیرگروه مطالعات آمریکای شمالی دانشکده مطالعات جهان، دکتر محسن شریعتی‌نیا، استادیار دانشکده شهید بهشتی، دکتر بهزاد شاهنده، دبیر علمی کنفرانس، و دکتر ناهید پوررستمی، معاون آموزشی، پژوهشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده مطالعات جهان.

دکتر سید کاظم سجادیپور، نخستین سخنران مراسم اختتامیه کنفرانس بین‌المللی مطالعات چین، سخنرانی خود را با دو پرسش آغاز کرد: چرا مطالعات چین؟ و اهمیت مطالعات چین به خصوص در سیاست خارجه ایران در چیست؟ و با طرح سه نکته کلیدی سخنان خود را ادامه داد.

نخست آنکه چین یکی از بازیگران اصلی در دنیای سیاست امروز و در شورای امنیت است. چین دورنمایی جهانی دارد. چین صرفاً قدرت نیست، بلکه دورنمایی متفاوت با غرب است. لذا، می‌توانیم اصطلاح «دنیای چینی» را به‌سهولت درباره آن به‌کار ببریم. از این منظر دانشجویان روابط بین‌الملل لازم است حتماً چین را مطالعه کنند تا با نقش و دورنمای آن و نحوه دستیابی آن به اهداف جهانی خود آشنا شوند. این آشنایی در روابط سیاسی اهمیت بسزایی دارد. دوم، چین صرفاً یک بازیگر نیست بلکه تمدن است. چین کشوری نوریسیده چون آمریکا نیست. خوراک، معماری، موسیقی، ادبیات و پیشینه‌ای از دستاوردهای بشری با خود دارد. حکمت چینی از جمله موارد مهمی است که لازم است با آن آشنا شد. حکمت زاده تمدن است. تمدن فقط معماری و فرهنگ نیست، بلکه جایگاه ویژه‌ای در

the Countries Along the Belt and Road Route- Based on the Perspective of Robert Keohan's Theory of International Cooperation

• سخنران: ستوده زیباکلام

• عنوان مقاله: Up and Out of Poverty: Xi Jinping's Doctrine on Economic Development

نشست ۱۰، تالار ایران (۱۴:۰۰ تا ۱۵:۳۰)

• سخنران و رئیس نشست: دکتر محمد اسماعیل اسماعیلی جلودار و ماهیار خادمی بمی

• عنوان مقاله: بندرگاه باستانی سیراف؛ نگاهی نومتکی بر تجربیات ایران و چین در بستر ارتباطات اقتصادی و فرهنگی (هزاره اول میلادی)

• سخنران: دکتر مازیار مظفری فلارتی

• عنوان مقاله: China's Belt Road Initiative and the "Old" and "New" Silk Road: Centrality of Xi'an City

• سخنران: دکتر احسان شاه‌قاسمی و رضا رهنما

• عنوان مقاله: فئات ایرانی در چین؛ از تشابه اقلیمی تا توسعه پایدار در روابط بین‌فرهنگی

• سخنران: حامد آهنسازان

• عنوان مقاله: لی شوان، ادیب و دانشمند مسلمان داروشناسی فارسی چینی

در این کنفرانس ۶۴ مقاله نیز به‌صورت پوستر پذیرش گرفت که در فاصله میان نشست‌های تخصصی در چهار نشست مجزا با حضور نویسندگان به نمایش و بحث گذاشته شد.

بود. امروز، چین همه چیز را تحت سیطره خود گرفته است. همین نگاه در مورد روسیه نیز دیده می‌شود.

به گفته دکتر مرندي، شناخت جامعه چيني، به دليل رابطه چندبعدي حاکم در اين کشور دشوار است. دکتر مرندي ضمن انتقاد از اينکه شناخت چيني‌ها نیز از ايران از نگاه رسانه‌های غربی است، بيان داشت تا زمانی که چيني‌ها شناخت درستی از جامعه ايران کسب نکنند، مشکلات در روابط میان دو کشور ادامه خواهد یافت و لازم است موانع عدم شناخت از سر راه روابط این دو کشور برداشته شود، زیرا چین به شدت از طرف آمریکا تحریک پذیر

است. به بیان وی، چین یکی از کشورهای مهم در روابط میان ایران و آمریکا است. چین گرچه مسئولیتی در قبال ایران ندارد، کشوری است دارای تمدن و با ۱۰۵ میلیارد جمعیت که ایران در مقایسه با آن استانی از استان‌های این کشور محسوب می‌شود.

دکتر مرندي ضمن تشویق دانشجویان و استادان به مطالعه چین، بر شناخت هر چه بیشتر چین تأکید داشت. همچنین، در معرفی ایران به چین نیز خواهان اقدامات جدی بود و گسترش راه‌های ارتباطی دو کشور را به نفع هر دو خواند. وی یکی دیگر از راه‌های افزایش این شناخت متقابل را برگزاری نشست‌های مشابه و نیز استفاده از ابزارهایی چون هنر، به خصوص

دکتر سجادپور:
دانشجویان روابط
بین‌الملل لازم است حتماً
چین را مطالعه کنند تا
با نقش و دورنمای آن
و نحوه دستیابی آن به
اهداف جهانی خود آشنا
شوند.

سیاست بین‌الملل دارد. کشورهای دارای تمدن کهن در جهان معدودند و عبارت‌اند از ایران، چین، بولیوی و چند کشور دیگر. صحبت از تمدن صحبت از گذشته نیست، بلکه صحبت از امروز است. تمدن بازتعریف نگاه هژمونی است به حیات بشری. در تمدن گوناگونی نهفته است و گفتگوی تمدن‌ها مطرح می‌شود و به جای تصویری سیاه‌وسفید، تصویری رنگی از روابط را نشان می‌دهد.

سوم آنکه چین حاوی تجربه است و می‌توان از این بسته سرشار از تجربه آموخت. چین دوران سختی را پشت سر گذاشته است و چین به‌سهولت نیست که چین شده است. مطالعه تاریخ چند قرن و دهه گذشته چین بسیار آموزنده است. چین در اصل در دورانی مستعمره کشورهای مختلف غربی بوده است. علاوه بر دانشجویان روابط بین‌الملل، دانشجویان علوم اجتماعی و سیاسی نیز لازم است با تجربه چین آشنا شوند، زیرا تجربه چین صرفاً متعلق به چین نیست و برای دیگر کشورها نیز پندآموز خواهد بود. دکتر سجادپور ضمن ابراز خرسندی از برگزاری این نشست، مطالعه چین را برای دیگر کشورها و حتی برای خود چین، برای منطقه و برای جهان مثمرتر خواند. وی لازمه برقراری ارتباط را داشتن شناخت و درک از طرف مقابل عنوان کرد.

دکتر محمد مرندي، دومین سخنران مراسم اختتامیه کنفرانس بین‌المللی مطالعات چین، ضمن معرفی گروه زبان چینی در دو مقطع کارشناسی و کارشناسی‌ارشد در دانشگاه تهران و استادان جوان و پرتوان این گروه، گسترش مطالعات درباره چین را راهی برای شناخت بیشتر این کشور عنوان کرد. دکتر مرندي سخنان خود را بر پایه نگاه غرب و رسانه‌های غربی و اتاق‌های فکر غربی به چین بیان کرد. تا دوسه سال پیش معدود مطالبی در رسانه‌های غربی از جمله واشنگتن‌پست درباره چین دیده می‌شد که در این گزارش‌ها نگاه غربیان به چین سراسر منفی

دکتر مرندي: تا زمانی
که چینی‌ها شناخت
درستی از جامعه ایران
کسب نکنند، مشکلات
در روابط میان دو کشور
ادامه خواهد یافت و لازم
است موانع عدم شناخت
از سر راه روابط این دو
کشور برداشته شود.

ظرفیت و امکانات بسیاری برای کسب نقش کلیدی در کوریدور ارتباطی چین با غرب و با آسیا داراست. از طرفی، پلاستیک و صنایع شیمی از نیازهای مبرم چین به‌شمار می‌رود که در این حوزه نیز ایران می‌تواند نیاز چین را تأمین کند.

به بیان دکتر شریعتی‌نیا، یکی از موانع مهم همکاری میان ایران و چین در یک کمر بند یک جاده مشکل تبادل مالی با واحد

پولی دو کشور است که توافقنامه‌ای در این خصوص تنظیم نشده است، به‌خصوص که ایران بر پایه تحریم‌های آمریکا، به نظام ارزی دلاری دستیابی ندارد. FATF نیز از دیگر موانع همکاری میان دو کشور است.

وی عدم آشنایی مردم کشور ایران و چین را از یکدیگر موانع برقراری ارتباط فرد با فرد دانست. وی ضمن انتقاد از عدم فعالیت جدی مؤسسه کنفسیوس در ایران در دو شعبه دانشگاه تهران و دانشگاه مازندران، در حالی که در کشورهای عربی بسیار فعال عمل کرده است، عدم رونق صنعت گردشگری میان دو کشور، و عدم آشنایی با زبان یکدیگر را از دیگر موانع برقراری ارتباط میان دو کشور برشمرد.

دکتر شریعتی‌نیا، در جمع‌بندی سخنان خود جدی‌ترین مشکل بر سر راه ایران برای برقراری همکاری در یک جاده یک کمر بند را بازتعریف هویت سیاسی-جغرافیایی ایران، آینده JCPOA، عدم قطعیت در نظم جهانی، بازگشت به راهبردهای سه‌قطبی و تحریم‌های یک‌سویه آمریکا علیه ایران برشمرد. به باور این استاد، نظر به اینکه این تحریم‌ها از سوی آمریکا متوجه خود چین و به‌خصوص شرکت هوآوی نیز شده است، در آینده همکاری دو کشور ایران و چین وجود افقی روشن را بیان داشت.

دکتر بهزاد شاهنده، چهارمین سخنران مراسم اختتامیه کنفرانس بین‌المللی مطالعات چین، ضمن ابراز رضایت از برگزاری این همایش و کیفیت خوب مقالات ارائه‌شده در آن، به‌عنوان فردی که سال‌ها درباره چین مطالعه داشته است، نکات آموزنده بسیاری در مقالات عنوان داشت. وی ضمن تأکید بر

دکتر شریعتی‌نیا: یک کمر بند یک جاده صرفاً به تعریف یک مسیر محدود نمی‌شود، بلکه ارزش‌هایی را در جهان تغییر می‌دهد.

دکتر شاهنده: اگر می‌خواهید چین را بشناسید، باید آمریکا، روسیه و ژاپن را نیز بشناسید.

هنر سینما، عنوان کرد.

دکتر محسن شریعتی‌نیا، سومین سخنران مراسم اختتامیه کنفرانس بین‌المللی مطالعات چین، درباره اهمیت یک کمر بند یک جاده در گسترش روابط میان ایران و چین سخن گفت. وی نخست به بیان تاریخچه روابط میان ایران و چین و عمدتاً از طریق جاده ابریشم پرداخت که ابریشم مهم‌ترین کالای صادراتی این کشور به ایران و دیگر کشورها بوده است. در این دوران،

ایران شاهراه برقراری ارتباط میان شرق و غرب بود و حکایتی از استاد قلم، سعدی شیرازی نیز درباره این تاریخچه ارتباطات بازرگانی و شواهدی در بم و تورفان و در هنر، از جمله موسیقی مقامی و به نقل از سران کشور چین و منابع تاریخی ایرانی و غیرایرانی بیان داشت. دکتر شریعتی‌نیا ضمن تأکید بر این مطلب، ایران را همچنان راه ارتباطی میان شرق و غرب دانست که چین از طریق ایران می‌تواند از آن بهره‌مند شود.

به بیان دکتر شریعتی‌نیا، یک کمر بند یک جاده صرفاً به تعریف یک مسیر محدود نمی‌شود، بلکه ارزش‌هایی را در جهان تغییر می‌دهد. چین قادر است ارزش‌های جهانی را تغییر دهد که با معیارهای اقتصادی تحقق‌پذیر است. مبنای نخست چین در گذشته افزایش تولید بود که با این روند توانست ارزش‌هایی را در جهان تغییر دهد. به باور وی، تا سال ۲۰۲۵ چین به یکی از مهم‌ترین سیاستگذاران تولید کالا در جهان بدل خواهد شد.

دکتر شریعتی در ادامه به هدف اصلی ارتباطی چین در یک کمر بند یک جاده اشاره داشت: برقراری توازن سیاسی، تسهیل حمل‌ونقل و کوریدوری برای برقراری ارتباط میان شرق و غرب (اهمیت بندر چابهار و خط آهن تهران-مشهد، خط سریع‌السیر تهران-اصفهان)، تسهیل ارتباطات مالی و تجاری فرد با فرد.

مراودات تجاری چین با ایران بیش از سایر کشورهاست و ۱۳ درصد واردات ایران را تشکیل می‌دهد، در حالی که این رقم با ژاپن ۲ درصد و با آلمان کمتر از آن است. به بیان بانک جهانی، ایران یکی از کشورهایی است که

کنفرانس بین‌المللی مطالعات چین، از تمامی حضاران در نشست، به‌خصوص پژوهشگران و اساتید داخلی و خارجی برای حضور فعال و مقالات علمی پربارشان تشکر کرد. وی با توجه به مباحث مطرح در این کنفرانس، این کنفرانس را بسیار مفید خواند. به باور دکتر پوررستمی مهم‌ترین دستاورد این کنفرانس ارتباطی است که میان دانشگاهیان، پژوهشگران و صاحبان اندیشه درباره مطالعات چین در این کنفرانس برقرار شده است و دانش خود را با یکدیگر به اشتراک گذاشتند. وی ابراز امیدواری کرد که به‌زودی رشته مطالعات چین در دانشکده مطالعات جهان راه‌اندازی شود. در نهایت نیز از حمایت‌های دکتر سعیدرضا عاملی، رئیس دانشکده مطالعات جهان و دکتر بهزاد شاهنده، دبیر علمی کنفرانس، و از دکتر بذرافشان، عضو ایرانی مؤسسه کنفسیوس، و دکتر شعرباف، دبیر انجمن ایرانی مطالعات جهان، تشکر ویژه کرد. وی همچنین، از تمامی دانشجویان و استادانی که در برپایی این کنفرانس نقش داشتند قدردانی کرد. وی از توحید اسدی، دبیر اجرایی این کنفرانس نیز تشکر خاص داشت. در انتهای نشست از تمامی دست‌اندرکاران این نشست قدردانی شد از جمله دانشجویان گرامی، هانیه پناهلو، کاترینا انفریوا، رویا فتاح‌پور، هاجر جرسست، فرناز اسکندری، فاطمه سلخوری، فرزانه صفری، کیوان رازه، حمید مهدوی‌راد، نوید رئیسی، مهرداد شیرازی و علی‌اکبر عباسی و از همکاران دانشکده زهرا جلال‌زاده و رضا شجاعی.

گزارش خبری این نشست توسط بهزاد عبدالله‌پور، دانشجوی کارشناسی‌ارشد مطالعات آمریکای شمالی دانشکده مطالعات جهان، در ۱۳ ژوئن ۲۰۱۹ در چاینادیلی منتشر شد. برای مشاهده این خبر به آدرس زیر مراجعه فرمایید.

<http://usa.chinadaily.com.cn/a/201906/13/WS-5d01e073a3103dbf14327fa9.html>

دکتر پوررستمی:
مهم‌ترین دستاورد این
کنفرانس ارتباطی است
که میان دانشگاهیان،
پژوهشگران و صاحبان
اندیشه درباره مطالعات
چین در این کنفرانس
برقرار شده است و دانش
خود را با یکدیگر به
اشتراک گذاشتند.

بخش تجربه‌آموزی از چین که در سخنان دکتر سجادپور گفته شد، بیان داشت چین دارای تاریخ معاصر است و گذشته بسیار سختی را پشت سر گذاشته است. چین در مقایسه با تاریخ دیگر کشورها، پیشینه بسیار دشواری را طی کرده است و دیگر کشورها از جمله اروپا، آمریکا و ژاپن ستم بسیاری بر این کشور روا داشته‌اند.

دکتر شاهنده در بیان دیگر نکته مهم مطرح در سخنرانی‌ها افزود، اگر می‌خواهید چین را بشناسید، باید آمریکا، روسیه و ژاپن را نیز بشناسید. بدون توجه به تاریخچه مشترک این چهار کشور، درک چین ممکن نخواهد بود. وی افزود، روابط آمریکا و چین در بدترین شرایط خود قرار دارد و آمریکا به این قطعیت رسیده است که در برقراری ارتباط با چین اشتباهی مهلک مرتکب شده است و باید درباره آینده روابط خود با چین تغییراتی جدی اعمال دارد. وی موفقیت چین با شرکت هوآوی را موفقیتی مهم خواند که با وجود تلاش‌های بسیار آمریکا با مشارکت انگلیس حاصل شد. به باور این استاد چین‌شناس، چین امروز به جایگاهی دست یافته است که دیگر نمی‌توان آن را انکار کرد. چین انگلستان را آن هم در شرایط خروج از اتحادیه اروپا، تهدید کرده است که اگر نتواند جایگاه خود را در خانه خود حفظ کند، جای او را خواهد گرفت.

دکتر شاهنده مجدداً یادآور شد، بدون مشارکت چین، هیچ تغییری در دنیای امروز ممکن نیست. به باور وی چین کشوری رادیکال نیست، بلکه کشوری سازنده و هوشیار در برداشتن گام‌های خود است. چین بارها و بارها بیان داشته است که روابط آن با آمریکا کلید کلیدهاست. گام‌های خود را کاهسته و پیوسته برداشته است و روابط خود را با آمریکا در همه حال حفظ کرده و با آن به مدار رفتار کرده است، چرا که فناوری مورد نیاز خود را از آمریکا دریافت می‌دارد. از طرفی، روابط خود را با عربستان نیز گسترش خواهد داد، زیرا سیاست خارجی چین بر پایه اقتصاد و واقعگرایی و دادوستد استوار است.

دبیر علمی کنفرانس در جمع‌بندی سخنان اختتامیه خود افزود، چین دو چیز را با هم تلفیق کرده است: یکی توسعه اقتصادی و دیگری مشروعیت‌بخشیدن به جامعه چینی. چین با بازکردن درهای خود رو به جهان، صاحب پیشرفت‌های بسیاری شد. چین با پیشرفت‌های نرم‌افزاری خود توانست به جایگاه فعلی خود دست یابد. چین در هر حوزه‌ای که ورود کند به دنبال برد برد خواهد بود و در مرادات آن با پاکستان نیز به عین دیده شد.

دکتر ناهید پوررستمی، آخرین سخنران مراسم اختتامیه

نشست تخصصی گروه مطالعات روسیه: ایران و روسیه در آستانه دهه چهارم همکاری‌های پسا جنگ سرد

کشور در توسعه روابط سیاسی در برهه‌های زمانی مختلف، سبب ناکام ماندن توسعه اقتصادی و روابط تجاری و اجرای پروژه‌های مشترک از جمله توافقنامه مشترک ایران و روسیه در استخراج منابع گاز شده است. تنها پروژه موفق ایران و روسیه ساخت نیروگاه اتمی بوشهر بود که بیش از پانزده سال به درازا کشید. روابط ایران و روسیه متأثر از روابط داخلی، منطقه‌ای و بین‌المللی بوده است. هر دو کشور سایه تحریم‌های آمریکا را بر خود دیده و رقیب تجاری هم در حوزه صادرات انرژی بوده‌اند.

وی از جمله مسائل مهم داخلی روسیه را بحران جدی اقتصادی این کشور در اوایل دهه ۹۰ و پس از فروپاشی شوروی، غربگرایی نخبگان سیاسی و اقتصادی آن و تمایل الحاق روسیه به اروپا، و نداشتن برنامه بلندمدت و توسعه محور نام برد.

دکتر دونایووار از جمله شاخص‌های مهم اقتصادی روسیه و مشترک با ایران را دولت‌محور بودن آن و تسلط شرکت‌های تجاری بزرگ و نیمه‌دولتی در فعالیتهای صادراتی دانست. وی مهم‌ترین مانع در گسترش روابط اقتصادی سی‌ساله گذشته دو کشور را پیوند عمیق اقتصاد و سیاست و اولویت دادن به مسائل ژئوپلیتیک بیش از منافع اقتصادی، فقدان سازوکار مالی با بیمه مشترک، و آشنایی کم تجار دو کشور در زمینه صادرات هر کشور و قوانین و مقررات یکدیگر، ضعیف بودن تجارت خرد و متوسط روسیه، بروکراسی در هر دو کشور، ناهمخوانی قواعد گمرکی و سیستم استاندارد و حقوقی و کنترل کیفیت و فرهنگ تجاری خواند. برقراری روابط با غرب برای روسیه اهمیت بیشتری دارد،

نشست تخصصی گروه مطالعات روسیه با عنوان «ایران و روسیه در آستانه دهه چهارم همکاری‌های پسا جنگ سرد» در روز دوشنبه ۲۶ فروردین ۱۳۹۸ در تالار حنانه دانشکده مطالعات جهان برگزار شد.

در این نشست با اداره دکتر جهانگیر کرمی، معاون اداری و مالی دانشکده، دکتر لانا دونایووا، دانشیار انستیتو خاورشناسی آکادمی علوم روسیه، دکتر احسان رسولی‌نژاد، استادیار دانشکده مطالعات جهان، دکتر خدایار براری، استادیار دانشکده مطالعات جهان، دکتر مارینا کامنوا، دانشیار انستیتو خاورشناسی آکادمی علوم روسیه، و دکتر الهه کریمی ریابی، استادیار دانشکده مطالعات جهان، سخنرانی کردند.

دکتر کرمی در مقدمه این نشست ایران را کشوری خواند که با ۲۰۵ کشور از ۲۰۷ کشور دنیا روابط دارد. در این میان، روابط ایران با آمریکا، روسیه، چین، انگلستان، فرانسه و آلمان بیش از سایر کشورها و در مرتبه دیگری با همسایگان خود اهمیت دارد. روسیه جایگاه ویژه‌ای دارد که سبب شده است بیش از دو سده از کشورهای مؤثر در روابط خارجه و مسائل داخلی ایران باشد. وی محور اصلی این نشست را بررسی مسائل اقتصادی و فرهنگی روابط دو کشور خواند، گرچه هر دو از مسائل سیاسی چندان دور نیست.

دکتر دونایووا همکاری‌های ایران و روسیه را از نگاه روسی بررسی کرد. وی با توجه به نامتوازن و ناپایدار بودن توسعه اقتصاد ایران و روسیه در همه زمینه‌ها، بر پیوند اقتصاد با سیاست در هر دو کشور تأکید کرد که تغییر در آرایش سیاست دو کشور به تغییر در روابط اقتصادی دو کشور می‌انجامد. عدم توفیق دو

دکتر کرمی: روسیه جایگاه ویژه‌ای دارد که سبب شده است بیش از دو سده از کشورهای مؤثر در روابط خارجه و مسائل داخلی ایران باشد.

تحریمی نداشته و پس از آن تحریم‌های مختلفی داشته است. با توجه به اعمال تحریم‌های مختلف علیه ایران از ۱۹۷۹ و با پیروزی انقلاب اسلامی، تجربه ایران در تحریم‌ها بیش از روسیه است.

به لحاظ ساختار اقتصادی، در سه دهه- ۱۹۹۱ تا ۱۹۹۹، ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۹، و ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۸- متغیرهای موجود مانند شهرنشینی، رشد اقتصادی، تورم، درجه بازبودن تجاری، تجارت با کشورهای اصلی اعمال‌کننده تحریم ساختار اقتصادی روسیه را به لحاظ

متغیرهای کلان اقتصادی در برابر تحریم‌های غرب مقاوم‌تر کرده است. این ساختارها در ایران ضعیف‌تر است.

از نظر واکنش به تحریم‌های غرب، هر دو کشور اقتصاد مقاومتی یا ضدتحریمی داشته‌اند. هر دو کشور این سیاست را راه‌حلی می‌دانند برای کم‌اثرتر کردن یا بی‌اثرتر کردن تحریم‌های غرب. این سیاست در هر دو اقتصاد سبب شکل‌گیری سیاست‌های جانشینی واردات شده است؛ یعنی، تقویت تولیدات داخلی هر دو کشور. ایجاد چرخش تجاری دیگر رویکرد مشترک هر دو کشور بوده است؛ یعنی، هر دو کشور از سمت کشورهای تحریم‌کننده به سمت کشورهای غیرتحریم‌کننده حرکت می‌کنند.

دکتر رسولی‌نژاد تفاوت‌های دو کشور را در مواجهه با تحریم‌ها از دو بعد بررسی کرد. بعد نخست اینکه در ایران اقتصاد مقاومتی صرفاً خاص دوران تحریم نیست. خودسازی اقتصاد داخلی نیز مطرح است. در روسیه منظور از اقتصاد ضدتحریمی، سیاست‌هایی است که در زمان تحریم اخذ می‌شود. این واکنش به تحریم‌ها دفاعی است، به گونه‌ای که تحریم‌ها را کم‌اثر یا بی‌اثر سازد؛ این در حالی است که در روسیه در کنار ذات دفاعی، ذات حمله نیز وجود دارد.

دکتر براری، بحث مطرح‌شده دکتر دونایوا را از نگاه ایرانی و با تمرکز بر حوزه انرژی بررسی کرد. ایران در مقطعی در زمان شوروی با روسیه در حوزه گاز همکاری داشت و متخصصان شوروی حدود ۵۰۰ کیلومتر از خط لوله انتقال گاز ایران به شمال را احداث

دکتر دونایوا: روابط ایران و روسیه متأثر از روابط داخلی، منطقه‌ای و بین‌المللی بوده است. هر دو کشور سایه تحریم‌های آمریکا را بر خود دیده و رقیب تجاری هم در حوزه صادرات انرژی بوده‌اند.

گرچه در سال‌های اخیر به سمت شرق چرخش جدی داشته است. به گفته وی این چرخش اتفاقی نبوده است چرا که آسیا به قطب توسعه اقتصادی و سیاسی جهان بدل شده است. روسیه به دنبال سیستمی متوازن و چندقطبی در این قاره است. لذا، رابطه با ایران از اولویت‌های سیاسی روسیه است.

پس از امضای برجام، بهبود جدی در روابط اقتصادی و بیشتر در روابط بازرگانی دو کشور پدید آمد. حجم تبادل کالای دو کشور در سال ۲۰۱۶، ۷۰ درصد افزایش داشته و

به ۲/۲ میلیارد دلار رسیده است. در این بین سهم ایران کمتر از ۱ درصد بوده است. جایگاه ایران در میان شرکای تجاری روسیه در جایگاه ۴۷ام است. بیش از نیمی از کالاهای صادراتی روسیه به ایران کالاهای صنعتی بوده که در دو سال اخیر رو به افزایش گذارده است. همچنین، ۷۰ درصد واردات کشاورزی ایران از روسیه بوده است. از سال ۲۰۱۵ صادرات ماهی و محصولات دریایی نیز آغاز شد. هر دو کشور در کاهش عوارض و افزایش تسهیلات گمرکی موافقتنامه‌های مشترکی امضا کردند و با کاهش ۲۵ درصدی عوارض گمرکی، کریدور سبز به روی محصولات اقتصادی ایران باز شد.

واردات روسیه از ایران در سال ۲۰۱۷، در مقایسه با سال ۲۰۱۶، به بیش از ۲۹ درصد و در سال ۲۰۱۸ به بیش از ۳۵ درصد ارتقا یافت. سهم روسیه در تجارت خارجی ایران تنها ۶ درصد است و نشان می‌دهد روسیه هنوز شریک اقتصادی مهمی برای ایران نیست. تبادلات دو کشور در حوزه‌های انرژی، فنی، نظامی، هوا و فضا، و زیرساخت‌ها نیز چشمگیر بوده است. کمیسیون مشترک همکاری‌های تجاری، علمی و فنی و ارتباطات دو کشور را شکل می‌دهد. نیروگاه حرارتی و گسترش خط راه‌آهن و سیستم حمل‌ونقل اوراسیا از دیگر پروژه‌های مشترک این دو کشور است.

دکتر رسولی‌نژاد با تمرکز بر تحریم‌ها، همکاری ایران و روسیه را بررسی کرد. تحریم‌های متعددی، از جمله فناوری و صنعت علیه روسیه و پیش از فروپاشی شوروی اعمال شده است. از ۱۹۹۱ تا ۲۰۰۸ روسیه هیچ

دکتر رسولی‌نژاد: از نظر واکنش به تحریم‌های غرب، هر دو کشور اقتصاد مقاومتی یا ضدتحریمی داشته‌اند.

میان ایران و روسیه، امکان همکاری بین دو کشور در این حوزه وجود دارد. به نظر می‌رسد در این سال‌ها دو کشور راه‌های همکاری با یکدیگر را یافته‌اند. حتی رقبا نیز وقتی پای منافع مشترک در میان باشد، ناگزیر به همکاری‌اند؛ به ویژه، در رابطه با امنیت انرژی. برای مثال، اگرچه روسیه و آمریکا در حوزه انرژی رقیب‌اند، پوتین پس از ملاقات با ترامپ در نشست هلسینکی، در کنفرانس مطبوعاتی اعلام کرد روسیه مایل به همکاری با آمریکا در حوزه انرژی است، از جمله در زمینه قیمت‌گذاری؛ چرا که نوسان شدید قیمت کشورهای صادرکننده انرژی را با بحران مواجه می‌کند. سال ۲۰۱۰ نیز پوتین تأکید کرد که روسیه مایل به همکاری با قطر در بازار جهانی گاز است، در صورتی که دو کشور رقیب جدی یکدیگر محسوب می‌شوند.

دکتر براری در خاتمه به ظرفیت‌های ایران و روسیه برای همکاری در حوزه انرژی اشاره کرد، از جمله در مجمع کشورهای صادرکننده گاز، مشارکت در احداث خط لوله ایران-پاکستان-هند، امنیت انرژی، و تبادل برق و انرژی از کریدور قفقاز. وی ملاحظات سیاسی کشورهای را برای همکاری در بخش انرژی خاطر نشان ساخت. گفته کسینجر در ژانویه ۱۹۷۵: «از همان نخست، مسئله انرژی مسئله سیاست خارجی بوده است نه مسئله‌ای صرفاً اقتصادی» پایان‌بخش سخنان این استاد گروه مطالعات روسیه بود.

دکتر کامنوا، درباره مسائل فرهنگی دو کشور سخن گفت. وی به سخنان مقام معظم رهبری اشاره کرد که فرمودند: «فرهنگ در حاشیه مسائل اقتصادی و سیاسی نیست، بلکه یکی از مهم‌ترین مسائل رشد هر کشوری است.» دکتر کامنوا روابط فرهنگی ایران و روسیه را از زمان هخامنشیان نامید. در اواخر قرن هجدهم و اوایل قرن نوزدهم در دوران سلسله قاجار و رومانوف روابط فرهنگی جدی دو کشور آغاز شد. پتر کبیر به دنبال گسترش روابط دیپلماتیک خود با همسایگان شرقی، به خصوص ایران، اولین گروه دانش‌آموزان روسی را برای فراگیری زبان فارسی در سال ۱۷۱۶ به ایران اعزام کرد. در ۱۷۳۲ تدریس زبان فارسی در روسیه آغاز شد. در سال ۱۸۰۴ در اساسنامه‌های دانشکده‌های روسیه آموزش دیگر زبان‌های شرقی درج شد. در سال ۱۷۱۸ آموزش زبان فارسی در انستیتوی اصلی سن پترزبورگ آغاز شد. پس از آن مراکز ایران‌شناسی در روسیه تأسیس شد. فرهنگ، دکترین اصلی سیاست دولت ایران

کردند. در مقطعی نیز ایران گاز طبیعی به این کشور صادر می‌کرد که بعد از مدتی متوقف شد. از ۲۵ دسامبر ۱۹۹۱ که ایران رسماً اعلام کرد فدراسیون روسیه را وارث و جانشین حقوقی شوروی به رسمیت می‌شناسد، روابط ایران و روسیه وارد مرحله جدیدی شد. روابط دوجانبه کشورهای از جمله در بخش انرژی نیازمند پایه حقوقی است. در ۱۹۹۲ دو کشور توافقنامه استفاده صلح‌آمیز از انرژی هسته‌ای را امضا کردند. در مارس ۲۰۰۱ قرارداد مهم دیگری بین دو کشور امضا شد و در آوریل ۲۰۰۲ با امضای توافقنامه‌ای بین رؤسای جمهور دو کشور، مبنای حقوقی همکاری‌های بلندمدت ایران و روسیه شکل گرفت. در ۲۰۱۰ با امضای توافقنامه‌ای موسوم به «نقشه راه»، همکاری‌ها برای توسعه روابط دو کشور در حوزه انرژی در بازه‌ای ۳۰ ساله آغاز شد. در سال ۲۰۱۴ نیز وزیران نفت و انرژی دو کشور قرارداد پنج‌ساله دیگری را به

امضا رساندند. در سال ۲۰۱۵ نیز قرارداد دیگری میان ستاری، معاون رئیس‌جمهور ایران، و راگوزین، معاون نخست‌وزیر روسیه برای توسعه همکاری‌های علمی و فنی از جمله در بخش انرژی امضا شد. دکتر براری روابط دو کشور را در سه مرحله پایه‌گذاری حقوقی، تثبیت و شکوفایی تقسیم کرد.

به باور دکتر براری، طی سه دهه گذشته پایه‌گذاری حقوقی در حوزه انرژی میان دو کشور شکل گرفته است. پس از برجام انتظار می‌رفت وارد حوزه تثبیت و شکوفایی شویم.

حوزه انرژی در روابط دو کشور در کنار حوزه‌های امنیتی، نظامی و سیاسی از جمله مهم‌ترین حوزه‌های همکاری ایران و روسیه است. روابط جدی دو کشور در حوزه انرژی با همکاری در بخش انرژی هسته‌ای آغاز شد. ایران و روسیه خود را قدرت بزرگ در حوزه انرژی می‌دانند. حتی روسیه خود را ابرقدرت انرژی می‌داند. اقتصاد روسیه و ایران مکمل هم نیست، چون هر دو نفت و گاز دارند؛ از این رو، حجم روابط اقتصادی آن‌ها زیاد نیست. در حالی که برای مثال، در مورد اقتصاد ترکیه و روسیه بخش عمده‌ای (حدود یک‌سوم) از حجم روابط تجاری-اقتصادی دو کشور به نفت و گاز مربوط می‌شود. ترکیه گاز از روسیه وارد و در مقابل حجم قابل توجهی از مواد غذایی و محصولات کشاورزی به روسیه صادر می‌کند. لذا، می‌توان گفت اقتصاد این دو کشور مکمل هم است.

دکتر براری به سخنان خود در سال ۲۰۱۲ اشاره کرد که با وجود رقابتی بودن حوزه انرژی

دکتر براری: حوزه انرژی در روابط دو کشور در کنار حوزه‌های امنیتی، نظامی و سیاسی از جمله مهم‌ترین حوزه‌های همکاری ایران و روسیه است.

دکتر کامنوا: فرهنگ در حاشیه مسائل اقتصادی و سیاسی نیست، بلکه یکی از مهم‌ترین مسائل رشد هر کشوری است

وقوع انقلاب فرهنگی و تعطیلی دانشگاهها و به دنبال آن جنگ ایران و عراق، این نهاد فرهنگی تا مدت‌ها نتوانست به فعالیت خود ادامه دهد. در سال ۱۳۷۰ اساسنامه و چارت سازمانی آن به تصویب رسید و در پنج گروه فعالیت خود را آغاز کرد. در نقشه جامع علمی کشور، و در برنامه ششم توسعه به مسائل علمی پرداخته شده است. در شورای عالی انقلاب فرهنگی نیز سندی در این رابطه وجود دارد. برای عملیاتی شدن این برنامه‌ها و سندها لازم است هم وزارت امور خارجه و هم وزارت علوم تعاملی دوجانبه داشته باشند.

دکتر کریمی با بیان رشد علمی کشور و شمار مقالات علمی منتشرشده در مجلات بین‌المللی، بیان کرد طبق آمار اسکوپوس ایران در سال ۲۰۱۷ صدنشین تعاملات علمی بین‌المللی بوده است. شمار مقالات بین‌المللی کشورها نشان از تعاملات بین‌المللی جامعه علمی آنهاست.

از جمله دیپلماسی علمی روسیه، تأسیس انجمن روابط فرهنگی با کشورهای خارجی در سال ۱۹۲۵ بود. فعالیت‌های علمی در زیرمجموعه این انجمن قرار می‌گیرد. در ۱۹۵۰ تا ۱۹۷۰ شوروی رشد علمی خوبی داشته است. از ۱۹۸۰ به بعد سیاست خارجی شوروی از این قدرت نرم بهره‌مند شد و تعاملات علمی با دانشگاهها و دانشمندان خارجی را بیشتر کرد.

پس از فروپاشی شوروی، حوزه‌های علمی و پژوهشی نیز مانند سایر حوزه‌ها با آسیب همراه شد. روس‌های از سال ۲۰۰۰ به بعد با افزایش بودجه بخش علمی و پژوهشی سعی در جبران آن داشته‌اند، به‌خصوص در هوافضا و علوم پایه. بحران اقتصادی سال‌های اخیر در بیشتر کشورها از جمله روسیه نیز گریبان‌گیر بخش علمی و فرهنگی به‌ویژه در علوم انسانی شده است.

با تأسیس اتحادیه مؤسسات آموزش عالی بین دو کشور، دانشگاه‌های برتر دو کشور به‌صورت سالیانه یک سال در مسکو و یک سال در تهران نشست دارند و مسائل مربوط به دانشگاهها را بررسی می‌کنند. در سایه این اتحادیه پارک‌های علم و فناوری دو کشور نیز در حوزه‌های مختلف با هم مشغول به کارند.

دکتر کریمی از جمله موانع در رشد فعالیت‌های دانشگاهی را مشکل تأیید مدارک تحصیلی دانست و به کارگروهی در وزارت علوم اشاره کرد که مدارک این دانشگاهها را بررسی می‌کند و برای دانشجویان ایرانی این مسئله تقریباً حل شده است. اما، دانشگاه‌های روسیه مدارک ایران را تأیید نمی‌کنند. به همین دلیل شمار دانشجویان ایرانی در روسیه بیش از تعداد دانشجویان روسی در ایران است. در پایان نشست نیز پرسش و پاسخ برگزار شد.

دکتر کریمی: با توجه به رشد علمی کشور و شمار مقالات علمی منتشرشده در مجلات بین‌المللی، طبق آمار اسکوپوس، ایران در سال ۲۰۱۷ صدنشین تعاملات علمی بین‌المللی بوده است.

و روسیه و عامل اصلی سیاست خارجی دو کشور است، گرچه روابط فرهنگی دو کشور گاه در سطح مطلوبی نبوده است. این روابط در سال‌های اخیر رو به گسترش نهاده و تفاهم‌نامه‌هایی میان دو کشور امضا شده است. زبان روسی در ایران و زبان فارسی در روسیه طرفداران زیادی دارد. زبان فارسی در ۱۸ مرکز آموزش عالی کشور تدریس می‌شود. دانشگاه‌های مسکو و سن‌پترزبورگ و جمهوری قفقاز شمالی از جمله این مراکز

است. ده مرکز ایران‌شناسی نیز در مسکو وجود دارد. آموزش از راه دور نیز در حال توسعه است. در حوزه‌های علوم، آموزش، امور موزه، کتابداری، سینما، موسیقی، تئاتر، ترجمه، ادبیات، ورزش، جهانگردی و گفتگوی میان ادیان فعالیت‌های چشمگیری میان ایران و روسیه انجام می‌شود. آثار نظم و نثر فارسی نیز به روسی ترجمه می‌شود. در سال ۱۹۹۹ رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در مسکو افتتاح شد. گفتگوی فرهنگی دوجانبه علاوه بر رایزنی فرهنگی در برنامه دو کشور قرار گرفت.

از جمله آخرین پروژه‌های مشترک فرهنگی دو کشور حضور سنتی دو کشور در نمایشگاه بین‌المللی کتاب در تهران و مسکو، مراسم اهدای جوایز برترین‌های کتاب سال ایران و اسلام، و اجرای نمایشگاه گروه‌های تئاتر ایران در مسکو بوده است.

با فعالیت کمیته مشترک همکاری‌های اقتصادی و فرهنگی روسیه، تبادل دانشجویی، برگزاری کنسرت موسیقی کلاسیک ایران و کنسرواتوار روسیه، تشکیل هفته فرهنگی ایران در مسکو، و امضای یادداشت تفاهم میان کنسرواتوار چخوف در مسکو با بنیاد هنری و فرهنگی رودکی در ایران شکل گرفت. دکتر کامنوا از افزایش شمار دانشجویان ایرانی در دانشگاه‌های روسیه خبر داد که برخی نیز مجانی تحصیل می‌کنند.

دکتر کریمی در خصوص روابط علمی و دانشگاهی دو کشور سخن گفت. وی شکل‌گیری دیپلماسی فرهنگی دو کشور را بر پایه ارتباط با دولت‌ها، دانشگاه‌ها، اساتید و دانشجویان و توسعه علمی و فرهنگی و گسترش روابط خارجی دو کشور یاد کرد. در سال ۱۳۵۹، شورای عالی انقلاب، مرکز ملی تحقیقات علمی را تأسیس کرد. با

برگزاری مراسم روز جهانی زبان اسپانیایی در دانشکده مطالعات جهان

است، به ضرورت توجه به ارتباطات فرهنگی سالم اشاره کرد که تعامل بین فرهنگی را در سطح جهان میسر سازد و اصطلاح «هوش فرهنگی» را به کار برد و افزود: «هوش فرهنگی استعداد و مهارتی اجتماعی است که قدرت گره زدن و تعامل با دیگری را فراهم می کند، به گونه ای که به هم زیستی مسالمت آمیز بینجامد. افرادی که فاقد این هوش هستند در مواجهه با فرهنگ دیگر، طرف مقابل را انکار می کنند و یا به انزوای اجتماعی کشیده می شوند.»

دکتر عاملی در نقطه مقابل هوش فرهنگی، از «فرهنگ سلطه» نام برد و آن را بسیار مخرب و آزاردهنده خواند، حتی در ارتباطات بین فردی و ویژگی این فرهنگ را استثناگرایی خواند: حقوقی که فرد برای خود قائل است و نه برای دیگران. همچنین، این رویکرد را منشأ بسیاری از جنگ ها در طول تاریخ دانست.

دکتر عاملی ابراز خوشوقتی کرد که امروز و در این روز تاریخی، در کنار روز جهانی زبان اسپانیایی، مرکز مطالعات کشورهای اسپانیایی زبان، به ریاست دکتر مریم حقروستا، رونمایی می شود. رئیس دانشکده مطالعات جهان، این مرکز را متشکل از دو دپارتمان خواند: زبان اسپانیایی با هدف توسعه این زبان، و دپارتمان کشورهای پرتغالی زبان با تمرکز بر کشور پرتغال و برزیل. وی ابراز امیدواری کرد که بتوان در این مرکز اطلاعات متراکمی از این کشورها، به همراه کتابخانه ای غنی فراهم شود و پژوهش هایی جدی درباره کشورهای اسپانیایی زبان صورت پذیرد تا در پرتو آن توسعه ارتباطات اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی با این کشورها دنبال شود.

وی ضمن هم مسیر خواندن دانشکده مطالعات جهان و دانشکده ادبیات و زبان های خارجی دانشگاه تهران که در جوار یکدیگر قرار دارند، خبر از راه اندازی نزدیک رشته کارشناسی ارشد مطالعات اسپانیایی در دانشکده مطالعات جهان داد.

خاتمه بخش سخنان رئیس دانشکده مطالعات جهان تشکر از سفیر اسپانیا و دیگر سفیران کشورهای اسپانیایی زبان حاضر در

مراسم روز جهانی زبان اسپانیایی در روز یکشنبه ۱۵ اردیبهشت ۱۳۹۸ به همت دکتر مریم حقروستا، رئیس مرکز مطالعات کشورهای اسپانیایی زبان دانشکده مطالعات جهان در تالار حنانه این دانشکده برگزار شد.

این مراسم که با حضور ادواردو لوپز بوسکتس، سفیر کشور اسپانیا و سفرا و نمایندگان سایر کشورهای آمریکای لاتین همراه بود. نخستین سخنران این نشست دکتر سعیدرضا عاملی، رئیس دانشکده مطالعات جهان بود.

دکتر سعیدرضا عاملی، رئیس دانشکده مطالعات جهان، ضمن تبریک روز زبان اسپانیایی که زبان رسمی ۲۱ کشور جهان و دربرگیرنده پهنه جغرافیایی وسیع و فرهنگ های متنوع است، این زبان را زبانی شیرین، فاخر و خانواده گرا خطاب کرد. رئیس دانشکده مطالعات جهان زبان را هویت بخش خواند که وجه اشتراک ملت ها را می توان در زبان آن ها یافت.

دکتر عاملی ضمن بیان سفرهای متعدد خود به اسپانیا و کشورهای اسپانیایی زبان و تجربه حضور در این کشورها، از جمله سفر اخیر خود به سویل جهت شرکت در کنفرانس غرب آسیا، هویت کشورهای اسپانیایی زبان را در چهار خصلت معرفی کرد: (۱) خانواده گرایی (اعضای خانواده ها در کنار هم به سر می برند) و نهاد خانواده محترم است و افراد تمایل بر حفظ و صیانت از خانواده و ارتباطات خویشاوندی دارند؛ (۲) صلح و دوستی و احترام به دیگران (با نیم میلیارد گویشور و دومین زبان دنیا)؛ (۳) شادی و غم فردا را نخوردن، دیروز که گذشته است و فردا هم که هنوز نیامده، پس امروز را باید غنیمت شمرد و هم کار کرد و هم شاد و خرسند بود؛ (۴) مقاومت در برابر ظلم که نمونه آن در ونزوئلاست. علی رغم تحریم و تهدید و جنگ افزارها، به نظام سلطه تن نمی دهد.

این استاد ارتباطات با توجه به نزدیک شدن امروز ملت ها به یکدیگر، به ویژه در فضای مجازی که همه همسایه شدن اتفاق افتاده

نشست بود.

سپس، ادواردو لوپز بوسکتس، سفیر اسپانیا، سخنان خود را با قدردانی از دانشکده مطالعات جهان و مرکز پژوهشی مطالعات کشورهای اسپانیایی زبان آغاز کرد. وی زبان اسپانیایی را از رایج‌ترین زبان‌های عصر حاضر معرفی کرد و سه ویژگی آن را چنین برشمرد: ۱. گستره جغرافیایی آن (هیسپانیسم)؛ ۲. قدرت زبان اسپانیایی؛ ۳. جمعیت ر و به رشد متکلمان این زبان و سیاستگذاری‌های موجود در این زمینه. هیسپانیسم، عدم محدودیت زبان اسپانیایی به کشور اسپانیا و گسترش آن در سایر قاره‌های جهان به‌خصوص آمریکای لاتین

است. در واقع، زبان اسپانیایی عنصر مشترک این کشورهاست و ابعاد فرازبانگی گوناگون را از جمله عناصر فرهنگی و اجتماعی مشترک به‌ارمغان آورده است. ویژگی دوم دربردارنده قدرت زبان اسپانیایی در نقاط مختلف جهان است که در حال حاضر بیش از ۵۰۰ میلیون نفر را شامل می‌شود. از سوی دیگر، بحث جمعیت روزافزون لاتینوها یا افراد اسپانیایی‌زبان در ایالات متحده مطرح است که بیش‌ازپیش بر قدرت این زبان می‌افزاید. ویژگی سوم نیز اشاره به جمعیت روزافزون اسپانیایی‌زبان‌ها و نیاز کشورها به تعامل و برقراری ارتباط به زبان اسپانیایی است که برای نمونه موجب شده است که حتی در برزیل و چین، دانش‌آموزان ملزم به گذراندن دوره‌های زبان اسپانیایی شوند. در ادامه نشست دکتر عاملی هدایایی را از طرف دانشکده مطالعات جهان به ادواردو لوپز بوسکتس، سفیر اسپانیا، اهدا کرد. بوسکتس نیز به‌عنوان نماینده کشور اسپانیا هدایایی را به مرکز پژوهشی مطالعات کشورهای اسپانیایی‌زبان تقدیم کرد.

مراسم پرده‌برداری از مرکز پژوهشی مطالعات کشورهای اسپانیایی‌زبان بخش مهم دیگر این مراسم بود که با حضور دکتر عاملی، رئیس دانشکده مطالعات جهان و ادواردو لوپز بوسکتس، سفیر اسپانیا، از مرکز انجام شد.

با معرفی زندگینامه و آثار ادیب نامدار اسپانیایی، میگل د سروانتس سآآبدرآ، که روز جهانی اسپانیایی برای گرامیداشت وی نامیده شده

دکتر عاملی: هوش فرهنگی استعداد و مهارتی اجتماعی است که قدرت گره‌زدن و تعامل با دیگری را فراهم می‌کند، به‌گونه‌ای که به هم‌زیستی مسالمت‌آمیز بینجامد. افرادی که فاقد این هوش هستند در مواجهه با فرهنگ دیگر، طرف مقابل را انکار می‌کنند و یا به انزوای اجتماعی کشیده می‌شوند.

است، فاطمه محمدی، دانشجوی رشته مطالعات آمریکای لاتین، نوشتاری را با عنوان «مقدمه‌ای بر دن کیشوت» به دو زبان اسپانیایی و فارسی برای حضار قرائت کرد. این مراسم با اجرای نمایش دون کیشوته دلا مانچا توسط جمعی از دانشجویان زبان اسپانیایی دانشگاه تهران ادامه یافت. نوشتار «دن کیشوت چگونه به ایران رسید؟» را نیز رضا تنباکوکار، دانشجوی رشته مطالعات آمریکای لاتین، به دو زبان اسپانیایی و فارسی قرائت کرد.

در پایان، ماریو بارکرو بالتودانو، سفیر نیکاراگوئه، به ایراد سخنرانی درباره زبان اسپانیایی در آمریکای لاتین

پرداخت و درباره تفاوت‌های زبان اسپانیایی در آمریکای لاتین و اسپانیا سخن گفت.

در پایان نیز حضار به صرف قهوه و شیرینی و چای در لابی دانشکده دعوت شدند.

فعالان این مراسم دانشجویان دانشکده مطالعات جهان و دانشکده ادبیات و زبان‌های خارجی دانشگاه تهران بودند:

مجرى: نیلوفر شکوری

عکاس: سجاد توسلی

مترجم هم‌زمان: امید علیزاده

فعال برگزاری: آزاده دشتی

بازیگران نمایش به همراه نقش‌ها:

ایرما نوابی: کارگردان

مانده ایرجی: منشی صحنه

نیلوفر شکوری: راوی

میلاد رضایی: دون کیشوته

کاظم فیض‌الله: سانچو پانزا

سارا رحیمی: دولسینه آ

شهرزاد عبداللهی، پرستش محمودزاده و رویا بندگان: ندیمه‌ها

زهرا حیدری‌پور: زن سانچو

علی‌الله‌آبادی: کشیش.

نشست تخصصی انتخابات پارلمان اروپا ۲۰۱۹؛ نتایج و پیامدها

جمله تاریخ برگزاری آن؛ امکان رأی‌گیری به صورت سیستم باز، بسته و قابل انتقال؛ و ویژگی‌های سنی و متنوع رأی‌دهندگان. وی از جمله نتایج این انتخابات را چنین برشمرد و پس از آن نشست را به سخنرانان واگذار کرد: بیشترین میزان رأی به حزب خروج از اتحادیه اروپا (برکزیت) تعلق داشت، آن هم درست پس از استعفای ترزا می از نخست‌وزیری انگلستان؛ افزایش راست افراطی؛ و دوئل مجدد امانوئل مکرون و مارین لوپن در فرانسه با رویکرد تأکید بر مسائل ملی فرانسه.

دکتر آخوندی، نخستین سخنران نشست تخصصی «انتخابات پارلمان اروپا ۲۰۱۹؛ نتایج و پیامدها»، در پنج محور به تحلیل این انتخابات پرداخت. وی در بخش نخست به بررسی رویکرد همواره دوگانه انگلستان با اتحادیه اروپا پرداخت که معروف‌ترین آن سخنرانی چرچیل در ۱۹ سپتامبر ۱۹۴۶ در زوریخ بود که برای نخستین بار «ایالات متحده اروپا» و تشکیل بازار مشترک اروپایی را مطرح کرد. وی به جمله بسیار مشهور چرچیل در این باره اشاره کرد: «ما با اروپا هستیم ولی جزئی از آن نیستیم». انتخابات اخیر نیز تحت تأثیر خروج انگلستان از اتحادیه اروپا و در سایه استعفای می تحقق یافته است. وی سیاست انگلستان در اتحادیه را کنترل روسیه و در همکاری با آمریکا خواند و بر نقش مهم انگلستان در اروپا در مراودات با آمریکا تأکید کرد. انگلستان در سیاست

نشست تخصصی «انتخابات پارلمان اروپا ۲۰۱۹؛ نتایج و پیامدها» در روز سه‌شنبه ۷ خرداد ۱۳۹۸ در تالار حنانه دانشکده مطالعات جهان برگزار شد.

این نشست به همت مؤسسه مطالعات آمریکای شمالی و اروپا و همکاری گروه مطالعات اروپای دانشکده مطالعات جهان و مشارکت انجمن ایرانی مطالعات جهان، با هدف بررسی نتایج و پیامدهای انتخابات اخیر پارلمان اروپا در اروپا، آمریکا، خاورمیانه و ایران برگزار شد. اداره این نشست را دکتر هادی دولت‌آبادی، استادیار گروه مطالعات فرانسه دانشکده مطالعات جهان بر عهده داشت.

سخنرانان این نشست عبارت بودند از **دکتر عباس احمد آخوندی**، استادیار گروه بریتانیای دانشکده مطالعات جهان، **دکتر ابراهیم متقی**، استاد دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه

تهران، **دکتر محمدرضا دهشیری**، عضو هیئت علمی دانشکده روابط بین‌الملل و عضو وابسته دانشکده مطالعات جهان، **دکتر مجید وحید**، استادیار دانشکده حقوق و علوم سیاسی و رئیس مرکز مطالعات سیاستگذاری عمومی دانشگاه تهران.

دکتر دولت‌آبادی، پس از نمایش کلیپی در خصوص معرفی پارلمان اروپا و درصداً آرای هر کشور اروپایی در آن و نمایش میزان مشارکت و نتایج انتخابات اخیر در ۲۰۱۹، این انتخابات را از جنبه‌های مختلف متنوع و منحصر به فرد خواند، از

دکتر دولت‌آبادی: این انتخابات را از جنبه‌های مختلف متنوع و منحصر به فرد خواند، از جمله تاریخ برگزاری آن؛ امکان رأی‌گیری به صورت سیستم باز، بسته و قابل انتقال؛ و ویژگی‌های سنی و متنوع رأی‌دهندگان.

که در جایگاه چرچیل نشسته و با کارت‌های دیگران از جمله آمریکا، اسرائیل، کشورهای عربی، چین و همه هم‌زمان بازی می‌کند.»
درک سیاست احزاب نوظهور و خواست رأی‌دهندگان دیگر بخش سخنان این استاد گروه مطالعات اروپا بود. وی نتایج انتخابات را نشانه‌ای از بروز تحولی دانست که افراط‌گرایان-راست و ملی‌گرایان و سبزه‌ها- را تقویت کرده است، گرچه میانه‌روها همچنان اکثریت را دارند. وی از جمله کشورهای مهم در این انتخابات را انگلستان، فرانسه و آلمان خواند که انگلستان با پیشسازی حزب موافق با خروج از اتحادیه ولی بدون اکثریت همچنان در نوعی سردرگمی است؛ در فرانسه راست‌افراطی از مکرون پیشی گرفته است؛ و حزب ملی‌گرای آلمان جلوسست، اما حزب مرکل همچنان اکثریت را دارد. در ایتالیا حزب دست راستی با ۳۰ درصد آرا و ۱۹ کرسی و در هلند حزب چپ از دیگر کشورهای مهم در اتحادیه اروپاست. به بیان این استاد مطالعات اروپا، گرچه گروه‌های افراطی توانسته‌اند ظهور و بروز خوبی در این انتخابات داشته باشند، اتحادیه اروپا همچنان توانسته قدرت و جایگاه خود را حفظ کند. با این حال احتمال تحولات و وقوع مسائل پیش‌بینی‌نشده بر قوت خود باقی است.

دکتر آخوندی، در نهایت به تأثیر این انتخابات بر امنیت ایران پرداخت. وی شعارهای افراط‌گرایان را به نفع آمریکا، اسرائیل، مهاجرت و ملی‌گرایان خواند که با منافع ملی ایران در مغایرت جدی است. لذا، رشد افراطی‌گری را به ضرر ایران دانست و راهبرد ملی ایران را هوشیاری در این باره خواند و افزود: «شکستن اتحادیه اروپا خبر خرسندکننده‌ای برای منافع ملی ایران نیست. ما باید طرفدار آرامش باشیم و خودمان هم نباید برنامه‌های افراطی‌گری داشته باشیم. باید به دنبال حفظ برجام و دفاع از برجام باشیم. منافع ملی ایران در گرو جهانی آرام است نه متشنج.»

دکتر متقی، دومین سخنران نشست تخصصی «انتخابات پارلمان اروپا ۲۰۱۹؛ نتایج و پیامدها»، با نگاهی متفاوت از دیگر سخنرانان، سعی در بررسی هویت در اتحادیه اروپا و نقش مهم‌تر دولت‌ها در برابر اتحادیه کرد. به باور وی در رویکرد رئالسیستی آنچه اصالت دارد و می‌تواند نیرویی تأثیرگذار و عامل شکل‌دهنده جنگ و صلح و همکاری‌ها باشد دولت‌ها هستند تا اتحادیه‌های کم‌خاصیتی مانند اتحادیه اروپا. وی اتحادیه اروپا را بخش فانتزی سنت‌های اروپایی دانست. پس از کنفرانس وین، مترنخ تلاش کرد نوعی یکپارچگی را در اروپا دنبال کند که به شکل‌گیری اتحادیه مقدس در سال ۱۸۱۹ انجامید. این نگاه با نگاه انگلیس در تعارض است که همواره خواستار نقش متوازن‌کننده بوده است. گرایش به

اخیر خود مبنی بر خروج از اتحادیه، حس مستثنی‌بودن انگلستان به‌عنوان بازیگری جهانی نه صرفاً اروپایی، قدرت‌بخشیدن به نقش انگلستان در مقابل فرانسه و آلمان، و نقش کم‌رنگ اتحادیه اروپا در حفظ امنیت انگلستان را دنبال می‌کند. وی رویکرد بازگشت به شرایط جهانی پس از جنگ جهانی دوم را رویکرد غالب سیاست انگلستان دانست که وقایع در حال وقوع نشان از ارزیابی نادرست انگلستان از شرایط موجود دارد. دکتر آخوندی از جمله علل آن را ظهور چین و استحکام اتحادیه اروپا خواند. اروپاییان مستقل از ناتو، به دنبال سیستم دفاعی برای خود هستند ولی انگلستان سعی در جلوگیری از وقوع آن و حفظ ناتو دارد. دکتر آخوندی افزود: «نتایج این انتخابات نشان از تغییر دنیا دارد و برای خروج از اتحادیه قید و شرط‌هایی مطرح است و لذا خروج انگلستان از اتحادیه به این سادگی‌ها نخواهد بود.» وی وضعیت را همچنان نامشخص و با عدم قطعیت ارزیابی کرد که نیروهای رقیب و عمدتاً روسیه، سود خواهند بود.

دکتر آخوندی همچنین به مسائل آمریکا و ظهور پدیده‌ای به نام ترامپ و عدم قطعیتی اشاره کرد که در جهان در ارتباط با چین، روسیه، اتحادیه اروپا و خاورمیانه شکل داده است. وی وضعیت فعلی آمریکا را بازگشت به دوران میان جنگ جهانی اول و دوم خواند، از جمله اتحاد نیروهای بازار و نیروهای نظامی بر مبنای فروش اسلحه، عدم تعهد به کنوانسیون‌ها، جمع‌آوری ثروت از جهان بدون تولید ثروت جدید، بالابردن دیوار تعرفه بازرگانی (۹۰۰ میلیارد دلار نرخ تعرفه با چین و انگلستان و تجارت آلومینیم و فولاد با اروپا)، تشویق انگلستان برای خروج از اتحادیه اروپا (اتحادیه اروپا برای ترامپ رقیب تجاری است نه متحد استراتژیک)، و تضعیف ناتو در برابر سیاست چین در تقویت ناتو. وی این رویکرد و سیاست‌های آمریکا و تقویت نیروهای افراط‌گر را در نتایج انتخابات پارلمان مهم خواند.

دکتر آخوندی رفتار روسیه را با توجه به تحکیم سیاسی آن، بسیار در خور توجه، پیچیده و مهم خواند که تا کنون برنده اصلی تمامی اتفاقات در این کوتاه‌مدت بوده است. وی ناتو، خروج انگلستان از اتحادیه اروپا و تضعیف این اتحادیه و حمایت از کشورهای بالتیک را به نفع روسیه ارزیابی نکرد. روسیه با نوع مداخله خود در انتخابات آمریکا و نوع مراودات خود با ترامپ، شکست اجماع در آمریکا و برقراری جریان‌های افراطی را در آمریکا و اروپا و در منطقه دنبال کرد. همچنین، با ارتباطات پشت پرده خود با

آمریکا، اسرائیل، اروپا و چین به عنصری بدل شده است که همه‌جا حاضر ولی در ظاهر غایب است و افزود: «ظاهراً اکنون روسیه است

دکتر آخوندی: ظاهراً
اکنون روسیه است که در
جایگاه چرچیل نشسته
و با کارت‌های دیگران از
جمله آمریکا، اسرائیل،
کشورهای عربی، چین و
همه هم‌زمان بازی می‌کند.

اتحادیه اروپا خود را نشان داده است اما ساختار اروپا همچنان دولت‌محور است. دوم آنکه اتحادیه اروپا بر پایه نظریه کارکردگرایی شکل گرفت تا بر منافع مشترک بیندیشد. هزینه این رویکرد برای مثال، برای فرانسه و آلمان مانند ایتالیا و یونان نیست. سوم آنکه تضعیف اتحادیه اروپا به معنای تضعیف نظم بین‌الملل نیست. اروپا بر سر دوراهی است؛ اینکه از دولت قوی عبور کند و به منطقه قوی برسد یا آنکه به منطقه قوی بیندیشد اما دولت قوی را حفظ کند. به باور وی این هنجارهای جدید ملی‌گرایی را تقویت کرده است و این فرایند در آمریکا، اروپا و خاورمیانه به گونه اجتناب‌ناپذیری با بحران‌های پرشدت همراه خواهد شد: جنگ در خاورمیانه و واگرایی در اروپا.

دکتر دهشیری، سومین سخنران نشست تخصصی «انتخابات پارلمان اروپا ۲۰۱۹؛ نتایج و پیامدها» نخست به بررسی وضعیت کلی نتایج انتخابات پرداخت. حزب راست میانه از ۲۱۶ کرسی در سال ۲۰۱۴ به ۱۷۹ کرسی در ۲۰۱۹ رسیده است. حزب سوسیال‌دموکرات‌ها ۱۵۲ کرسی در اختیار دارد. لذا، برای نخستین بار راست میانه و چپ میانه کرسی اکثریت را در پارلمان از دست داده‌اند و ضرورتاً باید با حزب سوم یا چهارمی ائتلاف کنند. حزب سوم اتحاد مرکز‌گرای لیبرال‌ها و دموکرات‌های اروپاست، از جمله حزب ماکرون. رتبه چهارم با حزب سبز است با ۷۰ کرسی. بنابراین، آینده اروپا در گرو ائتلافی است که حزب راست میانه و چپ میانه - هر دو یا یکی - خواهند داشت. ممکن است تقسیم نقش‌ها و مشاغل هم شکل گیرد.

دکتر دهشیری در ادامه سخنان خود، هشت نکته مهم را در این انتخابات برشمرد. نخست آنکه میزان مشارکت عمومی افزایش داشته است و این به معنای آن است که اتحادیه اروپا با زندگی شهروندی پیوند خورده است، به‌ویژه مواردی چون مهاجرت، مسائل اقتصادی و امنیتی و اقلیمی، تروریسم و تهدیدهای خارجی، و بحث خروج از اتحادیه اروپا.

اتحادیه‌ها عموماً خواست مجامعی است که به دنبال حفظ شرایط موجودند، این در حالی است که وضعیت کشورها و مجامع جهانی و حتی نظام بین‌الملل نشان از شکل‌گیری نوعی تحول و تغییر دارد. وی افزود: «ما در نگرش هنجاری به تحولات جهانی ضعف داشته‌ایم. این سنت در قرن ۱۹ نیز وجود داشت، اما نتوانست مانع جنگ کشورهای اروپایی شود.» وی به‌عنوان شاهد مثال به بحران و انقلاب‌های اروپایی در ۱۸۴۸ اشاره کرد که سنت‌های مترنیخی را برهم زد. موازنه قدرت در اروپا و نظام بین‌الملل در دو دوره دیده شد: در سال ۱۶۴۸ تا ۱۷۸۲ و در سال ۱۸۱۵ تا ۱۹۱۴. لذا، فرانسه توانست از ۱۸۴۸ تا دهه ۱۸۶۰ نقش مهمی ایفا کند. پس از بیسمارک توانست سنت موازنه قدرت را در اروپا تثبیت کند، گرچه برای فرانسوی‌ها خوشایند نبود و انگلیسی‌ها نیز با آن هماهنگ نبودند.

دکتر متقی افزود در دوران پس از جنگ سرد و در ساختار دوقطبی، نوعی عقلانیت راهبردی میان بازیگران حاکم بود و قادر به مدیریت بحران بودند. پس از فروپاشی ساختار دوقطبی، در خاورمیانه، در درون روسیه و اقمار آن و در اروپا و آمریکا سنت‌های گذشته با نوعی گریز از مرکز هویتی همراه شد.

آمریکاییان در اروپا، بعد از جنگ جهانی دوم، به دنبال یکپارچگی اروپا بودند و در این دوران ساختاری، فضا برای بازتولید اتحادیه اروپا با توجه به نظریه کارکردگرایی و یافتن منافع و نقاط مشترک دنبال شد. به همین دلیل نیز ترکیه با تمامی تلاش‌های خود هنوز در اتحادیه اروپا پذیرفته نشده است. به باور این استاد روابط بین‌الملل، با وجود تمامی این اتفاقات، هویت مشترک اروپایی هنوز شکل نگرفته است و شکل نیز نخواهد گرفت. اروپا در حال نشان دادن واکنش به خود و نظام بین‌الملل و خاورمیانه است. اروپای شرقی احساس نوعی تمایز در اتحادیه دارد و لذا حضور ضعیفی داشته و به دنبال ائتلاف در قالب دیگری است.

به گفته وی، اتحادیه اروپا به‌عنوان یک نهاد باقی خواهد ماند، اما آنچه شکل می‌گیرد در دولت‌ها خواهد بود. وی دوگانگی انگلستان و سخنرانی ترزا می و استعفای او که بی‌شباهت با سخنرانی جورج واشنگتن نبود و هر دو به کشور خود ابراز عشق کردند، بیانگر نوعی دوگانگی است میان عشق به کشور و انتظار از بیگانگی نزدیک برای حفظ استقلال و امنیت کشور. دکتر متقی، در جمع‌بندی سخنان خود به چند نکته اشاره داشت. نخست آنکه سنت‌های اروپایی موازنه قدرت، ایدئالیستی و کارکردگرایی است که در چارچوب

دکتر متقی: آمریکاییان در اروپا، بعد از جنگ جهانی دوم، به دنبال یکپارچگی اروپا بودند و در این دوران ساختاری، فضا برای بازتولید اتحادیه اروپا با توجه به نظریه کارکردگرایی و یافتن منافع و نقاط مشترک دنبال شد.

اروپا از درون، رویکرد ایران به جای چندجانبه‌گرایی، باید دوجانبه‌گرایی باشد. بر اتحادیه اروپا به‌عنوان بازیگر نهایی و واحدی نباید حساب کرد، در عین آنکه باید به ساختار حقوقی آن توجه داشت.

دکتر وحید، چهارمین سخنران نشست تخصصی «انتخابات پارلمان اروپا ۲۰۱۹؛ نتایج و پیامدها»، نخست به تحلیل اوضاع فرانسه پرداخت. وی حضور ۵۱ درصدی فرانسویان را در این انتخابات جای شگفتی دانست در شرایطی که تا پیش از این فرانسوی‌ها چندان تمایلی به مشارکت در انتخابات از خود نشان نداده بودند.

با قدرت گرفتن حزب ماری لوپن با کسب آرای ۲۳/۳ درصد، درخواست انحلال پارلمان، تغییر ساختار پارلمان از اکثریت مطلق به اکثریت نسبی، خاتمه‌بخشیدن به وضعیت دوگانگی در فرانسه و تغییر ساختار سیاسی آن، و فعالیت‌های زیست‌بوم‌شناسان و سبزه‌ها مطرح شده است. حزب راست و چپ فرانسه در حال نابودی جدی است. فرانسه از دو جهت، یکی مهاجران و دیگری اتحادیه اروپا تحت فشار است. لوپن به خروج از اتحادیه مایل است. به گفته وی از دیگر ویژگی‌های فرانسه در این دوران می‌توان به موارد زیر اشاره کرد: احزاب سنتی جایگاه جدی در فرانسه ندارد؛ حزب رئیس‌جمهور حزب اول نیست؛ و منظر سیاسی در فرانسه تغییر یافته است.

به باور این استاد علوم سیاسی، در اروپا چیز زیادی تغییر نکرده است و همچنان اکثریت قاطع با اتحادیه اروپاست. به باور وی اتحادیه اروپا همچنان اهمیت خود را حفظ خواهد کرد و قوانین اتحادیه اروپا بر قوانین کشورها مقدم است. در ساختار اتحادیه اروپا پارلمان چندان اهمیتی ندارد. شورای اروپا متشکل از سران دولت‌هاست که اهمیت دارد. به همین دلیل نیز کشورهای کوچک اروپایی تمایلی به شرکت در انتخابات نشان نداند، چون حتی با دریافت تمامی کرسی‌ها راه به‌جایی نخواهند برد. رکن دوم اتحادیه، کمیسیون اروپاست. قوانین پارلمان در اصل در کمیسیون تهیه می‌شود. پارلمان نهادی مشورتی است و اهمیت شورا و کمیسیون را ندارد. از همین روست که افراد جدی و مهم کاندیدای پارلمان نمی‌شوند.

این نشست با پرسش حاضران و پاسخ سخنرانان به کار خود خاتمه داد.

دکتر دهشیری:
سیستم دو حزبی
راست و چپ رو به افول
است و اولویت‌های
دیگری در اروپا در
حال شکل‌گیری است
و آینده اروپا از طریق
گروه‌های جدیدی رقم
خواهد خورد.

دوم آنکه سیستم دو حزبی راست و چپ رو به افول است و اولویت‌های دیگری در اروپا در حال شکل‌گیری است و آینده اروپا از طریق گروه‌های جدیدی رقم خواهد خورد. سوم، مرکزگرایان در اتحادیه اروپا نقش مهمی خواهند یافت.

چهارم، پوپولیست و گروه‌های پوپولیستی رشد خواهد کرد گرچه به اکثریت نخواهد رسید.

پنجم، زیست‌بوم‌شناسان و محیط‌زیست‌گرایان رشد کرده‌اند. اروپا هنوز مباحث اقلیمی و محیط‌زیستی را باید در دستور کار خود داشته باشد.

ششم، بازار اروپایی پیش‌بینی‌ناپذیر و بازی پیچیده میان احزاب رقم خواهد خورد. به دلیل ضعف اقتصادی در اتحادیه اروپا خطرهای ناشی از رکود در جنوب اروپا تهدیدی جدی است. اروپا نتوانسته است خود را در برابر بحران اقتصادی مصون سازد و چشم‌انداز اقتصادی اروپا مبهم خواهد بود.

هفتم، موقعیت لیبرال‌دموکراسی شکننده شده است. شکاف فرایند میان حکومت لیبرال و غیرلیبرال هنجارهای اروپایی را زیر سؤال برده است.

هشتم، آنچه تحت عنوان اروپا با دو سرعت مطرح بود، همچنان مطرح است؛ اروپایی مثل بلژیک و لوکزامبورگ تأکید بر محور همگرایی دارد؛ و اروپایی که شاهد کاهش آرا بوده است، به‌خصوص در اروپای شرقی که به دنبال همکاری با آمریکا است تا اروپا.

دکتر دهشیری در جمع‌بندی افزود: «آینده اروپا نه تضاد به اعتقاد لیبرالیست‌ها خواهد بود و نه رویکردی. لذا، آینده اروپا به نوعی تضاد همکاری خواهد بود؛ در عین همگرایی، دچار واگرایی است. فرایندهای سیاسی از رفتارها، ساختارها و بازیگران تأثیر می‌پذیرد. اگر روابط بین‌الملل را جمع ساختار،

بافتار، کارگزار و فرایند بدانیم، این انتخابات نشان داد که فرایندهای سیاسی می‌تواند بر بافتارها و زمینه‌های اجتماعی و ساختار اروپایی، همچنین روی بازیگران تأثیر بگذارد و آینده اروپا را تحت تأثیر قرار دهد. مفاهیمی چون همکاری و انطباق مایه قدرت است، دیگر معنای قبلی خود را از دست داده است.» به اعتقاد دکتر دهشیری با توجه به تضعیف اتحادیه اروپا و سخن از انحلال و فروپاشی

دکتر وحید: در ساختار
اتحادیه اروپا پارلمان
چندان اهمیتی ندارد.
شورای اروپا متشکل از
سران دولت‌هاست که
اهمیت دارد.

دیدارهای افراد داخلی و خارجی در دانشکده

آمریکا، به معرفی دانشکده و رشته‌ها و فعالیت‌های آن پرداخت و به سؤال‌های حاضران پاسخ گفت. این گروه در سال گذشته نیز در دانشکده مطالعات جهان با دکتر مرندي در خصوص مسائل روز ایران و منطقه نشست گفتگو داشتند.

نشست گروه آکادمی NRC با دکتر مرندي

گروه آکادمی NRC متشکل از اساتید و برخی افراد مؤثر در جامعه مدنی هلند، در روز سه‌شنبه ۲۰ فروردین ۱۳۹۸ با دکتر محمد مرندي، مدیر گروه مطالعات آمریکا، در تالار حنانه دانشکده مطالعات جهان دیدار و گفتگو کردند.

در این هیئت ۴۷ نفره هلندی توماس ادبرینگ، نماینده مجله نیویورک‌تایمز در تهران، نیز حضور داشت، و با طرح پرسش از دکتر مرندي در خصوص تروریسم، روابط ایران و آمریکا، روابط ایران و اروپا پس از خروج آمریکا از برجام، مناسبات اسرائیل و ایران، نقش ایران در منطقه و در سوریه و توافقنامه برجام به بحث و گفتگو پرداختند. پس از پاسخ دکتر مرندي به پرسش‌های ادبرینگ، حاضران در نشست نیز سؤال‌های خود را مطرح کردند. در ابتدای نشست نیز دکتر زینب قاسمی، استادیار گروه مطالعات

تفاهم جهت مبادله استاد و دانشجو و همکاری‌های علمی و پژوهشی میان دانشگاه تهران و دانشگاه‌های طراز اول کشور سریلانکا در این قالب فراهم شود.

نشست سفیر سریلانکا با گروه مطالعات جنوب و شرق آسیا و اقیانوسیه

در روز سه‌شنبه ۱۰ اردیبهشت ۱۳۹۸ سفیر سریلانکا با اعضای گروه مطالعات جنوب و شرق آسیا و اقیانوسیه دیدار و گفتگو کرد.

محمد شریف انیس، سفیر کشور سریلانکا، و ماهش پری ماتیلاکه، معاون سفیر، با دکتر مازیار مظفری فلارتی و دکتر حمیده مولایی از اعضای گروه مطالعات جنوب و شرق آسیا و اقیانوسیه دیدار و گفتگو کردند.

در این دیدار ظرفیت‌های موجود برای همکاری میان طرفین مورد بحث و گفتگو قرار گرفت و مقرر شد زمینه برای انعقاد یادداشت

حضور ۲۱ نفر از نخبگان و اهل قلمان کشور دانمارک در دانشکده مطالعات جهان

و جوامع علمی دانمارک اعلام داشت. محور گفتگوی دکتر مرندي، انتقاد از سیاست‌های آمریکا و همسویی دولت‌های اروپایی با سیاست‌های آمریکا و بیان خطرات این سیاست‌ها در منطقه و در کل جهان بود. سخنان دکتر مرندي با استقبال و تأیید حاضران در نشست همراه شد. دکتر قاسمی طاری عامل بازدارنده یا افزایش‌دهنده مناقشه و نقش منازعه‌ساز دیاسپورای ایران در روابط ایران و آمریکا پس از انقلاب اسلامی ایران و دکتر محسنی روند تغییر افکار عمومی ایران نسبت به برجام و تعاملات تجاری و دیپلماتیک با کشورهای غربی را دنبال کردند. این نشست با پرسش و پاسخ حاضران خاتمه یافت.

بیست‌ویک نفر از نخبگان و اهل قلمان کشور دانمارک در روز پنج‌شنبه ۱۲ اردیبهشت ۱۳۹۸ در تالار ایران دانشکده مطالعات جهان حضور یافتند.

در این نشست دکتر امیربهرام عرب‌احمدی، مشاور بین‌الملل دانشکده، دکتر محمد مرندي، مدیر گروه مطالعات آمریکای شمالی، دکتر زینب قاسمی طاری، استادیار گروه مطالعات آمریکای شمالی، و دکتر ابراهیم محسنی، استادیار گروه مطالعات ایران سخنرانی کردند.

دکتر عرب‌احمدی، ضمن معرفی دانشکده، گروه‌های و فعالیت‌های آن، آمادگی دانشکده مطالعات جهان را در برقراری ارتباط با دانشگاه‌ها

هر دو دانشگاه بحث و گفتگو شد. سپس، دکتر مارتینز از بخش‌های مختلف دانشکده مطالعات جهان بازدید کرد.

در روز سه‌شنبه ۲۴ اردیبهشت ۱۳۹۸ نیز کارگاه آموزشی «ارتباطات و شناخت در زنبورها» توسط دکتر مارتینز برای دانشجویان و علاقه‌مندان برگزار شد. در این کارگاه آموزشی، دکتر مارتینز تفاوت‌های ارتباطی میان انسان‌ها و حیوانات و به‌طور خاص زنبورها را بررسی کرد.

در روز چهارشنبه ۲۵ اردیبهشت ۱۳۹۸ نیز با دکتر سعیدرضا عاملی، رئیس دانشکده مطالعات جهان، و دکتر امیربهرام عرب‌احمدی، مشاور بین‌الملل دانشکده، دیدار و گفتگو کرد و یادبود رئیس دانشگاه اسپانیا را به رئیس دانشکده مطالعات جهان تقدیم کرد.

بازدید دکتر ویکتور مانوئل مارتینز، از دانشکده مطالعات جهان

دکتر ویکتور مانوئل مارتینز، استاد زبان‌شناسی دانشکده ادبیات دانشگاه اسپانیا، از دانشکده مطالعات جهان و مرکز پژوهشی مطالعات کشورهای اسپانیایی زبان دیدار کرد.

در نخستین دیدار وی در روز شنبه ۲۰ اردیبهشت ۱۳۹۸ با دکتر مریم حقروستا، رئیس مرکز پژوهشی مطالعات کشورهای اسپانیایی زبان و مدیر گروه مطالعات آمریکای لاتین و اسپانیایی دانشکده مطالعات جهان، پیرامون امضای تفاهم‌نامه همکاری میان دو دانشگاه و تبادلات علمی از جمله برگزاری کارگاه‌های آموزشی، سمینارهای مشترک و تولید محتوا به‌صورت تیمی توسط استادان

چنین رشته‌ای در دانشگاه تهران، از آن استقبال کردند و آن را پلی ارتباطی میان ایران و کشورهای آفریقایی، به‌ویژه آفریقایی جنوبی، اعلام داشتند.

در این ملاقات صمیمانه، در خصوص اهدای کتاب به کتابخانه دانشکده، تبادل دانشجو و اعطای بورس به دانشجویان دانشکده گفتگو و در فضای همکاری حاکم، توسعه مناسبات میان دانشگاه‌های ایران و آفریقای جنوبی دنبال شد.

در خاتمه این نشست دو ساعته هیئت اعزامی از بخش‌های مختلف دانشکده، به‌خصوص کتابخانه و پایان‌نامه‌های آن بازدید و با دانشجویان حاضر در ورودی دانشکده گفتگو کردند.

دیدار هیئتی از وزارت آموزش عالی آفریقای جنوبی از دانشکده مطالعات جهان

با هماهنگی معاونت بین‌الملل دانشگاه تهران، هیئتی از وزارت آموزش عالی آفریقای جنوبی و سفارت این کشور در ایران در روز یکشنبه ۲۶ خرداد ۱۳۹۸ با مسئولان دانشکده مطالعات جهان دیدار و گفتگو کردند.

قلیب جپی، مدیرکل همکاری‌های بین‌المللی وزارت آموزش عالی آفریقای جنوبی، و آلووانی نماپاته، قائم‌مقام آفریقا و خاورمیانه وزارت آموزش عالی آفریقای جنوبی، با همراهی هیئتی از سفارت آفریقای جنوبی به سرپرستی ثریا جیکوب، نفر دوم سفارت آفریقای جنوبی، با دکتر امیربهرام عرب‌احمدی، مشاور بین‌الملل دانشکده و مدیر گروه جنوب و مرکز آفریقا، دکتر مازیار مظفری فلارتنی، استادیار گروه مطالعات جنوب و شرق آسیا و اقیانوسیه، و دکتر رضا باقری، استادیار گروه مطالعات مرکز و جنوب آفریقا دیدار و گفتگو کردند. در ابتدای این نشست دکتر عرب‌احمدی، به معرفی دانشکده، گروه‌ها و فعالیت‌های آن پرداخت. به‌ویژه توضیحات وی درباره رشته مطالعات آفریقا و واحدهای درسی آن مورد توجه بسیار هیئت اعزامی از آفریقای جنوبی قرار گرفت و ضمن ابراز تعجب از دایر بودن

افتخارات

دکتر عرب‌احمدی عضو وابسته مرکز مطالعات آفریقای دانشگاه لیدن هلند شد

دکتر امیربهرام عرب‌احمدی، مشاور بین‌الملل و مدیر گروه مطالعات جنوب و مرکز آفریقای دانشکده مطالعات جهان دانشگاه تهران، عضو وابسته مرکز مطالعات آفریقای دانشگاه لیدن هلند شد. مرکز مطالعات آفریقای دانشگاه لیدن یکی از معتبرترین مراکز آموزشی- پژوهشی مرتبط با قاره آفریقا در قاره اروپا و یکی از مراکز تراز اول علمی در حوزه قاره آفریقا در سطح جهان است. جزییات بیشتر در لینک زیر موجود است.

<https://www.ascleiden.nl/content/ASC-community/members/amirbahram-arabahmadi>

دکتر سید روح‌الله حسینی، استادیار گروه مطالعات فرانسه و رئیس موسسه مطالعات آمریکای شمالی و اروپای دانشگاه تهران، مدیرکل دفتر جشنواره‌ها و همکاری‌های بین‌الملل سازمان امور سینمایی، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی شد.

انتصاب دکتر حسینی به مدیر کلی دفتر جشنواره‌ها و همکاری‌های بین‌الملل سازمان امور سینمایی

عضویت دکتر سعیدآبادی در شورای عالی کمیسیون ملی یونسکو

رئیس سازمان صدا و سیما و دبیر کل کمیسیون ملی یونسکو از اعضای حقوقی شورای عالی هستند و هفت تن از شخصیت‌های علمی و فرهنگی کشور اعضای حقیقی به مدت ۳ سال انتخاب می‌شوند. دکتر مصطفی معین، دکتر یوسف ثبوتی، یدالله کابلی خوانساری، سید مصطفی محقق داماد، و دکتر سید جلال دهقانی فیروزآبادی دیگر اعضای حقیقی این شورایند.

در حکم دکتر منصور غلامی، وزیر علوم، تحقیقات و فناوری آمده است که شورای عالی مأموریت دارد تا با تعیین سیاست‌ها و تصویب برنامه‌ها و فعالیت‌های یونسکو در ایران به توسعه فعالیت‌های کمیسیون ملی در چارچوب اهداف جمهوری اسلامی ایران بپردازد.

به گزارش روابط عمومی دانشگاه تهران، دکتر رضا فرجی‌دانا، استاد پردیس دانشکده‌های فنی، و دکتر محمدرضا سعیدآبادی، دانشیار دانشکده مطالعات جهان، با حکم وزیر علوم، تحقیقات و فناوری به مدت سه سال به‌عنوان اعضای حقیقی شورای عالی کمیسیون ملی یونسکو ایران انتخاب شدند.

بر اساس ماده ۴ اساسنامه کمیسیون ملی یونسکو ایران، شورای عالی کمیسیون ملی یونسکو عالی‌ترین مرجع تصمیم‌گیری کمیسیون است و دارای ۱۴ عضو حقوقی و حقیقی است. وزیر علوم، تحقیقات و فناوری (رئیس شورای عالی)، وزیر امور خارجه، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، وزیر آموزش و پرورش، رئیس سازمان حفاظت محیط‌زیست،

دکتر روح‌الله حسینی، منتخب نهمین جشنواره بین‌الملل دانشگاه

ایرانی و غیرایرانی، و فعال‌ترین پردیس و دانشکده و نهاد و کارکنان در حوزه بین‌الملل در پنج بخش پردیس/دانشکده، مشاور بین‌الملل، مدیران برتر بین‌المللی، کارشناسان صف و کاشناسان ستادی.

دکتر حسینی، که ریاست مؤسسه مطالعات اروپا و آمریکای شمالی دانشکده مطالعات جهان را نیز بر عهده دارد به‌موجب انتشار کتاب *Crise de la modernité et modernité en crise* «بحران مدرنیته و مدرنیته در بحران» در سال ۲۰۱۷ به زبان فرانسه و توسط انتشارات L'Harmattan فرانسه، مؤلف برتر بین‌المللی شناخته شد. وی از مؤسسان و مدیرعامل مدرسه ملی سینمای ایران از مؤسسات تابعه سازمان امور سینمایی نیز هست و پیش از این کتاب‌ها و مقالات متعددی در زمینه هنر و ادبیات ایران و فرانسه به زبان‌های فارسی، فرانسوی و انگلیسی منتشر کرده است. شایان ذکر است در این جشنواره همچنین، نائو شائو کیان، دانشجوی کارشناسی‌ارشد مطالعات ایران دانشکده، از کشور چین دانشجوی برتر بین‌الملل غیرایرانی معرفی شد.

دکتر روح‌الله حسینی، استادیار گروه مطالعات اروپا، در نهمین جشنواره مشترک بین‌الملل دانشگاه تهران و علوم پزشکی تهران، در اردیبهشت ۱۳۹۸، مؤلف برتر بین‌المللی معرفی شد.

در اختتامیه این جشنواره سه‌روزه، در روز چهارشنبه ۴ اردیبهشت ۱۳۹۸، طی مراسم ویژه‌ای در تالار مرکزی دانشگاه علوم پزشکی تهران، با حضور دکتر محمود نیلی‌احمدآبادی، رئیس محترم دانشگاه تهران، دکتر عباسعلی کریمی، رئیس دانشگاه علوم پزشکی تهران، دکتر محمدباقر قهرمانی، معاون بین‌الملل دانشگاه تهران، و دکتر رامین کردی، معاون بین‌الملل دانشگاه علوم پزشکی تهران، از منتخبان این جشنواره تقدیر شد.

منتخبان این جشنواره در هفت ماده زیر قراری گرفتند: مؤلفان و مترجمان برتر بین‌المللی، مؤلفان برتر بین‌المللی بخش مقاله، اعضای هیئت علمی موفق در کسب موقعیت و جایگاه بین‌المللی، نخبگان بین‌المللی، موفق‌ترین عضو هیئت علمی اعزامی به فرصت مطالعاتی/ مأموریت پژوهشی-آموزشی، دانشجویان برتر بین‌المللی

انتخاب دکتر ایزدی به‌عنوان استاد برگزیده ششمین جشنواره آموزش دانشگاه تهران

دکتر فواد ایزدی، استادیار گروه مطالعات آمریکای شمالی دانشکده مطالعات جهان، در ششمین جشنواره آموزش دانشگاه تهران عضو هیئت علمی برگزیده انتخاب شد.

این جشنواره با حضور دکتر محمود نیلی‌احمدآبادی، رئیس دانشگاه تهران، و دکتر سید حسین حسینی، معاون آموزشی دانشگاه و دیگر پیشکسوتان، در روز سه‌شنبه ۱۰ اردیبهشت ۱۳۹۸ برگزار شد. در این جشنواره از استادان پیشکسوت، اعضای هیئت علمی برگزیده، مدیران، معاونان و کارشناسان برتر آموزشی تقدیر شد.

سخنرانی‌ها، کارگاه‌ها و نشست‌های تخصصی

سلسله نشست‌های ژاپن‌شناسی، جلسه نخست: دیدار و گفتگو با دکتر هاشم رجب‌زاده

موفق به دریافت نشان عالی ژاپن از امپراتور ژاپن شد. دکتر رجب‌زاده در آغاز نشست ضمن معرفی خود و آثار خود و مسیری که طی کرده، و درباره کتاب میچی؛ امپراتور ژاپن سخن گفت. همچنین، درباره ایران‌شناسان ژاپنی و آثار آن‌ها، سفرنامه‌های ژاپنی‌ها به ایران و نفتکش ژاپنی نیشومارو توضیح داد؛ نفتکشی که در جریان ملی‌شدن صنعت نفت ایران و اوج تحریم‌های انگلیس به ایران آمد و نفت ایران را خریداری کرد. مسائل روز ژاپن، از جمله استعفای امپراتور و جایگزینی وی و انتخاب نام جدید برای دوره تاریخی امپراتور بعدی از دیگر محورهای سخنرانی در این نشست بود. بنا به سنت ژاپنی با روی کار آمدن امپراتور جدید، تقویم و تاریخ ژاپنی مجدداً از سال نخست شروع می‌شود. دکتر رجب‌زاده در مورد علت نامگذاری دوره جدید به «ره‌وا» صحبت کرد و اینکه چرا برداشته‌های مختلفی از این نام می‌شود. در پایان مراسم دکتر ناهید پوررستمی، معاون پژوهشی و آموزشی دانشکده و عضو هیئت علمی رشته مطالعات ژاپن دانشکده، با اعطای نشان دانشکده و هدیه از دکتر رجب‌زاده تشکر و قدردانی کرد.

تهیه و تنظیم: هانیه پناه‌لو

یادآور می‌شود سلسله نشست‌های ژاپن‌شناسی به همت گروه مطالعات ژاپن دانشکده، از جمله دکتر پوررستمی، دکتر گل‌محمدی و قدرت‌الله ذاکری و همراهی دانشجویان گروه مطالعات ژاپن دانشکده، دوشنبه‌های آخر هر ماه برگزار می‌شود.

نخستین جلسه از سلسله نشست‌های ژاپن‌شناسی دانشکده مطالعات جهان با دیدار و گفتگو با دکتر هاشم رجب‌زاده، در ۲۶ فروردین ۱۳۹۸ در جمعی از سفارت ژاپن در ایران، اساتید، دانشجویان مطالعات ژاپن، دانشجویان زبان و ادبیات ژاپنی و دست‌اندازان ژاپن به بهانه انتشار کتاب وی با عنوان میچی؛ امپراتور ژاپن برگزار شد.

دکتر هاشم رجب‌زاده استاد بازنشسته دانشکده مطالعات خارجی اوساکا در ژاپن است. دوران تحصیل را در ایران ابتدا در دبیرستان دارالفنون، سپس در دانشگاه تهران ادامه داد و در سال ۱۳۵۱ موفق به دریافت دکترای علوم سیاسی شد. موضوع رساله دکتری وی «آیین کشورداری در عهد وزارت رشیدالدین فضل‌الله همدانی» بود. دکتر رجب‌زاده پس از دوره تدریس در دانشگاه تهران، به‌عنوان استاد مطالعات خارجی دانشگاه توکیو، و سپس دانشگاه مطالعات خارجی اوساکا به تحصیل ادامه داد. عضو انجمن خاورشناسی ژاپن، انجمن ایران‌شناسی ژاپن، انجمن خاورمیانه‌شناسی بریتانیا و چند انجمن دیگر است. کتاب‌های بسیاری از وی منتشر شده است، از جمله تاریخ ژاپن از آغاز تا امروز، اندیشه و احساس در شعر معاصر ژاپن، قهرمانان و افسانه‌ها در تاریخ ژاپن و مجموعه سفرنامه‌های سفرنامه‌نویسان ژاپنی در مورد ایران که به بیش از ده مجلد می‌رسد. همچنین، در زمینه ترجمه از زبان ژاپنی آثار زیر برشمرده است: چنین گفت بودا، ترقی ژاپنو صدها مقاله و سخنرانی درباره فرهنگ ژاپن و ایران. دکتر رجب‌زاده در آوریل ۲۰۰۹

سلسله نشست‌های ژاپن‌شناسی، جلسه دوم: ارتش سرخ ژاپن - جبهه مردمی آزادی فلسطین

که به انجام رسانده بودند توضیحات لازم را بیان داشت. سید مجتبی حیدری، خبرنگار شبکه آی‌نیوز عراق و خبرنگار سابق صدا و سیما در سوریه و آشنا با موضوعات مرتبط با کشورهای عربی به خصوص سوریه و فلسطین نیز در معرفی هر چه بیشتر این گروه سخنرانی کرد. این نشست با حضور مشترک اساتید و دانشجویان گروه مطالعات ژاپن و فلسطین برگزار شد.

دومین جلسه از سلسله نشست‌های ژاپن‌شناسی دانشکده مطالعات جهان با موضوع فیلم مستند ارتش سرخ ژاپن - جبهه خلق برای آزادی فلسطین: اعلام جنگ جهانی، در روز دوشنبه ۳۰ اردیبهشت ۱۳۹۸ در تالار حنانه دانشکده مطالعات جهان برگزار شد.

پیش از نمایش فیلم، دکتر ناهید پوررستمی، معاون آموزشی، پژوهشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده و استادیار گروه مطالعات ژاپن، ضمن معرفی موضوع این نشست و سخنرانان آن، خبر از برگزاری نشست‌های ژاپن‌شناسی در دوشنبه‌های آخر هر ماه داد.

سخنران نخست نشست، دکتر علی گل‌محمدی، استادیار گروه مطالعات ژاپن دانشکده، در خصوص تاریخچه همکاری ارتش سرخ ژاپن با جبهه خلق در راه آزادی فلسطین و چهره‌های شاخص این گروه و عملیات‌هایی

سومین نشست از سلسله نشست‌های ژاپن‌شناسی؛ نقد و معرفی دو کتاب

رشته اقتصاد پی گرفت. حوزه تحقیقی وی درباره اقتصاد ایران، به خصوص نساجی و مباحث سرفقلی، است. وی که به مدت ۲ سال پیوسته در ایران زندگی کرده و سال‌ها اقامت کوتاه‌مدت داشته است، نتیجه مشاهدات خود را در این مدت در غالب سفرنامه منتشر کرده است. به گفته دکتر پوررستمی به نقل از ایواساکی که دوبار نیز به دانشکده مطالعات جهان آمده است، ایواساکی در زمان وقوع انقلاب در ایران بوده و پدیده انقلاب اسلامی ایران چنان تأثیری بر وی گذاشت که تصمیم به تحصیل در رشته زبان فارسی گرفت. به اعتقاد وی ایران سنن منحصر به فرد و آداب و رسوم بسیاری دارد. افراد خارجی با ناامیدی وارد این کشور می‌شوند، اما در زمان ترک آن از اقامت در این کشور راضی خارج می‌شوند.

وی در بیان مفهوم سازمانی در ایران معتقد است مفهومی به نام تصمیم‌سازمانی، تصمیم فردی و منصب عمومی در ایران وجود ندارد و هر فردی در هر پستی به‌طور شخصی تصمیم‌گیری می‌کند. در نگاه تربیتی نیز ایرانیان به کودکان خود اجازه صحبت در جمع و میهمانی‌ها را می‌دهند که از این نظر کودکان ایرانی اعتماد به نفس بالایی دارند و این کاملاً بر خلاف آداب تربیتی ژاپنی‌هاست.

این استاد مطالعات ژاپن در خاتمه سخنان خود افزود، دیدن خود از نگاه دیگران و خارجی‌ها کمک مؤثری است که قدرت و ضعف خود را بهتر بشناسیم. همچنین، این اثر را برای دانشجویان کشورشناسی بسیار مفید خواند چرا که این نویسنده ایران‌شناس

سومین نشست از سلسله نشست‌های ژاپن‌شناسی، با موضوع نقد و معرفی دو کتاب، در روز دوشنبه ۲۷ خرداد ۱۳۹۸ در تالار ایران دانشکده مطالعات جهان برگزار شد.

در آغاز نشست دکتر ناهید پوررستمی - معاون آموزشی، پژوهشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده و استادیار گروه مطالعات ژاپن - بررسی ژاپن از جوانب مختلف و به اشتراک گذاشتن دانش خود درباره ژاپن را هدف این سلسله نشست‌ها عنوان کرد، از جمله معرفی آثار فارغ‌التحصیلان این رشته چه در دانشکده مطالعات جهان و چه در دانشکده ادبیات و زبان‌های خارجی دانشگاه. دکتر پوررستمی نقش انتشارات را در به اشتراک گذاشتن دانش و دانسته‌های خود با دیگران و کمک به آن‌ها و حتی کمک به خود نگارنده بسیار مهم عنوان کرد و با ذکر حدیثی از امام صادق (ع) افزود: «آنچه در ذهن می‌گذرد چون گنجشک کوچکی است که زود می‌پرد. نوشتن آن همچون نخی خواهد بود که به پای آن بسته شود و آن را حفظ خواهد کرد.»

در این نشست کتاب آموزش زبان ژاپنی در ۶۰ روز با حضور نویسنده آن معرفی و کتاب *ایران/برکشور فردگرایی؛ مردمان اجتماعی مردم‌گریز*، نقد و بررسی شد.

دکتر پوررستمی در خصوص کتاب *ایران/برکشور فردگرایی؛ مردمان اجتماعی مردم‌گریز*، نوشته دکتر یوکو ایواساکی که در سال ۲۰۱۵ در ژاپن منتشر شده است، نخست به معرفی نویسنده پرداخت. خانم ایواساکی در رشته زبان فارسی از دانشگاه توکیو فارغ‌التحصیل شده است. سپس، تحصیلات تکمیلی خود را در

که در تاریخ ژاپن، سکوت فضیلت محسوب می‌شود و ژاپنی‌ها اهل اظهار نظر نیستند، فرهنگ ایرانی فرهنگ لفاظی و سخنوری است و ایرانیان در همه چیز حتی امور تخصصی اظهار نظر می‌کنند. فرهنگ ایرانیان شفاهی و مملو از اغراق است و به بار معنایی کلمات توجه چندانی نمی‌شود. نویسنده در بیان تجربه‌های زندگی خود در ایران، نگاه فردی را حتی در کار تأسیسات ساختمان نیز با شگفتی نگریسته است. همچنین، ایرانیان به زمان اهمیت زیادی نمی‌دهند و شاید این امر باید نکته مثبتی در استرس کمتر آن‌ها دید.

از دید نویسنده این اثر، جامعه ایران جامعه‌ای بسیار خونگرم، به‌خصوص با خارجیان است که در آن به بزرگ‌تراها و پدر و مادر اهمیت زیادی داده می‌شود. این در حالی است که در جامعه خشک ژاپن، حتی تلفن کردن افراد به نزدیکان نیز برای موردی کاری است و برای احوالپرسی از تلفن استفاده نمی‌کنند. شاید یکی از دلایل آمار زیاد خودکشی در ژاپن همین جامعه خشک و قانون‌مند آن باشد.

به گفته دکتر رضایی، این کتاب قصد ارزش‌گذاری خوب و بد ندارد، بلکه صرفاً برای شناخت فرهنگی و اجتماعی هر چه بیشتر دو جامعه تألیف شده است. وی جامعه ایران را جامعه‌ای میدانی خواند که در برابر جامعه چهارراهی ژاپن، باید سعی کند مرام و قانون را با هم تلفیق کند. خاتمه‌بخش سخنان وی، اشاره او به کتابی درباره جمع‌گرایی بود با عنوان توهمی به نام جمع‌گرایی که با استقبال حاضران برای نقد آن در نشست دیگری همراه شد.

کتاب *آموزش زبان ژاپنی در ۶۰ روز*، نوشته رقیه رهبری فرد، دانشجوی کارشناسی‌ارشد مطالعات ژاپن، کتاب دومی بود که با حضور نویسنده معرفی شد. این اثر در سال ۱۳۹۵ توسط نشر نوین به چاپ رسیده و به چاپ دوم نیز رسیده است. رهبری فرد مدت تألیف تا انتشار این اثر را یک‌سال‌ونیم عنوان کرد که در آن علاوه بر تأکید بر گفتار، جنبه‌های نوشتاری نیز دنبال شده است. وی که مدرس زبان ژاپنی نیز هست، بخش‌های مختلف این اثر را شامل واژگان، مکالمه، گرامر، تمرین، اصطلاحات و ضرب‌المثل‌ها عنوان کرد که با استقبال زبان‌آموزان ژاپنی همراه بوده است. این اثر به همراه سی‌دی صوتی آن منتشر شده است. این نشست با پرسش‌وپاسخ و عکس یادبود به کار خود خاتمه داد.

آشنا به زبان فارسی و اقتصاد، نمونه‌ای از فردی تحصیل کرده در رشته‌ای میان‌رشته‌ای است که فاکتورهای فرهنگی، تاریخی، زبانی، سیاسی و اجتماعی را در اقتصاد ایران نگریسته است و نگاه کلان را دنبال نمی‌کند.

این اثر در زمانی منتشر شد که جامعه ژاپن پس از برجام، نسبت به آگاهی از جامعه ایران کنجکاو بود. این اثر پس از تیراژ نخست آن در ژاپن در ۷۵۰۰ نسخه، به چاپ دوم نیز رسید.

پس از مقدمه دکتر پوررستمی **دکتر علیرضا رضایی**، استادیار دانشکده زبان‌ها و ادبیات خارجی دانشگاه تهران، به معرفی و نقد این اثر پرداخت. این اثر که به زبان ژاپنی در قطع پالتویی به چاپ رسیده است، به صنعت پوشاک ایران و مباحث اقتصادی خاص ایران از جمله مواردی مثل سرقتی اختصاص دارد. نویسنده در نگاه میدانی خود تجربه سال‌ها اقامت و زندگی و تعامل با جامعه ایران را به نگارش درآورده است. به باور نویسنده ایرانیان فوق‌العاده اجتماعی‌اند اما در درون اجتماعات بر پایه فردی حرکت می‌کنند و از کارگروهی‌گریزان‌اند. به جای آنکه سرمایه‌های کوچک را تجمیع و شرکت دایر کنند، به دنبال کسب‌وکار کوچک و مستقل خود می‌روند و خودمختار و خودجوش عمل می‌کنند.

در نگاه فرهنگی ژاپنی‌ها، کار بخشی از هویت فرد است که در معرفی خود به آن اشاره مستقیم دارد. کار در ژاپن فلسفه زندگی است، به طوری که درباره ژاپنی‌ها باید گفت: «من کار می‌کنم، پس هستم.» این در حالی است که در جامعه ایران کارکنان به سازمان و محل کار خود وابسته نیستند و صرفاً آن را مکانی برای کسب درآمد می‌نگرند. سیستم اداری ایران سیستمی منحصربه‌فرد است که در عین بی‌نظمی، هرج‌ومرج در آن دیده نمی‌شود.

این استاد ژاپن‌شناس، همچنین به لبخند مبهم ژاپنی‌ها اشاره کرد که در مواقع عصبانیت و ناراحتی بر لب دارند. این لبخند نشان از آن دارد که ژاپنی‌ها دوست ندارند درباره مشکلاتشان با دیگران صحبت کنند. این در حالی است که در ایران صحبت از مشکلات شخصی راهی برای برقراری ارتباط با دیگران حتی در همان برخورد اول است. به اعتقاد نویسنده، ایرانیان در معاشرت مهارت‌های خاصی دارند، زیرا در این جامعه برای زندگی باید معاشرت خوبی داشته باشید. ایران کشور شعر و مثل است که در زبان روزمره مردم جاری است. در حالی

چهارمین نشست از سلسله نشست‌های ژاپن‌شناسی؛ فیلم مستند سوزنگرد

استاد سیدمحمدی، مدیر فرهنگی اتحادیه فرش، در آغاز سخنان خود فرش را چنین تعریف کرد: «اقیانوسی است به پهنای مشرق‌زمین و به عمق ۱۰ هزار سال تاریخ ایران که تا ۲۵۰۰ سال درباره عمق این اقیانوس کاوش‌هایی شده و جواهراتی از آن بیرون کشیده شده است. قدمت بیش از ۲۵۰۰ سال آن در پرده ابهام و گمان باقی است.» به باور استاد سیدمحمدی فرش نیاز زندگی و اختراع دست زنان ایران زمین بوده است. نخست در غارها و دخمه‌ها از پوست حیوانات استفاده می‌شده است. ابعاد کوچک و محدودیت‌های آن، زنان را به فکر یکپارچه‌کردن آن انداخت. از پرندگان تنیدن تاروپود را آموختند و به حصیر رسیدند. به فکر پشم افتادند و با شستشوی آن به نمد رسیدند. سپس، به ریسندگی دست‌یافتند و به گلیم و پس از آن به فرش رسیدند. فرش‌ها ابتدا ساده بوده است. به فکر نشانه‌گذاری آن افتادند تا از هم تفکیک‌پذیر باشد. هر یک یکی از عناصر طبیعی و مورد علاقه خود را در بافت به کار برد. این نشانه‌ها کم‌کم به صورت نقشه درآمد. با ساخت شهرها، خط هندسی در نقشه‌های فرش وارد و فرش‌های شهری بافته شد. در فرش‌های شهری در صدد برآمدند که بخشی از ادبیات کهن فارسی را وارد و آن را ماندگار کنند، از جمله نقوش چهارباغ ایرانی یا داستان‌هایی نظیر انوشیروان و کشاورز، یا داستان چهار

چهارمین نشست از سلسله نشست‌های ژاپن‌شناسی، با موضوع فیلم مستند سوزنگرد، در روز دوشنبه ۳۱ تیر ۱۳۹۸ با حضور معصومه نورمحمدی، کارگردان این اثر، در اتاق سینمای دانشکده مطالعات جهان برگزار شد.

مستند سوزنگرد، مستندی است درباره فرشی منحصر به فرد در دوران صفویه که یک تخته از آن به کشور ژاپن برده شده است. هر ساله، این فرش در مراسمی با قدمت ۱۰۰۰ ساله در ژاپن با نام «گی‌ئون ماتسوری» به عنوان نماد زیبایی و قدرت به نمایش گذاشته می‌شود.

در آغاز نشست دکتر ناهید پوررستمی - معاون آموزشی، پژوهشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده و استادیار گروه مطالعات ژاپن - ضمن خیرمقدم به حضاران و دانشجویان مطالعات ژاپن و سایر رشته‌ها، فرش را مقوله‌ای دانست که ما ایرانیان عرق خاصی به آن داریم. وی ضمن تقدیر از کار ارزشمند نورمحمدی در ساخت این مستند ملی، چنین فعالیت‌هایی را عامل تداوم ملت‌ها و احیای و حفظ فرهنگ‌ها خواند. دکتر پوررستمی یکی از وظایف نهادهای علمی و دانشگاهی، دانشجویان و پژوهشگران را ثبت زحمات تاریخی مشاغل و صنایع مختلف دانست و نگاه محققانه و روحیه پژوهشگر نورمحمدی را به همراه عشق او به کار ستود.

فرش سوزنگرد با نام‌های متعددی وجود دارد و با نام «سوزنگرد» چندان مشهور نیست. «سوزنگرد» نام عربی آن و «سوزن‌شیرد» یا «سوزن‌شویرد» نام آلمانی آن است. در سطح جهانی به فرش «پولونز» به معنای لهستانی مشهور است. این فرش حدود ۱۲۰ سال پیش در نمایشگاه فرشی در فرانسه توسط گروهی لهستانی عرضه و از آن زمان به پولونز معروف شد. در بازار فرش به «زربافت» یا «طلابافت» یا «نقره‌بافت» نیز معروف است. فرش سوزنگرد بیشتر فرش کارگاه‌بافت بوده است. این فرش‌ها بسیار گران‌قیمت است. برای مثال، در ماه می امسال در حراج کریستی در لندن دو تخته آن به قیمت ۸۰۰ و ۹۰۰ هزار پوند فروش رفت. در فرانسه تا هفت هشت میلیون یورو نیز فروخته شده است. این استاد دانشکده مطالعات جهان فرش سوزنگرد را بخشی از فرهنگ غنی ایرانی خواند و به معرفی آن پرداخت. در بافت این فرش از نخ‌هایی استفاده می‌شده است که در آن طلا و نقره به کار رفته بود. برخی از این فرش‌ها به قدمت ۴۰۰ تا ۵۰۰ سال پیش حاوی طرح مدال امپراتوری لهستان بوده است و این فرش‌ها به سفارش امپراتوری لهستان به روایتی در ۳۰۰ تخته یا بیشتر در ایران بافته شده است ولی از آنجا که دارای نقش امپراتوری لهستان است و در لهستان یافت شده است به فرش پولونز شهرت یافت. یک‌سوم از فرش‌های سوزنگرد موجود در دنیا این مدال را دارند. این مدال شبیه به عقاب است و داستان آن نظیر داستان شاهنامه، سه پسران پادشاه لهستان‌اند که به کشورهای مختلفی سفر می‌کنند. یکی از این پسران به نام لهیا که نام لهستان نیز از همان در فارسی به کار می‌رود، رهسپار ایران می‌شود و عقاب ایرانی را نشان خود قرار می‌دهد. دولت لهستان در آن دوران دولتی قوی بوده و ارتباطاتی با پادشاهان صفویه داشته است. تبادل سفیر با هم داشتند و برخی کشیشان کاتولیک آن به ایران می‌آیند، از جمله پورچینسکی که سفرنامه‌ای نیز در اصفهان نگاشته است. هنوز در میان ارامنه اصفهان افرادی که ریشه لهستانی دارند دیده می‌شود. جالب اینجاست که این مبلغان لهستانی کاتولیک بودند در حالی که ارامنه اصفهان ارتودوکس بودند و با هم رابطه بسیار خوبی داشتند. حتی زمانی که به دلیل اختلافات کاتولیک‌ها و ارتودوکس‌ها، شاه‌عباس کاتولیک‌ها را از اصفهان بیرون می‌کند، لهستانی‌ها را نگاه می‌دارد.

درباره راهیابی این فرش از لهستان به دیگر کشورهای دنیا، روایت‌های مختلفی وجود دارد. برخی معتقدند در جنگ‌های میان لهستان و روسیه، لهستان شکست خورد و خانواده سلطنتی لهستان

فصل که تمامی معرف ظرافت و نبوغ طراحان و بافندگان فرش ایرانی است. وی ضمن تقدیر و تمجید از نورمحمدی در ساخت این مستند و رنج سفرهایی که برای ساخت آن متحمل شده است، مستند سوزنگرد را مستندی دانست که بارها و بارها ارزش دیدن دارد و اطلاعات مهمی را درباره فرش ایرانی به جامعه و به دنیا منتقل می‌سازد.

سخنران این نشست دکتر مازیار مظفری‌فلارتی، استادیار دانشکده مطالعات جهان، بود. دکتر مظفری ضمن ابراز خشنودی به پرداختن به چنین موضوعی، از اطلاعات کم ایرانیان درباره فرش سوزنگرد ابراز تأسف کرد، و به‌ویژه ارزش این مستند را در معرفی آن، کار پژوهشی ارزش‌مندی خواند که شایسته تقدیر است و از این منظر به کارگردان آن تبریک گفت. دکتر مظفری فرش سوزنگرد یا پولونز را نمادی از تمدن، فرهنگ و پیشرفت ایران‌زمین در سراسر جهان خواند و رسیدن فرش ایرانی به کشور دوردستی چون ژاپن را شایسته تحقیق برشمرد که این مستند در انجام آن موفق بوده است. وی تصویری از لباسی را نشان داد که متعلق به یکی از سرداران ژاپنی در عهد صفویه (قرن ۱۶ میلادی) است که از فرش سوزنگرد دوخته شده است. دکتر مظفری فرش‌های این دوران را احتمالاً زیر نظر کارگاه فرش‌بافی میرزا نقش‌بندیزی خواند. وی اهمیت فرش و گلیم را تا بدان‌جا دانست که حتی وارد پوشش ما شده و به‌صورت روانداز نیز استفاده می‌شده است. دکتر مظفری ضمن بیان تنوع بسیار زیاد فرش ایرانی، آن را عنصری از زندگی و مایه تفاخر ایرانیان خواند.

به گفته این استاد، قدیمی‌ترین فرش در دنیا فرشی ایرانی است که در قزاقستان پیدا شده و به نام پازیریک، نام منطقه‌ای که فرش در آن یافته شده، معروف است. علی‌رغم اداهای برخی افراد مبنی بر غیرایرانی بودن این فرش، طرح‌های ایرانی نظیر سربازهای هخامنشی و اسب و دیگر حیوانات ایرانیان در آن دیده می‌شود. لذا، فرش ایرانی از دیرباز کالایی صادراتی بوده و فرهنگ ایران‌زمین را به سراسر جهان برده است. دکتر مظفری فرش‌های ایرانی را دو دسته خواند: فرش‌هایی که در کارگاه‌ها و از روی نقشه بافته می‌شده است؛ و فرش‌های بومی و محلی که نقش، بافت و پشم متفاوتی دارند. برای مثال، فرش طرح نایین از ۱۹۲۰ به بعد با پشم استرالیا و ابریشم بافته شده است. فرش‌های قوم افشاری که قومی ترک بودند و در سراسر ایران نیز پراکنده‌اند دارای سبک خاص خود بوده است. در برخی فرش‌های نارنجی نیز برای رنگ‌آمیزی از زعفران بهره می‌برده‌اند که تعداد آن‌ها بسیار کم است.

آشنا بود. نورمحمدی درباره نحوه دستیابی به این نام افزود: «فرش ایرانی‌ای که از ایران خارج می‌شود، هیچ لزومی ندارد که با نام غیرایرانی شهرت یابد و نامیده شود. چرا پولونز؟! به‌همین منظور به‌دنبال نام ایرانی آن رفتم. از این قبیل موارد در مورد فرش ایرانی بسیار است؛ برای مثال، فرش سانگوشکو که ۱۲ تخته بیشتر هم در دنیا نیست. منابع بسیاری را بررسی کردم که در انتهای فیلم نیز آمده است. آلمانی‌ها بیشترین تحقیق را درباره فرش ایرانی داشته‌اند. اولین بار در کتابی آلمانی که در فیلم هم با نوار قرمز آن را نشان داده‌ایم این اصطلاح به کار رفته است: سوزن شیرد. در اصل ۱۰ تخته از فرش سوزنگرد جزو جهیزی شاه‌دخت لهرستانی در ازدواج با شاهزاده آلمانی بوده که به آلمان نیز راه یافته است. از جمله در دو جلد از مجموعه ۱۶ جلدی سیری در هنر پروفیسور پوپ به فرش ایرانی پرداخته است. در ایران شهرهای بسیاری داریم که با پسوند 'گرد' و بعد از حمله اعراب با پسوند 'جرد' هستند. بنابراین این اصطلاح را با منابع گردآورده ساختم تا فرش ایرانی نام غیرایرانی نداشته باشد.»

به باور این کارگردان، گره‌ها باعث برقراری پیوند فرهنگی ایران با جهان شده‌اند. زن ایرانی که ۵۰۰ سال پیش با دستان زخم‌برداشته خود مشغول بافتن این فرش بوده است هرگز تصویر نمی‌کرده است که بخشی از تاریخ فرهنگ ایران را برای معرفی به جهان می‌بافد. دستاورد ساخت این فیلم مستند علاوه بر کشف و معرفی فرش ایرانی سوزنگرد به جهان، شنلی بود که یکی از امپراتورهای بزرگ ژاپن در زمان جنگ به نشانه قدرت به تن می‌کرد که از همین فرش سوزنگرد دوخته شده بود. از این شنل تنها دو عدد در دنیا وجود دارد. از طریق این فیلم سوزنگردی کشف شد که طلا و نقره در آن به کار نرفته بود.

نورمحمدی با بیان این مطلب که «فیلم‌سازان و مستندسازان لقمه را از دهان خود و خانواده خود می‌برند تا بتوانند فیلم بسازند» برای فعالیت‌های بیشتر در این حوزه و دستیابی به ناشناخته‌های بیشمار فرش ایرانی و معرفی آن به جهان خواستار حمایت مالی ارگان‌های دولتی و خصوصی از ساخت این قبیل فیلم‌ها شد.

در پایان نشست دکتر پوررستمی با اهدای تقدیرنامه و لوح دانشکده مطالعات جهان، از نورمحمدی تقدیر کرد.

به گفته نورمحمدی، این فیلم در نیمه دوم ۱۳۹۸ به همراه فیلم مسافر فوکوشیما در سینمای هنر و تجربه اکران خواهد شد.

این فیلم در لینک زیر برای تهیه علاقه‌مندان موجود است.

<https://www.cinemamarket.ir/p/b29e>

فرار کردند و این فرش‌ها را با خود به سراسر اروپا بردند. از آنجا که فرش برای ایرانیان و نیز بعدها اروپاییان، سرمایه محسوب می‌شده است، آن را به ثبت می‌رسانده‌اند و به ارث می‌بردند.

دکتر مظفری مستند سوزنگرد را سرگذشت راهیابی یک تخته از این فرش نفیس ایرانی به ژاپن خواند. وی این فرش را سرخی از فرهنگ غنی و تأثیرگذار ایرانی در سراسر دنیا دانست که مایه فخر ایرانیان است. این استاد دانشکده مطالعات جهان آن را پیامی برای ما ایرانیان در آینده و در معاصر نیز خطاب کرد.

پس از نمایش فیلم مستند سوزنگرد، نورمحمدی ضمن ابراز خرسندی از نمایش این فیلم در مکانی دانشگاهی و فرهنگی، فرش سوزنگرد را یکی از زیباترین قالی‌های ایرانی به خصوص به لحاظ رنگ دانست که تکنیک خاص رنگ‌آمیزی داشته است و هنوز در جهان و با تکنیک‌های پیشرفته امروزی ماندنی ندارد. در ساخت این فیلم تمامی تکنیک‌های فیلم‌برداری و تدوین به کار گرفته شده است تا زیبایی این فرش و رنگ‌آمیزی خاص آن به نمایش درآید. کارگردان فیلم مستند سوزنگرد، خاطر نشان کرد رنگ‌های به کار رفته در فرش‌های سوزنگرد، باب‌تبع اروپاییان رنگ‌آمیزی شده است و تا پیش از این نوع فرش، چنین رنگ‌هایی در فرش ایرانی به کار نمی‌رفته است. همچنین، تکنیک بافت این فرش با تار ابریشم و پود طلا و نقره تکنیک بسیار خاصی آن هم در ۵۰۰ سال پیش بوده است. نورمحمدی در کارهای خود درباره فرش به‌دنبال معرفی تاریخچه یا نوع فرش نیست، بلکه به‌دنبال چراهاست و افزود: «هزار چرا مطرح می‌کنم تا شاید به جواب چند تایی آن دست یابم. در هنر فیلم‌سازی مستند، جواب نگرفتن چراها گاه بهتر است و کارگردان و بیننده را به چالش بیشتری می‌کشاند.»

وی درباره ایده ساخت این فیلم گفت: «از آنجا که به‌عنوان یک ایرانی، همواره علاقه فوق‌العاده زیادی به فرش داشتم، در ژانرهای مختلفی که کار کرده‌ام، خدا مرا محک زد. مرکز گسترش تصمیم گرفت سری فیلم‌هایی درباره فرش بسازد. طرحی به نام 'رویای بهشت' را کار کردم. این فیلم درباره باغ ایرانی، فرش ایرانی و اعتقاد ما ایرانیان به بهشت موعود است. طی ساخت این فیلم بود که دریافتم یک تخته فرش ایرانی به ژاپن راه یافته است. کنجکاو شدم که درباره این فرش و نحوه راهیابی آن به ژاپن بیشتر بدانم که منجر به ساخت فیلم مستند سوزنگرد و کشف فرش نفیس ایرانی سوزنگرد در جهان شد.»

همان‌طور که در فیلم نیز نمایش داده شده است، در مصاحبه با کارشناسان خبره فرش ایرانی، کمتر نام «سوزنگرد» برایشان

پنجمین نشست از سلسله نشست‌های ژاپن‌شناسی؛ زبان و ادبیات فارسی در ژاپن

ادبیات فارسی در ژاپن پرداخت. در خاتمه نیز راهکارهایی برای توسعه زبان فارسی در ژاپن مطرح کرد.

وی تاریخچه آموزش زبان‌های خارجی در ژاپن سال ۱۸۵۳ اعلام کرد که در سال ۱۸۹۷ دو آموزشگاه زبان‌های خارجی در ژاپن تأسیس شده بود که بعد از جنگ جهانی دوم و در سال ۱۹۴۹ به دانشگاه بدل شدند. قدمت آموزش زبان فارسی در شاخه زبان‌های هند و اروپایی در ژاپن به حدود ۱۰۰ سال پیش بازمی‌گردد که به تدریج گسترش یافت. در سال ۱۹۸۰ رشته مستقل زبان فارسی در دانشگاه اوساکا تأسیس گردید. دانشجویان این دانشگاه در دو سال اول به یادگیری دستور زبان فارسی و در سال سوم و چهارم با توجه به موضوع مورد علاقه خود در سیاست، اقتصاد، تاریخ و نظایر آن، به ادامه تحصیل می‌پردازند. لذا، در دو دانشگاه اوساکا، و زبان خارجه ژاپن بیشتر ایران‌شناسی تدریس می‌شود. سایر کلاس‌های فارسی در دانشگاه‌ها و دیگر مراکز آموزشی ژاپن به دو دسته تقسیم می‌شود؛ یکی با هدف آموزش خواندن و نوشتن مطالب علمی، و دیگری با هدف بررسی تاریخی و برقراری تعاملات سیاسی و بین‌المللی.

پنجمین نشست از سلسله نشست‌های ژاپن‌شناسی، با موضوع زبان و ادبیات فارسی در ژاپن، در روز دوشنبه ۲۸ مرداد ۱۳۹۸ با حضور دکتر ری هاتوری، دانش‌آموخته دکتری زبان و ادبیات فارسی در دانشگاه تهران، در تالار ایران دانشکده مطالعات جهان برگزار شد.

در ابتدای این نشست دکتر ناهید پوررستمی، معاون آموزشی، پژوهشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده، و استادیار گروه مطالعات ژاپن، ضمن تبریک عید سعید غدیر، زبان را ابزاری برای برقراری ارتباط میان کشورها عنوان کرد. دکتر پوررستمی در معرفی سخنران، علاقه وی را به زبان فارسی از دوران دبیرستان و با تشویق معلم تاریخ او بیان داشت و بر نقش معلمان در سرنوشت و هدایت دانش‌آموزان و دانشجویان تأکید کرد. وی مدرک کارشناسی و کارشناسی‌ارشد خود را از دانشگاه مطالعات خارجی توکیو و دکتری زبان و ادبیات فارسی را از دانشگاه تهران گرفته است.

دکتر هاتوری سخنرانی خود را در سه بخش ایراد کرد. در بخش نخست به معرفی آثار و نویسندگانی پرداخت که در ژاپن درباره زبان فارسی کار کرده‌اند. سپس، به آسیب‌شناسی

همچنین قرآن و حدیث در ادبیات فارسی و نثر و نظم کلاسیک برای درک متون فارسی اهمیت بسیاری دارد، از مشکلات خود در زمان تحصیل سخن گفت. وی به‌عنوان غیرمسلمانی از ژاپن که در ایران تحصیل کرده است، بر اهمیت آن و دشواری آن در تحصیل خود اشاره داشت، این در حالی است که سایر همکلاسی‌های وی در دوران تحصیل از کشورهای مسلمان بودند و به‌اندازه‌ او با چنین مشکلی مواجه نبودند.

دکتر هاتوری در بخش سوم سخنرانی خود راهکارهایی را برای آموزش زبان فارسی در ژاپن برشمرد. وی آموزش زبان فارسی در ژاپن را در حال گسترش خواند ولی گسترش ادبیات فارسی را با مشکل خطاب کرد، چرا که دروس تخصصی ادبیات در این مراکز آموزش داده نمی‌شود و نیروهای ماهر در این زمینه وجود ندارد. معدود دانشجویانی با تلاش فردی سعی در یادگیری آن دارند که در جای خود مهم است. وی بر لزوم تهیه کتاب‌های آموزشی در مورد روش خواندن و درک مفاهیم متون ادبی فارسی، به‌خصوص شعر، تأکید داشت.

به‌گفته‌ی وی در ژاپن انجمن علمی خاص ایران وجود نداشت و افراد بیشتر عضو انجمن‌های خاورمیانه می‌شدند. با تأسیس انجمن علمی زبان فارسی در ژاپن دسترسی دانشجویان به منابع و اطلاعات بیشتر شده است.

دکتر هاتوری از جمله جاذبه‌های ادبیات فارسی برای ژاپنی‌ها را اشعار رومی خواند که بیشتر آن برگردان از انگلیسی به ژاپنی است نه از فارسی. همچنین به کتاب‌های مصور ارسلان و بازی‌های رایانه‌ای آرش کمانگیر اشاره داشت که در میان ژاپنی‌ها طرفداران بسیاری یافته است.

وی ابراز امیدواری کرد که در سال‌های آتی ادبیات فارسی در ژاپن بیشتر معرفی شود و انعکاس بیشتری بیابد. خاتمه‌بخش سخنان دکتر هاتوری رباعی «ای دوست بیا تا غم فردا نخوریم» عمر خیام بود. این شعر نخستین شعر فارسی‌ای بود که دکتر هاتوری به فارسی آموخته بود.

دکتر هاتوری ضمن معرفی مراکز و دانشگاه‌هایی که در ژاپن به مطالعه‌ی زبان و ادبیات فارسی می‌پردازند، از دو محقق برجسته در این حوزه نام برد: پروفیسور تکسو کونایاکی و دکتر امیکو اوکادا. پروفیسور کونایاکی متولد ۱۹۲۵ است که در دانشگاه مطالعات خارجی توکیو مترجمی زبان فارسی تدریس می‌کرد. از جمله تألیفات وی کتاب فرهنگ معاصر فارسی به ژاپنی، کتاب آموزش زبان فارسی و از جمله آثار ترجمه‌ای ایشان، قابوسنامه، دیوان حافظ، رباعیات عمر خیام، هفت‌پیکر نظامی، منطق‌الطیر عطار، چهارمقاله نظامی عروضی، گلستان و بوستان سعدی، شاهنامه و غزل‌های حافظ است.

دکتر امیکو اوکادا، متولد ۱۹۳۲ است. وی نخستین ژاپنی‌ای بوده است که در دانشگاه تهران زبان و ادبیات فارسی خواند و مدرک دکتری گرفت. از جمله تألیفات وی عبارت است از کتاب معرفی فرهنگ اساطیر ایرانی، و کتاب فرهنگ ایرانی. از جمله آثار ترجمه‌ای وی نیز موارد زیر برشمردنی است: لیلی و مجنون، خسرو و شیرین، یوسف و زلیخای جامی، رباعیات عمر خیام. همچنین، آثار جمال‌زاده صادق هدایت و جلال‌آل‌احمد، و گزیده شعرهای معاصر فارسی نیز توسط دیگر محققان ژاپنی ترجمه و منتشر شده است.

دکتر هاتوری در بخش دوم سخنرانی خود به آسیب‌شناسی آموزش زبان و ادبیات فارسی در ژاپن پرداخت. تخصصی نبودن آموزش ادبیات فارسی در ژاپن از جمله موارد مهم در این باره بود. در دو دانشگاه ژاپن نیز که رشته‌ی زبان فارسی تدریس می‌شود، تدریس تخصصی ادبیات هدف نیست و بیشتر تربیت محقق در حوزه کشورهای فارسی‌زبان مورد نظر است. دانشجویان غالباً با زبان فارسی آشنایی چندانی ندارند و حوزه‌ی علاقه خود را نمی‌شناسند. متون درک مطلب و مفاهیم فارسی غالباً متونی کوتاه و روزنامه‌ای است. متون کهن نیز اگر تدریس شود با تأکید بر زمینه تاریخی آن است نه ادبیاتی آن.

دکتر هاتوری با تأکید بر این مطلب که عروض و قافیه،

ششمین نشست از سلسله نشست‌های ژاپن‌شناسی؛ فیلم مستند مهرآباد-ناریتا

می‌بردند. وی از نگاه پژوهشگران این موج مهاجرت را استثنایی خواند که تنها در سه سال تعداد ایرانیان در ژاپن ۳۰ تا ۴۰ برابر شد. وی جنبه مهم دیگر این مهاجرت را در این عنوان کرد که سایر ایرانیان مهاجر به کشورهای اروپایی و کانادایی و سایر نقاط دنیا غالباً نیروهای متخصص، سرمایه‌دار و یا تحصیل کرده‌اند، در حالی که مهاجران ایرانی در ژاپن، قشر کارگر بودند. بیشتر افراد این موج مهاجر پس از چند سال به کشور خود بازگشتند، اما ۱۰ درصد در ژاپن مقیم شدند. دکتر یاماگیشی نیز مسئله هویت را در این گروه مسئله‌ای مهم خواند، به خصوص که این افراد به دلیل ازدواج با زنان ژاپنی در این کشور اجازه اقامت دریافت کرده‌اند و صاحب فرزند شده‌اند. این فرزندان نسل دوم این مهاجران در ژاپن محسوب می‌شوند و مشکل هویت در موردشان مطرح است. دکتر یاماگیشی در جمع‌بندی بحث خود این نسل را پلی ارتباطی میان ایران و ژاپن خواند و ابراز امیدواری کرد در گسترش روابط ایران و ژاپن نقشی جدی ایفا کنند.

دکتر ناهید پوررستمی، معاون آموزشی، پژوهشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده، و استادیار گروه مطالعات ژاپن، ضمن ابراز خوشنودی از استقبال از این سلسله نشست‌ها، بر اهمیت مباحث جهانی‌سازی و جهانی‌شدن تأکید کرد که باعث گسترش روابط میان کشورها شده است. با گسترش شبکه‌های اجتماعی بحث بحران هویت بسیار مطرح شده است. دکتر پوررستمی این تجربه را برای موفقیت دولت‌ها در سیاستگذاری و وضع قوانین خود مؤثر دانست، به خصوص که جامعه ایران نیز با مهاجران کشور افغانستان و کودکان و آموزش آن‌ها با مسائلی مشابهی مواجه است. همچنین، در دیگر کشورها، به خصوص کشورهای اروپایی، مهاجران سوری نیز در خور توجه است. وی این پدیده را پدیده‌ای خطاب کرد که دنیا با آن مواجه است. لذا، این مستند و تجربه مهاجرانی مانند نادى را برای حل مشکلات این پدیده در جهان ارزشمند خواند. دکتر پوررستمی مهاجرت را صرفاً فیزیکی ندانست، بلکه با گسترش شبکه‌های اجتماعی، گروهی ممکن است در جایی ساکن باشند ولی بدان تعلق نداشته باشند. دکتر پوررستمی نیز بر نقش گروه مهاجران به‌منزله پل ارتباطی میان ایران و ژاپن تأکید کرد. این نشست با پرسش حضار و پاسخ سخنران به کار خود خاتمه داد.

ششمین نشست از سلسله نشست‌های ژاپن‌شناسی، با موضوع فیلم مستند مهرآباد-ناریتا، در روز دوشنبه ۲۵ شهریور ۱۳۹۸، در تالار حنانه دانشکده مطالعات جهان برگزار شد.

در این نشست با حضور امیر باشتی، کارگردان این مستند و از فارغ‌التحصیلان پردیس هنر دانشگاه تهران، نادى، نویسنده کتاب ایرادی ندارد وطن بخوانیمش، و دکتر توموکو یاماگیشی، ایران‌شناس و استاد برجسته دانشگاه میچی، درباره این مستند و پدیده مهاجرت به ژاپن بحث و بررسی صورت گرفت.

این مستند به نمایش وضعیت مهاجران ایرانی در ژاپن در اواخر دهه ۱۳۶۰ و اوایل ۱۳۷۰ می‌پردازد. این افراد که عمدتاً طبقه کارگر و ساکن در مناطق جنوب شهر تهران بودند، به امید کار و کسب درآمد راهی ژاپن شدند؛ کشوری که مهاجرپذیر نبود ولی نیروی کار برای مشاغل سخت، کثیف و خطرناک نیاز داشت. این موج مهاجرت پس از این دو دهه رو به کاهش گذاشت.

باشتی، در این مستند که در جای‌جای آن تصاویر تلخ این پدیده به‌نمایش درآمده بود، مهاجرت یکباره گروه کارگران ایرانی به ژاپن آن هم در بازه زمانی کوتاه را برای کسب درآمد در نوع خود پدیده‌ای منحصر به فرد خواند.

نادى که در ۶ سالگی به‌همراه مادر، پدر و دو برادر کوچک خود به ژاپن مهاجرت کرده بودند، از تجربه این مهاجرت پس از ۲۸ سال در کتاب خود با عنوان ایرادی ندارد وطن بخوانیمش، سخن گفته است که دو ماه پیش در ژاپن منتشر شد و تمام نسخه‌های آن به‌فروش رفت و به چاپ دوم رسید. وی ضمن بیان دشواری‌هایی که خانواده او متحمل شد، از همراهی خانواده‌های ژاپنی سخن گفت. همچنین، مسئله هویت در مهاجران، به خصوص در کودکان، را مطرح کرد که با صحنه‌گذاران بر نقاط مشترک هر دو فرهنگ به نتیجه مطلوبی می‌توان دست یافت. وی که پس از ۶ سال به ایران سفر کرده است، از حضور در آن ابراز خشنودی کرد و دل‌بستگی خود را به زادگاه خود ابراز داشت.

دکتر یاماگیشی، که در آن دهه در تهران به‌سر می‌برد، تب سفر به ژاپن را در تهران به‌وضوح درک کرده بود. نظر به اینکه این کارگران به دلیل آنکه غیرقانونی به کار مشغول بودند، در شرایط دشواری به‌سر

دومین نشست تخصصی سینمای هند

انگلیسی و نگرش مردم به این زبان در جامعه کنونی هند اشاره کرد. سپس، فیلم را از لحاظ فرم و محتوای آن بررسی کرد. در پایان، دکتر مازیار مظفری، استادیار گروه مطالعات هند، از نورصالحی تقدیر و تشکر کرد. همچنین، به همت معصومه زینب‌حیدر، یکی از دانشجویان مطالعات هند، پذیرایی هندی مختصری از مهمانان به عمل آمد.

تهیه و تنظیم: مریم علیزاده

دومین رویداد سینما بهارات به همت انجمن علمی مطالعات هند، با اکران فیلم هندی مدیوم روز سه‌شنبه ۲۷ فروردین ۱۳۹۸ با حضور جمعی از اساتید و علاقه‌مندان به سینمای هندوستان برگزار شد. در این نشست پس از اکران فیلم سینمایی هندی مدیوم، محصول سال ۲۰۱۷ و از تولیدات مطرح بالیوود و برنده جوایز متعدد از جشنواره فیلم فیر هند، سپیده نورصالحی، مؤلف و کارشناس ارشد سینما، به نقد و تحلیل این فیلم پرداخت. وی نخست، به جایگاه زبان

سخنرانی دکتر خسرو نژاد در دانشکده مطالعات جهان درباره آفر و ایرانی‌ها

به‌خصوص از دوران قاجاریه و بیش از همه در دوره ناصرالدین شاه قاجار، حضور آفریقاییان در ایران را در قالب برده، غلام، کنیز، دده، دایه، خواجه و نظایر آن به نمایش گذارد. به باور وی گرچه برده‌داری در ایران با مفهوم غربی آن کاملاً متمایز و متفاوت است، با این حال این قوم از طریق کشتی‌های برده‌داری که در جنوب ایران برای انتقال بردگان به سایر نقاط دنیا پهلو می‌گرفته‌اند و از شبه‌جزیره عربستان به ایران راه‌یافته‌اند.

این استاد مطالعات ایران‌شناسی، عکس را میراث فرهنگی ملموسی خواند که در کنار مستندات نوشتاری، مدارک تاریخی معتبری برای پژوهشگران در حوزه‌های مختلف محسوب می‌شود. وی پوشاک، خوراک، آداب و سنن و مراسم بومی و محلی، زبان، گورستان‌ها و نقش و نگارهای روی سنگ گورها را از دیگر منابع مفید خواند که بسیاری از آن‌ها در عکس‌های تاریخی منعکس شده است.

دکتر پدram خسرو نژاد، مدیر دپارتمان مطالعات ایران‌شناسی و خلیج فارس، دانشگاه ایالتی اوکلاهما، به دعوت گروه مطالعات آفریقای مرکزی و جنوبی و با همکاری انجمن ایرانی مطالعات جهان در روز دوشنبه ۲ اردیبهشت ۱۳۹۸ در تالار حنانه دانشکده مطالعات جهان درباره «آفر و ایرانی‌ها» نقش مشارکت‌گونه آن‌ها در توسعه فرهنگی سواحل جنوبی ایران سخنرانی کرد.

دکتر امیربهرام عرب‌احمدی، مدیر گروه مطالعات آفریقای مرکزی و جنوبی، ضمن معرفی دکتر خسرو نژاد، در خصوص سوابق حضور آفریقاییان در ایران از زمان پس از اسلام تا کنون و تأثیر فرهنگی ایرانیان بر آفریقاییان ساکن در ایران - به‌خصوص در تهران، شیراز و جنوب - و تأثیر آفریقاییان بر فرهنگ ایرانیان - به‌خصوص در جنوب به‌دلیل تشابهات فرهنگی و آب‌وهوایی بیشتر - مقدمه‌ای بیان داشت.

دکتر خسرو نژاد با نمایش عکس و مستندات تصویری

بیست و چهارمین نشست کرسی یونسکو در فرهنگ و فضای مجازی: دوفضایی شدن جهان تأثیر رسانه‌های مجازی بر هویت

به مورد خوبی در جهت مطالعه چگونگی تأثیر رسانه جدید بر هویت به منزله عنصر و مؤلفه‌ای اجتماعی بدل می‌کند.

نتایج تحقیق دکتر مصدري نشان می‌دهد که هویت هر فرد از طریق تصاویر به اشتراک گذاشته شده آن لاین بیان می‌شود. همچنین، رسانه‌های چون اینستاگرام، تا حد زیادی بر سبک زندگی جوانان و نوجوانان تأثیرگذار است. نیز، یکی از جنبه‌های تأثیرگذار اینستاگرام بر هویت، ساختن آن چیزی است که محققان «مد انسانیت» نامیده‌اند. اینستاگرام الگویی برای قضاوت و سپس واکنش ارائه می‌دهد، اما این مسئله را به صورت فرایندی همگن سازی شده انجام می‌دهد و نتیجه رسیدن به نقطه‌ای از وضعیت اجتماعی است که در آن «انسانیت» سازوکاری منطقی و منتج از تجزیه و تحلیل عقلانی و فردی نیست، بلکه فرایندی تقلیدی از مد ارائه شده کلی است.

نتایج تحقیق همچنین نشان داد که اینستاگرام رسانه اجتماعی محبوبی است و نقش عمده‌ای در آگاه سازی جامعه از جریان مسائل اجتماعی و سیاسی در سطح ملی و حتی بین‌المللی دارد. مسائل و بحران‌های مربوط به زیست‌بوم جهانی، به‌طور آنی و لحظه‌ای در قاب تصویر اینستاگرام، به هزاران و میلیون‌ها کاربر فعال در لحظه، عرضه می‌شود و بدین ترتیب، مخاطب با بهره‌بردن از تسلط بر جریان آزاد از اطلاعات، نظرات و احساس جمعی نسبت به هر پدیده، با آگاهی بیشتری نسبت به آن موضع می‌گیرد. همچنین، تأثیر اینستاگرام در هویت‌سازی فیزیکی در مخاطبان، از دیگر مواردی است که در این نشست بررسی شد. در نهایت، تجزیه و تحلیل کمی با استفاده از تحلیل رگرسیون داده‌های آماری، تأثیر پذیری هویت مخاطب ایرانی از رسانه‌های چون اینستاگرام را ثابت می‌کند. این نشست با پرسش و پاسخ خاتمه یافت.

بیست و چهارمین نشست کرسی یونسکو در فرهنگ و فضای مجازی: دوفضایی شدن جهان، با عنوان «تأثیر رسانه‌های مجازی بر هویت» با سخنرانی دکتر فاطمه مصدري، مدرس دانشگاه آزاد هنر و رسانه، در روز دوشنبه ۱۶ اردیبهشت ۱۳۹۸ در تالار ایران دانشکده مطالعات جهان برگزار شد.

هدف از این نشست، بررسی تأثیر فضای مجازی اینستاگرام بر هویت کاربران این رسانه و به‌طور خاص مطالعه کمی این تأثیرگذاری در استفاده از اینستاگرام بر شاخص هویت کاربران ایرانی بود. به بیان دکتر مصدري، رسانه‌های نوین تأثیر زیادی در زندگی جوامع انسانی و تعیین هویت اعضای جوامع دارد. یکی از مباحث مهم در حوزه مطالعات مربوط به رسانه و فناوری‌های نوین، نقش آن در شکل‌دادن به هویت است. پیام‌های ارائه شده در فضای مجازی، نقش عمده‌ای در برساخت فرهنگ و به دنبال آن تأثیر بر هویت‌های فردی و اجتماعی و حتی ساخت هویت‌های جدید دارد. از این حیث، اینستاگرام به دلیل فراگیری و محبوبیت بالا در میان مخاطب رسانه‌ای جدید، نمونه‌ای شایان توجه است.

به گفته دکتر مصدري، زیبایی‌شناسی اینستاگرام به لحاظ فرم، زیبایی‌شناسی محتوای آن را از درجه اهمیت ساقط نمی‌کند. تصویر وانموده در اینستاگرام، تنها یک ابژه و شیء زیبایی‌شناسانه نیست و عکس اینستاگرام تنها به مثابه رسانه واجد صفت خودشیفتگی و نارسایی‌سیستیک نیست که در آن فردگرایی و خودمحوری در مرکز فلسفه پدیدارشناسی آن قرار می‌گیرد، بلکه برای مخاطبان خود، فرایند به اشتراک‌گذاری و ارتباط از طریق تصویر اینستاگرام، عملی اجتماعی است و در ارتباط با پیوندهای اجتماعی قرار می‌گیرد. این کارکرد آیینی و اهمیت اینستاگرام در حفظ مراسم اجتماعی، آن را

بیست‌وپنجمین نشست کرسی یونسکو در فرهنگ و فضای مجازی: دوفضایی‌شدن جهان، با عنوان «گونه‌شناسی رسانه‌های مجازی و ایدئولوژی‌های حاکم بر این بستر»

بیست‌وپنجمین نشست کرسی یونسکو در فرهنگ و فضای مجازی: دوفضایی‌شدن جهان، با عنوان «گونه‌شناسی رسانه‌های مجازی و ایدئولوژی‌های حاکم بر این بستر» در روز سه‌شنبه ۳۱ اردیبهشت ۱۳۹۸ با سخنرانی الهه شاکری داریانی، دانشجوی دکتری پژوهش هنر، پردیس هنرهای زیبای دانشگاه تهران، در تالار ایران دانشکده مطالعات جهان برگزار شد.

شاکری با روش تحقیق کیفی و توصیفی-تحلیلی و بر پایه اطلاعات به‌دست‌آمده از منابع جدید کتابخانه‌ای و برنامه‌های ساخته شده سعی در معرفی گونه‌های رسانه‌های مجازی و تأثیراتی داشت که بر مخاطب می‌گذارد. نیل به این مهم منوط به شناخت توأم ایدئولوژی‌های حاکم بر این رسانه‌هاست. درک قابلیت‌های ساختاری و آگاهی از اقتضات ذاتی رسانه‌های مجازی نقش مؤثری در انتقال پیام دارد. به بیان وی، هر رسانه، مأموریتی راهبردی در انتقال مفاهیم بر عهده دارد و به‌منظور انتقال هر چه بهتر پیام و تأثیرگذاری آن بر مخاطب باید شناخت درستی از رسانه‌های نوین داشت. لذا، شاکری تلاش کرد نحوه اثرگذاری این رسانه‌ها بر اجتماع و جامعه را بررسی کند. رسانه‌های مجازی اجازه مشارکت به کاربر را می‌دهد و با توجه به ایدئولوژی حاکم بر هر رسانه، محدودیت‌هایی در مشارکت برای کاربر تعیین می‌شود. شناخت این محدودیت‌ها نقش بسزایی در استفاده بهینه از امکاناتی دارد که

رسانه‌ها در اختیار کاربران و اصحاب رسانه می‌گذارد. شاکری شکل‌گرفتن رسانه‌های نوین را در امتداد رسانه‌های سنتی خواند که می‌توان آن را واکنشی مشترک به «همگرایی رسانه‌ها» قلمداد کرد؛ الگوهای مفهومی جدیدی که می‌رود تا به مدل ارتباطی نوینی بینجامد. شناخت کامل از این رسانه‌ها منجر به بروز قالب‌ها و ظرفیت‌های بیانی جدیدی می‌شود که به‌طور ذاتی با پیام‌های ایرانی-اسلامی سنخیت بیشتری دارد. وی یکی از این رسانه‌های جدید را تلویزیون تعاملی خواند. تلویزیون تعاملی علاوه بر جاذبه‌های خود برای مخاطبان، از پیچیدگی‌های زیباشناختی و فنی برخوردار است، به‌طوری که از موضوع خواست مخاطب برای تماشای برنامه‌های مورد نظر فراتر می‌رود و او را در شکل‌گیری روایت به مشارکت فعال و خواهد داشت.

کارگاه روش تحقیق و پروپوزال‌نویسی

دانشجویان تحصیلات تکمیلی با اصول روش تحقیق، نحوه تنظیم پروپوزال و پایان‌نامه/رساله، و نکات ضروری در جلسه دفاع آشنا شدند.

با توجه به استقبال دانشجویان، برگزاری این کارگاه با دیگر موضوعات مرتبط از جمله سرقت ادبی، و نحوه کار با نرم‌افزارهای مهم در کار تحقیق دنبال خواهد شد.

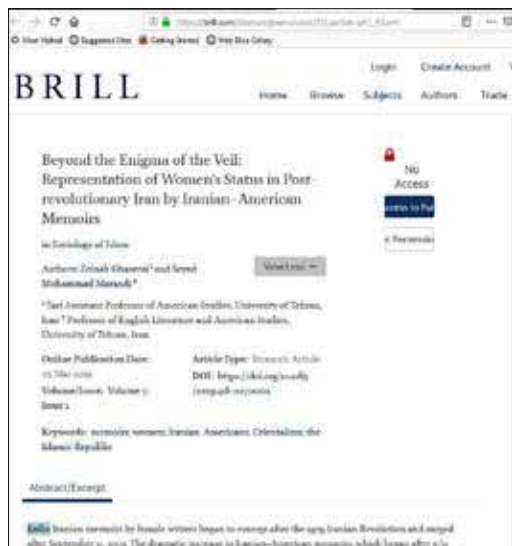
کارگاه «روش تحقیق و پروپوزال‌نویسی» با تدریس دکتر جواد رکابی‌شعرباف، مدرس روش تحقیق و عضو هیئت علمی دانشکده مطالعات جهان، در دو روز دوشنبه ۲۳ و ۳۰ اردیبهشت ۱۳۹۸ در تالار ایران دانشکده برگزار شد.

این کارگاه با هماهنگی انجمن دانشجویی مطالعات اروپا و انجمن ایرانی مطالعات جهان برگزار شد. در این کارگاه

اهم فعالیت‌های اعضای هیئت علمی

انتشار مقاله مشترک دکتر قاسمی و دکتر مرندی در Brill

مقاله مشترک دکتر زینب قاسمی، استادیار گروه مطالعات آمریکا، و دکتر محمد مرندی، مدیر گروه مطالعات آمریکا، توسط انتشارات Brill منتشر شد. این مقاله با عنوان Beyond the Enigma of the Veil: Representation of Women's Status in Post-revolutionary Iran by Iranian-American Memoirs در دوره ۷، شماره ۱، مارس ۲۰۱۹، به شماره doi: <https://doi.org/10.1163/22131418-00701001> با موضوع جامعه‌شناسی اسلامی به تحلیل موضوعی شماری از خاطرات منتشرشده زنان ایرانی-آمریکایی به زبان انگلیسی از ۱۹۷۹ تا ۲۰۱۲ درباره وقایع ایران پس از پیروزی انقلاب اسلامی می‌پردازد.

انتشار مقاله دکتر احسان رسولی نژاد در مجله مؤسسه بانک توسعه آسیایی

مقاله دکتر رسولی نژاد در شماره ژوئن ۲۰۱۹ مجله مؤسسه بانک توسعه آسیایی (ADBI) منتشر شد.

این مقاله با عنوان Russian Federation–East Asia Liquefied Natural Gas Trade Patterns and Regional Energy Security پژوهش مشترک دکتر احسان رسولی نژاد، استادیار گروه مطالعات روسیه، با همراهی دکتر فرهاد تقی‌زاده حساری، دکتر نایوکی یوشینو، و دکتر تاپن سارکر است که سری مقالات کاری مؤسسه بانک توسعه آسیایی منتشر شده است. این مقاله در آدرس زیر در دسترس است.

<https://www.adb.org/publications/russian-federation-east-asia-liquefied-natural-gas-trade-patterns-security>

انتشار مقاله دکتر رسولی نژاد توسط انتشارات Springer

مقاله دکتر احسان رسولی نژاد، استادیار گروه مطالعات روسیه، با عنوان Russia-EU gas game analysis: evidence from a new proposed trade model در مجله Environmental Science and Pollution Research (ESPR) منتشر شد.

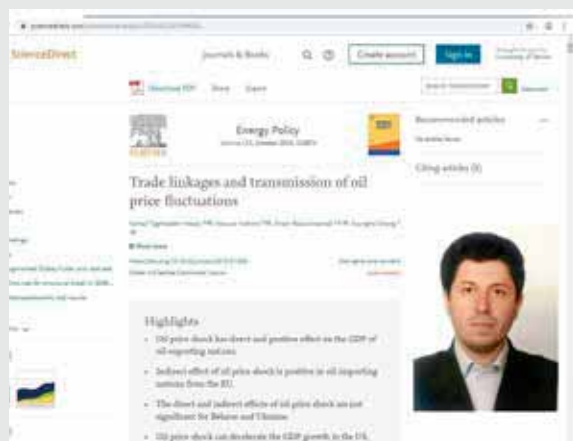
این مقاله با همراهی دکتر فرخنده جبل‌عاملی، دانشیار دانشکده اقتصاد، دانشگاه تهران، در ۲۳ ژوئن ۲۰۱۹ توسط انتشارات اشپرنگر به شماره DOI: <https://doi.org/10.1007/s11356-019-05681-2> منتشر شده است. این مقاله در آدرس زیر در دسترس علاقه‌مندان است. <https://link.springer.com/article/10.1007/s11356-019-05681-2#citeas>

انتشار مقاله دکتر رسولی نژاد در مجله *The Chinese Economy*

انتشار مقاله دکتر احسان رسولی نژاد، استادیار گروه مطالعات روسیه، با عنوان Analyzing Energy Export Patterns from the Commonwealth of Independent States to China: New Evidence from Gravity Trade Theory در دوره ۷۲ شماره ۳ سال ۲۰۱۹ مجله *The Chinese Economy* منتشر شده است.

انتشار مقاله دکتر احسان رسولی نژاد توسط انتشارات الزویر

مقاله دکتر احسان رسولی نژاد، استادیار گروه مطالعات روسیه دانشکده مطالعات جهان، در مجله *Energy Policy* شماره ۱۳۳ اکتبر ۲۰۱۹ توسط انتشارات الزویر منتشر شد.

این مقاله با عنوان Trade linkages and transmission of oil price fluctuations مقاله مشترکی است که دکتر رسولی نژاد به همکاری سه تن از دیگر پژوهشگران در دانشگاه‌های ژاپن و سنگاپور به انتشار رسانده‌اند.

برای مشاهده متن کامل مقاله به آدرس زیر مراجعه فرمایید.
<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0301421519304501>

مصاحبه شبکه ا صدا و سیمای جمهوری اسلامی با دکتر عرب احمدی

دکتر عرب احمدی ضمن معرفی نهضت حرکت اسلامی شمال نیجریه و شخصیت مبارز و خستگی‌ناپذیر شیخ زاکزاک، درباره آخرین وضعیت ایشان و همسرشان در اسارت توضیح داد و از نقض آشکار حقوق بشر در این کشور و سکوت و بی‌تفاوتی جهان ابراز تأسف کرد. در روزهای گذشته زمزمه جلای وطن شیخ بر سر زبان‌هاست. این در حالی است که تحرکات عربستان در تداوم حبس خانگی ایشان همچنان با شدت و حدت دنبال می‌شود. شایسته یادآوری است دکتر عرب احمدی کتابی را با عنوان کتاب شیخ ابراهیم یعقوب زاکزاک و نقش بنیادین او در شکل‌گیری و گسترش تشیع در نیجریه در سال ۱۳۹۶ توسط نگارستان اندیشه به چاپ رساند. این اثر در ۱۷ دی ۱۳۹۶ در تالار ایران دانشکده مطالعات با حضور دختر شیخ زاکزاک از نیجریه، مؤلف و ناشر اثر و در جمع استادان و دانشجویان این دانشکده معرفی و رونمایی شد.

دکتر امیربهرام عرب احمدی، مشاور بین‌الملل و مدیرگروه مطالعات جنوب و مرکز آفریقا، در مصاحبه‌ای در شبکه ا صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران و در برنامه گزارش هفتگی جمعه ۲۸ تیر ۱۳۹۸، درباره آخرین وضعیت شیخ زاکزاک و نهضت حرکت اسلامی شمال نیجریه سخن گفت.

اهم فعالیت‌های آموزش

مصاحبه از معرفی‌شدگان آزمون دکتری و استعداد درخشان پنج رشته دانشکده مطالعات جهان در صبح روز چهارشنبه ۲۲ خرداد ۱۳۹۸ آغاز و تا عصر همان روز ادامه یافت.

معرفی‌شدگان پس از تشکیل پرونده و پاسخ به سؤالات آزمون کتبی، به مرحله مصاحبه هدایت شدند. مقطع دکتری دانشکده مطالعات جهان در پنج رشته ایران‌شناسی، مطالعات آمریکای شمالی، مطالعات بریتانیا، مطالعات روسیه و مطالعات فرانسه از میان معرفی‌شدگان مسلط به زبان دانشجویی پذیرد. نتایج این مصاحبه متعاقباً از طریق سازمان سنجش اعلام خواهد شد.

مصاحبه دکتری پنج رشته دانشکده مطالعات جهان در سال تحصیلی ۱۳۹۸-۹۹

برگزاری مصاحبه کارشناسی ارشد رشته‌های دانشکده مطالعات جهان

از تکمیل مدارک پرونده و شرکت در آزمون کتبی، در مصاحبه شفاهی با حضور اساتید هر رشته شرکت کردند. اسامی پذیرفته‌شدگان نهایی، در هر رشته ۴ نفر روزانه و ۴ نفر شبانه، متعاقباً از طریق سازمان سنجش اعلام خواهد شد.

مصاحبه کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته‌های دانشکده مطالعات جهان در سال ۱۳۹۸-۹۹ در سیزده رشته در روز دوشنبه ۱۴ مرداد ۱۳۹۸ برگزار شد.

اسامی ۱۹۳ متقاضی از سازمان سنجش جهت مصاحبه به دانشکده مطالعات جهان در سیزده رشته شامل مطالعات آلمان، مطالعات آمریکای شمالی، مطالعات بریتانیا، مطالعات هند، مطالعات جنوب آفریقا، مطالعات ژاپن (رشته‌های انگلیسی‌زبان)، مطالعات فلسطین، مطالعات عراق، مطالعات مصر (رشته‌های عربی‌زبان)، مطالعات فرانسه (رشته فرانسوی‌زبان)، مطالعات روسیه (رشته روسی‌زبان)، مطالعات آمریکای لاتین (رشته‌های اسپانیایی‌زبان)، مطالعات آلمانی (رشته آلمانی‌زبان) معرفی شد. این افراد پس

اهم فعالیت‌های بین‌الملل

امضای تفاهم‌نامه با دانشگاه دولتی چلیابینسک روسیه در دانشکده مطالعات جهان

جهان و دانشگاه تهران پرداخت. همچنین، بر رویکرد گسترش روابط بین‌الملل در دانشگاه تهران، به‌خصوص با دانشگاه‌های روسیه، تأکید کرد و آمادگی دانشکده مطالعات جهان را با ویژگی خاص آن اعلام داشت.

دکتر تسرینگ نیز ضمن معرفی دانشگاه چلیابینسک و فعالیت‌های آن در منطقه با بیش از ۲۰۰۰۰ دانشجوی، از هر نوع فعالیت علمی و دانشگاهی با دانشکده مطالعات جهان استقبال کرد. هر دو طرف راه‌های مختلف همکاری از جمله تبادل استاد و دانشجو و برگزاری نشست‌های علمی را بررسی کردند. در خاتمه نشست نیز برای عملیاتی کردن همکاری‌ها، تفاهم‌نامه همکاری به امضای رسید. دانشگاه دولتی چلیابینسک با دانشگاه علامه طباطبایی و دانشگاه زنجان نیز تفاهم‌نامه همکاری امضا کرده است.

با حضور رئیس دانشگاه دولتی چلیابینسک و هیئت همراه وی، در روز یکشنبه ۲۳ تیر ۱۳۹۸، تفاهم‌نامه همکاری میان دانشگاه دولتی چلیابینسک روسیه و دانشکده مطالعات جهان به امضای رسید. در این نشست با حضور دکتر دیانا تسرینگ، رئیس دانشگاه دولتی چلیابینسک، دکتر الوینا یاگناکوا، رئیس دانشکده اوراسیا و شرق و دکتر کسینیا یاکوتس، رئیس انستیتوی آموزش بین‌المللی، دکتر امیربهرام عرب‌احمدی، مشاور بین‌الملل دانشکده، دکتر الهه کریمی‌ریابی، استادیار گروه مطالعات روسیه، و دکتر خدایار براری، استادیار گروه مطالعات روسیه، راه‌های گسترش همکاری‌های علمی و آموزشی بررسی شد. نخست دکتر عرب‌احمدی، به معرفی دانشکده مطالعات

گونگون، به‌طور قابل توجهی موجب غنی شدن و بهره‌وری هر چه بیشتر تدریس بود. کیفیت گوش‌سپردن دانشجویان به کلاس درس، میزان واکنش‌پذیری و شرکت در مباحث کلاس منجر به ایجاد انرژی مضاعف در پیشبرد گفتمان درسی شد. همچنین، در کنار این درس، کلاس دیگری را

نیز با حضور داوطلبان دانشجویان فوق، با موضوع نوشتار و روش تحقیق در تحقیقات علوم اجتماعی به زبان فرانسه تدریس کردم. همه دانشجویان کلاس «تاریخ سیاستگذاری فرهنگی در فرانسه» با پشتکار مداوم در این کلاس نیز شرکت جستند. مایه حسرت من است که تدریس این دوره سه ماه به پایان رسید؛ دوره‌ای که در ذهنم تجربه‌ای بسیار زیبا به یادگار گذارد.

دکتر اگنس دیوکتور، استاد دانشگاه پاریس، فرانسه، در نیمسال دوم ۱۳۹۷-۹۸ به دعوت گروه مطالعات فرانسه استاد بین‌الملل دانشکده مطالعات جهان بود. وی در زمان مراجعت خود به فرانسه یادداشت زیر را ارسال داشت.

«تدریس در دپارتمان مطالعات فرانسه دانشکده مطالعات جهان، در طول مدت سه ماه، تجربه بسیار زیبایی انسانی در امر آموزش و تدریس بود. در کلاس «تاریخ سیاستگذاری فرهنگی فرانسه (از فرانسوای اول تا به امروز)»، شاگردان کلاس متشکل بودند از دانشجویان کارشناسی ارشد و دکترای مطالعات فرانسه. از جمله ویژگی‌های این دانشجویان عبارت بود از تسلط کامل و بی‌نقص آنان به زبان فرانسه، سطح بسیار خوب تحصیلات دانشگاهی و فرهنگ عمومی. پایه و خمیرمایه تحصیلات دانشگاهی دانشجویان مذکور در شاخه‌هایی نظیر ریاضیات، حقوق، ژئوپلیتیک و ادبیات شکل گرفته بود و به‌واسطه بهره‌مندی از رویکردهای

اهم فعالیت‌های پژوهش

برگزاری کارگاه نقش میان‌رشته‌ای‌ها در توسعه پژوهش‌های کاربردی

و مسئله کنونی و کاربردی در جهان امروز فراهم آورد.» سخنران دوم این نشست، دکتر حمیده دباغی، جامعه‌شناس و محقق میان‌رشته‌ای، پس از بیان اهمیت پژوهش‌های کاربردی و پیوندی که با میان‌رشته‌ای‌ها دارد، تأکید داشت تقلید و تعریف میان‌رشته‌ای‌ها از سایر دانشگاه‌های جهان، راهکار درستی نیست، زیرا مسئله باید از دل جامعه مادر، بیرون آید. همچنین، افزود میان‌رشته‌ای‌ها با موانع بسیاری در نظام دانشگاهی مواجه است؛ موانعی که موجب شده تا گفتمان میان‌رشته‌ای در دانشگاه شکل نگیرد. وی این موانع را به چهار دسته تقسیم کرد: حرفه‌ای و سازمانی، نبود بستر مناسب قانونی، موانع فردی و ناشی از عدم آمادگی بازیگران فردی (دانشجویان و اساتید)، و موانع اجتماعی-فرهنگی. همچنین، در ادامه از سه راهبرد مهم در توسعه میان‌رشته‌ای‌ها در نظام دانشگاهی سخن گفت که حاصل تحقیق کیفی وی به کارفرمایی پردیس البرز دانشگاه تهران در حوزه موانع و ملزومات میان‌رشته‌ای است. این راهبردها عبارت است از:

۱. بازنگری در برنامه‌های درسی از طریق ایجاد برنامه‌های درسی شخصی‌شده و برنامه‌های درسی معطوف به بازار
۲. تعریف میان‌رشته‌ای‌ها در اولویت‌های راهبردی دانشگاه
۳. تقویت کارورزی.

در پایان نیز دکتر مهدی پورفتح، مدیرکل امور پژوهش‌های کاربردی دانشگاه، در خصوص اهمیت این کارگاه‌ها و نقش آن در توسعه طرح‌های کاربردی به‌خصوص میان‌رشته‌ای تأکید کرد.

به گزارش اداره پژوهش دانشکده مطالعات جهان، کارگاه «نقش میان‌رشته‌ای‌ها در توسعه پژوهش‌های کاربردی» در روز شنبه ۲۲ تیر ۱۳۹۸ توسط اداره کل پژوهش‌های کاربردی دانشگاه تهران در دانشکده مطالعات جهان برگزار شد. در ابتدای این نشست، که بیش از ۴۰ نفر از کارشناسان و همکاران امور پژوهشی دانشگاه حضور داشتند، دکتر ناهید پوررستمی، معاون آموزشی، پژوهشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده مطالعات جهان، ضمن خوشامدگویی به حاضران، به بیان اهمیت و جایگاه میان‌رشته‌ای‌ها پرداخت.

سخنران نخست، دکتر یونس نوربخش، رئیس پردیس البرز دانشگاه تهران، جهان امروزی را جهانی مملو از مسائل چندبعدی و پیچیدگی‌های چندوجهی خواند. این پیچیدگی‌ها و چندوجهی بودن مسائل امروزی در حوزه‌های سیاسی، اقتصادی، محیط‌زیستی، اجتماعی و فناوری گسترده است. این امر موجب شده است تا فعالیت‌های علمی، آموزشی و پژوهشی به‌مثابه ابزاری برای حل و تحلیل این گونه مسائل، دیگر در قالب سنتی و فقط با دخالت یک رشته، پاسخگو نباشد و لزوم همکاری رشته‌های متعدد در یک موضوع مطرح می‌شود. در نظام دانشگاهی در سایر کشورها نیز این اهمیت درک شده است و به پژوهش‌های کاربردی‌تر، اقدامات نوآورانه و حل مسائل گسترده و پیچیده‌ای با رویکرد میان‌رشته‌ای توسل جسته‌اند. دکتر نوربخش افزود مسئله‌محور و راهبردی بودن ماهیت میان‌رشته‌ای، این فرصت را به کشورها می‌دهد تا نظام دانشگاهی خود را با صنعت و جامعه پیوند زنند و راه حل مسائل و مشکلات را از دل دانشگاه بیرون آورند. وی میان‌رشته‌ای را چنین تعریف کرد: «پژوهش یا آموزش حاصل از حضور و ترکیب چندین رشته که به یک محصول نهایی، زبان مشترک و ادبیات جدید منتهی می‌شود، به‌نحوی که محصول نهایی، فارغ از ویژگی‌های هر یک از رشته‌های اولیه به‌تنهایی باشد و پاسخی را برای یک معضل

اهم فعالیت‌های دانشجویی

حضور دانشجوی دانشکده مطالعات در مدرسه بین‌المللی تابستانی با موضوع چین

حوزه‌هایی نظیر روش‌های پژوهش، شرق‌شناسی، جهانی‌شدن و مفهوم جهان‌میهنی، اقتصاد سیاسی و ابعاد محیط‌زیستی از جمله مواردی بود که در این مدرسه تابستانی با رویکردی تعامل‌محور و مبتنی بر «نظریه یو» به آن پرداخته شد.

اسدی، پس از موفقیت در کسب گرنت مربوط از دانشگاه میزبان، در این دوره علمی شرکت کرد. وی از مهر ماه امسال پژوهشگر مهمان در گروه علوم سیاسی دانشگاه زور یخ سوئیس مشغول به فعالیت خواهد بود.

توحید اسدی، دانشجوی مقطع دکتری مطالعات آمریکای شمالی دانشکده مطالعات جهان، در مدرسه بین‌المللی تابستانی در کشور ایتالیا با موضوع جستاری در مسیرهای تغییر در ابتکار یک کمر بند-یک جاده چین شرکت کرد.

این مدرسه تابستانی با مشارکت ۲۵ دانشجوی تحصیلات تکمیلی به میزبانی دانشگاه کافوسکاری و دانشگاه بین‌المللی ونیز در ایتالیا از ۱ تا ۷ سپتامبر (۱۰ تا ۱۶ شهریور) برگزار شد. محوریت این رویداد علمی، ابتکار یک کمر بند-یک جاده چین و آثار آن در ابعاد جهانی بود که طی آن اساتید برجسته در این حوزه به سخنرانی پرداختند.

انتشار مقاله دانشجوی مطالعات آمریکای شمالی دانشکده در ایشیاتایمز

Xi's 'China Dream' vs Trump's 'America First'

In this contemporary era, the great powers carry a special burden of responsibility in determining the future of global politics. Therefore, it is worthwhile to track Donald Trump's and Xi Jinping's policy agendas, which could help us analyze their behavior and potential responses via a new prism.

مقاله بهزاد عبدالله پور، دانشجوی کارشناسی ارشد مطالعات آمریکای شمالی، با عنوان "Xi's 'China Dream' vs Trump's 'America First'" در ۵ آوریل ۲۰۱۹ در ایشیاتایمز منتشر شد. عبدالله پور در این مقاله دو دیدگاه رئیس‌جمهور چین و آمریکا را در سیاست خارجی پس از دوران جنگ سرد بررسی کرده است؛ یکی با هدف سلطه بر جهان و دیگری با گسترش هدف مراودات جهانی و جهان در صلح. برای مشاهده مقاله به آدرس زیر مراجعه فرمایید.

<https://cms.ati.ms/2019/04/xis-china-dream-vs-trumps-america-first/>

انتشار مقاله دانشجوی مطالعات آمریکای شمالی دانشکده در چاینادیلی

نخستین شماره گاهنامه دانشجویی مطالعات جهان

پژوهش کشورشناسی و مطالعات جهان، دانشگاه تهران شماره اول - بهار ۱۳۹۸ - ۳۰ صفحه
موضوع: تحریم‌های آمریکا و تجربه کشورها
کشورهای مطالعه شده: آمریکا، چین، روسیه، کوبا، ونزوئلا، کره شمالی، زیمبابوه، هند، بریتانیا، فرانسه
نویسندگان: نگار شیوا، حامد وفایی، احسان رسولی‌نژاد، الهه نوری‌غلامی‌زاده، سجاد احمدیان، ریچارد هاس، عطیه دامک، فرزانه صفری، سلما اوگیرا ابیر، فرناز اسکندری، کیوان راز
فایل pdf این شماره در سایت دانشکده مطالعات جهان موجود است.

مقاله بهزاد عبدالله پور، دانشجوی کارشناسی ارشد مطالعات آمریکای شمالی، با عنوان "The future of AI in US-China relations" در ۲۳ ژوئن ۲۰۱۹ در چاینادیلی منتشر شد. عبدالله پور در این مقاله به بررسی آینده هوش مصنوعی در روابط

چین و آمریکا پرداخته است. این مقاله در آدرس زیر در دسترس است.
<https://www.asiatimes.com/2019/06/opinion/the-future-of-artificial-intelligence-in-us-china-relations/>

معرفی کتاب

سیاستگذاری دولت الکترونیک

جدیدترین کتاب دکتر سعیدرضا عاملی، استاد گروه ارتباطات و مطالعات آمریکا دانشگاه تهران با عنوان «سیاست گذاری دولت الکترونیک» توسط انتشارات امیرکبیر منتشر شد.

مقدمه

از دهه ۱۹۹۰، با عمومیت یافتن فناوری های اطلاعاتی و ارتباطاتی در بدنه دولت ها، توجه به سیاست-گذاری برای آن گسترش یافته و کشورهای مختلف، به منظور حاکمیت بر عرصه فضای مجازی ملی، برنامه ها و راهبردهای متعددی تنظیم و اجرا کرده اند. در جمهوری اسلامی ایران نیز، پس از ورود اینترنت به کشور از اواخر دهه ۱۳۶۰ و اوایل دهه ۱۳۷۰، اقدامات متعددی در عرصه های گوناگون پیرامون پدیده فضای مجازی و همچنین دولت الکترونیکی صورت گرفته است.

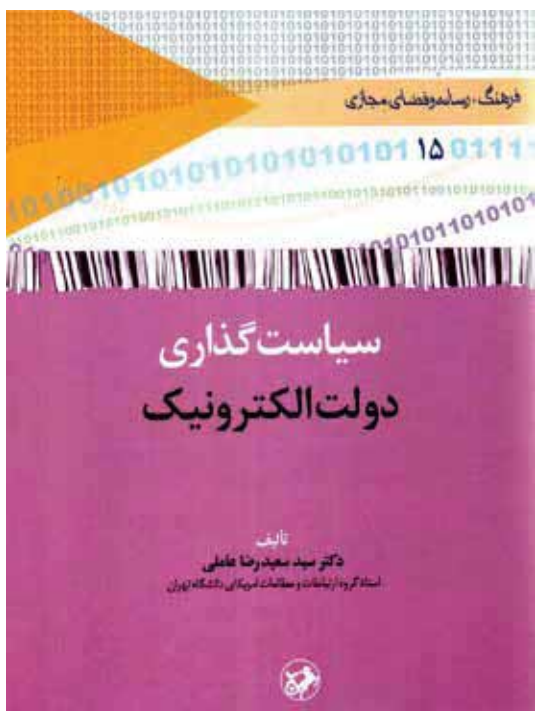
از آنجایی که مطالعه سیاست های دولت الکترونیک و تحلیل و ارزیابی آنها در کشورهای مختلف می تواند افق نگاه به سیاست گذاری دولت الکترونیک و محورها و ملاحظات این حوزه را وسعت بخشد و در طراحی و پیاده سازی نظامی جامع جهت مجازی سازی خدمات الکترونیک جمهوری اسلامی و برنامه ریزی راهبردی برای پیاده سازی جامع دولت الکترونیک به معنای موسع دولت مفید باشد، در کتاب «سیاست گذاری دولت الکترونیک» تلاش شده است تا با شناسایی، دسته بندی مبتنی بر الگوی تحلیل نظامواره ای و تحلیل ابعاد و حوزه های سیاست گذاری های بین المللی و ملی موجود، خطوط کلی سیاست گذاری پیرامون فضای مجازی و دولت الکترونیک به صورت خاص مطرح شود.

لذا کتاب حاضر را می توان یکی از معدود مطالعات صورت گرفته در حوزه سیاست گذاری در زمینه دولت الکترونیک دانست که در دو سطح بین المللی و ملی به ارزیابی راهبردها و برنامه های این حوزه پرداخته است.

معرفی کتاب

کتاب «سیاست گذاری دولت الکترونیک» در ۴۸۷ صفحه تنظیم شده و دارای فهرست، سپاسنامه، دیباچه، مقدمه، واژه نامه، کتابنامه و نمایه است که در سال ۱۳۹۷ توسط انتشارات امیرکبیر به چاپ رسیده است.

این کتاب را می توان یکی از آثار برجسته در حوزه سیاست گذاری در حوزه دولت الکترونیک در کشور دانست که بر اساس نگاه نظامواره سه سطحی، شامل ۱. سطح زیرساخت ها، ۲. سطح ساختارها و نهادها و ۳. سطح برنامه ها و محتوا، تمامی سطوح و لایه های این حوزه مطالعاتی را مورد توجه قرار داده است و لذا می تواند به عنوان

کتابی مرجع در حوزه سیاست گذاری و همچنین سطح آکادمیک و دانشگاهی مورد استفاده قرار گیرد.

در این کتاب، ابتدا مقدمه ای در ارتباط با ادبیات نظری و مفهومی سیاست گذاری در فضای مجازی و سنخ شناسی مدل های متأخری چون حکمرانی الکترونیکی مبتنی بر رایانش ابری و یا سیاست گذاری و حکمرانی وب محور (سیاست گذاری و حکمرانی ۱،۰ تا ۵،۰) در جهان دوفضایی شده مطرح شده است. در ادامه، این کتاب به دو بخش «مطالعه مقایسه ای دولت الکترونیک در منتخبی از کشورهای جهان؛ سیاست ها و قوانین» و «قوانین، سیاست ها و وضعیت شناسی دولت الکترونیک جمهوری اسلامی ایران» تقسیم شده است.

بخش اول کتاب مشتمل بر ۱۳ فصل، متمرکز بر وضعیت شناسی سیاست های دولت الکترونیک در برخی از کشورها اعم از چین، مالزی، سنگاپور، سوئد، ترکیه، امارات متحده عربی، ایالات متحده، بریتانیا، کره جنوبی، استرالیا، آلمان، اتریش و هند بر اساس محورهای ۱. وضعیت شاخص های فضای مجازی و دولت الکترونیک؛ ۲. سیاست ها، قوانین و برنامه های کشور مربوطه در حوزه زیرساخت فضای مجازی و دولت الکترونیک؛ ۳. سیاست ها، قوانین و برنامه های کشور مربوطه در حوزه برنامه ها و سامانه های فضای مجازی و دولت الکترونیک؛ ۴. سیاست ها، قوانین و برنامه های کشور مربوطه در حوزه محتوای فضای مجازی و دولت الکترونیک؛ ۵. وضعیت شناسی حوزه زیرساخت فضای مجازی و دولت الکترونیک؛ ۶. وضعیت شناسی حوزه برنامه ها و سامانه های فضای مجازی و دولت الکترونیک؛ و ۷. وضعیت شناسی حوزه محتوای فضای مجازی و دولت الکترونیک می باشد.

در بخش دوم که شامل ۴ فصل است، دولت الکترونیک در جمهوری اسلامی ایران در حوزه های ۱. سیاست های کلان فضای

- فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی و همراه‌سازی والدین با آنها جهت کاهش دامنه آسیب‌ها؛
- رصد تحولات آینده ابزارهای مجازی در عرصه‌های گوناگون سرگرمی، آموزش، اطلاع‌رسانی و غیره و فضا سازی بومی این ابزارها برای کاربران ایرانی؛
- توجه به حوزه‌های زیست‌محیطی و سلامت جسمی و روحی در سیاست‌گذاری‌های کلان، تقنینی و اجرایی.

معرفی نویسنده

دکتر سعید رضا عاملی، استاد گروه ارتباطات دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران و دانشکده مطالعات جهان این دانشگاه، مؤلف کتاب «سیاست‌گذاری دولت الکترونیک» است. وی دارای آثار متعددی در حوزه‌های فضای مجازی و ارتباطات بین‌فرهنگی است و مؤلف ۱۸ کتاب به زبان انگلیسی و ۳۵ کتاب به زبان فارسی است و همین‌طور مقالات متعددی در سطح داخلی و بین‌المللی منتشر کرده است. همچنین ایشان در سال ۱۳۹۲، به عنوان مؤلف برتر بین‌المللی دانشگاه تهران، در سال ۱۳۹۱، برنده جایزه مرحوم علامه طباطبایی، در سال ۱۳۹۰، رتبه برتر پژوهش فرهنگی سال در حوزه ارتباطات فرهنگی و بین‌المللی، برنده جایزه کتاب فصل و همین‌طور پژوهشگر برجسته طرح‌های کاربردی دانشگاه تهران، در سال ۱۳۸۸، پژوهشگر برتر طرح‌های پژوهشی شهرداری تهران و همچنین پژوهشگر نمونه طرح‌های کاربردی دانشگاه تهران و در سال ۱۳۸۷، به عنوان استاد پیشگام روابط عمومی الکترونیک انتخاب شدند.

دکتر عاملی در آثار خود بر این امر تأکید می‌کند که مهم‌ترین توسعه اجتماعی معاصر، «توسعه فضای اجتماعی» است که با «دوفضایی شدن جهان» اتفاق افتاده و به دنبال خود، ظرفیت جدیدی را به جهان واقعی یا جهان اول اضافه کرده است که از آن به عنوان فضای مجازی یا جهان دوم تعبیر می‌شود. لذا مؤلف، «پارادایم دوج جهانی شدن‌ها دوفضایی شدن جهان» را به عنوان پارادایم مسلط دوره معاصر می‌داند. درحقیقت، برای نخستین بار «پارادایم دوج جهانی شدن‌ها و دوفضایی شدن جهان» توسط عاملی (۱۳۸۲الف) در مقاله‌ای با عنوان «دوج جهانی شدن‌ها و آینده جهان» در کتاب ماه علوم اجتماعی مطرح شد و تلاش شد تا با ارائه تصویری پارادایمی، تغییر در واقعیت‌های جهان امروز که منجر به ظهور «واقعیت مجازی» در کنار «واقعیت فیزیکی» و یا به عبارتی، «دوواقعیتی شدن جهان» شده است، تبیین شود. همین‌طور در همین سال، مقاله دیگری با عنوان «دوج جهانی شدن‌ها و جامعه جهانی اضطراب» (عاملی، ۱۳۸۲ب) در فصلنامه نامۀ علوم اجتماعی به چاپ رسید که به نوعی آسیب‌شناسی توجه داشت که در بستر جهان دوفضایی شده، آسیب‌های جدید را بررسی می‌کرد. پس از آن نیز، آثار و تألیفات متعددی از وی منتشر شده و مؤلف مسائل مختلفی را بر اساس این پارادایم تبیین کرده است.

منیژه اخوان

کارشناسی ارشد ارتباطات

مجازی و دولت الکترونیک؛ ۲. سیاست‌های قانون و مقررات فضای مجازی و دولت الکترونیک؛ ۳. سیاست‌های اجرایی مرتبط با فضای مجازی و دولت الکترونیک؛ و ۴. مطالعه موردی وضعیت‌شناسی پیاده‌سازی دولت الکترونیک در ایران» مطالعه شده است.

روش‌شناسی مورد استفاده در این کتاب، روش‌شناسی ترکیبی است که اولاً مبتنی بر روش تحلیل خوشه‌ای است و ثانیاً در دل تحلیل خوشه‌ای به تحلیل سیاست‌ها، مبتنی بر الگوی تحلیلی «پستل» می‌پردازد که این الگو، سیاست‌ها و راهبردهای پیرامون امور را مبتنی بر حوزه‌های سیاسی مدیریتی، اقتصادی، اجتماعی - فرهنگی، فناوری، زیست‌محیطی و حقوقی - قانونی تحلیل می‌کند. همچنین در تحلیل نهایی نیز این مطالعه نگاهی به مطالعات طولی و تحلیل طولی دارد. لذا این مطالعه به لحاظ استفاده کاربردی از روش‌شناسی ترکیبی می‌تواند نمونه مناسبی برای انجام تحقیقات دیگر باشد.

الگوی پیشنهادی: سیاست‌گذاری جامع یکپارچه دوفضایی

در بخش نتیجه‌گیری، مؤلف مدل سیاست‌گذاری جامع یکپارچه که دوفضایی است را به عنوان مدل سیاست‌گذاری دولت الکترونیک در جمهوری اسلامی ایران پیشنهاد کرده که بر اساس بدیل داشتن تمامی ظرفیت‌های جهان واقعی در جهان مجازی، تمامی سیاست‌ها، راهبردها و برنامه‌های عمل در روندهای ترکیبی می‌باشد. همچنین مؤلف مطرح می‌کند که سیاست‌گذاری در حوزه فضای مجازی، نیازمند اتخاذ نگاهی یکپارچه است و یکپارچه‌سازی افقی و عمومی چه در حوزه‌های موضوعی کارکردی (افقی) و چه در سطوح سیاست‌گذاری (عمومی) باید مورد نظر باشد. بر این اساس، خطوط کلی پیشنهادی الگوی یکپارچه سیاست‌گذاری دولت دوفضایی شامل موارد زیر است:

- یکپارچه‌سازی سیاست‌های فضای مجازی در حوزه‌های سخت‌افزاری، نرم‌افزاری و محتوایی و متناسب‌سازی این سیاست‌ها در سطوح سه‌گانه فوق با شرایط و وضعیت فضای مجازی ایرانی و کاربران ایرانی در دستگاه‌های گوناگون؛
- تنقیح و بازبینی سیاست‌های موجود پیرامون فضای مجازی در حوزه‌های سخت‌افزاری، نرم‌افزاری و محتوایی با توجه به پویایی محیط مجازی؛
- آینده‌نگری در تصویب سیاست‌ها و تصمیمات پیرامون فضای مجازی در حوزه‌های سخت‌افزاری، نرم‌افزاری و محتوایی؛
- بازنگری در قوانین و مقررات فضای مجازی؛
- هماهنگ‌سازی ستادی فعالیت‌های اجرایی پیرامون فضای مجازی و به‌خصوص شبکه‌سازی اجتماعی که در نهادهای گوناگون در حال انجام است؛
- تبیین و شفاف‌سازی مسئولیت‌ها، مأموریت‌ها و وظایف اجرایی هر یک از نهادهای متولی و تعیین مسئولی برای امور به‌خصوص اموری که در حال اجراست؛
- آموزش مبانی و اصول کاربری رسانه‌های نوین، فضای مجازی و به‌خصوص فضاهای شبکه‌سازی مجازی به کاربران نوجوان و جوان؛
- آگاه‌سازی والدین نسبت به کنترل کاربری نوجوانان و جوانان در

معرفی کتاب فیلم‌سازی و سینما در آفریقای جنوب صحرای بزرگ

کتاب فیلم‌سازی و سینما در آفریقای جنوب صحرای بزرگ تألیف دکتر امیر بهرام عرب‌احمدی، استادیار و مدیر گروه مطالعات مرکز و جنوب آفریقای دانشکده مطالعات جهان دانشگاه تهران، در اسفند ۱۳۹۷ منتشر شد.

این اثر در ۳۱۲ صفحه در قطع وزیری به شماره شابک ۹۷۸-۶۰۰-۸۴-۸۲۷۳ توسط انتشارات نگارستان اندیشه و با حمایت انجمن ایرانی مطالعات جهان به چاپ رسیده است.

پس از مقدمه مؤلف و فصل مقدماتی، هشت فصل کتاب و در انتها منابع، کالبد کتاب را تشکیل می‌دهد. مؤلف با طرح این پرسش «چه عواملی سبب موفقیت تدریجی سینمای کشورهای مختلف آفریقایی بوده است؟»، فرضیه خود را با این مضمون دنبال کرده است که سینمای سنتی قاره آفریقا متکی بر داستان‌سرایی و هنرهای نمایشی و سنت اصیل برجای‌مانده از گذشتگان است. روش تحقیق در این پژوهش کتابخانه‌ای با رویکرد توصیفی-تحلیلی، یاری‌رسان تجارب اقامت شش‌ساله صاحب اثر به‌عنوان رایزن فرهنگی در دو کشور شرق و جنوب آفریقا، تانزانیا و زیمبابوه شده است. مؤلف یکی از دل‌مشغولی‌های دیرین خود را حوزه سینما عنوان می‌کند و در ساخت برخی فیلم‌ها، سریال‌ها و مستندات درباره این قاره از جمله مستندهای پارسیان زنگبار، بهتر از هیچ، و کتاب‌های سوخته نقش داشته است. در این اثر بر منطقه آفریقای جنوب صحرای بزرگ متشکل از ۴۸ کشور متمرکز شده است. در فصل مقدماتی این اثر پس از بررسی پیشینه داستان‌سرایی و هنرهای نمایشی در این سرزمین، سینما در این قاره به‌نوعی زاده استعمار غرب معرفی شده است که برای نخستین بار در سال ۱۸۹۵ به مردم این سرزمین معرفی شد. گرچه در آغاز هزینه، فنون و تجهیزات ساخت فیلم در اختیار بومیان نبود و غیرمستقیم به تحمیل روحیه خودباختگی فرهنگی سوق یافت، با استقلال کشورهای مختلف آفریقای جنوب صحرای بزرگ در اواسط دهه ۱۹۵۰ برخی کشورها از جمله غنا، سپس نیجریه، سنگال، بورکینافاسو و چند کشور دیگر ساخت فیلم‌های مستند آموزشی و داستانی را آغاز کردند و تا دهه ۱۹۸۰ و ۱۹۹۰ به جشنواره‌های بین‌المللی فیلم در اروپا و آمریکای شمالی راه یافتند و در دهه ۲۰۰۰ موفق به کسب نخستین اسکار شدند.

در فصل اول این اثر با عنوان «اقتصاد سینما در جنوب آفریقا»، صنعت فیلم‌سازی آفریقای جنوبی، زیمبابوه، انگولا، موزامبیک، ماداگاسکار و کنگوی دموکراتیک بررسی شده است. پس از بررسی تاریخچه فیلم‌سازی در آفریقای جنوبی، مراکز و مؤسسات فیلم‌سازی، گردش مالی، تعداد سالن‌های سینمایی، میزان جذب سرمایه‌گذاران خارجی، چالش‌ها و فیلم‌های ارزشمند این کشور معرفی شده است، از جمله فیلم/سنتندر (۲۰۰۳)؛ دیروز، به کارگردانی دارل روت

(۲۰۰۴)؛ سوتسی، به کارگردانی گاوین هود (۲۰۰۵) که برنده اسکار بهترین فیلم خارجی‌زبان نیز شد؛ شکست‌ناپذیر، به کارگردانی کلینت ایستوود (۲۰۰۹)؛ منطقه ۹، به کارگردانی نیل بلوم کاپ (۲۰۰۹)، محصول مشترک با آمریکا؛ باشگاه بنگ‌بنگ، محصول مشترک با کانادا (۲۰۱۰)؛ پروانه‌های سیاه، به کارگردانی پائولا وان در اوئست (۲۰۱۱)، محصول مشترک با هلند و آلمان؛ درون‌قصه، به کارگردانی نیکویه رولی (۲۰۱۱)؛ متریال، به کارگردانی کریگ فریموند (۲۰۱۲)؛ و ماندلا: راه طولانی آزادی، به کارگردانی جاستین چادویک (۲۰۱۳).

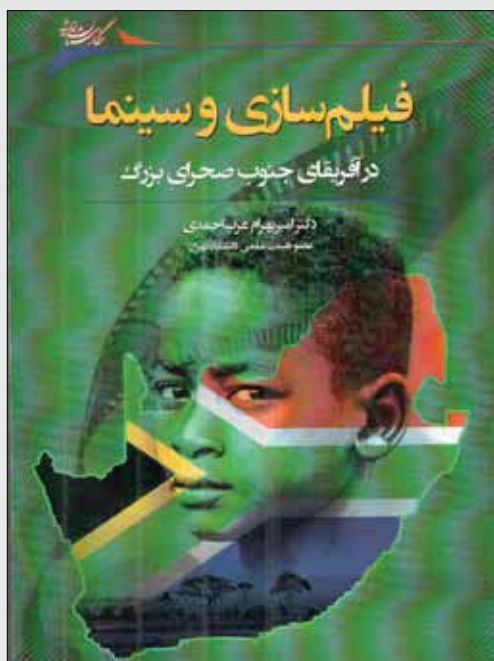
سنگ بنای سینمای زیمبابوه (روزیای وقت) در ابتدای جنگ جهانی دوم و توسط استعمارگران انگلیس با تأسیس «واحد فیلم مستعمراتی آفریقای مرکزی بریتانیا» گذاشته شد که با آغاز جنگ داخلی رودزیا در سال ۱۹۶۷ در خدمت تضعیف روحیه عمومی روستاییان به خدمت گرفته شد؛ از جمله ساخت فیلم کفتار و جنگ بر ضد فرار. پس از استقلال این کشور، در دهه ۱۹۹۰ ساخت فیلم توسط کارگردانان بومی این کشور آغاز شد، از جمله فیلم جیت (۱۹۹۰)، نریا (۱۹۹۲)، زمان بیشتر (۱۹۹۲)، مشعل (۱۹۹۶)، سرباز همگان (۱۹۹۷)، و کارت زرد (۱۹۹۰).

نخستین فیلم سینمای آنگولا در سال ۱۹۱۲ با عنوان مسیر خط آهن بنگوئلا، توسط آرتور پیرا در زمان استعمار پرتغال ساخته شد. نخستین فیلم سینمایی این کشور در سال ۱۹۶۰ به نام طلسم امپراتوری، توسط آنتونیو لوپز ریبرو به‌اکران درآمد. پس از استقلال آنگولا، تحت حاکمیت «جنبش خلق برای آزادی آنگولا» ساخت فیلم‌های مستند و داستان باهدف ترویج افکار سوسیالیستی و کمونیستی آغاز شد. با پایان جنگ داخلی در سال ۲۰۰۲ صنعت سینمای این کشور بازسازی و «انستیتیوی چندرسانه‌ای و سمبل بصری سینمای آنگولا» به‌موازات «مؤسسه سینمایی آنگولا» و «آزمایشگاه ملی فیلم» فعالیت خود را آغاز کردند.

صنعت سینمای موزامبیک، در زمره سینماهای درجه دوم قاره آفریقا، نیز نخست تحت سیطره استعماری پرتغال بود. با استقلال این کشور و با توجه به فقر شدید و بیسوادگی گسترده، ساخت فیلم‌های مستند و آموزشی با حمایت دولت آغاز شد. از جمله فیلم‌های ساخته‌شده این دوران عبارت است از آخرین پرواز فلامینکو (۲۰۱۱)، دنیا (۲۰۱۱)، ویرگم مارگاریدا (۲۰۱۲)، و این جنگ/فزارها.

سینمای ماداگاسکار یکی از کم‌توسعه‌یافته‌ترین سینماها در قاره آفریقا است. ساخت اولین فیلم آن در دهه ۱۹۱۰ در دوران استعماری فرانسه آغاز شد. سینمای امروز این کشور نیز همچون دیگر کشورهای آفریقای جنوب صحرای بزرگ، تحت سیطره فیلم‌های حادثه‌ای هالیوودی و نالیوودی است.

پیشینه فیلم‌سازی و سینمای کشور کنگوی دموکراتیک (زئیر) به

(۱۳۴۰)؛ مسلمانان (۱۳۷۰)؛ آب، ب. آفریقا، ساخته عباس کیارستمی (۱۳۷۹)؛ اینجا آفریقا است، ساخته رامین حیدری فاروقی (۱۳۸۰-۸۱)؛ آخرین فرزند سومالی، ساخته محمود رمک و سید سلیم غفوری (۱۳۸۵)؛ کنیا، ساخته پیام پارسا (۱۳۹۳)؛ پارسیان زنگبار، ساخته وحید فرجی (۱۳۸۷-۸۸)؛ خواب‌های سیاه، ساخته مصطفی حریری (۱۳۸۹)؛ آفریقا، ظاهر و باطن، ساخته اوشانی (۱۳۸۹)؛ سفر به سومالی، ساخته سعید فرجی (۱۳۹۰)؛ بهتر از هیچ، ساخته مصطفی حریری (۱۳۹۱-۹۲)؛ کتاب‌های سوخته، ساخته مصطفی حریری (۱۳۹۳)؛ مسیر مومباسا، ساخته مجید عزیزی (۱۳۹۲)؛ تانزانیا دروازه و بام آفریقا، ساخته حمید نظیری (۱۳۹۳)؛ تانزانیا، ساخته میر کیوان خلیل پور (۱۳۹۳-۹۴)؛ به سوی آزادی، ساخته حمید کوه‌پایی (۱۳۸۹)؛ کومور جزایر عطر و ماه، ساخته مهدی رضوانی (۱۳۸۶)؛ ساحل عاج (۱۳۸۶)؛ وداع با ماندلا، ساخته میثم شاه‌بابایی (۱۳۹۳)؛ سیاه و سفید، ساخته مهنز افشار (۱۳۹۳)؛ و فرزند چهارم، ساخته وحید موساییان (۱۳۹۱).

مؤلف در فرجام سخن، این پژوهش را چنین معرفی می‌کند: «قابلیت ارتقای سطح عمومی اطلاعات دست‌اندرکاران صنعت فیلم و سینما در داخل کشور در مورد سینمای در حال رشد آفریقای جنوب صحرا را افزایش داده و سوءتعبیر و دیدگاه منفی در مورد صنعت فیلم‌سازی در این منطقه وسیع را به نحو قابل توجهی شفاف‌سازی و برطرف می‌نماید» (ص ۳۰۴). همچنین، این اثر نقشه راهی برای برنامه‌درازمدت همکاری میان سینمای داخلی و سینمای کشورهای مختلف قاره آفریقا و ورود به اقتصاد مملو از فرصت‌های نهفته در این سرزمین برمی‌شمارد.

زهره جلال‌زاده

کارشناس ارشد زبان‌شناسی

حاکمیت بلژیک در این کشور بازمی‌گردد. با توجه به عدم حمایت دولت و بی‌توجهی مسئولان عالی‌رتبه فرهنگی این کشور، جز چند فیلم مستند در زمان ریاست جمهوری موبوتو سسه سکو، از جمله فیلم لومومبا پیامبر شهید، تام تام/الکترونیک، و قطعات هویت با رشد چندانی همراه نبوده است. در سال ۲۰۱۰ فیلم زنده باد ریوا، با اقبال مواجه شد و توجه جهانیان را به خود جلب کرد. تأسیس «جشنواره بین‌المللی فیلم سلام» بارقه‌هایی از پیشرفت تدریجی سینمای این کشور در سال‌های اخیر به‌شمار می‌رود.

در فصل دوم این اثر با عنوان «اقتصاد سینما در شرق آفریقا» وضعیت اقتصادی سینماهای اوگاندا، تانزانیا، زنگبار، کنیا، رواندا، سومالی، اتیوپی، و اریتره بررسی شده است.

در بررسی «اقتصاد سینما در غرب آفریقا» در فصل سوم این اثر، صنعت فیلم و سینما در نیجریه، غنا، بورکینافاسو، مالی، کامرون، نیجر، لیبیا، سنگال، گینه کوناکری و سیرالئون ذکر شده است.

«جشنواره‌های فیلم آفریقای جنوب صحرای بزرگ» عنوان فصل چهارم این کتاب است. در فصل پنجم با بررسی مشکلات فرهنگی و اجتماعی قاره آفریقا، نقش اقتصاد سینما در رفع آن مطرح شده است. در کارگاه‌های آموزشی به جایگاه ویژه نمایش فیلم‌های آموزشی و مستند با همکاری سازمان‌های بین‌المللی نظیر سازمان یونسکو، یونیسف، بهداشت جهانی، کمیساریای عالی پناهندگان سازمان ملل و سازمان‌های بین‌المللی و منطقه‌ای اشاره دارد.

در فصل ششم، «آسیب‌شناسی اقتصاد سینمایی در آفریقای جنوب صحرای بزرگ»، از جمله ضعف‌ها، فقر اقتصادی، کمبود امکانات مالی و سرمایه، نبود قوانین حمایتی دولتی، توزیع نامناسب، کمبود تجهیزات و نیروهای متخصص، ناکارآمدی بخش‌های خدمات عمومی طرح و تحلیل شده است. از جمله تهدیدهای بررسی شده در این فصل عبارت است از نبود سیاست فرهنگی مشخص، رشد افسارگسیخته سینمای نیجریه، قاچاق و کپی‌برداری غیرقانونی، شکست تجاری فیلم‌های بومی قاره آفریقا، کمبود فیلم‌های بومی، تداوم حضور استعمار، عدم بازگشت سرمایه ساخت، فقر در نگاه هنری و فرهنگی به سینما و نگاه تجملی به آن، نگرش منفی نسل کهن، محدودیت حضور زنان در سالن‌های سینما، و عدم حمایت دولت‌ها از موضوعات محتوایی.

در فصل هفتم، «آینده سینمای آفریقای جنوب صحرای بزرگ» از ذره‌بین مؤلف نگریسته شده و راهکارهایی پیشنهاد شده است؛ از جمله تولید فیلم‌های خاص، توسعه سالن‌های سینما و گسترش بنیاد توسعه فیلم آفریقا.

در فصل هشتم و آخر این اثر راه‌های توسعه مناسبات سینمایی ایران و آفریقا بررسی و راهکارهای لازم پیشنهاد شده است. از جمله فیلم‌های مشترک ساخته‌شده با ایران عناوین زیر بررسی شده است: عجایب مسافرت برادران امیدوار، ساخته عیسی و عبدالله امیدوار (دهه ۱۳۳۰ و

معرفی کتاب تاریخ توسعه اقتصادی ژاپن

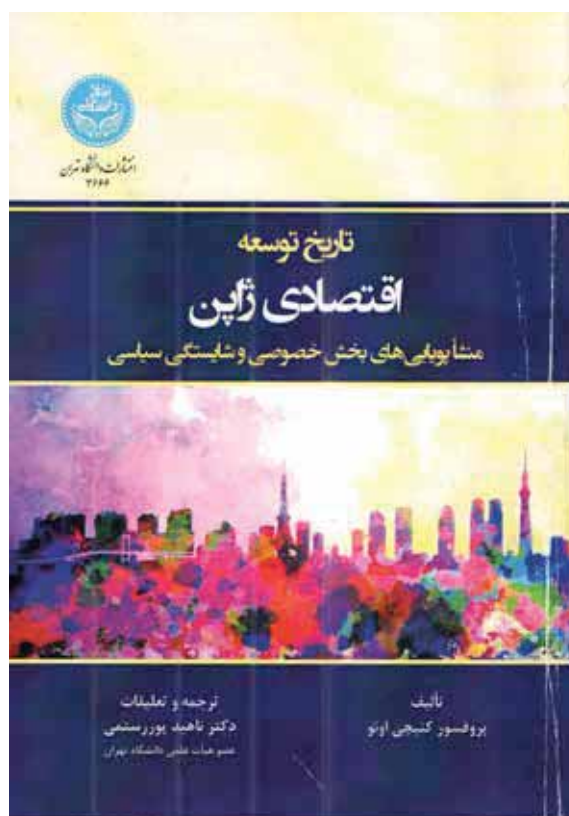
ژاپن به‌عنوان کشوری در حال توسعه از همین نویسنده است که در سال ۲۰۰۵ توسط مؤسسه ملی تحصیلات تکمیلی مطالعات سیاسی توکیو چاپ شده و ترجمه آن توسط همین مترجم در سال ۱۳۹۴ و توسط انتشارات دانشگاه تهران به چاپ رسیده بود. با توجه به تغییرات وسیع مطالب و تحلیل‌های ویراست جدید، نویسنده در مقدمه تأکید دارد که کتاب حاضر را باید محصولی جدید و نه به‌روزرسانی شده ویراست قبلی کتاب دانست.

مؤلف، این اثر را هم توصیفی و هم تخصصی می‌خواند که سیر تاریخی تغییرات اجتماعی-اقتصادی ژاپن را در چند قرن اخیر با تأکید بر صنعتی‌سازی دنبال می‌کند و به ساماندهی واقعیات و تحلیل مطالبی می‌پردازد که از انبوه متون ژاپنی استخراج شده است. مترجمان اثر مطالعه تجربه ژاپن را بسیار عبرت‌آموز و جالب برمی‌شمرند. این کشور سومین اقتصاد بزرگ جهان از لحاظ تولید ناخالص ملی اسمی، چهارمین اقتصاد جهان از نظر برابری قدرت خرید، و دومین اقتصاد توسعه‌یافته و از همه مهم‌تر اولین کشور آسیایی در مسیر صنعتی‌شدن و افزایش رشد و توسعه گام‌های موفقیت‌آمیز محسوب می‌شود.

در ترجمه اثر مترجمان، ضمن حفظ ادبیات ساده و گویای متن اصلی، برخی اطلاعات مفید برای مخاطبان فارسی را در قالب تعاریف، عکس و جدول به متن افزوده‌اند. به‌منظور تمایز این موارد از محتوای متن اصلی، تعاریف در داخل کادر دوخطه، و عکس‌ها و جدول‌ها بدون شماره‌گذاری قرار گرفته است تا ضمن متمایز کردن آن‌ها از متن اصلی اثر، تسلسل تصاویر و جداول مطابق متن اصلی حفظ شود.

فصل اول اثر مروری است بر تاریخ تکاملی و انطباق انتقالی ژاپن در چهار دوره حکومت مطلق امپراتوری، حکومت سامورایی‌ها، نوسازی و تهاجم نظامی، و دوره رشد پس از جنگ جهانی دوم. یکی از شگفتی‌های تاریخ اقتصاد ژاپن تعامل میان نیروهای داخلی و خارجی بوده است. علل موفقیت ژاپن در این انطباق با ذکر تاریخچه مختصر این کشور در این فصل بررسی شده است.

فصل دوم به «جامعه ادو: آماده‌سازی شرایط صنعتی‌سازی» از ۱۶۰۳ تا ۱۸۶۷ اختصاص دارد. پس از ذکر تاریخچه، پیش‌شرط‌های صنعتی‌سازی از منظر کشاورزی، بودجه و پول، حمل‌ونقل و تجارت، توسعه صنعت، و تعلیم و تربیت تبیین شده است. در فصل سوم با عنوان «انتقال ادو به میجی» از سال ۱۶۳۹ تا

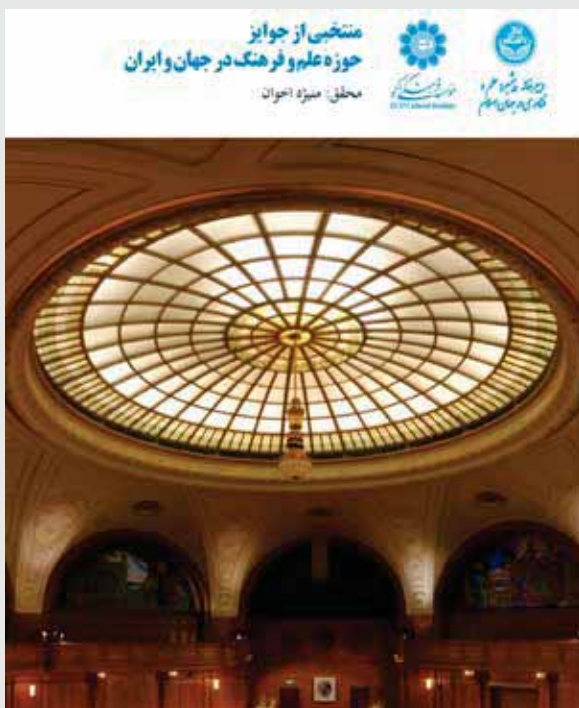

کتاب تاریخ توسعه اقتصادی ژاپن: منشأ پویایی‌های بخش خصوصی و شایستگی سیاسی، تألیف پروفیسور کنیچی اونو، استاد مؤسسه ملی تحصیلات تکمیلی مطالعات سیاسی توکیو و ترجمه و تعلیقات دکتر ناهید پورروستمی، معاون آموزشی، پژوهشی و تحصیلات تکمیلی و استادیار گروه مطالعات ژاپن دانشکده مطالعات جهان، با همکاری زهرا کلهر، دانشجوی دکتری مطالعات آمریکای شمالی دانشکده مطالعات جهان، در سال ۱۳۹۸ توسط انتشارات دانشگاه تهران به شماره شابک ۹۷۸-۹۶۴-۰۳-۷۳۱۹-۴ منتشر شد. پس از مقدمه مترجمان و مقدمه نویسنده، سیزده فصل کتاب با سه پیوست: پرسش و پاسخ، فهرست منابع به‌همراه منابع مورد استفاده مترجمان برای بخش‌های افزوده‌شده، و نقشه‌ها کالبد کتاب را در ۳۹۶ صفحه تشکیل می‌دهد.

کتاب حاضر که توسط انتشارات راتلج به چاپ رسیده است ویراست دوم کتاب توسعه اقتصادی ژاپن- مسیر طی‌شده توسط

انتشار منتخبی از جوایز حوزه علم و فرهنگ در جهان و ایران

کار پژوهشی منیژه اخوان، با عنوان *منتخبی از جوایز حوزه علم و فرهنگ در جهان و ایران*، توسط دبیرخانه پیشبرد علم و فناوری در جهان اسلام، و مؤسسه فرهنگی اکو، در فروردین ۱۳۹۸ منتشر شد.

این اثر در ۱۲۷ صفحه شامل کتابنامه و پیوست در راستای تنظیم و تدوین نشان عالی اکو و نشان عالی شبکه دانشمندان جهان اسلام تهیه شده است. هدف این گزارش، ارائه چارچوب پیشنهادی برای طراحی و پیاده‌سازی جوایز در مؤسسه فرهنگی اکو بر اساس تجربه‌شناسی برخی جوایز، مدال‌ها یا نشان‌های افتخار با رویکردی مقایسه‌ای است.

برای مشاهده نسخه کامل به آدرس زیر مراجعه فرمایید.

http://fws.ut.ac.ir/Media/IAL%20Report_Online%20Version_v.5.0.pdf

۱۸۸۳ ساختار منعطف سیاست در دوره گذار، صنعتی‌سازی، قانون اساسی و حکومت پارلمانی، و سیاست خارجی بررسی شده است. در فصل چهارم با عنوان «واردات و جذب فناوری»، سه ویژگی اصلی صنعتی‌سازی دوره میجی مطرح شده است: ایجاد بخش خصوصی بسیار قدرتمند با حمایت کمک‌های رسمی مناسب، اجرای موفقیت‌آمیز سیاست جایگزینی واردات در صنعت پنبه، و توسعه موازی بخش مدرن و بخش بومی.

فصل پنجم به «توسعه صنایع اصلی» و بررسی صنعت ابریشم، صنعت پنبه سنتی، صنعت پنبه مدرن، صنعت ماشین‌آلات، صنعت فولاد، واگن ریلی و لوکوموتیو، کشتی‌سازی و حمل‌ونقل دریایی، و ماشین‌آلات برقی اختصاص دارد.

در فصل ششم «بودجه، مالیه و اقتصاد کلان دوره میجی» با توجه به دو جنگ ژاپن-چین و ژاپن-روسیه بررسی شده است. «دوران جنگ جهانی اول و دهه ۱۹۲۰» در فصل هفتم به تفصیل بررسی شده است.

«بحران بانکی سال ۱۹۲۷» مبحث مطرح در فصل هشتم و دهه ۱۹۳۰ و اقتصاد دوران جنگ» عنوان فصل نهم است.

فصل دهم «بازسازی اقتصاد پس از جنگ ۱۹۴۵-۱۹۴۹» نام دارد. در این فصل ضمن بررسی خسارت‌های فیزیکی جنگ و مشکلات متعاقب آن، از جمله جنگ، سیاست آمریکا در ژاپن تحت اشغال تبیین شده است.

«دوره رشد سریع» از اواسط دهه ۱۹۵۰ تا اوایل دهه ۱۹۷۰ در فصل یازدهم و «بلوغ و رکود اقتصادی» در فصل دوازدهم بررسی شده است.

در فصل سیزدهم و آخر اثر با عنوان «حباب دارایی و رکود اقتصادی طولانی‌مدت» دوره بلندمدت تورم منفی و رکود در این کشور بررسی می‌شود.

به بیان مترجمان، اشاره به مسائل سیاسی و اجتماعی ژاپن در کنار ذکر سیر تاریخی مسائل اقتصادی مزیت این اثر است تا خوانندگان با ویژگی‌های گوناگون توسعه اقتصادی ژاپن آشنا شوند. همچنین، از جمله ویژگی‌های مهم موفقیت اقتصادی ژاپن، جایگزینی نیروهای خارجی با داخلی بدون ایجاد خلل جدی یا نابودی دستاوردهای بزرگ پیشین برشمردنی است.

خواندن این اثر هم برای خوانندگان ناآشنا و کم‌آشنا با جامعه و اقتصاد ژاپن و هم به دلیل اطلاعات غنی و مباحث دقیق که خاص خوانندگان فارسی با افزوده‌های مفیدی همراه شده است برای خوانندگان آشنا با مباحث اقتصادی و جامعه ژاپن مفید خواهد بود.

زهره جلال‌زاده

کارشناس ارشد زبان‌شناسی

معرفی کتاب تراژدی نوسازی روسیه؛ معادله امنیت و توسعه

نوسازی را «تراژدی بزرگی» در جامعه و حکومت روسیه دانست که با وجود نزدیک به پنج سده درگیری مستقیم و غیرمستقیم با آن، همچنان معضل و چالشی بنیادین پابرجا مانده است.

افزون بر این، کتاب پیش‌رو می‌کوشد به پرسش‌هایی پاسخ گوید که در رابطه با آغاز، روند و انجام این موضوع مطرح می‌شود؛ اینکه چه عواملی در شکل‌گیری روند نوسازی در دوران مختلف تاریخی و معاصر روسیه نقش‌آفرین بوده است؟ مهم‌ترین دوره‌های نوسازی و به عبارتی جهش‌های نوسازی در روسیه مربوط به کدام مقطع زمانی می‌شود؟ چرا هنوز هم پس از سی سال از زمان فروپاشی شوروی، روسیه همچنان در برابر فشارهای اقتصادی غرب این‌گونه آسیب‌پذیر است و همچنان اندیشمندان روس از مشکل نوسازی در این کشور سخن می‌گویند؟ محور اصلی مباحث در این اثر، اغلب در راستای پاسخ به این پرسش اصلی تنظیم شده است که چرا نوسازی در روسیه، مسیری را نپیمود که هم‌تایان غربی آن طی کرده‌اند؟ و چگونه این روند در روسیه نه به توسعه سیاسی رسید و نه به لحاظ اقتصادی روسیه را از وابستگی به غرب بی‌نیاز کرد؟

در پاسخ به این پرسش‌ها این ایده مطرح می‌شود که در روسیه، به‌موجب شرایط خاص جغرافیایی و تاریخی تکوین ملت و دولت روسی، همواره جامعه روس به دولتی مقتدر و متمرکز نیازمند بوده و تمرکز قدرت دولت و اقتدار تام آن به‌نوبه خود، بسترهایی را فراهم کرده است که در نتیجه آن، نوسازی در روسیه بیشتر از طریق دولت و اغلب هم به‌شکل اقتصادی و صنعتی بوده و به افزایش قدرت و اقتدار دولت و در نهایت تضعیف نوسازی سیاسی و سطحی‌ماندن نوسازی اقتصادی انجامیده است. از این منظر، به‌دلیل دولتی‌بودن نوسازی، هیچ‌گاه این امر ژرفای اجتماعی لازم را برای رقابت‌پذیری و ابتکارجویی نیافت و در بستر اقتصاد عمومی این سرزمین ماندگار نشد و در نتیجه، به‌ناچار همچنان سطحی و آسیب‌پذیر مانده است. این موضوع مسئله نوسازی و اصلاحات روسیه را به‌شکل تراژدی درآورده و همچون معمایی حل‌نشده باقی‌گذارده است، به‌طوری که شرایط محیطی، همواره وجود دولت قدرتمندی را ضروری کرده است. دولت قدرتمند روسی نیز، به‌دلیل تهدیدهای محیطی داخلی و خارجی، نیازمند

نوسازی به‌منزله یکی از مکاتب توسعه، مفهومی جدید و مربوط به پس از جنگ جهانی دوم است. با این حال، مفهوم «نوسازی» از دگرذیبی و تحول پارادایمی در نگاه به انسان و جهان حکایت دارد که پس از رنسانس غربی و تحت تأثیر انقلاب صنعتی و روند رو به رشد مدرنیته‌سازی در غرب و توسعه ارتباطات، به‌صورت نیازی برای ممالک مختلف درآمدی است. این پدیده، خاص تجربه جوامع غربی در سده‌های پس از رنسانس است و از طریق استعمار به سایر جوامع و سرزمین‌ها کشیده شد. تمدن بورژوازی غرب از این طریق به شکافی جهانی دامن زد که هنوز هم آثار و عواقب آن در قالب جهانی‌شدن ادامه دارد. در حقیقت، روند نوسازی و صنعتی‌شدن و حرکت به‌سوی جهانی جدید در جوامع غربی به‌صورت آرام، تدریجی، خودجوش و از بستر شرایط خاص هر جامعه شکل گرفت و از سده‌های بعدی جوامع دیگر را نیز درگیر کرد.

روسیه یکی از جوامعی است که موضوع نوسازی، از همان ابتدای طرح و توسعه، در آن اهمیت یافت و از سده شانزدهم به‌شکل محدود و سپس به‌تدریج و به‌شکل گسترده‌تری با این مسئله رویارو شد. از سده بیست‌ویکم نیز همچنان موضوع نوسازی در محافل حاکم در روسیه مطرح و به‌طور جدی از سوی تحلیلگران سیاسی، اقتصادی و اجتماعی پیگیری می‌شود.

کتاب *تراژدی نوسازی روسیه؛ معادله امنیت و توسعه* تألیف دکتر جهانگیر کرمی، دانشیار دانشگاه تهران و رقیه کرامتی‌نیا دانش‌آموخته کارشناسی‌ارشد رشته مطالعات روسیه است که انتشارات دانشگاه تهران در ۲۲۰ صفحه آن را منتشر کرده است. این کتاب تلاشی است برای تبارشناسی موضوع نوسازی در تاریخ روسیه و سعی دارد در واکاوی موضوع نوسازی در سرزمین روسیه به این مسئله بپردازد که چرا با وجود دیرپایی توجه به امر نوسازی در روسیه و انجام برنامه‌های بزرگ و دستیابی به موفقیت‌های گسترده، این امر همچنان مسئله‌ای مطرح برای روسیه است. به‌بیان روشن‌تر، هنوز هم دولت روسیه این پروژه بزرگ را به سرانجام نرسانده و همواره پس از دوره‌های نوسازی، شاهد بازگشت به قبل از آن بوده است؛ گویی این سرزمین در دور باطلی از نوسازی و کهنگی گرفتار آمده است، به‌طوری که می‌توان

نوسازی و توسعه بوده است و اغلب خود متکفل این امر می‌شود. اما، با وجود موفقیت اولیه، از تداوم آن در رقابت جهانی ناکام می‌ماند.

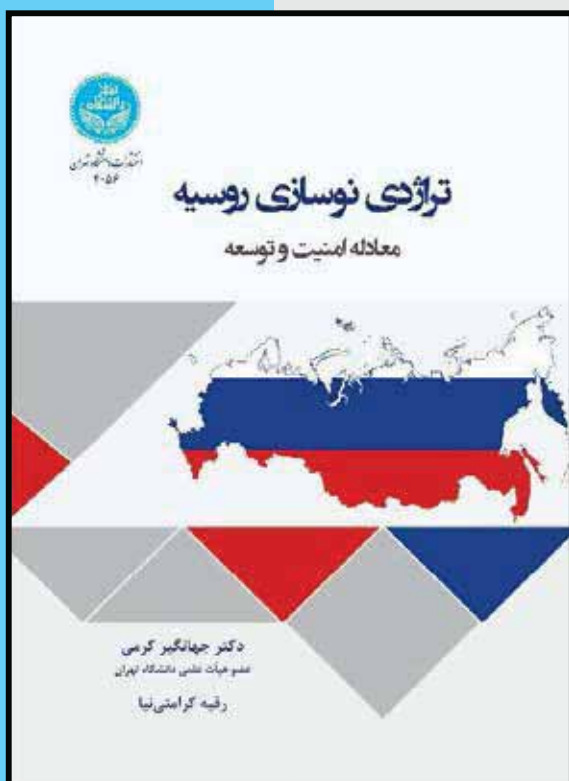
آنچه حتی امروزه نیز روسیه در اثر تحریم غرب، با آن دست‌به‌گریبان است، به‌خوبی چنین مشکلی را نشان می‌دهد. آسیب‌پذیری‌های اقتصادی روسیه در برابر این تحریم‌ها، در پایه و بنیاد، ناشی از ژرفانیافتگی فناوری و نبود نقش مؤثر بخش خصوصی و به بیان بهتر، نبود ریشه‌های اجتماعی نوآوری، ابداع و خلاقیت است و وجود دولتی قدرتمند در همه حوزه‌ها و از جمله در حوزه اقتصادی، امکان پرورش اجتماعی دانش فنی را محدود کرده است. مادامی که دولت به اقتباس فناوری از غرب روی آورد، درحالی که بخش خصوصی قدرتمندی وجود ندارد که در سطح ملی، فناوری‌ها را رقابت‌پذیر و از این طریق، قدرت رقابت بین‌المللی را کسب کند، امکان فراتررفتن از فناوری اقتباسی وجود ندارد و هر پیشرفتی به گسترش ظرفیت‌های موجود در درون همان پارادایم یا موج فناوری محدود باقی‌مانده است.

در این کتاب سعی شده است بر مبنای پژوهشی توصیفی-تحلیلی و بیشتر با استناد به منابع و داده‌های روسی، سیر تاریخی نوسازی سیاسی و اقتصادی در روسیه و تأثیر متقابل هر کدام بر دیگری بررسی شود. این بررسی حاکی از افت‌وخیزهایی در چگونگی پیشبرد نوسازی و توسعه در روسیه و معرف الگوهای خاصی است؛ به این صورت که جامعه روسیه از دوره‌ای از روند توسعه طبیعی خود بازماند و در دوره‌های بعد، به‌منظور جبران راه بازمانده، توسعه شتابانی را در پیش گرفت و سعی داشت خود را به پای همسایگان اروپایی خود برساند. با این حال، روسیه در این شتاب فزاینده، از ادامه مسیر سر باز زد و حتی چند گام به عقب برداشت. چنین روندهایی بارها در تاریخ روسیه مشاهده می‌شود، به‌گونه‌ای که هر دوره اصلاحات با دوره ضداصلاحات همراه شد.

ویژگی مهم روسیه در موضوع نوسازی و رویارویی با مسئله غرب

آن است که در شمار نخستین سرزمین‌هایی محسوب می‌شود که به‌لحاظ جغرافیایی و تاریخی در معرض آثار و نتایج این پدیده بوده است. با وجود این، برخلاف ملت‌هایی چون هند، چین، ژاپن و سایر ممالک، نتوانست تکلیف خود را روشن کند و در نتیجه این وضعیت است که هنوز هم نه تکلیف نوسازی و غرب روشن شده و نه جامعه روسی به اجماعی جدی در این رابطه رسیده است. همچنین، دولت روسیه با یکسری جنگ‌ها و شکست در آن، متوجه اتفاقات جدیدی شد که تا پیش از آن سابقه نداشت. در حقیقت، جنگ با برخی دول غربی موجب تحرک بخشی به امر نوسازی، آن هم از بالا، به‌گونه‌ای فرمایشی، همراه با بسیج منابع و امکانات موجود در جامعه بود.

مباحث این کتاب همچنین، به شدت و ضعف اقدامات و سیاست‌های حاکمیت روسی در راستای نوسازی سیاسی و اقتصادی اشاره می‌کند. افزون بر این، ارائه تعریف‌ها و دیدگاه‌های گوناگون درباره نوسازی نیز از ملزومات مباحث این کتاب است که در حد لازم، به آن توجه شده است. برای بسط ایده اصلی، در این کتاب روند تکوین نوسازی در دوران تاریخی و معاصر روسیه و تحلیل عوامل و مؤلفه‌های مؤثر بر آن مطرح و بر مبنای آن فصل‌های لازم ارائه شده است.

نوسازی در روسیه را طرح می‌کند. طرح مباحث مربوط به اصلاحات پترکبیر شالوده‌ اصلی نوسازی روسی را تشکیل می‌دهد و اصلاحات کاترین دوم و پس از آن الکساندر دوم، از مهم‌ترین مباحثی است که در این فصل مطرح شده است.

فصل ششم بر نوسازی در دوران حاکمیت کمونیستی تمرکز دارد. شاید بتوان گفت اهمیت این دوره از نظر مباحث نوسازی با دوره پترکبیر قابل‌قیاس است؛ هر چند تفاوت‌های عمیقی بین این دو دوره تاریخی وجود دارد و هر کدام اهمیت خاص خود را در تاریخ روسیه دارد. با این حال، جهش نوسازی روسیه در دوره استالین به قدری شایان توجه است که نمی‌توان به سادگی از کنار آن گذشت. بنابراین، در این فصل ضمن شرح و بسط تغییرات بنیادینی که در شکل و شیوه حکومت در این دوره ایجاد شد، به مهم‌ترین تحولات مرتبط با نوسازی روسی در دوره شوروی پرداخته شده است. علاوه بر آن، جنبه‌های عمیقاً متضاد نوسازی اقتصادی و سیاسی در این دوره بررسی می‌شود.

فصل هفتم به روند نوسازی در روسیه جدید اختصاص دارد که در ذیل بخش‌های یلتسین و نوسازی غربی، پوتین و نوسازی دولت‌گرا، مدودیف و بازاندیشی نوسازی و سرانجام تحلیل و نقد نوسازی دوره جدید مطرح شده است. توجه به دوره‌های تاریخی در فصل‌های گذشته، موجب پیدایی شواهد و نشانه‌هایی شد که امکان ترسیم الگوهای خاصی را برای نوسازی روسی در فصل بعدی فراهم آورده است.

بنابراین، پس از طرح مباحثی که در واقع بر سیر تحولات و رویدادهای مرتبط با موضوع کتاب تمرکز دارد، در فصل هشتم، مقایسه الگوهای نوسازی روسیه از نظر می‌گذرد. نوسازی بدون مردم‌سالاری، بسیج ملی برای نوسازی، اقتدارگرایی و نوسازی از بالا، مهم‌ترین مواردی است که در بررسی ماهیت نوسازی روسیه معرفی شده است.

در فصل نهم عوامل جغرافیایی مؤثر بر نوسازی تجزیه و تحلیل شده است. این عوامل در قالب جغرافیای طبیعی، بی‌کرانگی سرزمینی و آسیب‌پذیری مرزها، مشکل دسترسی دریایی و پراکندگی جمعیت را مطرح می‌کند.

سرانجام، در فصل دهم نقش و کارکرد عوامل ساختاری مانند دولت و نتایج نوسازی بررسی و در پایان نیز نتیجه‌گیری نهایی از مباحث کتاب به خوانندگان ارائه شده است.

ساختار کتاب با توجه به اهداف پژوهش، متشکل از مقدمه و هشت فصل است. در فصل نخست مبانی نظری نوسازی بررسی شده است و به خواننده در رسیدن به چارچوبی تحلیلی کمک می‌کند. فصل دوم به سیر کوتاهی در تاریخ روسیه از دوران کهن تا دوره جدید اختصاص دارد. ارائه این فصل بیشتر از آن جنبه است که مخاطب را برای ورود به مباحث اصلی کتاب آماده کند (که در جریان تحولات تاریخی مطرح خواهد شد).

در فصل سوم، ضمن بیان نموده‌ها و نمونه‌هایی از نشانه‌های نوسازی در دوره‌های کهن تاریخی، روند تغییر و تحولات دولت و جامعه روسی در دوره‌های روس کی‌یفی و حاکمیت اردوی زرین و یوغ مغول یعنی تا دوره پیش از شکل‌گیری دولت مسکوی بررسی شده است و به تحولاتی اشاره دارد که نقش مثبت و پیش‌بران و حتی نقش منفی و پسران در توسعه و نوسازی دولت روسیه نقش داشته است. بررسی نوسازی در این دوران تاریخی با توجه به این واقعیت واکاوی شده است که هر چند مفهوم نوسازی امر جدیدی تلقی می‌شود، در سیر تاریخی جوامع و فرهنگ‌ها می‌توان برخی نمونه‌ها و نموده‌های آن را به اشکال محدود و متفاوتی مشاهده کرد. در واقع، اینکه همه جوامع در سیر تاریخی خود، به موضوع پیشرفت توجه داشته‌اند، امری طبیعی است. جامعه روس نیز از زمان شکل‌گیری نخستین دولت خود در سده نهم میلادی تا دوران مدرن، تجربیاتی را در این مسیر از سر گذرانده و دستاوردهایی هم داشته است.

در فصل چهارم که در واقع به دوره شکل‌گیری دولت مسکوی و استقلال روسیه اختصاص دارد، نخستین جرقه‌های توجه روسیه به غرب و نوسازی غربی، طرح و بررسی می‌شود. این فصل برای درک و تحلیل بهتر فصل بعدی کمک خواهد کرد که به عصر امپراتوری اختصاص دارد و در آن به جهش‌های آنی روسیه در راستای نوسازی در دوره پتر کبیر اشاره خواهد شد. نمونه‌هایی که در این فصل بیان می‌شود، این واقعیت را روشن می‌کند که توجه روسیه به امر نوسازی و قرار گرفتن در مسیر آن، هر چند با گام‌های آرام، اما پیش از پتر کبیر آغاز شده بود.

فصل پنجم به روند نوسازی در عصر امپراتوری اختصاص دارد. در واقع، مهم‌ترین و کلیدی‌ترین فصلی است که مسئله

معرفی کتاب سیاست و حکومت در ترکیه

کتاب سیاست و حکومت در ترکیه به همت دکتر رضا دهقانی، دانشیار گروه مطالعات ترکیه دانشکده مطالعات جهان، سید اسدالله اطهری و رحمت حاجی‌مینه تألیف و منتشر شده است. این اثر مجموعه‌ای است از مقالات حوزه مطالعات ترکیه که به قلم مؤلفان این اثر و دیگر پژوهشگران عرصه ترکیه‌شناسی، به لحاظ موضوعی ذیل سه مقوله دسته‌بندی شده است: الف) مسائل نظری و ساختاری ترکیه، ب) سیاست داخلی ترکیه، ج) سیاست خارجی یا روابط خارجی ترکیه. با توجه به دسته‌بندی مذکور، در ادامه به توصیف اجمالی هر یک از مقالات می‌پردازیم.

در مقاله «بازخوانی ادبیات مقایسه‌ای ایران و ترکیه»، نویسنده مقاله بر آن است تا روند مطالعه مقایسه‌ای دو کشور ایران و ترکیه را به لحاظ تاریخی و موضوعی بررسی و واکاوی کند و به این سؤال عمده پاسخ دهد که ادبیات مقایسه‌ای حاکم بر ایران و ترکیه چه روندی را طی کرده است؟ و مهم‌ترین مؤلفه‌های آن کدام است؟

«نظام انتخاباتی ترکیه» عنوان مقاله بعدی است که نویسندگان آن ضمن برشمردن تاریخچه ۱۳۸ ساله انتخابات در ترکیه، بر این باورند که به‌رغم قدمت انتخابات در ترکیه و توقع موجود، درباره روش حکمرانی دموکراتیک در ترکیه تردیده‌های جدی وجود دارد و مؤلفه‌های چندی - از جمله بی‌اعتمادی به مردم، تغییرات مدام قوانین مربوط به انتخابات به نفع حکمرانان و شکاف‌های ایجادشده در دوران کودتاهای نظامی - مانع نهادینه‌شدن نظام انتخاباتی است. «نگرش حزب عدالت و توسعه به مفهوم سکولاریسم در ترکیه»

دیگر مقاله این مجموعه است. نویسنده به طرح پرسش‌هایی درباره سکولاریسم ترکی و نسبت آن با جامعه ترکیه می‌پردازد و معتقد است قرائتی که از این مفهوم در ترکیه می‌شود، متفاوت از جداسازی دین و حکومت، مهار دین و حذف آن از سپهر عمومی جامعه است. به نظر نویسنده مقاله، حزب عدالت و توسعه درصدد است شکاف میان سکولاریسم و دموکراسی را از طریق برقراری دموکراسی محافظه‌کار پر کند. این پژوهش در پی اثبات این فرضیه است که حزب عدالت و توسعه از نوعی سکولاریسم دفاع می‌کند که با آنچه کمالیسم ایجاد کرده، متفاوت است و همین تفسیر از سکولاریسم منجر به هم‌زیستی مسالمت‌آمیز با حامیان سکولاریسم در ترکیه شده است.

«چالش ارتش و مداخله نظامیان در روند دموکراسی ترکیه: بررسی تطبیقی دو حزب AKP و CHP»، دیگر مقاله این مجموعه است که به مداخله نظامیان در روندهای سیاسی ترکیه می‌پردازد.

نویسندگان این مقاله برآن‌اند تا با استفاده از الگوی نظری صاحب‌نظرانی چون هانتینگتون، ای.اس. فاینر و لوسین پای به علل این مداخله و روش‌های کاهش قدرت نظامیان و مداخلات آن‌ها در سیاست بپردازند و در نهایت به این سؤال کلیدی پاسخ دهند که چرا به‌رغم تلاش ترکیه برای برقراری دموکراسی و تحکیم آن، این کشور با مسائل ساختاری عمده‌ای، از جمله مداخله یا شبه‌مداخله ارتش در دولت و روند دموکراسی روبه‌رو است.

نویسنده مقاله «استراتژی منطقه‌ای ترکیه و افق معادله قدرت در خاورمیانه» معتقد است حزب اسلام‌گرای عدالت و توسعه پس از به‌قدرت‌رسیدن در سال ۲۰۰۲، به طرح گفتمان جدیدی از اسلام‌گرایی و به‌تبع آن اخذ راهبرد منطقه‌ای دست زده است که با دیگر گفتمان‌های پیشین متفاوت است. تبیین ابعاد و خصوصیات این گفتمان و راهبرد جدید و تأثیرات آن بر معادلات قدرت در خاورمیانه هدف این نوشتار است.

«واکاوی سیر روابط ترکیه و اسرائیل: چرخه همکاری، تنش و عادی‌سازی»، عنوان دیگر مقاله این مجموعه است. نویسندگان آن بر این باورند که روابط میان قدرت‌های منطقه‌ای در خاورمیانه هیچ‌گاه سیکل ثابت همکاری یا تعارض نداشته بلکه همواره در چرخه همکاری، تنش و عادی‌سازی قرار داشته است. روابط ترکیه و اسرائیل هم به‌عنوان دو بازیگر مهم منطقه‌ای غیرعربی از این قاعده پیروی می‌کند. روابط ترکیه و اسرائیل پس از یک دوره طلایی، از سال ۲۰۰۸ به بعد روند نزولی را طی کرد و طی شش سال گذشته به

چه بوده است؟ و دوم، رویکرد سیاست خارجی ایران و ترکیه در بحران سوریه چه تأثیری بر روابط خارجی دو کشور داشته است؟ پی‌جویی و پاسخ به این پرسش‌ها در نهایت به اثبات این فرضیه نویسنده می‌انجامد که سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران و ترکیه در قبال بحران سوریه بر اساس حفظ منافع ملی و افزایش قدرت منطقه‌ای اتخاذ شده است.

نویسندگان مقاله «ترکیه، دست خالی از بحران سوریه»، ضمن مروری بر اختلافات و تعارضات ترکیه و سوریه در حوزه تقسیم آب فرات، و مسئله استان هاتای و مسئله کردی، به طرح این سؤال می‌پردازند که ترکیه چه نفعی از مداخله در بحران سوریه می‌برد. نویسندگان مقاله بر این اعتقادند که به دلیل ریشه‌دار بودن اختلافات ترکیه و سوریه، جنگ و تعارض این اختلافات را عمیق‌تر می‌کند و بهترین راه‌حل برای انتفاع ترکیه در بحران سوریه همانا گفتگو و مذاکره و پرهیز از خشونت و جنگ است.

در مقاله «ترکیه، الگویی برای حکومت و سیاست در مصر»، نویسندگان دغدغه پژوهشی خود را با این پرسش آغاز می‌کنند که چرا الگوی حکومتی حزب عدالت و توسعه در مصر موفق نشد. در ادامه، نویسندگان بر این باورند که تفاوت در ایده‌های حزب عدالت و توسعه با اندیشه‌های اخوان المسلمین مصر، نقش و کارکرد متفاوت ارتش در دو کشور، تعلق مصر به جهان عرب در هیئت پیشوای روشنفکری و دیگر موارد باعث شد که حزب عدالت و توسعه نتواند الگویی موفق و قابل‌پذیرشی برای مصر باشد. مؤلفان مقاله بر این نکته کلیدی تأکید دارند که نظام مصر برآمده از انقلاب است. لذا، فرصت نهادسازی پیدا نکرده است، اما حزب عدالت و توسعه برخاسته از نظام چند حزبی است و در روندی دموکراتیک بر سر کار آمده است. در نتیجه، الگوی حزب عدالت و توسعه در عرصه نظر و عمل نمی‌تواند الگویی موفق و قابل‌پیاپی‌سازی برای مصر باشد.

در «گزارشی از گروه جماعت و ساختار تشکیلاتی جماعت گولن» تشکیلات گولن بررسی شده است که بنیانگذار جریان یا جنبش آموزشی اسلامی است. این جریان در چهار دهه گذشته، شبکه‌ای از مدارس را در ترکیه و سایر نقاط جهان شکل داده است. گمانه‌زنی در مورد تعداد افراد حاضر در این بنیاد بزرگ متفاوت است، اما تا قبل از مصادره و قبل از اختلاف با حزب عدالت و توسعه و اتهام کودتا، چند صد هزار تا ۴ میلیون نفر همکاران این پروژه بزرگ بین‌المللی ذکر شده‌اند. آماری از مدارس گولن در سراسر جهان آمده است.

این کتاب را انتشارات نسیم کوثر منتشر کرده و از طریق لینک زیر در دسترس است.

<https://www.gisoom.com/book/11487386/-Politics-and-government-in-turky/>

پایین‌ترین سطح در تاریخ روابط دوجانبه کاهش یافت. با این حال، این روابط هیچ‌گاه قطع نشد و در سال ۲۰۱۶ عادی‌سازی روابط در اولویت قرار گرفت. نویسندگان این نوشتار با بهره‌گیری از نظریه نواقح‌گرایی در صدد پاسخگویی به این سؤال‌اند که چه عواملی سبب عادی‌سازی روابط دوجانبه ترکیه و اسرائیل شده است.

در مقاله «نقش دیپلماسی شهری در توسعه روابط بین کشورها (مطالعه موردی: شهرهای ترکیه و شهر تبریز)» ظرفیت‌های برقراری دیپلماسی شهری بین شهر تبریز و شهرهای ترکیه بررسی شده است. همچنین، اقدامات صورت گرفته در راه پیشرفت دیپلماسی شهری بین شهر تبریز و شهرهای ترکیه مطرح شده است. فرضیه‌ای که در پاسخ به این سؤال مطرح می‌شود این است که شهر تبریز با توجه به خاستگاه و موقعیت ژئوپلیتیکی و نیز مشترکات تاریخی و فرهنگی با کشورهای هم‌جوار خود نظیر ترکیه و کشور آذربایجان، از جایگاه خوبی برای توسعه دیپلماسی شهری برخوردار است.

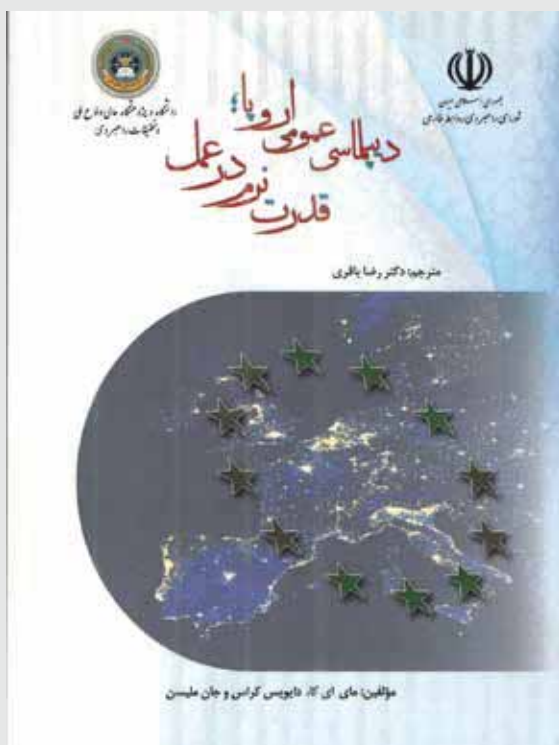
در «ضرورت تحول و بازنگری در روابط ایران و ترکیه در دوران پس‌ابرجام» از منظر آینده‌نگاری به روابط اقتصادی ترکیه و ایران در دوره پس‌ابرجام نگریسته شده است. نویسندگان بر این اعتقاد است که سرشت روابط ایران و ترکیه، به‌ویژه در عرصه اقتصادی در دوران پس‌ابرجام تغییر خواهد کرد. بایسته‌های این تغییر عبارت است از حذف مناسبات نابرابر در عرصه تبادلات اقتصادی؛ ضرورت توجه بیشتر به سند چشم‌انداز بیست ساله در مناسبات منطقه‌ای؛ سرلوحه قراردادن اقتصاد مقاومتی، به‌ویژه اصل درون‌زایی و برون‌گرایی اقتصاد؛ تشویق بخش خصوصی و اقتصاد مردمی؛ و هم‌افزایی و هم‌گرایی موسع در عرصه‌های فرهنگی، امنیتی و اقتصادی.

در مقاله «تأثیر بحران سوریه بر روابط روسیه و ترکیه»، نویسندگان به مقایسه روابط ترکیه و روسیه قبل و بعد از تحولات جهان عرب به‌ویژه بحران سوریه می‌پردازد. در این مقاله می‌خوانیم که تا قبل از تحولات مربوط به بهار عربی، روابط ترکیه و روسیه در زمینه‌های مختلف اقتصادی و سیاسی رشد و توسعه فزاینده‌ای پیدا کرده بود، اما پس از آن، به‌ویژه در بحران سوریه و تصمیم روسیه مبنی بر حضور نظامی مستقیم در این بحران، تنش میان دو طرف بالا گرفت و مسکو و آنکارا را تا آستانه قطع روابط سیاسی و دیپلماتیکی پیش برد. بررسی و تحلیل ابعاد مختلف این مناسبات هدف مقاله را شکل می‌دهد.

در این مقاله «پیامدهای بحران سوریه بر روابط ایران و ترکیه» می‌خوانیم ایران و ترکیه به‌عنوان دو قدرت منطقه‌ای، علی‌رغم نزدیکی روابط اقتصادی، به دلیل تضاد منافع در عرصه سیاست منطقه‌ای، به‌ویژه بحران سوریه، اختلاف قابل‌توجهی با هم دارند. نویسندگان با استناد به چنین اختلاف نظری به طرح دو پرسش می‌پردازد. نخست اینکه رویکرد سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران و ترکیه در قبال بحران سوریه طی سال‌های ۲۰۱۱-۲۰۱۵

معرفی کتاب دیپلماسی عمومی اروپا؛ قدرت نرم در عمل

متون موجود درباره دیپلماسی عمومی با عملکرد و رویکردهای اروپا عنوان کرده‌اند و تعریف آنان از «دیپلماسی عمومی» چنین است: «چگونگی مشارکت و تعامل دولت یک ملت یا جامعه‌ای با مخاطبان خارجی برای ارتقای تصورات این مخاطبان (عموم خارجی) از آن ملت» (ص ۲۹). اثر با تأکید بر «قدرت نرم» به دنبال پرکردن خلأ در متون روابط بین‌الملل است و اروپا را به‌مثابه آزمایشگاهی در پیشبرد راهبردهای دیپلماسی عمومی بررسی می‌کند و آن را موفق می‌داند.

فصل اول اثر با عنوان «مفهوم‌سازی دیپلماسی عمومی اروپا» نوشته مایا دیویس کراس است. وی با بیان جایگاه و اهمیت اتحادیه اروپا در روابط بین‌الملل در جهان، به معرفی اقدامات و چالش‌های این اتحادیه می‌پردازد. وی فهم دیپلماسی عمومی را در گرو نظریه روابط بین‌الملل می‌داند و در تحلیل خود از سه متغیر هویت، هنجارها و روایت‌ها استفاده کرده است. در این فصل «دیپلماسی عمومی چندملیتی» راه‌حل رفع چالش‌های اتحادیه اروپا معرفی شده است.

در فصل دوم اثر با عنوان «دیپلماسی عمومی اروپای غربی»، جیمز پمنت، استادیار گروه مطالعات رسانه و ارتباطات

کتاب دیپلماسی عمومی اروپا؛ قدرت نرم در عمل، ویراسته مایا دیویس کراس (محقق ارشد مرکز آرینا در گروه مطالعات اروپای دانشگاه اسلو نروژ) و جان میلسن (محقق ارشد مؤسسه روابط بین‌الملل کلنگادل هلند در لاهه و استاد تمام دیپلماسی در دانشگاه آنتورپ بلژیک) و ترجمه دکتر رضا باقری (استادیار گروه جنوب و مرکز آفریقای دانشکده مطالعات جهان)، در سال ۱۳۹۷ توسط انتشارات دانشگاه و پژوهشگاه عالی دفاع ملی و تحقیقات راهبردی به شماره شابک ۹۸-۹۸-۷۲۵۶-۶۰۰-۶۰۰-۹۷۸ در ۳۷۵ صفحه در قطع وزیری منتشر شده است.

پس از سخن ناشر و دیباچه مترجم، پیشگفتار و مقدمه تفصیلی نویسنده‌گان، کتاب در ده فصل سامان یافته است.

به بیان مترجم، اثر با طرح مباحثی کم‌وبیش جدید در عرصه دیپلماسی عمومی، مباحثی چون «دیپلماسی عمومی»، «قدرت هنجاری» و «قدرت اجتماعی» را با رویکرد جدید اتحادیه اروپا تبیین می‌کند و بر «ابعاد درونی» (اهمیت نیروها و افکار عمومی داخلی) و «بازیگران غیردولتی» (مانند گروه‌های فرهنگی و شهری) تأکید دارد. ویژگی دیگر اثر، مصادیق و شواهد مثال‌گوناگون از اقدامات و راهبردهای نظری و عملی اروپا در قبال دیپلماسی عمومی و نشان‌دادن اختلاف‌نظرها در اتحادیه اروپاست.

پیشگفتار اثر به قلم نیکلاس جی‌کال، استاد دیپلماسی عمومی و مدیر گروه دیپلماسی عمومی دانشگاه کالیفرنیا جنوبی است. وی اصطلاح «دیپلماسی عمومی» را زاده آمریکا می‌داند که جایگزین واژه «تبلیغات» برای سرکوب سیاست روسیه شد و بر تبادل اندیشه و استماع، مدافعه (ارتباط و تعامل با افکار عمومی خارجی از طریق تبیین و تشریح سیاست‌ها در پیش)، دیپلماسی فرهنگی (تماس و تعامل با مخاطبان خارجی از طریق تسهیل صدور ابعاد هنری، زبانی و شاخص‌های فرهنگی)، مبادله (ارتباط و تعامل با افکار عمومی خارجی از طریق تبادل دوطرفه) و ارتباطات رادیویی و رسانه‌ای بین‌المللی بیش از ابراز وجود ناپخته رجحان دارد. البته، وی بر شکل‌گیری دیپلماسی عمومی در اروپا (که کمتر به آن توجه شده است) تأکید خاصی دارد و رواج آن را در اروپا و اتحادیه اروپا از اواخر دهه ۱۹۴۰ می‌داند و مصادیق متعددی برای آن ذکر می‌کند. ویراستاران اثر که مؤلف فصل نخست و آخر این اثر نیز هستند، در مقدمه، هدف از تألیف این اثر را تبیین چندجانبه

دانشگاه کارلستاد سوئد، «مدافعه ملی» و «تبلیغات فرهنگی» را مهم‌ترین فعالیت‌های اتحادیه اروپا برمی‌شمارد و سیاست‌های دیپلماسی عمومی سه کشور فرانسه، آلمان و بریتانیا را بررسی می‌کند. وی با تحلیل واژه‌سازی کاربردی و متفاوت این سه کشور، بودجه، روابط میان وزرای خارجه، فرهنگ و نهادهای رسانه‌ای، و نقش هیئت ارتباطات، نمای کلی مطبوعات، ارتباطات، فعالیت‌های الکترونیکی و گروه‌های هدف را بیان می‌دارد. در نگرشی عمیق‌تر، سیاست‌ها و اقدامات مطلوب هر کشور را مطرح کرده است. وی در خاتمه زبان را عامل بسیار مهمی در دیپلماسی عمومی قدرت‌های میانی می‌داند و «برندسازی» و «مدافعه» را اجزای محوری و هدایت‌کننده برمی‌شمارد. در این امر رقابت، تمرکز بر جلب رضایت و اعتماد اقتصادهای نوظهور، ارتباطات، و اخذ راهبردهای هماهنگ با دیپلماسی عمومی از موارد کلیدی مطرح شده است.

فصل سوم اثر با عنوان «اعضای جدید دیپلماسی عمومی» به قلم بیتا اوکیپکا، استاد روابط بین‌الملل و رئیس بخش ارتباطات بین‌الملل دانشگاه براسلای لهستان، به بررسی نقش ده کشور در اروپای مرکزی و شرقی در دیپلماسی عمومی اتحادیه اروپا می‌پردازد، شامل بلغارستان، جمهوری چک، استونی، مجارستان، لتونی، لیتوانی، لهستان، رومانی، اسلواکی و اسلونی. بدین منظور با ذکر ویژگی‌ها و تفاوت‌های این کشورها، بر پذیرش «میانجی‌گری ارتباطات سیاسی بین‌المللی» تأکید دارد و لازمه آن را برندسازی و سازمان‌های غیردولتی در تبیین و تشریح روش و ابزار برمی‌شمارد. ضمن انتقاد از روند فعلی ریاست اتحادیه اروپا که بیشترین نفع را برای آن کشور اروپایی دارد، اهمیت نقش لهستان را یادآور می‌شود.

فصل داخلی دیپلماسی عمومی در اتحادیه اروپا» به قلم الن هویچ، محقق مؤسسه روابط بین‌الملل کلینگادل هلند و دانشگاه آنتورپ بلژیک در حوزه دیپلماسی عمومی، عنوان فصل چهارم اثر است. این بررسی تجربی و نسبی بر کوچک و کوچک‌تر شدن تفاوت‌های موجود در سطح مشارکت اذعان دارد و سطح دولت-ملت و بحران «کمبود دموکراسی» و شکاف رویکردها در میان سطوح مختلف را بیان می‌دارد.

فصل پنجم، ترزا لا پورت، استاد ارتباطات بین‌الملل دانشگاه دی ناواری اسپانیا، «دیپلماسی عمومی شهری در اتحادیه اروپا» و چگونگی کمک آن به انتشار و گسترش تصویری مثبت، خلاقانه و یکپارچه از اتحادیه اروپا را به بحث می‌گذارد و قدرت سیاسی شهر را قدرت نرمی خطاب می‌کند که با نظم جدید بین‌المللی حکمرانی سروکار می‌یابد.

در فصل ششم، با عنوان «اداره اقدام خارجی اروپا و

فصل هفتم «دیدگاه شبکه‌ای در دیپلماسی عمومی اروپا: مؤسسات ملی فرهنگ اتحادیه اروپا» نوشته علی فیشر، مشاور، استراتژیست و پژوهشگر در زمینه روش‌های دستیابی به نفوذ در دیپلماسی عمومی، است. اتحادیه اروپا با اتخاذ راه‌حل انعطاف‌پذیر، رسیدگی و مدیریت درخواست‌های انواع مختلف سازمان‌ها، برای عضویت در شبکه را دنبال کرد و رشته ارتباطات را به سمت مناسبات چندبعدی پیش برد. این شبکه در حال تبدیل شدن به متون آکادمیک دیپلماسی عمومی است. در فصل هشتم با عنوان «قدرت اجتماعی اتحادیه اروپا در سیاست بین‌الملل» نوشته پیترو ون‌هام، محقق ارشد مؤسسه روابط بین‌الملل کلینگادل هلند، تلاش اتحادیه اروپا در متقاعدسازی بازرگان اصلی بین‌المللی به «قبول جهان‌بینی چندجانبه‌گرایی» و «پایبندی به قوانین بین‌المللی» و لزوم بازسازی و تنظیم مجدد دیپلماسی عمومی اتحادیه اروپا بررسی شده است.

فصل نهم اثر با عنوان «قدرت هنجاری و آینده دیپلماسی عمومی اتحادیه اروپا» نوشته ایان مانرز، استاد گروه سیاسی دانشگاه کپنهاگ دانمارک، و ریچارد ویتمن، استاد سیاست و روابط بین‌الملل، است. در این فصل سازوکارهای خاص رویکرد قدرت هنجاری و نقش آن در دیپلماسی عمومی اتحادیه اروپا تبیین شده است. آینده دیپلماسی عمومی اتحادیه اروپا بر تغییر نقطه تمرکز از تقلید دیپلماسی سنتی و اجتناب از تقلید از قدرت نرم ایالات متحده در دستیابی به منافع فراملی نهفته است. شش سازوکار برشمرده در این فصل عبارت از سرایت، انتشار اطلاعاتی، انتشار رویه‌ای، انتشار انتقالی، حضور آشکار، و تعامل از طریق فیلتر فرهنگی.

فصل دهم به «نتیجه‌گیری و توصیه‌هایی درباره دیپلماسی عمومی در اروپا» اختصاص دارد. جان ملیسن، نویسنده این فصل، هدف مقالات این اثر را پر کردن شکاف موجود و فراتر رفتن از چارچوب نهادی و ساختاری اتحادیه در دیپلماسی عمومی اروپا عنوان می‌دارد و اینکه در مواجهه با دیگر کشورهای جهان و درگیر با دیپلماسی عمومی چه رویه‌ای را باید در پیش گیرد.

زهرا جلال‌زاده

کارشناس ارشد زبان‌شناسی

مأموریت‌ها و سفرهای علمی اعضای هیئت علمی

نام و نام خانوادگی	مرتبه و گروه	کشور مقصد	هدف	مدت
دکتر جهانگیر کرمی	دانشیار، مطالعات روسیه	افغانستان	سخنرانی در دومین سمپوزیوم بین‌المللی مکتب امینی هرات	۳۰ تا ۳۱ خرداد
دکتر حسن احمدیان	استادیار، مطالعات غرب آسیا و شمال آفریقا	آلمان	سخنرانی در کنفرانس دوره‌ای گفتگوی خاورمیانه	۱۸ و ۱۹ تیر
دکتر جهانگیر کرمی	دانشیار، مطالعات روسیه	تاتارستان	سخنرانی در بنیاد یوگنی پریماکوف	۱۰ تا ۱۳ مرداد

همچنین، دکتر فریبا افکاری، رئیس کتابخانه دانشکده، از ۱۲ تیر تا ۱۵ شهریور به دعوت مرکز مطالعه فرهنگی نسخ خطی دانشگاه هامبورگ به آلمان سفر داشتند.

دفاعیه‌های نیمسال تحصیلی دوم ۹۸-۱۳۹۷

دکتری رشته مطالعات آمریکای شمالی

دانشجو	عنوان پایان نامه به فارسی	عنوان به انگلیسی	زمان	استاد راهنما، مشاور، داوران
نرگس السادات موسوی	استعمار، فرهنگ و معماری: مقایسه تطبیقی سایت‌های تاریخی در آمریکا (سانتا فه) و هند (مدرس) (۰۵۹۱-۰۰۸۱)	Colonialism, Culture and Architecture: A Comparative Study of Historical Structures in U.S (Santa Fe) and India (Madras) (1800-1950)	ساعت ۱۰:۳۰ مورخ ۳۱ تیر ۱۳۹۸	استاد راهنما: دکتر سید محمد مرندی استاد مشاور: دکتر یونس شکرخواه استاد داور داخلی: دکتر زینب قاسمی استاد داور داخلی: دکتر حمیده مولایی استاد داور خارجی: دکتر صدرالدین موسوی جشنی
عاطفه طغیانی	تحلیلی بر مؤسسات غیردولتی آمریکایی حامی توافق هسته‌ای ایران: ۱۱۰۲-۵۱۰۲	An Analysis of Pro-Iran Deal American Non-State Actors and Unfreezing of Iran; 2011-2015	ساعت ۱۰:۳۰ مورخ ۱ مرداد ۱۳۹۸	استاد راهنما: دکتر سعیدرضا عاملی استادان مشاور: دکتر کاظم سجادیپور، و- دکتر حسن حسینی استادان داور: دکتر محمدرضا سعیدآبادی، و دکتر زهره خوارزمی استاد داور خارجی: دکتر محمدرضا دهشیری

کارشناسی ارشد رشته مطالعات ایران

دانشجو	عنوان پایان نامه به فارسی	عنوان پایان نامه به انگلیسی	زمان	استاد راهنما، مشاور، داوران
آنا کنبی مونک	عزاداری به‌عنوان یک گفتمان: بررسی روند انقلاب ایران	Mourning as Discourse: Tracing the Rhythm of the Iranian Revolution	ساعت ۱۱:۰۰ مورخ ۳ شهریور ۱۳۹۸	استاد راهنما: دکتر محمد سمیعی استاد مشاور: دکتر ابراهیم محسنی استاد داور: دکتر شاهره صبار استاد داور خارجی: دکتر رضا باقری

رشته مطالعات کشورهای آلمانی زبان

دانشجو	عنوان پایان نامه به فارسی	عنوان پایان نامه به آلمانی	زمان	استاد راهنما، مشاور، داوران
آرزو امامی خلخالی	مقایسه تطبیقی اهمیت وجود شرکت هواپیمایی حامل پرچم در دو کشور ایران و آلمان	Vergleichsstudie der Existenzberechtigung eines Flagcarriers im Iran und in Deutschland	ساعت ۸:۳۰ مورخ شنبه ۳۰ شهریور ۱۳۹۸	استاد راهنما: دکتر یونس نوربخش استاد داور داخلی: دکتر محمدرضا دوستی‌زاده استاد داور خارجی: دکتر محمد اخگری

<p>استاد راهنما: دکتر محمدرضا دوستی‌زاده</p> <p>استاد مشاور: پروفسور اشتفان پیازکی</p> <p>استاد داور داخلی: دکتر آیدا توکلی</p> <p>استاد داور خارجی: دکتر محمد اخگری</p>	<p>ساعت ۱۵:۰۰ مورخ شنبه ۳۰ شهریور ۱۳۹۸</p>	<p>Das Iran-Bild in deutschen Medien und seine Auswirkungen auf den Iran-Tourismus unter besonderer Beruecksichtigung von Erkenntnissen aus der Medienwirkungsforschung</p>	<p>تصویر ایران در رسانه‌های آلمان و تأثیرات آن بر صنعت توریسم ایران با نگاه ویژه به یافته‌های تحقیقات تأثیر رسانه‌ها</p>	<p>دنیا فکوریان</p>
<p>استاد راهنما: دکتر عباس مهرگان</p> <p>استاد داور داخلی: دکتر محمدرضا دوستی‌زاده</p> <p>استاد داور خارجی: دکتر علی‌اکبر نیکواقبال</p>	<p>ساعت ۱۵:۰۰ مورخ: یکشنبه ۳۱ شهریور ۱۳۹۸</p>	<p>Die Untersuchung zur Wohnungspolitik in Deutschland und im Iran (1950 – Gegenwart)</p>	<p>بررسی سیاستگذاری مسکن در آلمان و ایران (۱۳۹۱ تا حال)</p>	<p>بهزاد آدراشان</p>
<p>استاد راهنما: دکتر عباس مهرگان</p> <p>استاد داور داخلی: دکتر محمدرضا دوستی‌زاده</p> <p>استاد داور خارجی: دکتر علی‌اکبر نیکواقبال</p>	<p>ساعت ۱۶:۰۰ مورخ: یکشنبه ۳۱ شهریور ۱۳۹۸</p>	<p>Eine vergleichende Studie über die Entwicklung der Kommodifizierung der Bildung und deren Konsequenzen im Iran und Deutschland: am beispiel des Hochschulwesens</p>	<p>بررسی تطبیقی روند و پیامدهای کالایی‌سازی آموزش در ایران و آلمان: مورد آموزش عالی</p>	<p>سید محمد میزبان</p>

رشته مطالعات کشورهای آمریکای شمالی

دانشجو	عنوان پایان نامه به فارسی	عنوان به انگلیسی	زمان	استاد راهنما، مشاور، داوران
بهزاد عبدالله‌پور	رویکرد آمریکا نسبت به یک کمر بند یک جاده چین (۲۰۲۰-۲۰۱۸): سیاست همکاری یا تقابل	US Response to China's Belt and Road Initiative (2013-2018): Engagement or Containment	ساعت ۱۴:۰۰ دوشنبه ۳۱ تیر ۱۳۹۸	استاد راهنما: دکتر فؤاد ایزدی استاد مشاور: دکتر حسن حسینی استاد داور داخلی: دکتر الهام کدخدایی استاد داور خارجی: دکتر مازیار مظفری
محمود حبیبی	نئواورینتالیسم در عمل: تحلیل محتوای کیفی دیدگاه دونالد ترامپ درباره اسلام	Neo-orientalism in Practice: A Qualitative Content Analysis of Donald Trump's View on Islam	ساعت ۱۱:۰۰ مورخ دوشنبه ۲۵ شهریور ۱۳۹۸	استاد راهنما: دکتر فواد ایزدی استاد مشاور: دکتر زینب قاسمی استاد داور داخلی: دکتر زهره خوارزمی استاد داور خارجی: دکتر رضا باقری
سید احسان شریفیان‌فر	نقش هویت سیاسی در مسائل سیاسی اجتماعی آمریکا: موضوع اعتراضات شارلوتسویل	The role of identity politics in American social-political issues: The case of Charlottesville protests	ساعت ۱۱:۰۰ مورخ یکشنبه ۳۱ شهریور ۱۳۹۸	استاد راهنما: دکتر حسن حسینی استاد مشاور: دکتر زهره خوارزمی استاد داور داخلی: دکتر الهام کدخدایی استاد داور خارجی: دکتر رضا باقری

رشته مطالعات کشورهای آمریکای لاتین

دانشجو	عنوان پایان نامه به فارسی	عنوان پایان نامه به اسپانیایی	زمان	استاد راهنما، مشاور، داوران
نیلوفر صالحی	تأثیر توریسم بر جامعه مکزیک در قرن ۲۱	Los impactos de la industria del turismo en la sociedad mexicana en el siglo XXI	ساعت ۸:۰۰ مورخ سه‌شنبه ۲۶ شهریور ۱۳۹۸	استاد راهنما: دکتر علی فیض‌الهی استاد داور داخلی: دکتر مریم حق‌روستا استاد داور خارجی: دکتر علیرضا امیدبخش
مرتضی علیشاهی	تحلیل حضور سرخ‌پوستان در عرصه سیاسی آمریکای لاتین با محوریت بولیوی	Análisis de la presencia de los indios en la política de América Latina con enfoque en Bolivia	ساعت ۹:۰۰ مورخ سه‌شنبه ۲۶ شهریور ۱۳۹۸	استاد راهنما: دکتر مریم حق‌روستا استاد داور: دکتر علی فیض‌اللهی استاد داور خارجی: دکتر علیرضا امیدبخش
رامین فرهنگ	نقش دولت‌های پیشرو آمریکای لاتین در حمایت از استارت‌آپ‌ها با مطالعه موردی برزیل	El papel de los gobiernos pioneros de América Latina en apoyo a las Startups, el estudio de caso, Brasil	ساعت ۱۰:۰۰ مورخ سه‌شنبه ۲۶ شهریور ۱۳۹۸	استاد راهنما: دکتر مریم حق‌روستا استاد مشاور: دکتر رضا محمدکاظمی استاد داور داخلی: دکتر علی فیض‌الهی استاد داور خارجی: دکتر الهه نوری غلامی‌زاده
نگار سادات ناصری	مطالعه تطبیقی تأثیر سیاست‌های اقتصادی میچل باچلت و سباستین پینیرا بر ثبات سیاسی شیلی	El estudio comparativo del impacto de las políticas económicas de Michelle Bachelet y Sebastián Piñera en la estabilidad política de Chile	ساعت ۱۱:۰۰ مورخ سه‌شنبه ۲۶ شهریور ۱۳۹۸	استاد راهنما: دکتر مریم حق‌روستا استاد مشاور: دکتر الهه نوری غلامی‌زاده استاد داور داخلی: دکتر علی فیض‌الهی استاد داور خارجی: دکتر علیرضا امیدبخش
کوروش اشکبوس	گذار از گروه‌های ترور به احزاب سیاسی: بررسی تطبیقی مدل گذار توپاماروس و فارک	La transición de los grupos de terror a los partidos políticos: una revisión comparativa de modelo de transición de los Tupamaros y las FARC	ساعت ۱۲:۰۰ مورخ سه‌شنبه ۲۶ شهریور ۱۳۹۸	استاد راهنما: دکتر مریم حق‌روستا استاد داور داخلی: دکتر علی فیض‌الهی استاد داور خارجی: دکتر علیرضا امیدبخش

رشته مطالعات روسیه

دانشجو	عنوان پایان نامه به فارسی	عنوان پایان نامه به روسی	زمان	استاد راهنما، مشاور، داوران
علی اخوان	مدیریت فرهنگی و نظارت سیاسی در سینمای شوروی (مطالعه موردی آثار سرگئی آیزنشتاین)	Культурное управление и политический надзор в советском кино (На примере фильмов Сергея Эйзенштейна)	ساعت ۸:۳۰ مورخ سه‌شنبه ۷ خرداد ۱۳۹۸	استاد راهنما: دکتر زهرا محمدی استاد داور داخلی: دکتر شاهو صبار استاد داور خارجی: دکتر آبتین گلکار
محمدجواد محمدی	جایگاه ترکیه در سیاست امنیت ملی روسیه	Позиция Турции в политике национальной безопасности России	ساعت ۸:۰۰ مورخ چهارشنبه ۲۷ شهریور ۱۳۹۸	استاد راهنما: دکتر جهانگیر کرمی استاد مشاور: دکتر محمود شوری استاد داور داخلی: دکتر خدایار براری استاد داور خارجی: دکتر بابک نادرپور
غزل صابری	بازتاب بحران هویت ملی پس از فروپاشی شوروی بر ادبیات جدید روسیه	Отражение кризиса национальной идентичности после распада СССР на современной русской литературе	ساعت ۱۰:۰۰ مورخ ۳۰ شهریور ۱۳۹۸	استاد راهنما: دکتر الهه کریمی ریایی استاد مشاور: دکتر زهرا محمدی استاد داور: دکتر خدایار براری استاد داور خارجی: دکتر آبتین گلکار
فرهاد رهبری	ظرفیت‌ها و موانع صادرات محصولات دارویی ایران به بازار روسیه	Potentials and barriers of exporting Iranian pharmaceutical products to Russia's market	ساعت ۱۲:۰۰ یک‌شنبه ۳۱ شهریور ۱۳۹۸	استاد راهنما: دکتر احسان رسولی‌نژاد استاد داور: دکتر خدایار براری استاد داور خارجی: دکتر فرخنده جبل‌عاملی
فرزام حجازی	راهبردهای اقتصادی - سیاسی روسیه در حوزه صنایع گاز با تأکید بر صنعت ال.ان.جی	Russia's economic - political strategies in the field of gas industry, with emphasis in the LNG industry	ساعت ۱۳:۰۰ مورخ یک‌شنبه ۳۱ شهریور ۱۳۹۸	استاد راهنما: دکتر ناهید پوررستمی استاد راهنمای دوم: دکتر خدایار براری استاد داور داخلی: دکتر احسان رسولی‌نژاد استاد داور خارجی: دکتر حمیدرضا عزیزی

رشته مطالعات ژاپن

دانشجو	عنوان پایان نامه به فارسی	عنوان به انگلیسی/ژاپنی	زمان	استاد راهنما، مشاور، داوران
بهزاد ملکی	تحلیل ویژگی خودروهای ژاپنی از طریق نقد آنلاین کاربران: تحلیل احساسات نقدها و ارتباط آن با ایمنی خودرو	オンライン顧客レビューを使用した日本の自動車の特徴の分析: 自動車レビュー感情分析と安全性の間の関係	ساعت ۱۲:۳۰ مورخ شنبه ۳۰ شهریور ۱۳۹۸	استاد راهنما: دکتر علی گل محمدی استاد مشاور: دکتر ناهید پوررستمی استاد داور داخلی: دکتر شاهو صبار استاد داور خارجی: دکتر احسان رسولی‌نژاد

رشته مطالعات عراق

دانشجو	عنوان پایان نامه به فارسی	عنوان پایان نامه به عربی	زمان	استاد راهنما، مشاور، داوران
سجا طوسی‌زاده	بررسی حقوق ملت در قانون اساسی عراق و ایران و مقایسه آن با اسناد بین‌المللی حقوق بشر	دراسة حقوق الشعب فی الدستور العراقي و الايراني و مقارنتها مع الوثائق الدولية لحقوق الانسان	ساعت ۹:۰۰ مورخ شنبه ۳۰ شهریور ۱۳۹۸	استاد راهنما: دکتر خیراله پروین استاد مشاور: دکتر حسین قاضی‌زاده استاد داور داخلی: دکتر محمد سلطانی‌نژاد استاد داور خارجی: دکتر یاسر قزوینی‌حائری
علیرضا صادقی	بررسی ساختار تشکیلاتی حزب‌الدعوه با تکیه بر مدل تربیتی-آموزشی و شیوه‌های کادرسازی این حزب	دراسة فی الهيكل التنظيمی لحزب الدعوة بالاعتماد علی نمط التعليمی والتدريبي کوادر	ساعت ۸:۰۰ صبح مورخ یکشنبه ۳۱ شهریور ۱۳۹۸	استاد راهنما: دکتر حسن احمدیان استاد مشاور: دکتر یاسر عبدالزهراء استاد داور: دکتر محمد سلطانی‌نژاد استاد داور خارجی: دکتر علی‌اکبر اسدی

رشته مطالعات فرانسه

دانشجو	عنوان پایان نامه به فارسی	عنوان پایان نامه به فرانسه	زمان	استاد راهنما، مشاور، داوران
حوریه نقوی‌الحسینی	چالش‌های کشور فرانسه برای محقق کردن سند توسعه پایدار	Les défis et les enjeux de la France pour atteindre l'objectif de 2030	ساعت ۱۱:۳۰ مورخ یکشنبه ۲۷ مرداد ۱۳۹۸	استاد راهنما: دکتر هادی دولت‌آبادی استاد داور داخلی: دکتر حجت‌اله ایوبی استاد داور خارجی: دکتر عباس فرهادنژاد
محمدتقی غلامی	تحولات حزبی در فرانسه با تمرکز بر تحولات سال ۲۰۱۷	La décomposition du paysage politique français en 2017	ساعت ۱۰:۳۰ مورخ ۲۴ شهریور ۱۳۹۸	استاد راهنما: دکتر محمدجواد محمدی استاد مشاور: دکتر هادی دولت‌آبادی استاد داور: دکتر حجت‌اله ایوبی استاد داور خارجی: دکتر عباس فرهادنژاد
سیده فاطمه شاه‌محمدی	آموزش سینما در فرانسه: برنامه‌ها و شیوه‌های خاص	Enseignement du cinéma en France: Programmes et pratiques spécifiques	ساعت ۸:۳۰ مورخ ۳۰ شهریور ۱۳۹۸	استاد راهنما: دکتر روح‌اله حسینی نام استاد داور: دکتر ناهید شاهرودیانی نام استاد داور خارجی: دکتر عباس فرهادنژاد
محمدتقی غلامی	تحولات حزبی در فرانسه با تمرکز بر تحولات سال ۲۰۱۷	La décomposition du paysage politique français en 2017	ساعت ۱۳:۳۰ مورخ ۳۰ شهریور ۱۳۹۸	استاد راهنما: دکتر محمدجواد محمدی استاد مشاور: دکتر هادی دولت‌آبادی استاد داور: دکتر حجت‌اله ایوبی استاد داور خارجی: دکتر عباس فرهادنژاد

رشته مطالعات فلسطین

دانشجو	عنوان پایان نامه به فارسی	عنوان پایان نامه به عربی	زمان	استاد راهنما، مشاور، داوران
حامد عرب‌سرخی	مقایسه تأثیر بحران سوریه بر روابط ایران با جنبش جهاد اسلامی فلسطین و حماس	مقارنة تأثير الازمه السورية على العلاقات بين إيران و حركة المقاومة الإسلامية (حماس) و حركة الجهاد الاسلامی فی فلسطین	ساعت ۱۳:۰۰ مورخ دوشنبه ۲۵ شهریور ۱۳۹۸	استاد راهنما: دکتر جواد شعرباف استاد مشاور: دکتر سید هادی برهانی استاد داور داخلی: دکتر اسماعیل اقبال استاد داور خارجی: دکتر حسین امیرعبداللهیان
صابر گل‌عنبری	جانشینی محمود عباس رئیس تشکیلات خودگردان فلسطین: پژوهشی درباره راهکارهای پیش‌بینی‌شده، پیامدهای سیاسی و مواضع بازیگران مختلف	خلافه محمود عباس رئیس السلطه الوطنیه الفلستینیة: دراسة فی الالیات المتوقعة والتداعیات السیاسیه والمواقف المختلفه	ساعت ۹:۰۰ مورخ چهارشنبه ۲۷ شهریور ۱۳۹۸	استاد راهنما: دکتر جواد رکابی‌شعرباف استاد مشاور: دکتر سید هادی برهانی استاد داور داخلی: دکتر محمد سلطانی‌نژاد استاد داور خارجی: دکتر اسماعیل اقبال
محمد مهدی بهرامی بختیاری	مقایسه رویکرد فتح و حماس نسبت به بهار عربی	مقارنة مواقف فتح و حماس تجاه الربیع العربی	ساعت ۱۴:۳۰ مورخ یک‌شنبه ۳۱ شهریور ۱۳۹۸	استاد راهنما: دکتر سید هادی برهانی استاد مشاور: دکتر جواد رکابی‌شعرباف استاد داور داخلی: دکتر محمد سلطانی‌نژاد استاد داور خارجی: دکتر سیداحمد سادات

رشته مطالعات هند

دانشجو	عنوان پایان نامه به فارسی	عنوان به انگلیسی	زمان	استاد راهنما، مشاور، داوران
نسترن جاودانی بافراست	مطالعه تطبیقی مفاهیم یکتاپرستی، معادشناسی، و صدا در اوپانیشادها و مثنوی معنوی در راستای هم‌زیستی مسالمت‌آمیز میان پیروان ادیان	A Comparative Study of the Concepts of Monotheism, Eschatology and Voice in Upanishads and Masnavi Manavi to Further Peaceful Coexistence among Followers of Religions	ساعت ۱۰:۰۰ مورخ چهارشنبه ۱۳ شهریور ۱۳۹۸	استادیتد راهنما: دکتر سید صدرالدین موسوی‌جشنی دکتر فرزانه اعظم لطفی استاد داور داخلی: دکتر حمیده مولایی استاد داور خارجی: دکتر علی‌نقی باقرشاهی
سعید بیات	بازنمایی آمریکایی‌شدن در فیلم‌های بالیوودی پس از سال ۱۹۹۱	The Portrayal of Americanization in Bollywood Movies after 1991	ساعت ۱۱:۳۰ مورخ ۳۰ شهریور ۱۳۹۸	استاد راهنما: دکتر حمیده مولائی‌فرسنگی استاد مشاور: دکتر مازیار مظفری‌فلارتی استاد داور: دکتر زهره خوارزمی استاد داور خارجی: دکتر روح‌الله حسینی

فهرست برخی مراکز مطالعات راهبردی

فهرستی از مراکز مطالعات چین

تهیه و تنظیم: دکتر الهه نوری غلامی‌زاده، فارغ التحصیل دکتری مطالعات آمریکای دانشکده مطالعات جهان

Elaheh Nourigholamizadeh, PhD, Department of American Studies, Faculty of World Studies, University of Tehran

Taiwan Resource Center for Chinese Studies

<http://ccs.ncl.edu.tw/g0107/EN/index.aspx>

China Studies Institute, American University

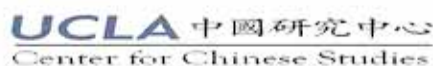
<https://china-studies.net/about>

Center for Chinese Studies, University of California

<http://ieas.berkeley.edu/ccs/>

UCLA Center for Chinese Studies, University of California Los Angeles (UCLA)

<https://www.international.ucla.edu/china>

Centre for Chinese Studies (CCS), Stellenbosch University

<http://www0.sun.ac.za/ccs/>

Center for Chinese Studies, University of Hawaii at Manoa

<https://manoa.hawaii.edu/chinesestudies/>

China Studies Centre, University of Sydney

<https://sydney.edu.au/china-studies-centre/>

China and Central Asia Studies Center (CCASC), KIMEP University,

<http://www.chinacentralasia.org/index.php/about>

Center for China Studies, Chinese University of Hong Kong

<http://www.ccs.cuhk.edu.hk/en-gb/>

European Centre for Chinese Studies at Peking University

<http://eccsbeijing.org/>

Fairbank Center for Chinese Studies, Harvard University

<https://fairbank.fas.harvard.edu/>

Center for Chinese Studies, Michigan University

<https://ii.umich.edu/lrccs>

Chennai Center for China Studies

<http://www.c3sindia.org/2016/07/>

Rutgers Center for Chinese Studies, Rutgers University

<https://rccs.rutgers.edu/>

Beijing Center for Chinese Studies

The Beijing Center

北京中国学中心

<https://thebeijingcenter.org/>

Light Center for Chinese Studies, Western Michigan University

<https://wmich.edu/chinesestudiescenter>

International Center for Chinese Studies (ICCS), Aichi University

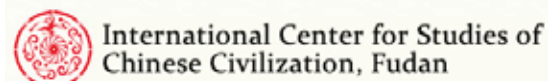
<https://iccs.aichi-u.ac.jp/en/>

International Institute of Chinese Studies, Beijing Foreign Studies University

<http://global.bfsu.edu.cn/en/international-institute-of-chinese-studies/>

International Center for Studies of Chinese Civilization (ICSCC), Fudan University

<http://icscc.fudan.edu.cn/en/>

Institute of China Studies (ICS), Zhejiang University

<http://csp.zju.edu.cn/default/category/index/id/33>

Institute of China Studies (ICS), University of Malaya

<https://www.um.edu.my/research-and-community/information-for-researchers/centers-of-research/institute-of-china-studies/about-ics>

Chinese Study, Universitas Indonesia

<https://www.ui.ac.id/en/bachelor/chinese-study.html>

Paul and Marcia Wythes Center on Contemporary China, Princeton University

<https://ccc.princeton.edu/>

Contemporary China Studies, Oxford School of

<https://www.ccsp.ox.ac.uk/>

Center for the Study of Contemporary China, University of Pennsylvania

<https://cscs.sas.upenn.edu/>

Study of Contemporary China (CSCC), Tsinghua University Center

http://www.chinacsmap.org/Org_Show_EN.asp?ID=1129

Centre for Contemporary Chinese Studies, Durham University

<https://www.dur.ac.uk/china.studies/>

Institute of Contemporary Chinese Studies, University of Nottingham

<https://www.nottingham.ac.uk/chinese/>

French Centre for Research on Contemporary China (CEFC)

<http://www.cefc.com.hk/>

Brussels Institute for Contemporary China Studies

[https://cris.vub.be/en/organisations/brussels-institute-for-contemporary-china-studies\(a54f294e-50d8-45f5-b833-b5a8d8cf5e74\).html](https://cris.vub.be/en/organisations/brussels-institute-for-contemporary-china-studies(a54f294e-50d8-45f5-b833-b5a8d8cf5e74).html)

Centre for Contemporary Chinese Studies, University of Melbourne

<https://arts.unimelb.edu.au/centre-for-contemporary-chinese-studies>

Centre for Chinese Studies, University of Manchester

The University of Manchester

<https://www.alc.manchester.ac.uk/modern-languages/study/languages/chinese-studies/>

Centre of Chinese Studies (SOAS), University of London

<https://www.soas.ac.uk/china-institute/>

Paul Tsai China Center, Yale Law School

<https://law.yale.edu/china-center>

China Studies Centre, IIT Madras

<https://csc.iitm.ac.in/about-centre>

Institute for Chinese Studies, Ohio State University

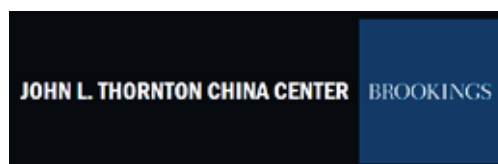
<https://easc.osu.edu/ics>

Institute of Chinese Studies, Heidelberg University

https://www.zo.uni-heidelberg.de/sinologie/index_en.html

John L. Thornton China Center

<https://www.brookings.edu/center/john-l-thornton-china-center/>

مراسم دید و بازدید سال نوی خانواده دانشکده مطالعات جهان در سال ۱۳۹۸

باید پشتیبانی یکدیگر باشیم، به خصوص در کارهای بزرگ دانشکده استاد یا کارمندان محترمی که مسئولیت اصلی کار را بر عهده دارند، باید احساس حمایت و همدلی داشته باشند. همچنین، دو کنفرانس دانشکده در سال جدید را یادآور شد. رئیس دانشکده مطالعات جهان ابراز امیدواری کرد بتوان رشته صلح را نیز در دانشکده راه‌اندازی کرد.

دکتر علی‌اکبر علیخانی در خصوص «کنفرانس سالیانه صلح و حل‌منازعه» در اردیبهشت ماه، ضمن تشکر از حمایت‌های همیشگی دکتر عاملی، از استقبال بسیار اندیشمندان و اساتید داخلی و خارجی خبر داد.

دکتر محمد سمیعی نیز در خصوص «کنفرانس دوسالانه ایران‌شناسی» در آبان ماه، دانشگاه تهران و دانشکده مطالعات جهان را سرآمد مراکز ایران‌شناسی در جهان خواند که به روش علمی به مطالعه ایران می‌پردازد. ایشان نیز از استقبال صورت‌گرفته از این همایش سخن گفت.

در خاتمه نشست برای درگذشتگان دو همکار ارجمند دانشکده، مادر همسر آقای نادر احمدی و مادر بزرگ خانم سمیه کریم‌پور فاتحه‌ای قرائت شد.

مراسم دید و بازدید خانواده دانشکده مطالعات جهان در سال ۱۳۹۸ در روز شنبه ۱۷ فروردین با حضور دکتر سعیدرضا عاملی، رئیس محترم دانشکده، در سالن شورای این دانشکده برگزار شد.

دکتر عاملی در این جمع صمیمی با حضور اساتید محترم و کارکنان گرامی دانشکده، ضمن تبریک سال نو و آرزوی موفقیت برای اعضای خانواده مطالعات جهان و سالی پر بار و پرتلاش برای کشور، سه کلید اصلی در رسیدن به موفقیت و حفظ آن را در زندگی شخصی، خانوادگی و اجتماعی چنین برشمرد: انجام هر کاری برای رضای خدا و خشنودی او، نداشتن توقع از طرف مقابل، و رعایت انصاف. دکتر عاملی افزود: «هرچه به دانشکده از فاصله دورتری می‌نگرم، نقش مهم آن در سطح ملی و بین‌المللی آشکارتر می‌شود. در این پانزده سال که از تأسیس این دانشکده می‌گذرد، نقش مؤثر آن با تلاش اساتید و همکاران مجموعه محقق شده است که ادامه آن جز با افزایش همدلی، انسجام و همکاری در انجام و بهینه‌سازی امور میسر نمی‌شود.» دکتر عاملی تأکید کرد

شادباش عید قربان، عید غدیر و روز کارمند

به‌بهانهٔ دو عید بزرگ مسلمانان و شیعیان، عید سعید قربان (۲۱ مرداد) و عید سعید غدیر (۲۹ مرداد)، همچنین تجلیل از همکاران پرتلاش دانشکده به‌مناسبت روز کارمند (۴ شهریور) خانوادهٔ مطالعات جهان گرد هم آمدند.

مراسم عزاداری سیدالشهدا (ع) در دانشکدهٔ مطالعات جهان

مرگ چون غسل و در نگاه حضرت ابوالفضل‌العباس (ع) نمود عملی می‌یابد. مدیر مسجد دانشگاه تهران، شاهکار این نگاه را در مجلس عبیدالله بن زیاد و در کلام حضرت زینب (س) خواند که فرمود: «جز زیبایی ندیدم.» و سند مظلومیت اباعبدالله الحسین (ع) را طفل شیرخواری دانست که در دستان پدر به شهادت رسید.

حجت‌الاسلام تنها در سخنرانی روز دوم این مراسم پرفیض، با ادامهٔ سخنان روز پیشین خود در باب منظر نگاه در عاشورا، بر اهمیت تقویت چشم دل با پوشش‌نهادن بر چشم دنیابین، با روایات و مصادیق آن سخن گفت و دیدگاه‌هایی را مطرح کرد که به‌دنبال اصلاح خاطیان و گنهکاران و هدایت آن‌هاست و برگرفته از نگاه اهل بیت (ص) و نمود عینی آن کربلاست.

در هر دو روز پس از مداحی حاج محمد امین و اقامهٔ نماز جماعت، از میهمانان مجلس اباعبدالله الحسین پذیرایی شد.

به مناسبت ایام سوگواری محرم، مطابق با سنت حسنهٔ هر ساله در دانشکدهٔ مطالعات جهان، مراسم سوگواری این ایام در نمازخانهٔ دانشکده با سخنرانی حجت‌الاسلام حاج آقا محمد تنها و اقامهٔ نماز جماعت در روز شنبه ۱۶ و یکشنبه ۱۷ شهریور ۱۳۹۸ برگزار شد. در ابتدای مراسم در هر دو روز با قرائت آقای شیرخدا عسگری، کارشناس آموزش دانشکده، زیارت عاشورا قرائت شد. در روز نخست این مراسم در روز شنبه ۱۶ شهریور حجت‌الاسلام تنها، ضمن یاد و طلب مغفرت برای دو مرحوم تازه‌از دست‌رفته از نزدیکان همکاران دانشکده، خانم فاطمه رضایی و آقای نادر احمدی، بر نگاه عالمانه و عارفانهٔ قیام عاشورا تأکید کرد. وی عاشورا را جلوه‌گاه نگاه‌هایی خطاب کرد که مرگ را زیر پا گذاشته و از آن عبور کرده بودند. معیار در قیام عاشورا در مقابلهٔ سی‌و‌اندی هزار نفر در برابر ۷۲ تن، قدرت نیست، بلکه برحق بودن است که در نگاه حضرت قاسم (ع)

انتصاب‌ها، تبریک و تسلیت

تمدید حکم ریاست دکتر عاملی در کرسی یونسکو

دکتر محمود نیلی احمدآبادی، رئیس محترم دانشگاه تهران، طی حکمی ریاست دکتر سعیدرضا عاملی، را در کرسی یونسکو تمدید کرد. حکم ایشان به شرح زیر است:

احتراماً، با توجه به توان علمی و تجارب ارزشمند جناب‌عالی و تأیید معاون محترم بین‌الملل دانشگاه تهران، به‌موجب این حکم مسئولیت شما به‌عنوان رئیس کرسی «فرهنگ و فضای مجازی: دوفضایی شدن جهان» یونسکو، موضوع حکم شماره ۴۴۴۲۲۵۴ مورخ ۱۳۹۴/۱۰/۲۹ از تاریخ ۱۳۹۷/۱۰/۲۹ به‌مدت سه سال دیگر تمدید می‌گردد. امید است با استعانت از پروردگار متعال و همیاری دانشگاهیان فرهیخته، مؤمن و متعهد و با استفاده از ظرفیت‌ها و توانمندی‌های آنان در انجام وظایف و مسئولیت‌های خطیر محوله موفق و مؤید باشید.

گاه آن آمد که بامردان سوی میدان شویم
یک‌ره از ایوان برون آییم و بر کیوان شویم
راه بگذاریم و قصد حضرت عالی کنیم
خانه پردازیم و سوی خانه یزدان شویم

■ استاد ارجمند، جناب آقای دکتر فؤاد ایزدی
حجتان قبول حق

دانشکده مطالعات جهان

■ همکار ارجمند، جناب آقای دکتر نادر احمدی
موفقیت شما را در اخذ مدرک دکتری تبریک می‌گوییم و موفقیت جناب‌عالی را در تمامی مراحل زندگی از خداوند منان خواستاریم.

دانشکده مطالعات جهان

■ همکار ارجمند، جناب آقای صادق افشاریان
پیوند مقدس ازدواجتان را با آرزوی بهترین‌ها در آغاز زندگی مشترکتان تبریک می‌گوییم و ایامی بخیر و نیکی در سایه‌الطاف خداوند یکتا برایتان آرزو مندیم.

دانشکده مطالعات جهان

بهاری‌های دانشکده مطالعات جهان تولدتان مبارک

اساتید ارجمند

دکتر محمدجواد محمدی
 دکتر مهدی سنائی
 دکتر زهره نصرت‌خوارزمی
 دکتر مازیار مظفری‌فلارتی
 دکتر جهانگیر کرمی
 دکتر مجتبی رحماندوست
 دکتر محمد سلطانی‌نژاد
 دکتر شاهو صبار
 دکتر هادی دولت‌آبادی
 دکتر الهام کدخدایی
 دکتر عباس مهرگان
 دکتر عباس احمدآخوندی
 دکتر حسام‌الدین واعظ‌زاده
 دکتر سیده‌ادی برهانی
 دکتر ابراهیم محسنی

همکاران گرامی

رضا شجاعی
 نوشین عسگری
 افشین نسیمی
 فرناز نوری
 سکینه سلگی
 عماد عربشاهی
 دکتر فریبا افکاری

دانشجویان عزیز

شهاب‌الدین شکری
 غزل صابری

سیداحسان شریفیان‌فر
 رامین فرهنگ
 یاسمین مبصری
 رضا شبانیان بروجنی
 محمدتقی غلامی
 سیداحمد حسینی خبیر
 علیرضا صادقی النجق
 حامد عرب سرخی میشابی
 صابر گل‌عنبری
 سیدابوالفضل نکویی اونجی
 علیرضا رضانیا
 طاهاربانی خوراسگانی
 بهزاد عبدالله‌پور
 کورش اشکبوس
 ستوده زیباکلام‌مفرد
 یانگ گوان کیم
 عبدالوحد افسری
 حمید مهدوی‌راد
 سیدمحمدامین طباطبایی
 اسرا کریم
 بیژن بیاتی
 مسیح موحدیان عطار
 سعاد سیلاوی
 فاطماموگه کارابورلوت
 حسن جعفری
 سعید بیات
 میلاد لطفی قشلاقی

یوسف غرباوی
 معصومه یوسف‌پور
 مرتضی علیشاهی
 مانی کازرونی تیمسار
 محسن بابائی
 بی‌هوا ژانگ
 سیداحمد جعفری صدر
 امید مجدی
 احمد اشرفی
 رضا سلمانیان
 وحید ولی‌زاده قوشه‌گنبد
 کیوان رازه
 سیدمجتبی فاطمی‌نژاد
 فاطمه فضلی زمان‌آبادی
 هدی وثوق
 محسن کامیابی آبکوه
 مریم کریم‌خانی
 عباس اصلانی
 امیرمحسن هادیان‌رسنانی
 مریم شکوهی
 حوریه نقوی‌الحسینی
 مهدیه اعتمادی
 اسماعیل همایونی باغبیدی
 علی‌اکبر باسی
 محمد سلطانیان
 الهام امیری‌پور
 امین عبدالمالکی

شیمای زارع
 محمد فاطمی‌زاده
 علی پورازاد
 مجید عبیداوی
 سارا ناظمی
 پویا امینی
 نیلوفر شکوری‌مقدم
 فاطمه فریور
 علیرضا قشقایی
 منا خلیفاتی
 حمیده فلاح‌اصل
 ابوالفضل بهروزیان‌فرد
 علی شمس‌اللهی
 فرشته دل‌پسند
 فیلیپین رفانو
 هدی خانی
 فرناز اسکندری
 رضا فولادی
 سیدحسن میرهاشمی
 ماجد شریف‌کنعانی
 پریسا صبری
 لسه نیسن
 معصومه زینب فاطمه حیدر
 حسین خدآقلی‌پور
 سمیه شمسیان بهروز
 رویا فتاح‌پور
 افسانه استوار

با آرزوی سلامت و عمری با عزت برای تمامی بهاری‌های دانشکده مطالعات جهان

تابستانی‌های دانشکده مطالعات جهان تولدتان مبارک

		اساتید ارجمند
هوگو لاکوم	اولیویه مارتو	دکتر علی‌اکبر علیخانی
زهرا بادیانی	جواد آریامنش	دکتر صدرالدین موسوی‌جشنی
زینب بادیانی	عطاله ذکابی	دکتر یونس شکرخواه
بهروز سجاد	محمدجواد صفریزدی نطنزی	دکتر حشمت‌السادات معینی‌فر
داود حبیب‌زاده	هاجر جرست شمس‌آبادی	دکتر حجت‌اله ایوبی
علیرضا هاشمی	محمدصادق وجدی سیچانی	دکتر ترانه بوربور
فاطمه سلخوری	سیده آزاده دشتی	دکتر الهه کریمی‌ریایی
محمدامین صادقی	سحر سعیدی	دکتر سیدمحمد مرندی
هاجر محبی‌صبور	نرگس حجتی	دکتر علی فیض‌اللهی
حامد جعفری	حمیدرضا دشتی	دکتر ناهید پوررستمی
مصطفی هادقی‌بالسینی	حسن الهائی سحر	دکتر مهدی آهوئی
تمنا قربان	سعید بازخانه	دکتر احسان رسولی‌نژاد
ریحان طلوعی‌هریس	فرزان صفری‌ثابت	دکتر رضا باقری
رضا جوادی	مهران صمدنژاد	دکتر جواد رکابی‌شعرباف
اکاترینا انفرروا	حسین مختاری	دکتر محمدرضا سعیدآبادی
محمد پناهی	علیرضا صالحی‌نژاد	دکتر رضا دهقانی
سیدنوید رئیسی طوسی	ایوب منادی	دکتر یونس نوربخش
اویشا اشرف‌الکتابی	حسین جواهریان	دکتر حمیده مولائی فرسنگی
آرتمیس رزمی‌پور	حمیدرضا غلام‌زاده نطنزی	دکتر محمدرضا دوستی‌زاده
عاطفه عواطف رستمی	الهام کارخانه	همکاران گرامی
مطهره السادات پیمبرپور	مهدی محمدی	رضا بیات
سعید ابراهیمی	مریم مختارپور	زهرا شیخایی
علی جهان‌فر	علی اکبر سیاح طاهری	صادق افشاریان
فاطمه رضائی	مهیار آشوری	علی جاندوست
محمدرضا سورتچی	تئو ویکتور ننجینی	علی محمودی
عقیل شکرنیا	الهام عابدینی	حجت‌اله علیپاری
	ژی‌یار محی‌الدین	رامین سلیمی‌یکتا
	ریحانه احمدزاده	حسن غایبی
	هیروشی ماتسورا	

با آرزوی سلامت و عمری با عزت برای تمامی تابستانی‌های دانشکده مطالعات جهان

هولق

همکار ارجمند

سرکار خانم سمیه کریم پور

در اندوه فوت مادر بزرگ محترمتان، تسلیت صمیمانه ما را پذیرا باشید. از درگاه الهی برای آن مرحوم مغفرت و برای بازماندگان، به ویژه جناب عالی، صبر و شکیبایی خواستاریم. روحشان شاد و یادشان گرامی باد.
دانشکده مطالعات جهان

همکار ارجمند

جناب آقای نادر احمدی

در اندوه فوت عموی بزرگوارتان، تسلیت صمیمانه ما را پذیرا باشید. از درگاه الهی برای آن مرحوم مغفرت و برای بازماندگان، به ویژه جناب عالی، صبر و شکیبایی خواستاریم. روحشان شاد و یادشان گرامی باد.
دانشکده مطالعات جهان

همکار ارجمند

سرکار خانم فاطمه رضایی

در اندوه فوت برادر بزرگوارتان، تسلیت صمیمانه ما را پذیرا باشید. از درگاه الهی برای آن مرحوم مغفرت و برای بازماندگان، به ویژه جناب عالی، صبر و شکیبایی خواستاریم. روحشان شاد و یادشان گرامی باد.
دانشکده مطالعات جهان

همکار ارجمند

جناب آقای نادر احمدی

در اندوه فوت مادر بزرگوارتان، تسلیت صمیمانه ما را پذیرا باشید. از درگاه الهی برای آن مرحوم مغفرت و برای بازماندگان، به ویژه جناب عالی، صبر و شکیبایی خواستاریم. روحشان شاد و یادشان گرامی باد.
دانشکده مطالعات جهان

